AKADEMIA
OBRONY NARODOWEJ

Płk dypl. inż. Ryszard RYBCZYŃSKI

ORGANIZACJA I FUNKCJONALNE UWARUNKOWANIA GARNIZONU WOJSKA POLSKIEGO NA PRZYKŁADZIE GARNIZONU DĘBLIN

Rozprawa doktorska

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Nr ewid.
56798

WARSZAWA 2003

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ LOTNICTWA I OBRONY POWIETRZNEJ

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Akademii Obrony Narodowej
Nr 56798

płk dypl. inż. Ryszard RYBCZYŃSKI

ORGANIZACJA I FUNKCJONALNE UWARUNKOWANIA GARNIZONU WOJSKA POLSKIEGO NA PRZYKŁADZIE GARNIZONU DĘBLIN

Rozprawa doktorska

PROMOTOR

prof. dr hab. Romuald MAŃKOWSKI

WARSZAWA 2003

SPIS TREŚCI

WSTĘP 4

ROZDZIAŁ 1. METODYCZNE PODSTAWY BADAŃ 8

1.1. Problem badawczy 16

1.2. Cel badań 18

1.3. Przedmiot badań....19

1.4. Hipotezy robocze....20

1.5. Zadania badawcze....22

1.6. Metody badań....23

1.7. Przebieg badań....25

ROZDZIAŁ 2. UWARUNKOWANIA ORGANIZACYJNO – FUNKCJONALNE ISTNIENIA GARNIZONÓW WP 26

ROZDZIAŁ 3. IDENTYFIKACJA GARNIZONÓW DĘBLIN-LOTNISKO I DĘBLIN-TWIERDZA 32

3.1. Garnizony Dęblina w aspekcie realizowanych zadań, istniejących struktur, ponoszonych kosztów oraz istniejącej infrastruktury....33

3.2. Systemy informatyczne wykorzystywane do wspomagania logistyki....49

ROZDZIAŁ 4. MOŻLIWOŚCI INTEGRACJI NIEKTÓRYCH FUNKCJI REALIZOWANYCH W GARNIZONACH DĘBLINA W ISTNIEJĄCYCH I PRZEWIDYWANYCH WARUNKACH WYKONYWANIA ZADAŃ ORAZ OBNIŻENIA KOSZTÓW ICH FUNKCJONOWANIA....57

ROZDZIAŁ 5. KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA I ROZWIĄZAŃ STRUKTURALNO - ORGANIZACYJNYCH GARNIZONU DĘBLIN. ZAŁOŻENIA FUNKCJONOWANIA WIELOJEDNOSTKOWYCH I RÓŻNOJEDNOSTKOWYCH GARNIZONÓW WP. 94

ZAKOŃCZENIE 110

BIBLIOGRAFIA 112

WYKAZ SKRÓTÓW 117

WYKAZ RYSUNKÓW I TABEL 119

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW 121

WSTĘP

Restrukturyzacja SZ RP dotyczy również garnizonów wojskowych. Wymusza to umiejscowienie garnizonów w nowych strukturach funkcjonalno – zadaniowych SZ RP. Również przejście gospodarki państwa z form działalności nakazowo – rozdzielczej, odejście od systemu centralnego planowania, prywatyzacja i komercjalizacja zmusza do poszukiwania rozwiązań racjonalizujących funkcjonowanie podmiotów gospodarczych, w tym wojskowych. Opracowano i wdrożono w gospodarce narodowej nowe techniki organizacji i zarządzania umożliwiające sprawniejsze i efektywniejsze gospodarowanie posiadanymi zasobami, a przez to osiągnięcie lepszych wyników. Te kierunki zmian w gospodarce państwowej, zasady jej funkcjonowania przekłada się na gospodarkę wojskową i jej działalność.

Wojsko, wraz z całą swoją gospodarką poddawane jest dalszemu procesowi restrukturyzacji, doskonalenia i transformacji. Procesy zachodzące w gospodarce znajdują odbicie nie tylko na szczeblach centralnych WP, ale także na niższych (taktycznych) szczeblach dowodzenia, na których funkcjonują garnizony WP. Wobec przewidywanych nowych zadań dla garnizonów w strukturach WP poszukuje się rozwiązań zmierzających do stworzenia struktur mogących funkcjonować dobrze i racjonalnie w nowych uwarunkowaniach organizacyjnych. W jeszcze większym stopniu dąży się do efektywniejszego wykorzystania zgromadzonego w garnizonach potencjału militarno – gospodarczo – administracyjnego, do sprawniejszego nim kierowania i optymalizacji nakładów, a przez to - do osiągania lepszych rezultatów.

Garnizony WP są strukturami SZ RP, którym w nowych uwarunkowaniach działalności SZ należy określić nowy cel działania, urealnić funkcje, zadania i struktury zgodnie z nowymi założeniami odnoszącymi się do ich działalności w zakresie czasu „P" i „W". Te zmiany w działalności garnizonów WP muszą dotyczyć zarówno transformacji struktur organizacyjnych garnizonów i tworzenia nowych bardziej funkcjonalnych, zintegrowanych, łatwiejszych i prostszych w kierowaniu, jak i sposobu przygotowania i prowadzenia działalności. Dlatego poszukiwania możliwych sposobów zmiany, poszerzenia i pogłębienia roli

garnizonów WP skierowano w wyżej wymienione obszary zainteresowania. Jednak, jak się okazało, racjonalne rozwiązanie problemu istnienia i funkcjonowania garnizonów w nowej rzeczywistości gospodarczo – finansowo – strukturalnej i określenie, wybranie właściwych założeń do koncepcji budowy modelu garnizonu można dokonać tylko przez prowadzenie ukierunkowanych badań naukowych, co uznałem za możliwe i celowe. Zatem uzasadniona potrzeba rozwiązania i opracowania tegoż problemu stała się inspiracją do zajęcia się nim i podjęcia badań. Biorąc pod uwagę potrzeby i oczekiwania wynikające z zachodzących przemian w stosunku do garnizonów WP oraz własne doświadczenia i zainteresowania tym tematem, podjąłem się opracowania rozprawy doktorskiej na temat:

„ORGANIZACJA I FUNKCJONALNE UWARUNKOWANIA GARNIZONU WOJSKA POLSKIEGO NA PRZYKŁADZIE GARNIZONU DĘBLIN"

Niniejsza dysertacja jest związana z zachodzącymi przemianami w siłach zbrojnych, a szczególnie ze zmianami strukturalnymi, które pociągają przemiany funkcjonalne, z jednoczesnym poszukiwaniem racjonalnych koncepcji zmniejszenia liczby garnizonów WP.

Rozprawa obejmuje wstęp, pięć rozdziałów, zakończenie, bibliografię, wykazy skrótów, rysunków, tabel i załączników. We wstępie zawarto przesłanki dotyczące podjęcia problemu badawczego.

Rozdział pierwszy zawiera aspekty metodologiczne podstawy przeprowadzonych badań. Ująłem w nim genezę problemu badawczego, cel badań, przedmiot. Przedstawiłem hipotezy robocze, zadania badawcze, których realizacja pozwoliła rozwiązać problem badawczy, zweryfikować hipotezę i osiągnąć cel badań. Wskazałem też metody badawcze rozwiązania zadań badawczych oraz scharakteryzowałem proces badawczy.

Rozdział drugi przedstawia uwarunkowania organizacyjno – funkcjonalne istnienia garnizonów WP, z określeniem kierunków przemian w strukturach organizacyjnych logistyki SZ oraz wskazaniem miejsca i roli w nich garnizonów WP. Rozdział ten ujmuje ogólne założenia funkcjonowania garnizonów WP,

a w ich ramach – logistyki. Prezentowana organizacja funkcjonowania garnizonów WP oraz zakres przypisanych mu funkcji posłużyły do ustalenia zadań poszczególnych struktur garnizonu. W odniesieniu do tego sprecyzowałem zakres zależności i współdziałania miedzy garnizonami. Na tym podłożu została wyeksponowana rola garnizonów WP w ogólnej strukturze zadań jednostek wojskowych. I w końcu, w kontekście badanych struktur, zostały opisane zadania garnizonów WP, realizowane w ramach poszczególnych funkcji zadaniowych im przypisanych.

W rozdziale trzecim dokonałem identyfikacji garnizonów Dęblin – Lotnisko i Dęblin – Twierdza w aspekcie realizowanych zadań, istniejących struktur, ponoszonych kosztów oraz istniejącej infrastruktury. Wykazałem też obecny stan systemów informatycznych wykorzystywanych do wspomagania działalności garnizonów w zakresie logistyki.

W rozdziale czwartym podjąłem próbę określenia możliwości integracji niektórych funkcji realizowanych w garnizonach Dęblina w teraźniejszych i przewidywanych warunkach wykonywania zadań oraz obniżenia kosztów ich funkcjonowania.

Rozdział piąty obejmuje zarówno koncepcję funkcjonowania garnizonu Dęblin i rozwiązania strukturalno – organizacyjne, jak również założenia funkcjonowania wielojednostkowych i różnojednostkowych garnizonów WP. Z punktu widzenia celu badań rozdział ten stanowi finalną część rozprawy.

W zakończeniu wykazałem celowość przyjętych założeń metodologicznych stosownie do celu badań oraz problemów badawczych. Wskazałem możliwości praktycznego wykorzystania wyników badań, a także celowość i możliwość ich kontynuacji.

Bibliografia zawiera wybrane, uznane – z punktu widzenia tematu rozprawy – za zasadnicze, pozycje literatury przedmiotu badań. Oprócz publikacji odnoszących się do zagadnień merytorycznych rozprawy obejmuje także wydawnictwa dotyczące zagadnień metodycznych rozprawy.

Rozprawę kończą **wykazy** zastosowanych **skrótów, rysunków, tabel i załączników**, gdzie treścią ostatniego załącznika jest eksperyment, jego przebieg oraz wyniki badań.

Serdecznie dziękuję Kadrze Naukowej Wydziału Lotnictwa i Obrony Powietrznej Akademii Obrony Narodowej, zwłaszcza Kadrze Katedry Logistyki Wydziału Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej, Dowództwu Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej oraz Komendzie Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych za życzliwość i okazaną pomoc w zdobywaniu wiedzy operacyjno – taktycznej, której owocem jest niniejsza rozprawa.

ROZDZIAŁ 1. METODYCZNE PODSTAWY BADAŃ

Restrukturyzacja sił zbrojnych RP, w tym ich logistyki, oraz organów administracji wojskowej (np. WSzW, RSzW, garnizonów) została zdominowana dążeniem do jak największej uniwersalizacji zadań, zasad funkcjonowania, struktur, warunków zabezpieczenia, ubezpieczenia, wsparcia, a także kierowania nimi.

W odniesieniu do garnizonów powodowane jest to określonymi uwarunkowaniami ekonomicznymi państwa i budżetów wojskowych, jak i potrzebą uproszczenia funkcjonowania garnizonów i oddzielenia zadań typu logistycznego, o charakterze gospodarczo-zabezpieczającym i mobilizacyjnym, od jednostek operacyjnych.

Problem staje się jeszcze bardziej złożony, gdy dotyczy garnizonów o mieszanym składzie, w granicach których bazują wspólnie jednostki sił powietrznych (SP) i wojsk lądowych (WLąd.), wśród nich, w obu przypadkach, zarówno jednostki operacyjne, zabezpieczające działania, a nawet logistyka typu stacjonarnego. Takich wielojednostkowych garnizonów w WP jest wiele. Jednym z nich jest garnizon Dęblin.

Z definicji terminu **„garnizon wojskowy"**[1] wynika, że jest to miejscowość lub kilka położonych obok siebie miejscowości, w których na stałe lub czasowo są rozmieszczone jednostki wojskowe.

W dotychczasowych uwarunkowaniach organizacyjno-prawnych powinien on **spełniać funkcje w zakresie**[2]**:**

- planowania i organizacji służb garnizonowych i ochrony obiektów,
- współpracy z władzami samorządowymi i organami administracji wojskowej,
- organizacji uroczystości garnizonowych,
- planowania i organizacji obrony terytorialnej,
- organizacji i zabezpieczenia regulacji ruchu wojsk w garnizonie,
- kontroli dyscypliny,
- scentralizowania przewozów,

---

[1] Regulamin Ogólny SZ RP, Warszawa, 1994 s.112
[2] Tamże, s. 115

- zabezpieczenia potrzeb kulturalno-oświatowych,
- organizacji zabezpieczenia technicznego.

Duża liczba różnych jednostek wojskowych, rozmieszczonych na znacznym obszarze, różne ich przeznaczenie i możliwości zmuszają do szukania nowych, oszczędnych, lecz funkcjonalnych rozwiązań w działalności garnizonów WP. W celu zapewnienia jednostkom garnizonu możliwości wykonania zadań szkoleniowych i bojowych, zapewnienia żywotności oraz stworzenia warunków do określonej, zgodnie z zadaniami operacyjnymi, dyspozycyjności, zaistniała potrzeba odstąpienia od dotychczasowych sposobów funkcjonowania garnizonów, jak również dokonania zmiany zasad działalności i kierowania w garnizonach, uwzględniając ich lokalną specyfikę, skład, różnorodność zadań itp.

Było to wynikiem dążenia do ujednolicenia, usprawnienia i przystosowania działalności garnizonów WP do obecnych uwarunkowań wynikających z restrukturyzacji. Jednym z zadań realizowanych w jej ramach było i jest **zwiększenie funkcjonalności struktur garnizonowych**, szczególnie w ich logistyce. W konsekwencji tego – **zmniejszenie liczby rozbudowanych nadmiernie, nie zawsze funkcjonalnych** struktur garnizonowych, wynikających z nie do końca uzasadnionych potrzeb i przewidywanych ogólnych ustaleń organizacyjno-prawnych, również **ustalenie zasad (reguł) funkcjonowania**, a tam gdzie jest to możliwe i uzasadnione, **uniwersalizacja zadań oraz procesów ich wykonania**, wreszcie **ustalenie i poprawienie warunków organizacji oraz realizacji zadań zabezpieczenia logistycznego**, wszelkiego rodzaju działalności w ramach garnizonów, w tym systemu dowodzenia i kierowania.

Obecne uregulowania prawne garnizonów, znajdujące się w regulaminie i innych dokumentach normujących ich działalność, **zawężają możliwości i zakres oddziaływania** dowódców garnizonów w stosunku do rzeczywistych potrzeb jednostek funkcjonujących w rejonie garnizonu.

Praktycznie działania dowódców garnizonów sprowadzają się z reguły do reprezentowania wojska w wobec władz samorządowych, planowania i organizacji służb garnizonowych (nie zawsze), organizacji uroczystości w garnizonie. Pozostałe zadania realizowane są sporadycznie w niewielkim zakresie, przeważnie pozostają w gestii dowódców poszczególnych jednostek wojskowych w garnizonie. Taka sytuacja powoduje **nakładanie się tych samych zadań** dla wszystkich jednostek począwszy od zadań mobilizacyjnych, szkolenia rezerw i poboru, obsługi prawnej, zabezpieczenia obiektów, zabezpieczenia medycznego, ochrony ppoż. i wielu innych /obszary wspólnej działalności jednostek wojskowych w garnizonach przedstawia zał. 1/. Powoduje to rozdrobnienie wysiłku, angażowanie niewspółmiernie dużej liczby sił i środków, nieracjonalne wykorzystanie infrastruktury, zwiększanie kosztów ekonomicznych.

Dowódcy garnizonów **nie mają uprawnień** w zakresie podejmowania decyzji o wielu typowych garnizonowych sprawach, np. o wykorzystywaniu istniejących zapasów materiałowo-technicznych sąsiadujących jednostek, gdzie o przekazaniu przysłowiowej uszczelki decyduje szczebel rodzaju sił zbrojnych (RSZ) lub Sztabu Generalnego (SG).

Zdarza się również, że w jednej okolicy przynależnej WP sąsiadują i współdziałają dwa wielojednostkowe garnizony (np. na terenie miasta Dęblin rozmieszczone są jednostki dwóch garnizonów: Dęblin Lotnisko i Dęblin Twierdza), których organy administracyjne i logistyczne realizują te same zadania, między innymi wyżej przedstawione (charakterystykę garnizonów przedstawiają załączniki 2-5)[3]. Bywa też, że decyzje dowódców sąsiadujących ze sobą garnizonów, dotyczące działalności podległych im garnizonów i w tej samej sprawie, są różne, niekiedy wykluczające się.

Przykładem jest chociażby decyzja dowódcy o odmowie dalszej ochrony obiektu częściowo użyczonego innej jednostce, wykorzystywanego do przechowywania

[3] Załącznik 2. Charakterystyka Garnizonu Lotnisko
Załącznik 3. Charakterystyka Garnizonu Twierdza.
Załącznik 4. Garnizon Lotnisko – JW pozostające na zaopatrzeniu gospodarczym 6 BL.
Załącznik 5. Garnizon Twierdza – JW pozostające na zaopatrzeniu 1 pdm.

zapasów zapewniających realizację zadań operacyjnych jednostki własnej oraz jednostki użyczającej. Powoduje to konieczność dublowania posterunków ochrony i zwiększania ogólnych kosztów.

Ponadto należy zaznaczyć, że jeżeli w poprzednich warunkach liczba jednostek, ich stan osobowy i zadania oraz przeznaczenie i przynależność do określonego rodzaju sił zbrojnych (WLiOP, WLąd., MW) wymagały dwóch lub więcej garnizonów, to logiczne jest, że zmieniając stan rzeczy, neguje się potrzebę istnienia, w granicach określonego obszaru wojskowego, dwóch i więcej garnizonów wielojednostkowych i daje możliwość zmniejszenia ogólnej liczby garnizonów w WP.

Właśnie dlatego w Ministerstwie Obrony Narodowej[4] za jeden z problemów wymagających pilnego rozwiązania uznano problem dotyczący reorganizacji struktur oraz funkcjonowania garnizonów wojskowych. Wraz z jego pojawieniem się wynikła potrzeba przeprowadzenia badań, opracowania i uzyskania odpowiedzi na pytanie: czy możliwa jest reorganizacja dotychczasowych ośrodków garnizonowych, szczególnie wielojednostkowych. Chęć odpowiedzi na powyższe pytanie zasugerowała mi temat rozprawy doktorskiej „Organizacja i funkcjonalne uwarunkowania garnizonu Wojska Polskiego na przykładzie garnizonu Dęblin".

Zarządzenie MON nr PF 61/Org. z dnia 09.07.1998r. oraz rozkaz Szefa Sztabu Generalnego WP nr PF62/Org. z dnia 10.07.1998r, w którym MON polecał podjąć prace badawcze związane z doskonaleniem funkcjonowania garnizonów Sił Zbrojnych RP, a SG WP wytypował garnizony sił zbrojnych[5], w których te badania mają być prowadzone, stanowiły podstawę ustalenia problemu badawczego, podjęcia przeze mnie tematu rozprawy doktorskiej i przystąpienia do badań.

Dodatkowym bodźcem do podjęcia badań były także moje spostrzeżenia dotyczące funkcjonowania wielo- i różnojednostkowych garnizonów, w tym „lotniczo-lądowych", zwłaszcza potrzeb zmian organizacyjno-strukturalnych, prawnych i kompetencyjnych, nie odpowiadających aktualnym unormowaniom

---

[4] Zarządzenie MON nr PF61/Org. z dnia 09.07.1998r.

[5] W składzie wytypowanych garnizonów znalazły się dwa garnizony: Dęblin-Lotnisko /zał.2-3/ i Dęblin-Twierdza zał./4-5/ wraz z tworzącymi je jednostkami.

funkcjonowania tego typów garnizonów. Wiedzę tę zdobywałem w czasie wieloletniego dowodzenia jednostkami (oddziałami gospodarczymi) w garnizonach Tomaszów Mazowiecki i Dęblin.

Widząc sposób podejścia do problemu, kierunki założeń i rozważań oraz to, że dotyczy on zwłaszcza mojej jednostki, odczułem konieczność jego naukowego podbudowania. Stąd moja decyzja o podjęciu badań związanych z wyżej określonym tematem.

Ponadto, do dnia dzisiejszego brak jest naukowych opracowań i naukowego podejścia do zagadnień tworzenia sieci garnizonów WP. Dostrzegam więc potrzebę poszukiwania materiałów w celu uzyskania odpowiedzi na pytanie – czy istnieje wzorzec organizacji typu garnizon WP? Jeśli nie, to czy istnieje konieczność jego zbudowania? Następnie należy ustalić kierunek prac badawczych i wzorce na jakich należy się oprzeć.

W wyniku analizy stwierdzono, że jedną z przyczyn niezadowalającego funkcjonowania garnizonów są niewłaściwie zidentyfikowane warunki organizacji i realizacji wszelkich zadań, głównie logistycznych, determinujące efektywność działania tych garnizonów. Powodem tego było pobieżne traktowanie zagadnień, niedostosowanie rozwiązań do następujących zmian reorganizacyjnych oraz uwarunkowań funkcjonalnych jednostek /zał. 6/[6], w tym logistyki, nieprzestrzeganie podstawowych zasad finansowania (założenie, że finansowanie garnizonu będzie się odbywało bezpośrednio z Departamentu Budżetowego /zał. 8/[7] z pominięciem dowódców RSZ), lub brak analizy ekonomicznej przedsięwzięć (koszt-efekt).

Badania podstawowe prowadzone w garnizonach Dęblin Lotnisko i Dęblin - Twierdza, głównie obejmujące dostępne dokumenty oraz wypowiedzi bezpośrednich wykonawców zadań, często pracujących na tych samych stanowiskach, lecz w różnych garnizonach tej samej miejscowości, skłaniały do wstępnych wniosków, iż brakuje ścisłej korelacji między wspólnymi obszarami działań /załącznik 1/, zadaniami logistycznymi garnizonów a ich strukturami organizacyjnymi.

---

[6] Załącznik 6. Zasadnicze problemy i uwarunkowania funkcjonowania jednostek garnizonów.
[7] Załącznik 8. Finansowanie wojskowej jednostki budżetowej bezpośrednio z Departamentu Budżetowego – wariant.

Oto przykłady obszarów działań, które były poddane analizie:

- jeżeli wszystkie jednostki realizują podobne określone **przedsięwzięcia mobilizacyjne** angażując do ich wykonania odrębne siły i środki z wykorzystaniem własnych obiektów, to czy istnieje możliwość jednego planowania, odciążenia dowódców od zadań mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek nowo formowanych, stworzenia wspólnych elementów bazy mobilizacyjnej?
- jeśli każda jednostka ochrania własne obiekty, to czy można stworzyć **garnizonowy system ochrony** obiektów oraz jakie rozwiązanie jest najbardziej racjonalne i oszczędne?
- w jakim zakresie można poprawić **warunki zakwaterowania** żołnierzy i kadry z pełnym wykorzystaniem istniejących warunków kwaterunkowych?
- jeżeli w zakresie **zabezpieczenia łączności i informatyki** obecnie istnieją odrębne systemy dowodzenia i alarmowania (załącznik 9-10)[8], to czy można je zintegrować, czy można stworzyć system informatyczny w garnizonie, co należy zrobić, by poprawić ten stan?
- jeżeli jednostki realizują odrębnymi siłami i środkami **zabezpieczenie medyczne,** to czy można stworzyć jedną garnizonową izbę chorych, w jakim zakresie można poprawić poziom opieki medycznej (żołnierzy zasadniczej służby wojskowej, kadry i pracowników cywilnych), jak obniżyć dotychczasowe koszty?
- w zakresie **zabezpieczenia przeciwpożarowego** – czy istnieje możliwość i jakie nakłady należy ponieść w celu zorganizowania garnizonowej straży ppoż.?
- w zakresie **zabezpieczenia materiałowego** – czy można scentralizować magazynowanie zapasów?
- co można polepszyć odnośnie do **zabezpieczenia technicznego**, czy można stworzyć garnizonowy punkt zaopatrywania (GPZ), zorganizować garnizonową stację diagnostyczną, garnizonowe warsztaty naprawcze?
- czy w działalności kulturalno-oświatowej i w dotychczasowej jej organizacji są warunki do podniesienia poziomu **zabezpieczenia kulturalno-oświatowego**?

---

[8] Załącznik 9. System dowodzenia.
Załącznik 10. System alarmowania.

- czy w odniesieniu do **pionu głównego księgowego** istnieją uwarunkowania do utworzenia jednej komórki prowadzącej jedną ewidencję mienia wojskowego, obrotu materiałowego oraz zaopatrzenia finansowego garnizonu?
- jak poprawić **działalność gospodarczo-usługową**?
- jak obniżyć koszty i poprawić warunki **obsługi prawnej** jednostek?

Dostrzegano również **niewydolność, niefunkcjonalność struktur garnizonowych** w świetle przewidywanych dynamicznych zmian, charakterystycznych dla działalności garnizonów w układzie nowych uwarunkowań administracyjnych, zadaniowych i organizacyjno-prawnych. Występowało również nieodpowiednie zastosowanie nakładów pracy żywej i uprzedmiotowionej w stosunku do potrzeb, czego dowodem są istniejące rozbudowane, dublowane struktury oraz obiekty stacjonarne. Często wynikało to z braku kalkulacji wstępnych oraz niewystarczającej analizy wyników funkcjonowania struktur garnizonowych. Prowadziło to do niewłaściwej organizacji, ponoszenia zbyt dużych nakładów i nieracjonalnego wykorzystania warunków i możliwości w wymienionych wyżej dziedzinach.

W trakcie badań wstępnych stwierdzono, że sytuacja taka istniała w służbie zdrowia, obsłudze prawnej jednostek, szkoleniu poborowych i rezerw osobowych, obsłudze finansowej itd.

Powyższe rozważania pozwalały wyciągnąć wnioski, że **organizacja oraz istniejące logistyczne struktury funkcjonalno-organizacyjne garnizonów, w tym Dęblina, w istniejących uwarunkowaniach ekonomiczno-militarnych, nie są wystarczająco sprawne i skuteczne w działaniu**. Ponadto nie są dostosowane do zmieniającego się otoczenia oraz nowych uwarunkowań. Nie zawsze racjonalnie wykorzystane są istniejące warunki, infrastruktura i możliwości obiektowe. Również w strukturach organizacyjnych garnizonów, w aspekcie wykonywania zadań, przyjęte rozwiązania funkcjonalne i etatowe **nie w pełni zapewniały prawidłowe funkcjonowanie jednostek wojskowych** wchodzących w skład garnizonu. Na tej podstawie można wstępnie sądzić

iż **przyczyny niedomagań tkwią zarówno w wymienionych strukturach, jak i w uwarunkowaniach kierowania działalnością logistyczną garnizonów**.

Wobec tego przewidywałem, że **wdrożenie nowego systemu spowoduje: poprawę warunków do realizacji zadań operacyjnych, wyeliminowanie dublowania się wspólnych obszarów działalności jednostek garnizonu, obniżenie kosztów, efektywniejsze wykorzystanie potencjału osobowego, infrastruktury oraz sprzętu technicznego w garnizonie.**

Przystępując zatem do badań właściwych garnizonu Dęblin, na wstępie zadałem pytanie – jakie wymogi powinien spełniać nowy wielojednostkowy garnizon? Z badań i rozważań wynikało, że winien on uwzględniać i spełniać w swojej działalności: wymagania szkoleniowe, operacyjne jednostek tam stacjonujących, zróżnicowanie techniki bojowej (od samolotów do środków pływających), kompatybilność przyjętych rozwiązań dla różnych rodzajów wojsk itp. Jednocześnie rozwiązania powinny uwzględniać ogólne rozbieżne obszary działań[9], oraz zasadnicze problemy i uwarunkowania jednostek garnizonu (załączniki 6, 7).

Uzyskane odpowiedzi, pozwoliły stworzyć wizję organizacji typu garnizon, spełniającej oczekiwane wymagania. Dążąc zatem do powyższego, ustaliłem problem naukowy.

[9] Rozbieżne obszary działań dotyczą wykonywania specjalistycznych zadań przypisanych poszczególnym jednostkom. Użytkowanie i utrzymywanie różnorodnych – specjalistycznych obiektów wojskowych i sprzętu, zróżnicowane uwarunkowania finansowania (samofinansowanie - WZL-3, WZInż, z branżowej kasy chorych - 6WSz z P).

1.1. Problem badawczy

Badania naukowe zapoczątkowano wyborem i sprecyzowaniem problemu naukowego. **Problem naukowy** umiejscowiony w temacie rozprawy doktorskiej został sformułowany formie pytania - **co należy zmienić, aby usprawnić funkcjonowanie garnizonu, w tym jego logistyki, w celu obniżenia kosztów, racjonalnego wykorzystania sił i środków oraz lepszego wykonywania zadań w okresie pokoju, zagrożenia wojennego, wojny i sytuacji kryzysowych?**

Badany problem naukowy umiejscowiłem w dziedzinie – nauki wojskowe, w dyscyplinie naukowej – obronność państwa, w specjalności – logistyka.

Ze względu na złożoność problemu głównego wystąpiła konieczność ustalenia **problemów szczegółowych**. Te również sformułowano w formie pytań:

- jakie główne zadania realizowane są przez jednostki garnizonów?
- jakie są wspólne obszary działalności jednostek?
- co należy i co można zmienić w celu wyeliminowania pokrywających się obszarów działalności?
- jaki powinien być potencjał logistyczny garnizonowych organów wykonawczych?
- w jakim zakresie logistyka garnizonu może zapewnić i spełnić potrzeby oraz oczekiwania jednostek operacyjnych?
- w jakim zakresie powinny się zmienić zadania i struktury organizacyjno-funkcjonalne garnizonu w celu polepszenia:
  - funkcjonowania systemu finansowania jednostek garnizonu;
  - planowania i realizacji przedsięwzięć mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek;
  - wsparcia i zabezpieczenia logistycznego;
  - ochrony obiektów, dyscypliny i porządku w garnizonie;
  - utrzymania infrastruktury wojskowej oraz obsługi bazy szkoleniowej;
  - zabezpieczenia łączności;
  - organizacji współdziałania z dowództwami jednostek i instytucji wojskowych;
  - ochrony środowiska w obszarze działalności infrastruktury i szkolenia wojsk?

- jak powinno być zorganizowane kierowanie ośrodkiem garnizonowym, aby zapewnić jego sprawne i skuteczne działanie?
- jaka jest istota działania ośrodka garnizonowego Dęblin w opracowanych rozwiązaniach organizacyjnych?

Próba odpowiedzi na te pytania była związana z wszechstronnym badaniem garnizonów WP, zwłaszcza w Dęblinie, a odnoszącym się i zmierzającym do określenia racjonalnych, koniecznych zmian, których należy dokonać w garnizonach wielojednostkowych SZ RP, aby spełniały one w nowych uwarunkowaniach funkcjonowania swoją rolę, ponadto zapewniały właściwe współistnienie oraz spełniały oczekiwania wielu różnych jednostek rozmieszczonych w tych garnizonach.

Uzasadniając potrzebę opracowania tego zagadnienia, biorąc pod uwagę jego ważność i aktualność stwierdziłem, że problem istnieje i czeka na zbadanie i rozwiązanie. Bywa on wprawdzie często przedmiotem dyskusji dotyczących funkcjonowania garnizonów WP i restrukturyzacji SZ RP i jest uważany za ważki z teoretycznego i praktycznego punktu widzenia. Istnienie bowiem dobrze funkcjonujących garnizonów wielojednostkowych gwarantuje sprawną i ciągłą, efektywną i skuteczną działalność jednostek w nim stacjonujących czy rozmieszczonych okresowo w warunkach pokoju, zagrożenia i wojny, jak również w działaniach kryzysowych.

Jak już wspomniałem brak jest kompleksowych prac badawczych dotyczących funkcjonowania garnizonów wielojednostkowych, uwzględniających różne uwarunkowania i specyfikę jednostek.

W wyniku rozważań ustaliłem wcześniej, iż problem ma charakter teoretyczno-praktyczny; zajęcie się nim wynikało między innymi z bieżących potrzeb SZ RP.

Podejmowany w rozprawie problem naukowy jest nadal problemem otwartym, wymagającym systematycznego podejmowania badań. Otwartym za przyczyną ciągłych zmian obiektów, obszaru i przedmiotu badań. Zmienność obszaru i przedmiotu badań oraz ich warunków istnienia wpływają na aktualność rozwiązania problemu, który również po pewnym czasie może być uznany za

niezadowalający lub nie w pełni aktualny, zawsze jednak stanowić może materiał wyjściowy do kolejnych badań.

Charakteryzując problem naukowy według stopnia trudności rozwiązania, stwierdziłem występowanie następujące trudności badawcze:

- dużą złożoność i względną zmienność przedmiotu badań oraz warunków jego istnienia,
- stosunkowo niewielką liczbę dostępnej specjalistycznej literatury przedmiotu.

To właśnie ustalony problem naukowy określił obszar niewiedzy, a także wyznaczył zakres podejmowanych badań. Tak sformułowany problem badawczy wyznaczył cel badań.

1.2. Cel badań

Celem badań było określenie warunków i możliwości organizacji i funkcjonowania garnizonu Dęblin, tworzonego na strukturach 6 Bazy Lotniczej, oraz ustalenie ogólnych zasad organizacyjno-funkcjonalnych garnizonu WP, ze szczególnym uwzględnieniem logistyki.

Cel badań naukowych rozpatrywałem w aspekcie poznawczym i praktycznym. Warunkiem koniecznym osiągnięcia celu praktycznego było osiągnięcie celu poznawczego.

Cel poznawczy wyraziłem jako naukowe ustalenie warunków i możliwości organizacji i funkcjonowania tworzonego garnizonu.

Celem praktycznym zaś było ustalenie i wskazanie racjonalnych ogólnych założeń organizacyjno-funkcjonalnych garnizonu WP, ze szczególnym uwzględnieniem logistyki.

Dążąc zatem do powyższego, określiłem przedmiot badań.

1.3. Przedmiot badań

Określając przedmiot badań, uwzględniłem swobodę (dostępność) badań, ich koszt oraz własne emocjonalne zainteresowanie wybraną problematyką. Tym wybranym, określonym przedmiotem badań było funkcjonowanie jednostek wojskowych w garnizonach WP w aspekcie realizacji zadań w okresie pokoju, zagrożenia wojennego i wojny.

Terenem (obszarem) zaś badań pozostawały jednostki garnizonów m. Dęblin, tzn. Dęblin-Lotnisko i Dęblin-Twierdza. Pozwoliło to m.in. na korzystanie ze wszystkich dokumentów dotyczących badanych garnizonów, w tym tworzących je jednostek podległych:

Ministerstwu Obrony Narodowej:

- Wojskowe Zakłady Inżynieryjne (WZInż);
- Wojskowe Zakłady Lotnicze Nr 3 (WZL-3);
- Rejonowa Wojskowa Komisja Lekarska (RWKL);
- Wydział Kontrwywiadu Wojskowego;
- Placówka ŻW;
- Parafia Wojskowa;

Dowództwu Wojsk Lądowych:

- 1 Pułk Drogowo-Mostowy (pdm);
- Garnizonowy Węzeł Łączności (GWŁ);
- 1 Centralna Składnica Sprzętu Inżynieryjno-Saperskiego (CSSInż.-Sap.);
- Wojskowa Administracja Koszar (WAK);

Dowództwu Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej:

- Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych (WSOSP);
- 1 Ośrodek Szkolenia Lotniczego (OSL);
- 6 Baza Lotnicza (BL);
- 6 Szpital Wojskowy (SzW);
- Orkiestra Wojskowa;

- Klub Garnizonowy;
- Ogólnokształcące Liceum Lotnicze (OLL).

1.4. Hipotezy

Po zidentyfikowaniu głównego problemu badawczego, określeniu celu badań, problemów szczegółowych kolejną czynnością badawczą było sformułowanie hipotez roboczych. Będąc w początkowym etapie badań naukowych (ponieważ nie zdobyłem jeszcze wystarczającej wiedzy o przedmiocie badań), sformułowałem wstępną hipotezę roboczą wyrażając ją **przypuszczeniem**, że organizacja garnizonu we współczesnych (obecnych) uwarunkowaniach działania nie jest sprawna i skuteczna. Jest niedostosowana do zmieniających się uwarunkowań i otoczenia. Przyczyny niedomagań tkwią zarówno w strukturach funkcjonalno-organizacyjnych, jak i kierowaniu garnizonem. Przy takim podejściu, ustalając aktualne uwarunkowania funkcjonowania garnizonu **zakładałem**, że skuteczność kierowania i działalności garnizonu można zwiększyć doskonaląc organizację, struktury i funkcjonowanie składowych garnizonu, jak też kierowanie tą działalnością.

Wstępna hipoteza robocza określiła kierunki badań i pozwoliła sformułować hipotezy robocze. Zdobyty zasób wiedzy w wyniku studiowania literatury dotyczącej problemu naukowego, dotychczasowe dyskusje i sondaże pozwoliły zmodyfikować wstępną hipotezę roboczą oraz przekształcić ją w hipotezy robocze. W jednej z nich **przewidywałem**, że dotychczasowe zasady, na których budowano organizację i funkcjonowanie logistyki garnizonu, nie sprawdzają się w zmieniających się uwarunkowaniach.

Wstępne badania dowodziły również, że funkcjonowanie kilku garnizonów wielojednostkowych w obecnych uwarunkowaniach i dotychczasowych strukturach organizacyjnych nie spełniało oczekiwań nie tylko przełożonych, ale i dowódców jednostek rozmieszczonych w granicach garnizonu. Stwarzało natomiast określone trudności w organizacji i realizacji zadań, w tym logistycznych, było nieekonomiczne i niefunkcjonalne. Przykładem była niemożność wykorzystania

zapasów materiałowo-technicznych jednostek garnizonu bez załatwiania wielu formalności i zgody przełożonych szczebli nadrzędnych.

W takiej sytuacji **prognozowałem**, że oczekiwaną poprawę w zakresie organizacji działalności garnizonu można osiągnąć przez ustanowienie reguł, zasad i sposobu organizacji, uprzednio określając uwarunkowania, w których będą tworzone i które będą wywierać jakościowy wpływ na organizowanie i funkcjonowanie garnizonowej działalności, w tym logistyki.

Wszystko to zamierzałem rozwiązać, badając przydatność dotychczasowych ustaleń, zasad, reguł organizacji garnizonu, w odniesieniu do nowych uwarunkowań ekonomiczno-militarnych, środowiskowych, specjalistycznych, zadaniowych, funkcjonowania garnizonów WP oraz przydatności istniejących struktur organizacyjno-funkcjonalnych.

Zbadanie wyżej wymienionych uwarunkowań oraz właściwości i specyfiki zadań operacyjnych jednostek wojskowych garnizonów (na przykładzie Dęblina) umożliwiało określenie wielkości potrzebnego potencjału logistycznego do zabezpieczenia ich działań w okresie pokoju, zagrożenia i wojny.

Umożliwiło też wskazanie specyficznego dualizmu funkcjonalno-organizacyjnego w tych służbach garnizonu, w których zadania były takie same lub pokrewne. Dlatego ważną sprawą było rozważenie możliwości utworzenia i zgromadzenia odpowiednich zapasów zaopatrzenia w garnizonie. Wspólnego wykorzystania istniejącej bazy magazynowej dla garnizonowych służb logistycznych, np.: mundurowej, żywnościowej, materiałów pędnych i smarów, uzbrojenia, itp. Zakładałem, iż takie podejście do rozpatrywanego zagadnienia powinno zapewnić autonomię działania jednostkom garnizonu w wyniku zgromadzenia na szczeblu garnizonu zapasów taktycznych i operacyjnych oraz skrócić czas dowozu zaopatrzenia. Pozwoli też poszerzyć zakres świadczonych usług przez logistykę garnizonu (np. obsługa i remont sprzętu technicznego, usługi pralnicze, zakwaterowanie, zabezpieczenie medyczne, itp.). W konsekwencji **przewidywałem**, że taka organizacja logistyki garnizonu w nowych uwarunkowaniach zwiększy efektywność wykorzystania sił, środków, sprzętu

technicznego, infrastruktury garnizonu, przeznaczonych do realizacji zadań zabezpieczenia logistycznego jednostek garnizonu.

Przypuszczałem również, iż wprowadzenie zmian w strukturach organizacyjno-funkcjonalnych logistyki garnizonu, uwzględniających wcześniejsze przewidywania, pozwoli optymalizować (doskonalić) jej organizację i funkcjonowanie. Poprawi też warunki zabezpieczenia wykonywania zadań operacyjnych jednostek garnizonu. Dlatego **zakładałem**, że opracowane wyniki badań będą podstawą opracowania ostatecznej koncepcji garnizonu Dęblin, tworzonego ze struktur 6 Bazy Lotniczej (projekt struktury garnizonu przedstawia załącznik 23) oraz sformułowania ogólnych zasad organizacyjno-funkcjonalnych garnizonu WP, ze szczególnym uwzględnieniem jego logistyki.

1.5. Zadania badawcze

Dążąc zatem do rozwiązania problemów badawczych, sprawdzenia słuszności hipotez i osiągnięcia celu badań, określiłem zadania, które zamierzałem rozwiązać dokonując między innymi:

- ustaleń ogólnych zadań realizowanych przez jednostki garnizonów m. Dęblin;
- określenia istoty i warunków działania garnizonu Dęblin;
- oceny uwarunkowań, właściwości logistyki garnizonowej, zadań logistycznych przez określenie potrzeb jednostek operacyjnych garnizonu Dęblin, potencjału logistyki garnizonu w celu sprawnej, efektywnej ich realizacji;
- opracowania wniosków z przeprowadzonego eksperymentu w garnizonie Dęblin;
- opracowania nowej koncepcji garnizonu Dęblin oraz sformułowania zasad funkcjonowania ze szczególnym uwzględnieniem jego logistyki.

1.6. Metody badawcze

Cel badań, problemy badawcze, założone hipotezy oraz zadania badawcze uzasadniały wybór takich metod badawczych jak analiza, synteza, wywody, sądy, opinie i eksperyment. Wzajemne przeplatanie się tych metod w procesie badawczym pozwoliło badać problemy i rozwiązywać określone zadania oraz przedstawić wiedzę niezbędną do rozwiązania problemu badawczego, a w rezultacie osiągnięcia celu badań niniejszej rozprawy. Metody te pozwoliły też teoretycznie ocenić literaturę fachową oraz badane rozwiązania strukturalne i funkcjonalne

Badanie i ocena dokumentacji oraz literatury umożliwiły rozpoznanie sposobów organizacji i efektywności procesów logistycznych w garnizonach. Wynikiem tego jest postawiona diagnoza określonych niedomagań i opracowanie ewentualnych kierunków zmian w działalności garnizonu.

Analiza była przydatna do określenia związków przyczynowych zachodzących między zjawiskami w organizacji i realizacji zadań, w tym logistycznych w garnizonach, a także do poznania i oceny potrzeb oraz możliwości logistyki garnizonów.

Synteza okazała się niezbędna do zestawienia wyników z analizy i określenia wspólnych cech działalności logistycznej garnizonów oraz dokonania uogólnień odnośnie do formułowania reguł, zasad funkcjonowania garnizonu, w tym logistyki garnizonowej. Niezbędne było także stosowanie porównań, zwłaszcza w odniesieniu do teoretycznej interpretacji nowych faktów. Wówczas nieodzowna była konfrontacja myśli teoretycznej z praktycznymi rozwiązaniami funkcjonowania garnizonu. Metoda pozwoliła określić prawidłowości w zakresie działalności garnizonu w okresie pokoju, zagrożenia, wojny i w sytuacjach kryzysowych. Umożliwiło to w znacznej mierze zweryfikowanie zasadności hipotez oraz określenie tematów doskonalenia garnizonu oraz budowania koncepcji istnienia nowego garnizonu Dęblin i na tej podstawie określenie ogólnych zasad funkcjonowania garnizonu wielojednostkowego WP.

W celu zgromadzenia odpowiedniego pakietu informacji, opinii i poglądów dotyczących badanego problemu zastosowałem technikę **sondażu**. W jego wyniku uzyskałem potwierdzenie słuszności koncepcji ustalonych na podstawie uzyskanych wyników badań.

Nieocenioną metodą okazał się **eksperyment.** Stosowany był w celu wywołania wybranych zdarzeń i ich oceny w zakresie organizacji garnizonu, w tym logistyki, w określonych i kontrolowanych warunkach oraz w celu przeprowadzenia obserwacji i poznania funkcjonowania tych zdarzeń, a także określenia ich przebiegu.

Formą przeprowadzenia eksperymentu było **ćwiczenie** w garnizonie Dęblin uwzględniające określone nowe hipotetyczne założenia strukturalne i organizacyjno-funkcjonalne. Eksperyment ten służył ustaleniu słuszności przyjętych rozwiązań. Założenia do eksperymentu, jego przebieg i wyniki zawiera rozdział czwarty niniejszej rozprawy.

Wskazane też było zastosowanie **abstrahowania** przez idealizację, co pozwoliło wyeliminować rozległe relacje i opisy przedmiotu badań nieistotnych z punktu widzenia rozprawy, dzięki czemu możliwe było skupienie się na zasadniczym problemie badawczym.

W rezultacie, na podstawie zebranej w toku badań wiedzy teoretycznej i praktycznej, ustaliłem i określiłem koncepcję funkcjonowania garnizonu Dęblin i rozwiązań strukturalno-organizacyjnych, w tym także założenia i możliwości wdrożenia wyników w garnizonie.

W koncepcyjnej części pracy niezbędne okazało się zastosowanie **dedukcji**, zwłaszcza w odniesieniu do wizji perspektywicznego garnizonu WP i jego działalności.

1.7. Przebieg badań

Badania rozpocząłem w 1999 roku. Trwały do 2002 roku. Dotyczyły one wypracowania optymalnych rozwiązań w reorganizacji garnizonu. **Proces badawczy obejmował trzy etapy.** We **wstępnym etapie badań** przeprowadziłem te dociekania naukowe, które były niezbędne do ustalenia problemu badawczego, celu, tematu dysertacji oraz określenia dalszych założeń metodologicznych rozprawy.

W etapie tym dokonałem też identyfikacji dwóch garnizonów, tj. Dęblin-Lotnisko i Dęblin-Twierdza. Analizowałem ich cele działania, funkcje, zasady, zadania oraz struktury organizacyjne. Dokonałem też oceny zarysowujących się kierunków przemian w organizacji struktur organizacyjnych SZ RP, głównie logistyki, i ustaleń roli i miejsca garnizonów. Etap ten zamykało opracowanie rozdziału drugiego i trzeciego jako wyjściowych umożliwiających prowadzenie badań zasadniczych w etapie badań właściwych. W etapie tym, analityczno-empirycznym, w wyniku realizacji szeregu przedsięwzięć badawczych, dokonałem eksperymentu w celu badania możliwości integracji niektórych funkcji dublujących się w istniejących w Dęblinie dwóch garnizonach. W badaniach tych wykorzystałem również własne doświadczenia zdobyte podczas pełnienia obowiązków dowódczych i uczestniczenia w działalności wielojednostkowych, lotniczo-lądowych garnizonów Tomaszowa Mazowieckiego i Dęblina. Bardzo pomocne w prowadzeniu badań i eksperymentu były też doświadczenia i wiedza zdobyta podczas seminariów doktoranckich organizowanych w Katedrze Logistyki Wydziału Lotnictwa i OP AON oraz podczas narad, seminariów organizowanych przez Sztab Generalny WP.

Również wiele doświadczeń zdobyłem dzięki uczestnictwu w zespole dokonującym oceny funkcjonowania garnizonów WP.

Wynikiem badań **w etapie drugim** było opracowanie rozdziału czwartego, traktującego o możliwej integracji niektórych funkcji, czynności, zadań oraz struktur i utworzenia z dwóch istniejących jednego garnizonu Dęblin.

Uzyskany materiał badawczy zweryfikowałem i poddałem dogłębnej syntezie – co było **zadaniem trzeciego etapu badań.** Wynikiem tego było opracowanie koncepcji funkcjonowania garnizonu Dęblin w nowych strukturach organizacyjno-funkcjonalnych. Proces badawczy, jego algorytm obrazują załączniki 11 i 12.

ROZDZIAŁ 2. UWARUNKOWANIA ORGANIZACYJNO – FUNKCJONAL - NE ISTNIENIA GARNIZONÓW WP

Permanentna restrukturyzacja SZ RP wynika nie tylko z założeń ograniczenia ich stanu liczebnego, ale również z dążenia do jakościowych zmian odpowiadającym aktualnym potrzebom i wyzwaniom. Dążenie to wyraża się między innymi chęcią jednoznacznego określenia celów, przeznaczenia, zadań, funkcji i struktur organizacyjnych, jednoznacznego określenia zakresu kompetencyjnego dla organizacji wojskowych w zależności od szczebla dowodzenia oraz obszaru działań. Dotyczy to też problemu rozdzielenia dowodzenia wojskami operacyjnymi od działalności logistycznej i przeniesienia środka ciężkości zadań logistycznych do wyspecjalizowanych jednostek, zakładów, instytucji logistycznych.

Częściowo zostało to już wdrożone. Jednostki bojowe podporządkowano rodzajom sił zbrojnych. Natomiast wsparcie logistyczne ma być przypisane okręgom wojskowym, które będą pełnić rolę dowództw terytorialnych, odpowiedzialnych za obronę terytorialną, wsparcie logistyczne wojsk operacyjnych, wsparcie wojsk sojuszniczych w razie przyjęcia ich na naszym terytorium (w ramach obowiązków państwa-gospodarza) oraz administrację.

Przyjęte rozwiązania są zbieżne z procesami zachodzącymi w większości państw NATO, gdzie z ekonomicznego punktu widzenia nie ma uzasadnienia, aby każdy rodzaj sił zbrojnych miał własną logistykę i obronę terytorialną.

Ponieważ w zmieniających się strukturach SZ RP, a szczególnie logistycznych, określoną rolę mają spełniać garnizony WP, dlatego między innymi znaczące jest określenie ich miejsca i roli w tych strukturach. Uzasadnione jest

również zasygnalizowanie, choć w części, planów restrukturyzacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej w odniesieniu do logistyki i posadowionych w niej garnizonów WP wraz z ich przewidywanymi celami i założeniami działania, przeznaczeniem, funkcjami, zadaniami. Pomocne to będzie też w dalszych badaniach. Przewiduje się bowiem przekazanie garnizonom większego zakresu zadań, w tym głównie logistycznych, z jednoczesnym dążeniem do zwiększenia ich funkcjonalności, i zmniejszenia ich liczby.

Zgodnie z definicją logistyki, uzgodnioną i przyjętą w NATO, zawartą w „Słowniku terminów i definicji NATO" (AAP-6) **logistyka** (logistics) **to nauka** (scence) **o przygotowaniu, tj. planowaniu i organizowaniu** (planning) **oraz wykonawstwie zadań przemieszczania** (movement) **oraz utrzymywania i odtwarzania zdolności bojowej wojsk** (maintenance of forces). Z definicji tej wynika, iż działania logistyczne dotyczą aspektów działań militarnych zarówno w czasie „P", jak i „W", które obejmują: projektowanie (design) i doskonalenie, rozwój (development); pozyskiwanie (acquisition), magazynowanie (storage) i przechowywanie; transportowanie (transport); rozdział (distribution); utrzymywanie i odtwarzanie zdolności użytkowej (maintenance); ewakuację (evacuation) oraz wycofywanie z eksploatacji, w tym niszczenie (disposition) wszelkich środków zaopatrzenia (materiel), przewozy (transport) stanów osobowych (of personnel); pozyskiwanie lub budowa (acquisition or construction); utrzymywanie lub odtwarzanie gotowości użytkowej (maintenance); użytkowanie (operation) wszelkiego rodzaju i typu obiektów oraz urządzeń infrastruktury (facilities); pozyskiwanie (acquisition) oraz świadczenie (furnishing) usług socjalno-bytowych stanom osobowym (services); zabezpieczenie medyczne[10].

W SZ RP z chwilą przystąpienia do NATO nastąpił **podział logistyki**, zgodnie z zasadami doktrynalnymi przyjętymi w armiach NATO, na **logistykę produkcji** oraz **logistykę konsumenta** składającą się zarówno z **elementów planistycznych**, jak i **wykonawczych**.

---

[10] Drążczyk W.: Nowe zasady i założenia logistyki NATO w aspekcie zabezpieczenia Sił Powietrznych. Warszawa 1999 r. s.8.

Zadania wynikające z logistyki produkcji w zasadniczej mierze są realizowane w Ministerstwie Obrony Narodowej poprzez instytucje podległe Sekretarzowi Stanu – I Zastępcy Ministra Obrony Narodowej, natomiast związane z logistyką konsumenta - przez Generalny Zarząd Logistyki w Sztabie Generalnym WP oraz logistykę w rodzajach sił zbrojnych. Stosownie do tych założeń w strukturze organizacyjnej systemu logistycznego rodzajów wojsk rozpoczęto budowę dwóch pionów: planistycznego - logistykę operacyjną i wykonawczego – logistykę wykonawczą.

W dowództwach rodzajów wojsk, kilka lat temu, stworzono i wprowadzono struktury logistyki planistycznej, gdzie zarząd G-4 podporządkowano szefowi sztabu oraz logistykę wykonawczą pozostającą w podporządkowaniu szefa logistyki. Ponadto, na szczeblu taktycznym zostały utworzone w sztabach dowództw wydziały lub sekcje logistyki planistycznej (S-4 lub G-4).

Planuje się też w najbliższym czasie zakończenie tworzenia brakujących struktur planistycznych na szczeblu operacyjnym w dowództwach okręgów i korpusów wojskowych. Przewiduje się, że do końca 2003 roku zostaną ostatecznie ukształtowane struktury logistyki wykonawczej, a potencjał logistyczny – dostosowany do potrzeb wojsk[11].

W ostatnich latach wielokrotnie zmieniał się system funkcjonowania logistyki. Przyjęto założenie, że jednym z zasadniczych uwarunkowań jej funkcjonowania jest stacjonarna infrastruktura logistyczna wspierana mobilizowanym potencjałem mobilnym. Podczas realizacji zadań wsparcia logistycznego wojsk możliwości wykonawcze wojskowego systemu logistycznego będą uzupełniane przez potencjał cywilny.

Wynika z tej koncepcji, że garnizonom WP przypisuje się znaczącą rolę w tym systemie, jako organowi szczebla taktycznego, którego zadania między innymi związane są z organizacją zabezpieczenia działań, w tym logistycznego, wojsk znajdujących się w obszarze odpowiedzialności (granicach) garnizonu, w okresie „P" i „W" na stałe lub czasowo. Dlatego tak specyficzną i ważną rolę

[11] Moszumański W.: O zmianach w logistyce, jej problemach i perspektywach. Wywiad z szefem Logistyki Wojsk Lądowych. Wojska Lądowe Nr 10 (27) s.6.

w zadaniach garnizonu będzie odgrywać wsparcie i zabezpieczenie logistyczne jednostek.[12]

Zgodnie z zadaniami określonymi w **„Planie przebudowy i modernizacji technicznej systemu logistycznego SZ RP w latach 2001-2006"** przewiduje się, że nastąpią w garnizonach następujące zmiany odnoszące się do:

- przygotowania w planowanych strukturach baza/garnizon niezbędnych komórek logistycznych, pozwalających na odciążenie dowództw wojsk operacyjnych od zadań logistycznych,

- osiągnięcia interoperacyjności narodowego systemu logistycznego z systemami armii sojuszniczych, m. in. poprzez standaryzację uzbrojenia i sprzętu wojskowego, środków bojowych i materiałowych oraz wdrażanie standardów i procedur zapewniających ciągłość wsparcia sił i ich skuteczne zaopatrywanie z dala od ich macierzystych baz,

- masowego wykorzystywania systemów informatycznych do zarządzania zasobami logistycznymi,

- odciążenia związków taktycznych i jednostek wojskowych od realizacji zadań mobilizacyjnych i gospodarczych wskutek przekazania tych zadań jednostkom stacjonarnej bazy materiałowej, w tym garnizonów,

- doskonalenia systemu materiałowego SZ, w tym rejonowego systemu zaopatrywania wojsk dla wszystkich sił dyslokowanych (działających) działających w danym rejonie, w oparciu o rejonowe bazy materiałowe i BMT, wspierane terytorialnym potencjałem gospodarki narodowej (np. serwisowanie sprzętu technicznego przez producenta),

- optymalizowania liczby elementów struktury podsystemów logistycznych dostosowując je do składu bojowego SZ oraz realizowanych zadań,

- dostosowania i wdrożenia systemu dowodzenia i kierowania elementami podsystemów logistycznych obejmując wszystkie szczeble dowodzenia SZ, wykorzystując sieci informatyczne wspomagania procesów zarządzania i dowodzenia w czasie „P" i „W" oraz funkcjonujących relacjach pionu operacyjno-logistycznego logistyki wykonawczej,

---

[12] Sprawowane przez obecny garnizon wojskowy funkcje przedstawione są na s. 8, rozdziału pierwszego.

- modernizowania bazy magazynowej i usługowej (składów, składnic, pralni, itp.) oraz zaplecza gospodarczego jednostek wojskowych (stołówki żołnierskie, łaźnie, itp.), a także doskonalenia struktury zatrudnienia,

- dostosowania systemów logistycznych do realizacji zadań wynikających z zobowiązań w ramach logistyki wielonarodowej oraz wsparcia państwa-gospodarza (Host Nation Suport - HNS), w tym osiągnięcia zadowalającego poziomu interoperacyjności dostaw zaopatrzenia i usług logistycznych,

- przekazania w podporządkowanie logistyki „wykonawczej" stacjonarnej infrastruktury remontowej wraz z elementami mobilnymi (ewakuacyjno-remontowymi) spoza struktury wojsk operacyjnych,

- zapewnienia możliwości oddziaływania na podsystem techniczny w odniesieniu do wszystkich szczebli organizacyjnych SZ, w tym w poszczególnych pionach logistyki operacyjno-planistycznej i wykonawczej,

- utrzymywania wielobranżowości zadań realizowanych w bazie obsługowo-remontowej, między innymi poprzez stosowną zmianę etatów pracowników cywilnych wojska – specjalistów warsztatowych,

- wprowadzenia w bazie (logistycznej): spaletyzowania, skonteneryzowania posiadanych środków materiałowo-technicznych przeznaczonych dla jednostek będących na zaopatrzeniu, a szczególnie zapasów czasu „W",

- wyposażenia w pojazdy samozaładowcze, nowoczesny sprzęt przeładunkowy oraz wypracowania i wdrożenia techniki formowania zapasów (głównie przy użyciu kontenerów).

Natomiast zgodnie z planami modernizacji Sił Zbrojnych RP w latach 2003 - 2008 planowane jest przeformowanie najwyższych struktur dowodzenia i kierowania, tj. Sztabu Generalnego oraz Dowództw Rodzajów Wojsk w dowództwa połączone i dowództwa wsparcia. Wraz z tym dąży się do reorganizacji struktur systemu logistycznego, gdzie w najbliższym czasie tworzony będzie, w strukturach logistyki resortu obrony narodowej, **Inspektorat Logistyki**[13]

[13] Projekt ogólnej struktury organizacyjnej Inspektoratu Logistyki przedstawiony jest w załączniku 14. W skład jego proponuje się włączyć Zarząd Materiałowy, Zarząd Techniczny, Zarząd Służby Zdrowia, Zarząd Transportu i Ruchu Wojsk, Zarząd Służby Inż.-Lotniczej, Zarząd Służby Inż.-Morskiej, Zarząd ANS, Zarząd Infrastruktury i BWSN.

oraz **system zintegrowanej logistyki wykonawczej**[14]. System ten przejmie logistykę wykonawczą z poszczególnych rodzajów sił zbrojnych (RSZ), tj. z Wojsk Lądowych – logistykę okręgów wojskowych (OW), rejonowe bazy materiałowe, okręgowe warsztaty techniczne (OWT), rejonowe warsztaty techniczne (RWT); z Wojsk Lotniczych Obrony Powietrznej – bazę materiałowo-techniczną, a składy z Marynarki Wojennej[15].

Zadaniem Inspektoratu Logistyki będzie kierowanie zabezpieczeniem logistycznym SZ, zarządzanie zasobami logistycznymi, w tym: dostawami zaopatrzenia, gromadzeniem, przechowywaniem i rotacją zapasów, obsługą i remontem UiSW, leczeniem, transportem i ruchem wojsk, kontrolą bezpieczeństwa, metrologią, normalizacją, standaryzacją, kodyfikacją, ewidencją i sprawozdawczością zasobów, infrastrukturą, itd. Relacje Inspektoratu Logistyki w systemie logistyki resortu przedstawia załącznik 16. Warianty umiejscowienia logistyki resortu ON w systemie dowodzenia SZ czasu „P" i „W" przedstawiają załączniki 17 - 19, gdzie Inspektorat Logistyki stanowiłby ogniwo łączące szczebel centralny ze szczeblem operacyjnym.

System wykonawczy logistyki będzie oparty na rejonowych bazach logistycznych (RBLog.)[16], którym będą podporządkowane składnice materiałowe (SM) z wyjątkiem specjalistycznych składnic środków bojowych i materiałowych (śbim) WLOP i MW. Ponadto w system ten wejdą okręgowe warsztaty techniczne (OWT), rejonowe warsztaty techniczne (RWT), rejonowe zarządy infrastruktury oraz g**arnizony**.

W Siłach Zbrojnych RP znajduje się około 2340 jednostek i instytucji wojskowych, które stacjonują w 318 garnizonach. W 217 garnizonach (co stanowi 68% ogólnej ich liczby) rozmieszczone są jednostki wojsk operacyjnych. To do tej grupy garnizonów odnoszą się wnioski tej rozprawy.

---

[14] Ideę utworzenia zintegrowanej logistyki wykonawczej skupiającą logistykę szczebla taktycznego i operacyjnego, w tym garnizony, przedstawia załącznik 13. Rozważa się przyłączenie także z Ministerstwa Obrony Narodowej Departamentu Zaopatrywania, Departamentu Infrastruktury, Departamentu Budżetowego, Agencji Mienia Wojskowego.

[15] Wariant struktury organizacyjnej Logistyki Ministerstwa Obrony Narodowej przedstawia załącznik 13, natomiast ogólną strukturę Inspektoratu Logistyki obrazuje załącznik 14.

[16] Wstępną propozycję struktury organizacyjnej RBLog. oraz siły i środki do jej sformowania przedstawia załącznik 15.

ROZDZIAŁ 3. IDENTYFIKACJA GARNIZONÓW DĘBLIN-LOTNISKO I DĘBLIN-TWIERDZA

W wydanych dotychczas dokumentach normatywnych[17] **garnizonem**[18] określa się „miejscowość lub kilka położonych obok siebie miejscowości, w których stale lub czasowo rozmieszczone są jednostki wojskowe".

Wobec tego, że definicja ta ogranicza obszar badanego garnizonu założyłem, iż w badaniach będę posługiwał się zmodyfikowaną, rozszerzoną, w odniesieniu do powyższego sformułowania definicji garnizonu, uznając garnizon jako „**terytorium obejmujące jedną lub kilka położonych blisko siebie miejscowości, na których stale lub czasowo przebywają jednostki wojskowe oraz znajdują się instytucje i zakłady wojskowe".**

Również do badań przyjąłem umowny **podział garnizonów** według następujących kryteriów.

W zależności od usytuowania jednostek garnizonu w strukturach rodzajów sił zbrojnych na lądowe, lotnicze i morskie:

- **o charakterze jednorodnym,** w których wszystkie jednostki wchodzą w skład i podlegają dowództwu jednego rodzaju SZ,

- **o charakterze różnorodnym,** w których poszczególne jednostki wchodzą w skład i podlegają dowództwom różnych RSZ.

W zależności od znaczenia, rangi i wielkości (liczby jednostek i instytucji wojskowych) na garnizony:

- bardzo duże (obejmujące ponad 50 jednostek instytucji wojskowych);
- duże (obejmujące od 30 do 50 jednostek instytucji wojskowych);
- średnie (obejmujące od 10 do 30 jednostek wojskowych);
- małe (obejmujące mniej niż 10 jednostek instytucji wojskowych).

Ponadto w zależności od dostępności garnizony będę dzielił na otwarte, zamknięte lub mieszane. Charakterystykę garnizonów przedstawia załącznik 20.

---

[17] Regulamin Ogólny SZ RP. Warszawa. 1994 s. 112
[18] Mała Encyklopedia Wojskowa, syg. Szt. Gen. 818/77.

3.1. Garnizony Dęblina w aspekcie realizowanych zadań, istniejących struktur, infrastruktury oraz ponoszonych kosztów

Dęblin zaliczany jest do średnich garnizonów, w którego skład wchodzi 18 stacjonujących jednostek. Z tego osiem podporządkowanych jest Dowództwu WLOP, cztery – Dowództwu Wojsk Lądowych, a sześć podlega różnym instytucjom MON. Aktualnie wszystkie jednostki tworzą dwa odrębne garnizony: Dęblin Lotnisko i Dęblin Twierdza.

Garnizon Dęblin Lotnisko zabezpieczany jest przez 6 Bazę Lotniczą, stanowiącą oddział gospodarczy i spełniającą rolę wojskowej jednostki budżetowej (WJB). Garnizon ten ma zdecydowanie lotniczy charakter. Natomiast w garnizonie **Dęblin Twierdza** zgrupowane są jednostki wojsk lądowych, zabezpieczane przez 1 pułk drogowo - mostowy (pdm), jako odział gospodarczy stanowiący wojskową jednostkę budżetową.

Jednostki podporządkowane innym instytucjom MON, wchodzące w skład obydwu garnizonów, zabezpieczane są zarówno przez 6 BL jak i 1 pdm. Wykazy jednostek stanowiących garnizony Dęblin Lotnisko i Dęblin Twierdza zawarte są w załącznikach 4 i 5. Wymienione garnizony i wchodzące w ich skład jednostki zostały objęte badaniami naukowymi. Garnizony te i ich jednostki funkcjonowały w określonych warunkach organizacyjno-prawnych oraz finansowych realizując szeroką gamę zadań od szkoleniowych przez produkcyjne do leczniczych. WZL i WZInż. są jednostkami samofinansującymi się, a 6 SzW był finansowany z Branżowej Kasy Chorych[19]. Od 1 stycznia 2000 roku 6 BL została przeformowana w trzylotniskową bazę lotniczą Dęblin – Radom - Biała Podlaska[20], 1 CSSInż. przeformowano na składnicę podległą RBM Stawy.

W tej sytuacji, w celu sprawnego przeprowadzenia badań zasadne było ustosunkowanie się do powyższych uwarunkowań. Jednostki wojskowe poddane badaniom położone są częściowo w granicach miasta Dęblina i organizacyjnie

---

[19] Z dniem 01.04.2003 roku przestaje funkcjonować Branżowa Kasa Chorych, a zadania finansowania służby zdrowia przejmuje Narodowy Fundusz Ochrony Zdrowia.

[20] Z dniem 01.01.2003 roku 6 BL funkcjonuje, po rozformowaniu Komendy Lotniska nr 3 w Białej Podlaskiej, jako baza dwulotniskowa.

przydzielone są do dwóch garnizonów Dęblina. Dowódcą garnizonu Dęblin Lotnisko jest komendant WSOSP, a garnizonu Dęblin Twierdza - dowódca 1 pdm.

Oddziałem gospodarczym na terenie garnizonu Dęblin Lotnisko jest 6 BL, która posiada na zaopatrzeniu gospodarczym 40 jednostek, z czego 20 w Dęblinie i 20 w Komendzie Lotniska nr 2 w Radomiu. Garnizon zajmuje obszar 700 ha.

Oddziałem gospodarczym garnizonu Dęblin Twierdza jest 1 pdm, który posiada na zaopatrzeniu gospodarczym 10 jednostek. Położony jest w północno-zachodniej części miasta i skupia jednostki (instytucje) wojsk lądowych. Zajmuje obszar 300 ha.

W toku badań dokumentacji garnizonów ustaliłem, że garnizony te w zakresie zabezpieczania działalności jednostek i instytucji realizują oddzielnie zadania w zakresie:

a) działalności dowódczo-sztabowej, w tym:

- planowania i realizacji przedsięwzięć mobilizacyjnego rozwinięcia;
- ochrony obiektów;
- dyscypliny i porządku w garnizonie;
- organizacji łączności i systemów informatycznych;
- polowej bazy szkoleniowej;

b) działalności logistycznej, w tym:

- organizacji żywienia;
- zakwaterowania żołnierzy i kadry;
- magazynowania zapasów;
- działalności gospodarczej i usługowej;
- zabezpieczenia technicznego;
- zabezpieczenia medycznego;
- utrzymania infrastruktury wojskowej;
- prowadzenia ewidencji mienia wojskowego oraz obrotu materiałowego we wszystkich działach zaopatrzenia;
- informatyzacji logistyki;

c) **działalności społeczno-wychowawczej** dotyczącej zaspokajania różnorodnych potrzeb kulturalno-oświatowych i rekreacyjno-sportowych środowiska wojskowego.

Zdecydowanie **rozbieżnymi obszarami działań** dotychczasowych garnizonów jest:

- realizacja różnorodnych specjalistycznych zadań;
- sposoby finansowania: między innymi - 6 SzW z Branżowej Kasy Chorych, a WZL-3 i WZInż. są instytucjami samofinansującymi się.

Wcześniej zaznaczyłem, iż planowanie i realizacja przedsięwzięć mobilizacyjnego rozwinięcia w garnizonach Dęblina jest ich podstawową powinnością. Należy podkreślić, że pod względem zadań mobilizacyjnych, powoływanych żołnierzy rezerwy oraz pobieranych z gospodarki narodowej (GN) świadczeń rzeczowych (środków transportowych i maszyn) garnizony Dęblina są jednymi z największych w Polsce. Obecnie jednostki garnizonów Dęblina realizują 27 zadań mobilizacyjnych, które są przedstawione w tabeli 1.

Tabela 1

ZESTAWIENIE ZADAŃ MOBILIZACYJNYCH JEDNOSTEK WOJSKOWYCH GARNIZONÓW

Lp.	ZADANIE MOBILIZACYJNE	GARNIZON TWIERDZA	GARNIZON LOTNISKO	RAZEM
1.	UZUPEŁNIĆ DO ETATU CZASU „W"	5	6	11
2.	SFORMOWAĆ	5	2	7
3.	ROZFORMOWAĆ	-	2	2
4.	POZOSTAWIĆ BEZ ZMIAN	1	2	3
5.	ZMILITARYZOWAĆ	1	1	2 oraz WZL i WZInż

źródło: opracowanie własne, zestawienie zadań przyjęto aplikacyjnie

W celu realizacji powyższych zadań organizuje się niezbędną bazę mobilizacyjną i wydziela siły do zabezpieczenia jej funkcjonowania. Zestawienie elementów bazy mobilizacyjnej i ich obsady przedstawia tabela 2.

Tabela 2

ZESTAWIENIE ELEMENTÓW BAZY MOBILIZACYJNEJ

Lp.	ELEMENTY BAZY MOBILIZACYJNEJ	GARNIZON TWIERDZA		GARNIZON LOTNISKO		RAZEM	
		LICZBA ELEM.	WYDZIELANE SIŁY	LICZBA ELEM.	WYDZIELANE SIŁY	LICZBA ELEM.	WYDZIELANE SIŁY
1.	ZKMRJ	2	21	4	23	6	44
2.	PKI	3	32	2	33	5	65
3.	PPW	32	302	10	62	42	364
4.	PRT	8	84	1	20	9	104

źródło: opracowanie własne na podstawie dokumentacji mobilizacyjnej jednostek

Ogółem w jednostkach do elementów bazy mobilizacyjnej wydziela się 556 żołnierzy i pracowników cywilnych. Każda z jednostek tworzy własne elementy bazy mobilizacyjnej. Zadania mobilizacyjne realizują więc, samodzielnie pod względem procedur, wszystkie jednostki garnizonów. Rysuje się więc tu **możliwość odciążenia dowódców jednostek wojskowych garnizonów Dęblina od realizacji zadań mobilizacyjnych** dzięki np. stworzeniu jednego centralnego – **garnizonowego ośrodka mobilizacji.**

Na obszarze objętym badaniami **funkcjonują dwa garnizonowe węzły łączności (GWŁ):**

- GWŁ II kategorii WLOP w garnizonie Dęblin Lotnisko;
- GWŁ III kategorii SOW w garnizonie Dęblin Twierdza.

Poszczególne GWŁ zabezpieczają procesy dowodzenia, alarmowania, osiągania wyższych stanów gotowości bojowej(OWSGB) i współdziałania następujących jednostek i instytucji wojskowych:

GWŁ Dęblin Lotnisko - oprócz łączności dalekosiężnej dla potrzeb Komendy WSOSP z przełożonym i podległymi jednostkami w garnizonie zapewnia łączność:

- Komendzie WSOSP i Oddziałowi Szkolenia;
- 6 Bazie Lotniczej;
- 1 Ośrodkowi Szkolenia Lotniczego;
- Ogólnokształcącemu Liceum Lotniczemu;
- Wydziałowi Kontrwywiadu Wojskowego;
- Wojskowej Administracji Koszar;
- Wojskowej Agencji Mieszkaniowej;
- Parafii Wojskowej;
- 6 Szpitalowi Wojskowemu z Przychodnią;
- Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej;
- Wojskowej Komisji Lotniczo-Lekarskiej;
- Wojskowym Zakładom Lotniczym nr 3;
- Klubowi Garnizonowemu;
- Orkiestrze wojskowej.
- Placówce Żandarmerii Wojskowej (częściowo).

Natomiast **GWŁ Dęblin Twierdza** organizuje i zapewnia łączność:

- 1 pułkowi drogowo-mostowemu;
- 5 batalionowi rozpoznania inżynieryjnego;
- 1 Centralnej Składnicy Sprzętu Inżynieryjno- Saperskiego;
- Placówce Żandarmerii Wojskowej;
- Wojskowej Komisji Uzupełnień w Puławach.

Ponadto GWŁ Dęblin Twierdza do zapewnienia łączności dowodzenia i alarmowania oraz współdziałania z GWŁ Kraków ma dwa łącza telefoniczne i po jednym łączu z GWŁ Lublin, WKU Puławy oraz miejscowościami: Stężyca i Stawy. Zestawienie jednostek i instytucji wojskowych obsługiwanych przez GWŁ przedstawia załącznik 21.

Do zabezpieczenia procesu dowodzenia, alarmowania, OWSGB oraz współdziałania poszczególne GWŁ dysponują następującymi siłami i środkami:

GWŁ Dęblin Lotnisko:

- centralą telefoniczną elektroniczną o pojemności 3000 NN, która zapewnia pełną automatyczną łączność jawną w sieci MON i TPSA;
- centralą elektroniczną łączności utajnionej „Storczyk";
- stacją łączności specjalnej;
- centralą dyspozytorsko-konferencyjną CDK dla potrzeb alarmowania i szybkiej łączności operacyjnej;
- wojskową stacją pocztową;
- częściowo rozbudowaną siecią teleinformatyczną;
- bardzo dobrze rozbudowaną jawną siecią teletechniczną z wyjątkiem części lotniskowej, która nie spełnia standardów NATO;

Brak jest rozbudowanej sieci teletechnicznej niejawnej. Obsługa etatowa to 17 żołnierzy zawodowych i 23 pracowników cywilnych.

GWŁ Dęblin Twierdza wyposażony jest w centralę elektromechaniczną typu „Strowger" – 400 NN, bez możliwości taryfikacji prowadzonych rozmów, która zapewnia łączność w sieciach wojskowych i cywilnych w sposób ręczny. Natomiast brak jest:

- centrali łączności utajnionej z rozbudowaną siecią teleinformatyczną;
- łączności specjalnej;
- centrali dyspozytorsko-konferencyjnej (CDK) do alarmowania i szybkiej łączności operacyjnej.

Ponadto istniejąca wewnętrzna sieć teletechniczna jawna jest niewystarczająca i w złym stanie technicznym. Wybudowana w początku lat 70. jest wyeksploatowana, a sieć teletechniczna dalekosiężna oparta jest na sieci GWŁ

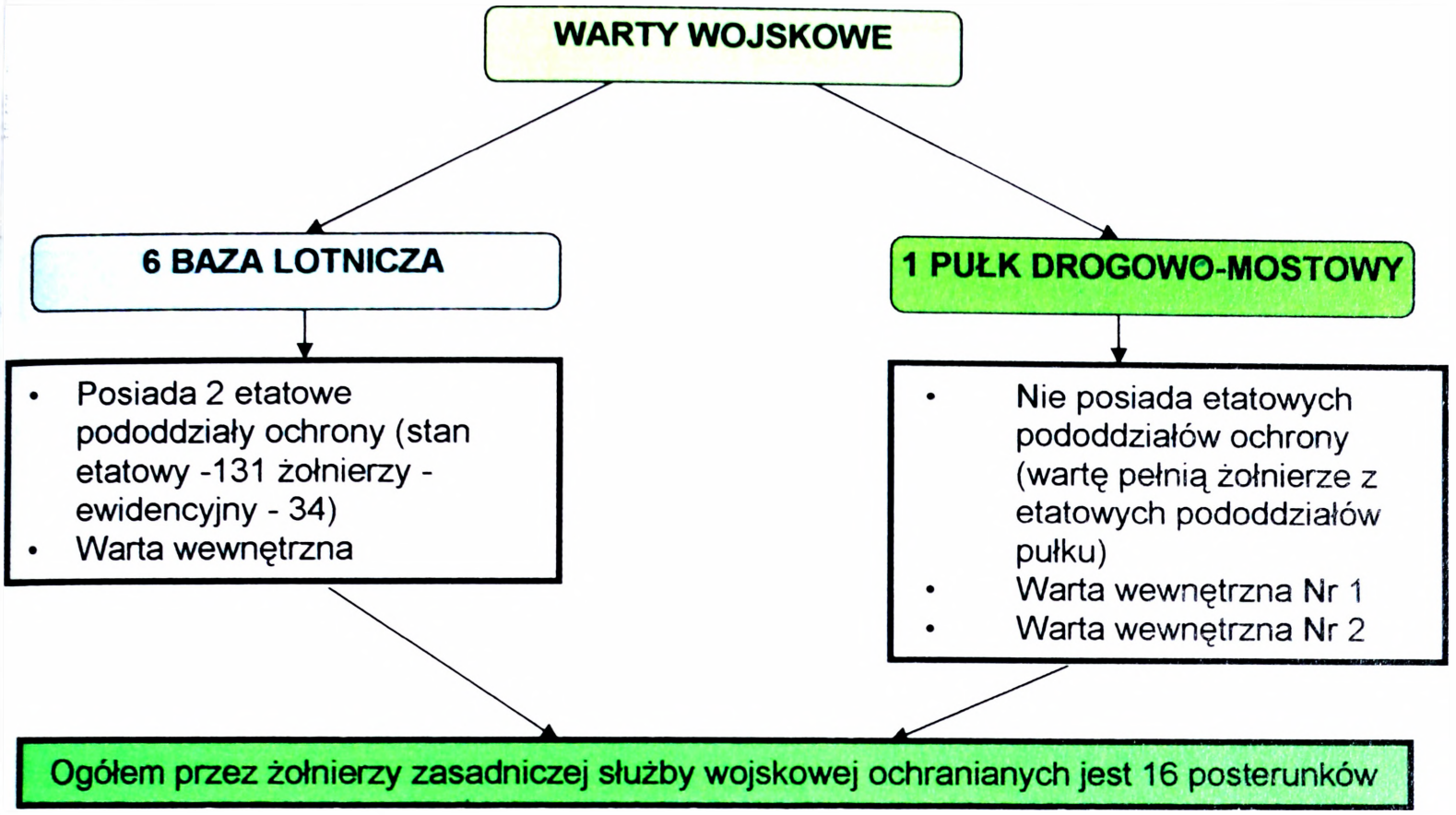
Dęblin Lotnisko. Obsługa etatowa i faktyczna to jeden żołnierz zawodowy i dziewięciu pracowników cywilnych.

W celu umożliwienia współpracy tych dwóch GWŁ Dęblina na początku lat 70. ułożony został kabel teletechniczny 200 - parowy o dł. 4,5 km. Był on już kilkakrotnie remontowany i ma teraz bardzo słabe parametry techniczne, ponadto jest bardzo obciążony. Współpraca między centralami odbywa się z wykorzystaniem 4 translacji przychodzących i wychodzących. Stan sił i środków GWŁ przedstawiony jest na załączniku 22.

W garnizonach organizowana jest **obrona i ochrona obiektów**. W garnizonach większość powierzchni zajmuje WSOSP wraz z jednostkami wewnętrznymi, część mniejszą zajmuje 1pdm. Łączna powierzchnia ochranianych obiektów wynosi około 1000 ha przy długości ogrodzenia około 24 km.

Ochronę i obronę obiektów jednostek wojskowych Garnizonu Dęblin Lotnisko obecnie organizuje i zapewnia 6 BL, a w Garnizonie Dęblin Twierdza 1 pułk drogowo-mostowy.

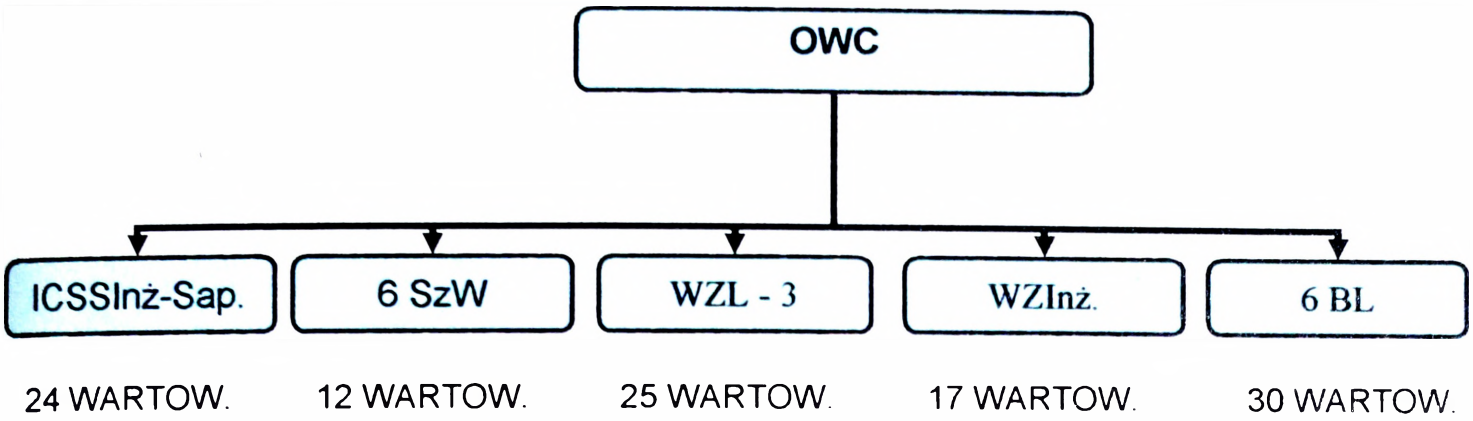
W toku badań i ustalania stanu faktycznego stwierdziłem, że do organizacji ochrony i obrony obiektów 6 BL dysponuje dwoma etatowymi pododdziałami ochrony, z których organizowana jest warta wewnętrzna. Natomiast w 1 pułku drogowo-mostowym, który nie ma etatowego pododdziału ochrony i nie dysponuje pododdziałem warty cywilnej, wartę wewnętrzną pełnią żołnierze z pododdziałów etatowych pułku. W tym pułku są organizowane dwie warty: nr 1 i nr 2, obie po piętnastu żołnierzy, które ochraniają osiem posterunków.
Ponadto warty te uzupełniają i w skład systemu ochrony wchodzą techniczne urządzenia sygnalizacyjne i urządzenia alarmowe (TUS i UA) zamontowane w głównym i pododdziałowych magazynach broni. Natomiast w innych obiektach chronionych jak np.: Kamień, Sandomierz zatrudnionych jest dwunastu wartowników nieuzbrojonych -pracowników wojska. Organizację ochrony obiektów wojskowych przez warty wojskowe przedstawia rys. 1.

Rys. 1. Ochrona obiektów wojskowych przez warty wojskowe

źródło: opracowanie własne na podstawie etatów pododdziałów ochrony

Ochronę i obronę obiektów w 1 Centralnej Składnicy Sprzętu Inżynieryjno-Saperskiego zapewnia oddział warty cywilnej (OWC) w składzie 24 wartowników, którzy ochraniają 4 posterunki, w innych instytucjach zaś rozmieszczonych w garnizonie Dęblin Twierdza, jak np. WZL-3 ochronę zapewnia oddział warty cywilnej (OWC) w składzie 25 wartowników (3 posterunki), natomiast w Wojskowych Zakładach Inżynieryjnych - 17 wartowników (2 posterunki), a 6 Szpital Wojskowy chroniony jest przez 12 wartowników OWC. Oddziały wart cywilnych podlegają dowódcom (komendantom, dyrektorom, kierownikom) poszczególnych jednostek (instytucji), którzy są odpowiedzialni za ochronę i obronę obiektów. Organizację ochrony obiektów w garnizonach Dęblina przez OWC przedstawia rys. 2.

Ogółem:
liczba wartowników OWC – 108
liczba posterunków - 13

Rys. 2. Ochrona obiektów wojskowych przez oddziały warty cywilnej

źródło: opracowanie własne na podstawie etatów pododdziałów ochrony

Ważną dziedziną warunkującą sprawne funkcjonowania jednostek garnizonów i dowództwa garnizonu są finanse. Obecnie **finansowanie jednostek**, we wszystkich garnizonach, realizowane jest (podobnie jak sposób planowania budżetowego) zgodnie z zasadami określonymi „Decyzją budżetową ministra obrony narodowej" oraz „Decyzją nr 221/MON z dnia 7.11.1997 r. w sprawie planowania i wykonania budżetu resortu MON" (załącznik 7). Przestrzeganie tych zasad zapewnia właściwe i pełne finansowanie wydatków z zachowaniem rozdzielności budżetowej poszczególnych dysponentów II stopnia (Instytucje MON oraz Dowództwa RSZ).

Należy podkreślić, że w tak ukształtowanym systemie planowania budżetowego dowódcy jednostek (będący również dowódcami wojskowych jednostek budżetowych (WJB), przedstawiający potrzeby finansowe dysponentom II stopnia) faktycznie mają niewielki wpływ na konstruowanie projektu budżetu oraz otrzymywane przydziały limitów finansowych według poszczególnych rozdziałów budżetu.

W resorcie ON wydatki stanowią integralną część finansów publicznych. Dlatego istnieje ścisły i bezpośredni związek zasad planowania z wydatkami budżetowymi. W związku z tym tak ważnym problemem w finansach garnizonu jawi się ten związany z możliwością określenia odrębnych uregulowań prawnych w odniesieniu do planowania budżetowego i finansowania garnizonów. Planowanie budżetu według zasad przedstawionych wyżej ograniczałoby autonomiczność garnizonów w tej dziedzinie. Aby mogła ona zaistnieć, konieczna jest zmiana przepisów stanowiących o ogólnych zasadach budowania budżetu zawartych w ustawach państwowych tego dotyczących (załącznik 7).

Wydaje się jednak konieczne wprowadzenie mechanizmów uregulowań wewnętrznych MON w odniesieniu do finansowania garnizonów, uwzględniających na etapie tworzenia projektu budżetowego przez dysponentów II stopnia, zamierzeń szkoleniowych i innych, jakie będą realizowały jednostki danego garnizonu w określonym roku budżetowym. Celowe byłoby też zwiększenie udziału dowódców jednostek tworzących garnizon w pracach nad projektowaniem wydatków budżetowych (procesie planowania budżetowego). Takie podejście i możliwości pozwoliłyby bardziej precyzyjnie zaplanować wydatki budżetowe w stosunku do planowanych zamierzeń i zadań szkoleniowo-gospodarczych jednostek w ramach garnizonów.

W czasie badań tego zagadnienia specjaliści Departamentu Budżetowego MON[21] prezentowali pogląd, że utworzone organy finansowe komend garnizonów winny mieć pełną samodzielność i nie powinny podlegać żadnemu rodzajowi sił zbrojnych. Dlatego w czasie eksperymentu środki budżetowe miały być przekazywane bezpośrednio z Departamentu Budżetowego MON do organów finansowych komend garnizonów, dla poszczególnych jednostek garnizonu w wysokości określonej przez dysponentów w poszczególnych działach i rozdziałach dochodów i wydatków.

Propozycje i sugestie wymienionych specjalistów oraz wnioski z dyskusji prowadzonych w tym zakresie z osobami funkcyjnymi (dowódcami jednostek, głównymi księgowymi, szefami logistyki) odpowiedzialnymi za działalność

[21] Wywiad przeprowadzony przez autora w Departamencie Budżetowym MON w dniu 23.03.2000 r.

gospodarczo-finansową w jednostkach badanych garnizonów, a dotyczące złożoności unormowań prawnych, zasad funkcjonalnych, wywoływały wątpliwości dotyczące: utrudnienia realizacji zadań przez kontrahentów uzależnionych od obsługi ewidencyjno-finansowej garnizonu, prowadzenia nadzoru i kontroli ewidencji materiałowej przez szefów służb obsługiwanych jednostek, potrzeby pilnego wdrożenia systemu informatycznego wspomagania zarządzaniem ewidencją materiałowo-techniczną w SZ RP (system informatyczny Logis-WJB).

Te i inne problemy dotykające spraw finansowania garnizonów, które zrodziły się w toku badań, zostały wykorzystane w procesie opracowywania założeń do przeprowadzenia eksperymentu w tym zakresie w garnizonie Dęblin.

Z finansami, ich prawidłowym funkcjonowaniem w jednostkach i garnizonach, ściśle związany jest pion głównego księgowego.

Obecną strukturę organizacyjną pionu głównego księgowego WSOSP oraz 1 pdm obrazują rysunki 3 i 4.

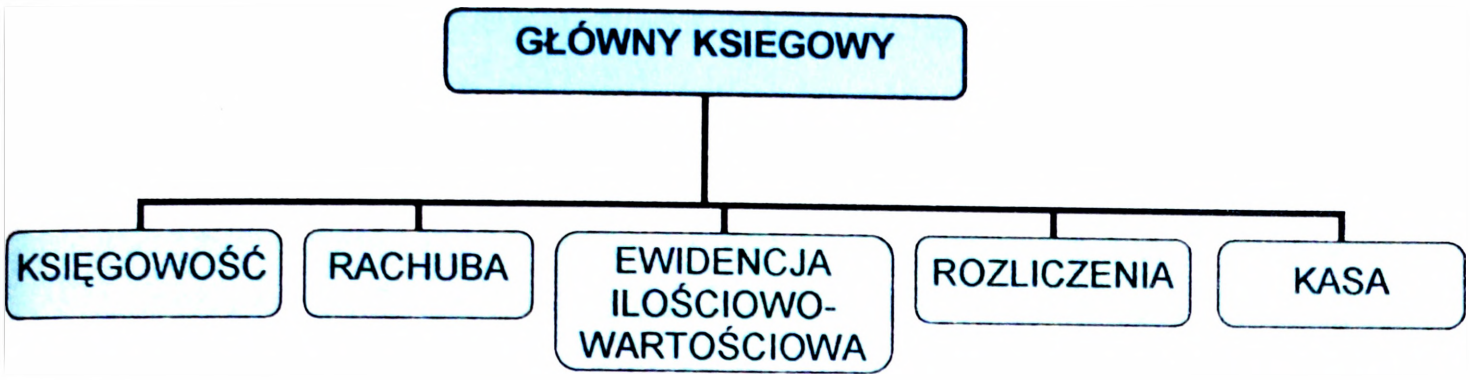

STAN OSOBOWY:

3 - oficerów
1 – chorąży
25 – pracowników cywilnych

Rys. 3. Struktura organizacyjna pionu głównego księgowego WSOSP (aktualnie 6 BL) - dotychczasowa

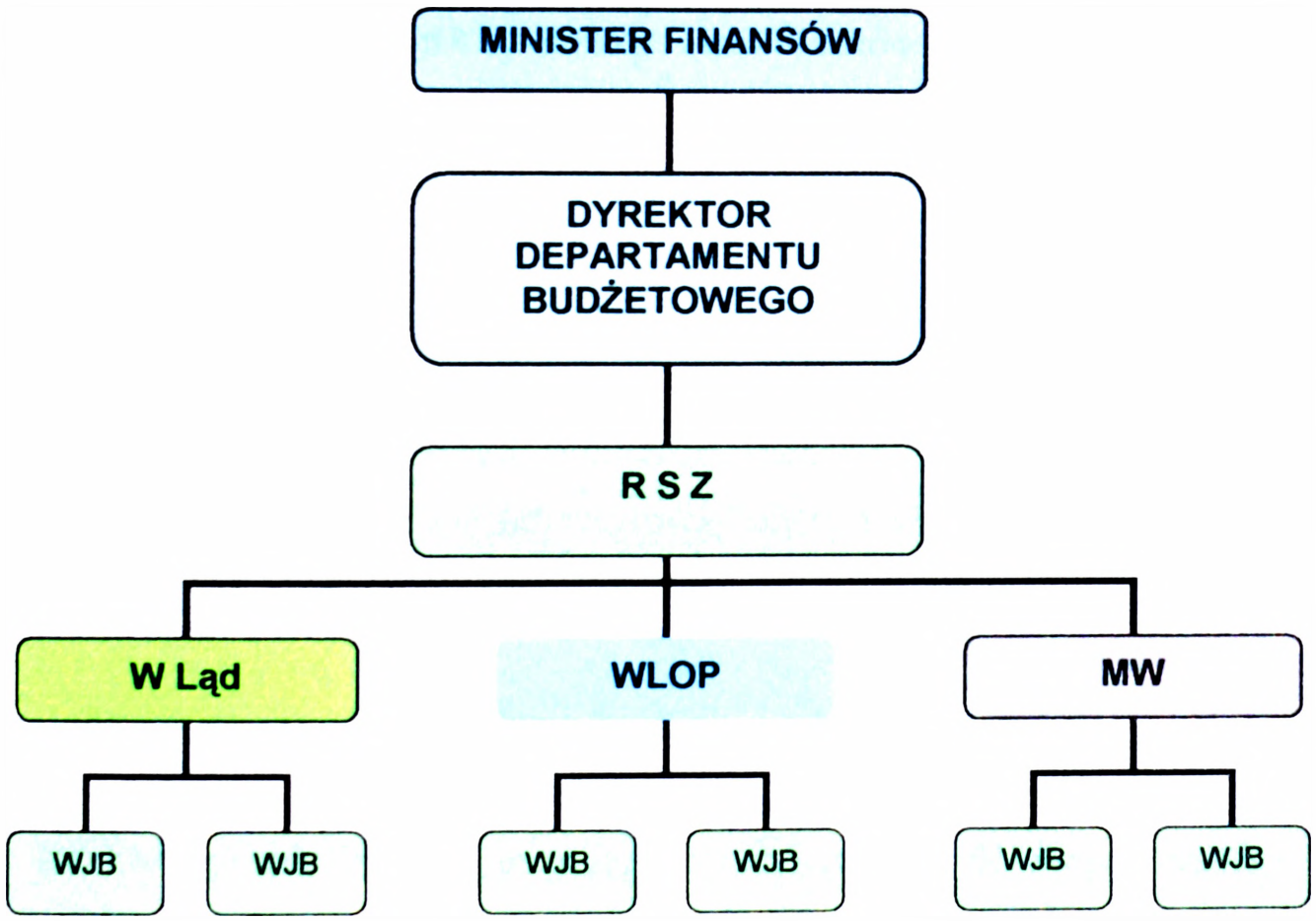
źródło: opracowanie własne na podstawie etatu WSOSP

Rys. 4. Struktura organizacyjna pionu głównego księgowego podległego 1 pdm - dotychczasowa

źródło: opracowanie własne na podstawie etatu 1pdm

Przepływ środków finansowych i ich dysponentów w dotychczasowych uwarunkowaniach strukturalnych przedstawia rysunek 5.

Rys. 5. Dysponenci środków budżetowych przy dotychczasowej strukturze

źródło: opracowanie własne

Badania prowadzone w garnizonach **w dziedzinie działalności kulturalno – oświatowej** potwierdziły przypuszczenie, że obecny układ organizacyjno – funkcjonalny, realizujący zadania w sferze kultury, charakteryzuje się:

- rozdrobnionym potencjałem wykonawczym utrudniającym zaspokojenie zróżnicowanych potrzeb kulturalnych poszczególnych grup środowiska wojskowego oraz niegwarantującym odpowiedniego poziomu usług kulturalno-oświatowych;
- nieefektywnym wykorzystaniem pracowników kultury posiadających różne specjalizacje i uprawnienia instruktorskie;
- brakiem konsolidacji środowiska wojskowego w garnizonie tzw. mieszanym, obejmującym społeczność wojskową różnych rodzajów sił zbrojnych, co powoduje zamykanie się środowisk w enklawach środowiskowych;
- brakiem normatywów finansowych ponoszonych na działalność, istotnych zarówno w planowaniu, jak i w wydatkowaniu środków budżetowych;
- nieefektywnym wykorzystaniem infrastruktury organizacyjno-technicznej będącej w dyspozycji klubów poszczególnych jednostek wojskowych.

Przedstawione przez autora (podczas gier decyzyjnych w Dęblinie i Bydgoszczy) rozwiązania dotyczące zabezpieczenia warunków rozwoju życia kulturalnego i rekreacji wszystkich grup środowiska wojskowego, w tym zagospodarowanie czasu wolnego żołnierzom zasadniczej służby wojskowej, wskazują na zasadność powołania garnizonowego ośrodka kultury likwidującego te niedogodności funkcjonalno-organizacyjne i strukturalne.

Zabezpieczeniem logistycznym w garnizonach Dęblina zajmują się dwa oddziały gospodarcze, tj. 6 BL oraz 1 pdm.

Do każdego oddziału gospodarczego przydzielone są do zaopatrywania, zgodnie z wykazami przydziałów gospodarczych opracowanych przez logistykę RSZ, jednostki wojskowe zróżnicowane pod względem rodzaju, wielkości, zadań oddziałów, pododdziałów, zakładów oraz instytucji wojskowych.

Planowanie zabezpieczenia logistycznego i jego praktyczna realizacja są zdecentralizowane i spoczywają przede wszystkim na oddziałach gospodarczych

i przypisanych im do zaopatrywania jednostkach i instytucjach. Wynika z tego, że w obecnej praktyce garnizonowej dotyczącej działów: technicznego, materiałowego, infrastruktury, służby zdrowia i innej działalności, w zależności od specyfiki jednostek wchodzących w skład garnizonów Dęblin Lotnisko i Dęblin Twierdza, zakres realizowanych zadań w wymienionych dziedzinach logistyki spełnianych w każdej z jednostek garnizonów jest odpowiada potrzebom i specyfice. Niemniej jednak niezależnie od tego, w jakim zakresie i intensywności każda z tych funkcji jest realizowana w poszczególnych jednostkach, to wydaje się, że można znaleźć tu wiele zbliżonych dziedzin życia wojskowego (garnizonowego), w których zadania może podjąć jeden garnizon, bez pogorszenia jakości i zmniejszenia zakresu wykonywanych zadań.

Obecnie w garnizonach Dęblin Lotnisko i Dęblin Twierdza w zakresie działalności logistycznej funkcjonują:

- **w służbie żywnościowej** – dwie stołówki żołnierskie, jedna stołówka podchorążych, jedna stołówka licealistów (z możliwością żywienia 1600 osób, z docelową możliwością ok. 2800 osób); dwa kasyna wojskowe jako gospodarstwa pomocnicze; dwie kantyny; pięć bufetów. Ponadto rozmieszczone są magazyny żywnościowe o powierzchniach 1500m^2 i 1000m^2; dwa magazyny sprzętu służby żywnościowej. Zaopatrywanie w produkty żywnościowe, sprzęt gastronomiczny i stołowy odbywa się, w zależności od grupy żywnościowej, przez centralny system zaopatrywania (12 RBM) oraz zakupy zdecentralizowane;

- **w służbie mundurowej** – dwa magazyny mundurowe o powierzchni 2300m^2 i 800m^2; dwa punkty zaopatrzenia kadry obsługujące ok. 2000 żołnierzy zawodowych, 1500 pracowników cywilnych wojska; dwa magazyny użytku bieżącego do składowania zaopatrzenia żołnierzy zasadniczej służby wojskowej; dwa magazyny sprzętu polowego; dwie łaźnie oddziałowe; dwie pralnie (wodna i chemiczna) oraz warsztat szewsko-krawiecki. Zaopatrywanie w przedmioty mundurowe odbywa się w systemie centralnym z 12 RBM w Jawidzu oraz doraźnie

z RBM w Rembertowie lub zakupów doraźnych za zgodą Wydziału Służby Mundurowej WLOP;

- **w służbie MPS** – istnieją dwa garnizonowe składy paliw (ok. 6000m^3 pojemności); dwa magazyny MPS; trzy stacje paliw (700m^3 pojemności), które zaopatrują jednostki będące na przydziałach gospodarczych. Zaopatrywanie w paliwa odbywa się w systemie zaopatrzenia centralnego i do jednostek dostarczane jest bezpośrednio od producenta. Zaopatrywanie w pozostałe produkty i sprzęt mps odbywa się ze składów MPS BMT;

- **w służbie uzbrojenia i elektroniki** – dwa magazyny główne oddziałowe (o powierzchni 720m^2 i 800m^2); dwa oddziałowe warsztaty remontowe, magazyny pododdziałowe (670 m^2); bomboskład (856 m^2). Zaopatrywanie w ogólnowojskowe środki bojowe realizowane jest z 12 RBM w Jawidzu (od czerwca 2003 r. z 6 Bazy Amunicji w Stawach), w lotnicze środki bojowe (lśb) ze składów materiałowych w Osowcu (11 RBM Toruń) i Bezwoli (12 RBM) oraz w Inowrocławiu (1 BMT);

- **w służbie zabezpieczenia technicznego** – cztery jednostki dysponują zapleczem warsztatowo-technicznym w postaci warsztatów naprawy pojazdów mechanicznych; stacji diagnostycznej; stanowisk obsługi codziennej; myjni pojazdów mechanicznych. 6 BL ma ponadto: warsztat łączności, stanowiska obsługi sprzętu specjalnego oraz warsztat naprawczy i akumulatorownie. Pełną bazę remontową pojazdów mechanicznych oraz sprzętu inżynieryjnego mają Wojskowe Zakłady Inżynieryjne. Zaopatrywanie w techniczne środki materiałowe odbywa się w ramach systemu zaopatrywania centralnego z 1 BMT w Toruniu, 2 BMT w Kutnie i RBM WLąd;

- **w służbie zdrowia** – 6 Szpital Wojskowy, dwie garnizonowe izby chorych (łącznie 80 łóżek), trzy ambulatoria zabiegowe, cztery gabinety stomatologiczne, dwie apteki. Pomoc doraźna zorganizowana jest w trzech przychodniach, przy czym całodobowo w garnizonowej izbie chorych (Dęblin Lotnisko);

- **w zakresie zabezpieczenia transportowego** – planowanie i organizowanie przewozów samochodowych odbywa się w systemie scentralizowanych przewozów zaopatrzenia, poprzez punkt dyspozytorski. Ponadto w garnizonach istnieją cztery bocznice kolejowe na terenie 6 BL, 1 pdm, WZInż., WZL-3.

Co do **utrzymania infrastruktury,** to w garnizonach eksploatowanych i utrzymywanych jest trzydzieści kompleksów wojskowych, z których korzysta trzydzieści osiem jednostek i instytucji. Użytkują one 501 obiektów o łącznej kubaturze 1491344 m^3, na powierzchni terenu 1206,36 ha. W tym 617977 m^3, co stanowi 43,54% zajmują wojska lądowe. Wojska lotnicze użytkują 801367 m^3, co stanowi 56,46%. Obsługą wszystkich obiektów kubaturowych oraz infrastruktury technicznej kompleksów zajmują się terenowe organy infrastruktury, którymi są dwie wojskowe administracje koszar funkcjonujące przy oddziałach gospodarczych, tj. 6 BL i 1 pdm.

3.2. Systemy informatyczne wykorzystywane do wspomagania logistyki

W zakresie **informatyzacji garnizonów** Dęblina badania wykazały, że obecnie brak jest informatycznej sieci logistycznej spełniającej funkcje wspomagania kierowaniem logistyką. Ustalono natomiast, że w wyniku dotychczasowych zastosowań informatyki w obszarze **logistyki wdrożono i eksploatowano systemy ewidencyjno-sprawozdawcze**[22] przydatne w funkcjonowaniu ogniw wykonawczych logistyki.

Systemy te eksploatowane są na bazie ośrodków obliczeniowych (OPI CI SG WP, ZI OW, CAOP WLOP) wyposażonych w komputery AS-400 oraz sekcji informatyki (NPI, RBM/składów) wyposażonych w komputery IBM PC.

W systemach tych w większości **źródłem informacji** są ogniwa zarządzania niższego szczebla, z których dane zbierane są w sposób zdecentralizowany, na tradycyjnych formularzach przesyłanych pocztą. Tylko wycinkowo występują

[22] Analizy aktualnego stanu zastosowania informatyki dokonałem na podstawie badań stanu logistyki w garnizonach Dęblina w odniesieniu do materiałów otrzymanych ze Sztabu Generalnego WP opracowanych w Szefostwie Techniki Naziemnej WLOP.

rozwiązania przekazywania danych z zastosowaniem dyskietek lub w trybie teletransmisji.

Systemy informatyczne funkcjonujące w logistyce można podzielić na:

- bazowe (inaczej słownikowe);
- kierowania (dowodzenia i zarządzania);
- zaopatrywania;
- eksploatacji;
- komunikacji;
- infrastruktury;
- służby zdrowia.

Systemy bazowe stanowią bardzo ważny obszar wypracowywania i utrzymywania standardów informatycznych, porządkujących i ujednolicających strukturę i przepływ informacji. Systemy te obejmują informacje indeksowo-normatywne i adresowe obiektów oraz normatywy etatowe i należnościowe. Są one fundamentem funkcjonowania innych systemów informatycznych. Muszą być one docelowo kompatybilne z systemami informatycznymi NATO.

Systemy bazowe eksploatowane w resorcie obrony narodowej:

- SI ILOCZYN-W1;
- SI LOGIS BTS;
- (HERC - M1 przetwarzany na IBM PC w GZPL P4);
- SI LOGIS-BIK.

W obszarze zarządzania i dowodzenia logistyką podjęto próbę stworzenia kompleksowego systemu wspomagania dowodzenia na szczeblu operacyjnym i taktycznym[23]. Podsystem dowodzenia logistyką obejmuje następujące moduły: ogólny, materiałowy, techniczny, medyczny, komunikacji. Moduł infrastruktury nie został ujęty w programie koncepcyjnym. Z powodu braku środków finansowych temat ten nie jest realizowany. Można zatem już na wstępie zauważyć, iż **w obszarze zaopatrywania** istnieje potrzeba budowy wieloszczeblowego

[23] Temat opracowania „Zautomatyzowany system dowodzenia SZ RP" pk. „Kolorado". Wykonawcą tematu jest CI SG WP.

systemu kierowania zaopatrzeniem, obejmującego wszystkie typy zasobów, tj. śm, śb, tśm oraz UiSW.

Zebrane fakty pozwoliły stwierdzić, że dotychczasowe wspomaganie kierowania w zakresie zaopatrywania było uwarunkowane:

- rozproszeniem kierowania zaopatrzeniem wojsk na różne komórki kierowania, to znaczy kierowanie odbywało się ze szczebla Zarządów SG WP, DWLąd, DWLOP, DMW;
- specjalistyczną strukturą zaopatrzeniową SZ. Każda ze służb kierowała wg własnych wytycznych. Brak jednolitej wykładni;
- dostępnym sprzętem komputerowym oraz oprogramowaniem.

Na uwagę zasługuje też fakt, że w „Planie Przedsięwzięć Informatyki SG WP w 1998 r." umieszczono zadania modyfikacji SI zaopatrywania, które do chwili obecnej nie są zrealizowane. Dotyczyło to programów:

- zarządzania środkami bojowymi (LOGIS-ZŚB);
- zaopatrywania wojsk w środki mundurowe (LOGIS-ZŚMM);
- zaopatrywania wojsk w środki MPS (LOGIS-ZŚMP);
- zarządzanie uzbrojeniem i sprzętem wojskowym (LOGIS-E).

W trakcie badań ustalono również, że w 2000 roku systemy ewidencji i sprawozdawczości UiSW zostały zastąpione przez SI LOGIS-E na szczeblu OW. Natomiast brak jest przetwarzania systemu na szczeblu DWLąd, DMW i centralnym. Jedynym systemem, który został uruchomiony w WLOP, jest program zarządzania gospodarką technicznymi środkami materiałowymi zaopatrywanymi centralnie.

Pozostaje też problem zamiennika systemu PROCES-Z. Zaprzestanie przetwarzania danych w SI PROCES spowodowało przerwanie strumienia danych sprawozdawczych i planistycznych na szczeblu centralnym i OW (RSZ). Dane planistyczne i sprawozdawcze mają duże znaczenie w określaniu potrzeb tśm.

Ponadto, obecnie użytkowane lub będące w fazie eksploatacji próbnej systemy nie spełniają istotnych wymagań przyszłościowego systemu kierowania w aspekcie funkcjonalnym i zadaniowym. Największe rozbieżności występują w systemach wspomagających wyższe szczeble kierowania. Brak jest systemu

integrującego ewidencję ilościowo-wartościową (pion głównego księgowego) z ewidencją ilościowo-jakościową (pion logistyki). **Brakuje jednolitego SI wspomagania zarządzania zasobami logistycznymi na podstawowym szczeblu, jakim jest WJB (np. garnizon).**

Do zabezpieczenia wspomagania zarządzaniem składami w RBM są dostępne systemy informatyczne pk. SIGMAT-y:

- System Informatyczny Gospodarki Materiałowej – Zapas Środków Bojowych (SIGMAT – ZSB);
- System Informatyczny Gospodarki Materiałowej – Zapas Środków Materiałów Medycznych (SIGMAT- ZSMM);
- System Informatyczny Gospodarki Materiałowej – Zapas Środków Materiałów Żywnościowych (SIGMAT – ZSMŻ);
- System Informatyczny Gospodarki Materiałowej – Środków Materiałowo-Technicznych (SIGMAT – SMT);
- System Informatyczny Gospodarki Materiałowej Materiałów Pędnych i Smarów (SIGMAT – MPS).

Żaden z dotychczas eksploatowanych systemów nie wspomaga kompleksowo całości zadań kierowania zaopatrywaniem wojsk przez rejonową bazę materiałową. Zaprojektowany przez CI SG WP SI SIGMAT - RBM budowany jest z wykorzystaniem systemu R/3 firmy SAP. Charakteryzuje się w pełni modularną strukturą, co zapewnia możliwość konfiguracji zakresu funkcjonalnego oraz pozwala adaptować poszczególne moduły do indywidualnych potrzeb konkretnego wdrożenia, dzięki czemu zapewnia zaawansowaną modyfikację systemu. Z przeprowadzonego przeze mnie sondażu wynika, że pilotażowa próbna eksploatacja będzie prowadzona w RBM Grudziądz.

We WLOP wykonywane są prace nad SI LOGIS-WJB. Pierwszy moduł zainstalowano pilotażowo w 2002 roku w 2BMT - ŁOWICZ, w roku 2003 zostanie także zainstalowany w 1 BMT TORUŃ.

Komputerowe **wspomaganie procesów eksploatacji uzbrojenia i sprzętu wojskowego dotychczas nie istniało**. Wdrożony do eksploatacji system informatyczny wspomagania kierowania eksploatacją i remontami UiSW

(LOGIS-E) realizowany jest w zakresie ewidencyjno-sprawozdawczym uwzględniającym szczebel centralny, RSZ, OW, związek taktyczny i oddział gospodarczy.

Brak wytycznych i opracowań z zakresu planowania zużycia resursów, limitów, prowadzenia ewidencji egzemplarzowej sprzętu oraz reorganizacje struktur logistycznych powodują trudności wdrożenia i utrzymania w warunkach scentralizowanego systemu eksploatacji LOGIS-E.

Dla szczebla centralnego, RSZ i OW przetwarzanie systemu odbywa się na platformie sprzętowej AS-400, a w organach eksploatacyjnych logistyki (ZT i OG) na mikrokomputerach klasy IBM PC. Budowa rozległych sieci komputerowych obejmujących jednostki wojskowe /OG/, na których bazie oparty byłby hierarchiczny system przetwarzania danych w ramach systemów eksploatacyjnych stanowić będzie dopiero rozwiązanie technologiczne i informacyjne, jakie system ma spełnić.

We WLOP uruchomiono moduły ewidencji LOGIS-E szczebla RSZ. W roku bieżącym prowadzone są prace mające na celu uruchomienie modułów podsystemu LOGIS-OG[24]**.**

W **komunikacji wojskowej** brak jest rozwiązań ujmujących kompleksowo ten zakres zadaniowy. W 2000 roku wdrożono do eksploatacji SI LOGIS-KOL wspomagający planowanie i realizację przewozów wojskowych transportem kolejowym. Zbudowano go na platformie sprzętowej mikrokomputera IBM PC z wymianą informacji łączami modemowymi.

Projektowany jest SI LOGIS-KSC ujmujący problem planowania i realizacji scentralizowanych przewozów zaopatrzenia (SPZ).

W obszarze **infrastruktury** wspomaganie miało charakter wycinkowy, zorientowany na wybrane zadania głównie o charakterze ewidencyjno-sprawozdawczym. Ograniczają się one do realizacji zadań użytkowych na pojedynczych zestawach mikrokomputerowych. Uniemożliwia to wielu

[24] W grudniu 2002 r. w Sztabie Generalnym uczestniczyłem w grze decyzyjnej dotyczącej przyjęcia i wdrożenia w SZ SI wsparcia logistycznego. Ustalono, że RSZ wdrożą w roku 2003 podsystemy informatyczne, w tym WLOP – Logis – WJB.

użytkownikom dostęp do tych samych zbiorów informacji oraz wymianę informacji między nimi. W przyszłości planuje się wdrożenie systemu SI LOGIS-IBI – mikrokomputerowy SI ewidencji i użytkowania budynków oraz infrastruktury terenów wojskowych.

W obszarze **służby zdrowia** istnieją częściowe rozwiązania wspomagające sprawozdawczość i statystykę medyczną (system LOGIS-MSM) oraz w zakresie ewidencyjno - sprawozdawczym system centralnej składnicy medycznej - LOGIS-MGL.

TABELA 3

WYKAZ SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH WSPOMAGAJĄCYCH KIEROWANIE I ZARZĄDZANIE LOGISTYKĄ

Nazwa systemu	Kryptonim	Szczebel przetwarzania	Platforma sprzętowa	Uwagi
Zautomatyzowany system dowodzenia SZ RP	KOLORADO	ZD SG WP, DWLąd	AS-400 IBM PC	
Wieloszczeblowy system informatyczny zarządzania zasobami obronnymi	DRMM	ZPR		
System prowadzenia jednolitego kodu adresowego jednostek wojskowych	ILOCZYN - W1	ZO SG WP,		
System ewidencji tabel należności i przydziałów gospodarczych	LOGIS - BTS	GZPLog.	AS-400	
System ewidencji bazy indeksowo - kodowej	LOGIS- BIK	GZPLog. (logistyka RSZ)	AS-400	
System wspomagania kierowania zaopatrzeniem wojsk w środki bojowe	LOGIS - ZSB	GZPLog. (logistyka DWLąd. OW, OG)	AS-400	*
System wspomagania kierownia zaopatrzeniem	LOGIS - ZSMM	GZPLog. (logistyka RSZ, OW, OG)	AS-400	*

Nazwa systemu	Kryptonim	Szczebel przetwarzania	Platforma sprzętowa	Uwagi
przedmioty zaopatrzenia undurowego				
ystem wspomagania erowania zaopatrzeniem MPS	LOGIS - MPS	GZPLog. (logistyka RSZ, OW)	AS-400	
ystem informatyczny spomagania kierowania ksploatacją i remontami zbrojenia i sprzętu ojskowego	LOGIS - E	GZPLog (logistyka RSZ, OW, OG))	AS 400	*
anowanie i realizacja zewozów wojskowych nsportem kolejowym	LOGIS - KOL	GZPLog. (logistyka RSZ, OW, WKK)	IBM PC	
anowanie i realizacja entralizowanych zewozów zaopatrzenia	LOGIS -KSC	GZPLog.		
stem ewidencji i użytkowa- budynków oraz infrastru- ry terenów wojskowych	LOGIS - IBI	DI		
stem sprawozdawczości atystyki medycznej	LOGIS - MSM	GZPLog. / ZWSZ		
stem centralnej składnicy dycznej	LOGIS - MGL	ZWSZ składnica	IBM PC	
adnicowy system rmatyczny zaopatrywania rodki bojowe	SIGMAT- ZSB	składy (śb)	IBM PC	
adnicowy system patrywania w techniczne dki materiałowe	SIGMAT- SMT	składy RBM	IBM PC	
adnicowy system patrywania w żywność zedmioty mundurowe	SIGMAT-ZSMM -ZSMŻ	składy RBM	IBM PC	
rokomputerowy system dnicy MPS	SIGMAT- MPS	składy/laboratoria MPS	IBM PC	
tem kierowania patrzeniem wojsk przez nową bazę materiałową	SIBMAT– RBM	RBM	IBM PC Pentium dwu-procesorowe	

Nazwa systemu	Kryptonim	Szczebel przetwarzania	Platforma sprzętowa	Uwagi
System ewidencji ilościowo-wartościowej	ALFA-K	Pion głównego księgowego OG	IBM	* prowadzone są prace nad LOGIS-EWI

* - programy informatyczne do wykorzystania w systemie zabezpieczenia logistycznego JW. będących na przydziałach gospodarczych Komendy Garnizonu (WJB).

źródło: zestawienie na podstawie materiałów Sztabu Generalnego WP

Uogólniając zatem wyniki badań dotyczących spraw bieżącego stanu garnizonów Dęblin Lotnisko i Dęblin Twierdza oraz badając ich funkcje i struktury organizacyjne oraz jednostek je tworzących, można zauważyć, że istnieją w obu garnizonach struktury, które pełnią jednakowe funkcje i realizują tożsame lub podobne zakresem zadania, które to można połączyć w jeden organizm garnizonowy. Jednak w niektórych funkcjach występują tak istotne różnice zadaniowe, że integracja ich wydaje się niemożliwa. Dotyczy to głównie części zadań zabezpieczenia technicznego, gdzie w zakresie specyfiki eksploatowanego sprzętu wojskowego przez jednostki garnizonów Dęblina istnieje tak wielka różnica co do wymagań i warunków eksploatacji oraz remontu tego sprzętu, że integracja zadań staje się niemożliwa. Na dodatek tego w skład jednostek garnizonu Dęblin Lotnisko wchodzą głównie jednostki lotnicze ze swoim specyficznym sprzętem. Pewne podobieństwo istnieje w odniesieniu do sprzętu naziemnego typu ogólnego, wyposażonego w sprzęt i urządzenia niespecjalistyczne. Dotyczy to głównie pojazdów samochodowych różnego typu i sprzętu typu ogólnowojskowego.

Wynika więc, że badaniom poddane może być zabezpieczenie techniczne tylko pojazdów kołowych ogólnego przeznaczenia. W takim też kierunku przebiegały moje badania oraz określenie zadań i założeń eksperymentu naukowego.

ROZDZIAŁ 4. MOŻLIWOSCI INTEGRACJI NIEKTÓRYCH FUNKCJI I STRUKTUR ORGANIZACYJNYCH W GARNIZONACH DĘBLINA W ISTNIEJĄCYCH I PRZEWIDYWANYCH WARUNKACH WYKONYWANIA ZADAŃ ORAZ OBNIŻENIA KOSZTÓW ICH FUNKCJONOWANIA

W poprzednim rozdziale dokonano identyfikacji garnizonów Dęblina w aspekcie realizowanych przez te garnizony i tworzące je jednostki, struktur, możliwości i ponoszonych kosztów oraz istniejącej infrastruktury. Na podstawie wniosków określono obszary działalności, w których integracja jest możliwa. Pozostał tylko do zbadania cel, obszar i możliwy zakres tej integracji oraz przewidywane korzyści z tych dokonań.

Wstępnie, na podstawie analizy, ustalono możliwe obszary integracji działalności w jednostkach garnizonów Dęblina. Dotyczyć one mogą następujących dziedzin działalności:

- planowania i realizacji przedsięwzięć mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych,
- ochrony obiektów,
- zakwaterowania żołnierzy i kadry,
- zabezpieczenia technicznego sprzętu ogólnego przeznaczenia (ogólnowojskowego),
- zabezpieczenia łączności i informatyki,
- zabezpieczenia medycznego,
- zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- magazynowania zapasów,
- zabezpieczenia potrzeb kulturalno-oświatowych,
- utrzymania infrastruktury wojskowej,
- prowadzenia ewidencji mienia wojskowego oraz obrotu materiałowego,
- działalności gospodarczo-usługowej.

W zakresie planowania i realizacji **przedsięwzięć mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych garnizonów** jednym z celów zasadniczych ewentualnego tworzenia garnizonowego ośrodka mobilizacji jest odciążenie dowódców jednostek garnizonów od realizacji zadań mobilizacyjnych. Wprowadzenie zmian w systemie mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk w garnizonach Dęblina należy jednak przeprowadzić w sposób bardzo rozważny, tak aby nie spowodowały one obniżenia gotowości mobilizacyjnej, a co z tym się wiąże - gotowości bojowej jednostek zarówno mobilizujących jak i mobilizowanych.

W obecnej strukturze SZ funkcjonuje ponad 3 tys. jednostek wojskowych, z czego ok. 30% to jednostki nowo formowane, które są rozwijane w ramach zadań mobilizacyjnych innych jednostek istniejących w czasie „P".

Wśród jednostek mobilizujących są jednostki wojskowe o przeznaczeniu operacyjnym, jak również spełniające funkcje zabezpieczające, w tym logistyczne, usługowe, ośrodki szkolenia, itp.. Obciążenie tych jednostek zadaniami mobilizacyjnymi jest zróżnicowane i zależy od skali ich operacyjnego wykorzystania oraz możliwości organizacyjno-wykonawczych zabezpieczenia procesu mobilizacji.

Zgodnie z wynikami badań i doświadczeniami z funkcjonujących od kilku lat garnizonowych ośrodków mobilizacji (GOM)[25] można stwierdzić słuszność przyjętych rozwiązań w zakresie struktury organizacyjnej oraz zasad funkcjonowania, a także sposobów realizacji zadań związanych z zabezpieczeniem mobilizacyjnego rozwinięcia formowanych jednostek wojskowych.

W systemie mobilizacyjnym GOM-y spełniają szczególną rolę. Poza mobilizacyjnym rozwinięciem przydzielonych jednostek ze swojego składu wydzielają również zalążki do jednostek nowo formowanych, a jednocześnie stanowią bazę przeszkalania rezerw osobowych przeznaczonych zarówno dla jednostek przez siebie formowanych, jak również w ramach gromadzenia rezerw osobowych dla innych jednostek.

---

[25] Wywiady z kierownikami Garnizonowych Ośrodków Mobilizacji w Bydgoszczy, Łodzi, Rzeszowie przeprowadzonymi w lutym 2000 roku.

W garnizonowym ośrodku mobilizacji działalność mobilizacyjna jest priorytetem i polega na organizacyjnym, szkoleniowym i materiałowym przygotowaniu do mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych, w ramach przydzielonych zadań mobilizacyjnych.

Na bazie GOM-ów przewiduje się utworzenie ośrodków zapasowych, które stanowić będą główny element systemu uzupełniania wojsk w wyniku ponoszonych strat w czasie mobilizacji i wojny. Zamierza się zatem przeformować je na czas wojny w ośrodki zajmujące się odpowiednim przygotowaniem i wyposażeniem żołnierzy rezerwy, przed skierowaniem ich do uzupełnianych jednostek wojskowych.

Uwzględniając powyższe, celowe i uzasadnione jest wdrożenie sprawdzonych już rozwiązań przez sformowanie niezbędnej liczby garnizonowych ośrodków mobilizacji, szczególnie skupiających znaczną liczbę jednostek wojskowych wykonujących zadania mobilizacyjne. W każdym przypadku w zależności od potrzeb należałoby przewidywać zróżnicowaną strukturę wewnętrzną oraz ich usytuowanie.

W takim układzie garnizonowe ośrodki mobilizacji musiałyby sprostać określonym zadaniom w okresie „P" i „W".

Do zadań **garnizonowego ośrodka mobilizacji** **w czasie pokoju** należałoby:

- opracowanie i bieżące utrzymywanie dokumentacji mobilizacyjnej;
- utrzymywanie stałej gotowości do uruchomienia i przeprowadzenia mobilizacji;
- planowanie i realizacja przedsięwzięć związanych z prowadzeniem codziennej działalności mobilizacyjnej;
- planowanie i organizacja przeszkalania żołnierzy rezerwy mających przydziały mobilizacyjne lub przewidywanych do mobilizacji;
- organizacja ćwiczeń wojskowych z udziałem żołnierzy rezerwy;
- zapewnienie utrzymywania na przydziałach mobilizacyjnych żołnierzy rezerwy odpowiadających wymogom limitu wiekowego oraz poziomu wyszkolenia;

- gromadzenie, przechowywanie, konserwacja i utrzymanie uzbrojenia, sprzętu wojskowego, środków transportowych i maszyn oraz środków bojowych i materiałowych niezbędnych do przeprowadzenia mobilizacji;
- okresowa rotacja zapasów mobilizacyjnych;
- systematyczne organizowanie dni mobilizacyjnej gotowości bojowej;
- utrzymywanie współpracy z WKU w zakresie zabezpieczenia mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych.

Natomiast **w czasie mobilizacji obowiązkiem GOM** byłoby:

- uruchomienie mobilizacyjnego rozwinięcia przydzielonych jednostek wojskowych, w tym ustalonych systemów powołania rezerw osobowych i pobrania środków transportowych (maszyn) z gospodarki narodowej;
- rozwinięcie elementów bazy mobilizacyjnej;
- uzupełnienie potrzeb mobilizacyjnych przydzielonych jednostek wojskowych.

Dlatego w odniesieniu do garnizonów Dęblina, **w celu odciążenia dowódców jednostek wojskowych** od realizacji zadań mobilizacyjnych, proponuję utworzenie garnizonowego ośrodka mobilizacyjnego.

W tym zakresie jawią się **dwa warianty zadań** realizowanych przez GOM:

1. Przejęcie wszystkich zadań mobilizacyjnych, włącznie z uzupełnianiem jednostek garnizonu do etatów czasu „W".
2. Realizacja zadań mobilizacyjnego rozwinięcia tylko jednostek nowo formowanych.

Biorąc pod uwagę wyżej wymienione warianty zadań realizowanych przez garnizonowy ośrodek mobilizacji można przyjąć kilka sposobów mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych garnizonu.

W wariancie 1 przyjęto założenie, iż GOM przejmuje wszystkie zadania mobilizacyjne jednostek wojskowych[26], tj. mobilizacyjne rozwinięcie jednostek nowo formowanych oraz uzupełnienie pozostałych jednostek do etatu czasu „W"

[26] W opracowaniu wprowadzono aplikacyjne zestawienie zadań, jak i wielkości potrzeb mobilizowanych jednostek.

(z wyjątkiem militaryzacji pracowników cywilnych - zadanie to powinny realizować komórki kadrowe poszczególnych jednostek wojskowych). Wariant ten zakłada utworzenie dwóch punktów mobilizacji (po jednym w 6 BL i w 1 pdm), co wiąże się z koniecznością przyjęcia i wyposażenia, w dość krótkim czasie, dużej liczby żołnierzy rezerwy oraz przyjęcia i dostosowania dużej liczby środków transportowych. Wielkość zadań GOM według wariantu pierwszego obrazuje tabela 4. Przyjęto, że jednostki objęte eksperymentem realizują 22 zadania mobilizacyjne, przedstawione w poniższej tabeli:

TABELA 4

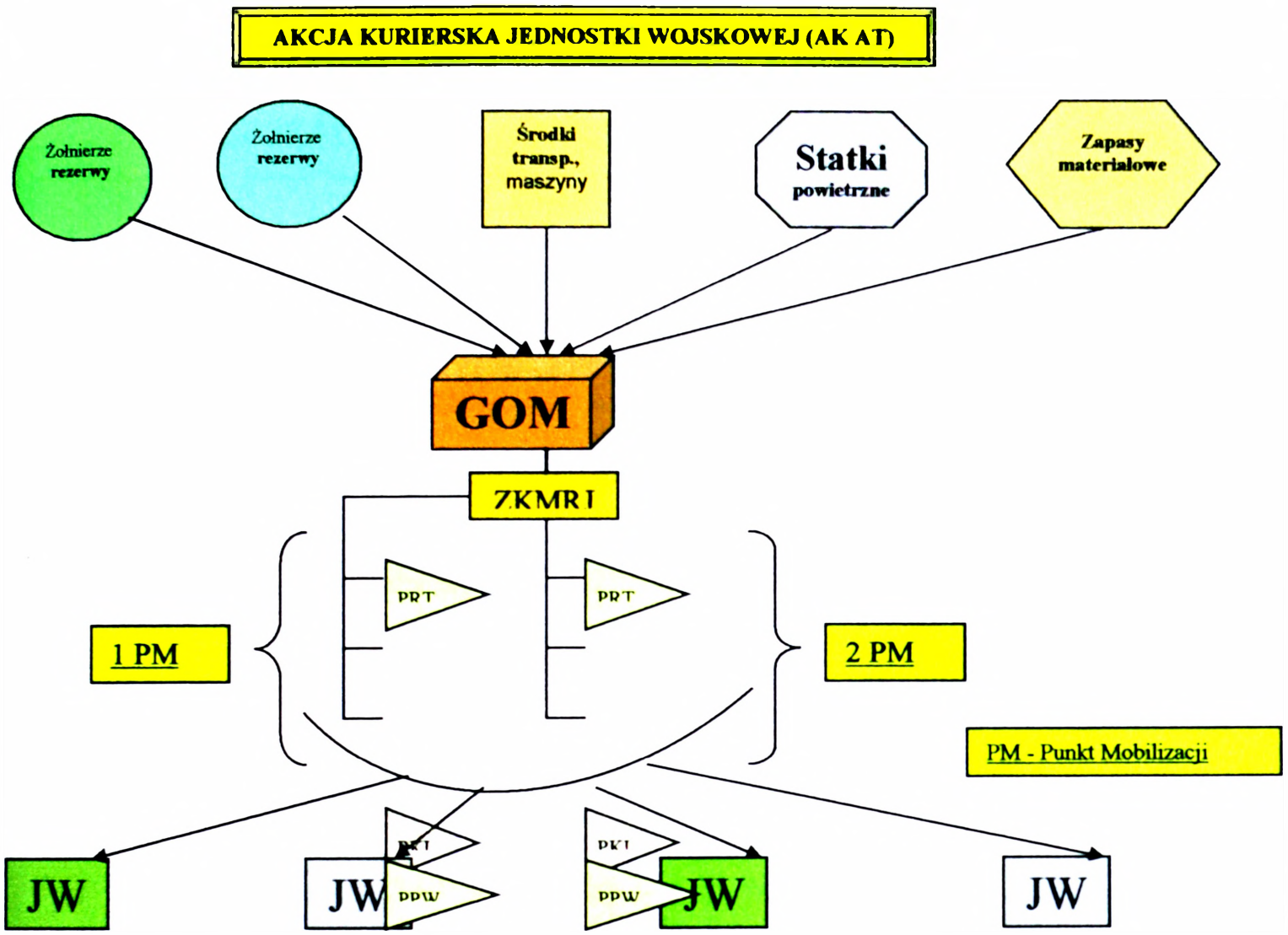
ZADANIA GARNIZONOWEGO OŚRODKA MOBILIZACJI – wariant 1

Lp.	ZADANIE MOBILIZACYJNE	GARNIZON TWIERDZA	GARNIZON LOTNISKO	RAZEM
1.	UZUPEŁNIĆ DO ETATU CZASU „W"	7	8	15
2.	SFORMOWAĆ	4	3	7

POTRZEBY MOBILIZACYJNE

OFICERÓW I CHORĄŻYCH	815	POJAZDY	1436
PODOFICERÓW I SZER.	7150	STATKI POWIETRZNE	13
RAZEM ŻOŁN. REZ.	7965	MASZYNY	73

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przyjętych aplikacyjnie

Rys. 6. Organizacja mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek garnizonu – wariant 1

źródło: opracowanie na podstawie materiałów z gry decyzyjnej w WSOSP

Wariant 2 organizacji mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych garnizonu dostosowany jest do drugiego wariantu zadań realizowanych przez GOM, tj. przejęcia jedynie zadań mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek nowo formowanych. W tym wypadku istniejące w czasie pokoju jednostki uzupełniane byłyby do etatów czasu „W" swoimi siłami, włącznie z przyjęciem i dostosowaniem środków transportowych. Organizowane przez GOM elementy bazy mobilizacyjnej zabezpieczałyby mobilizacyjne rozwinięcie tylko jednostek nowo formowanych.

TABELA 5

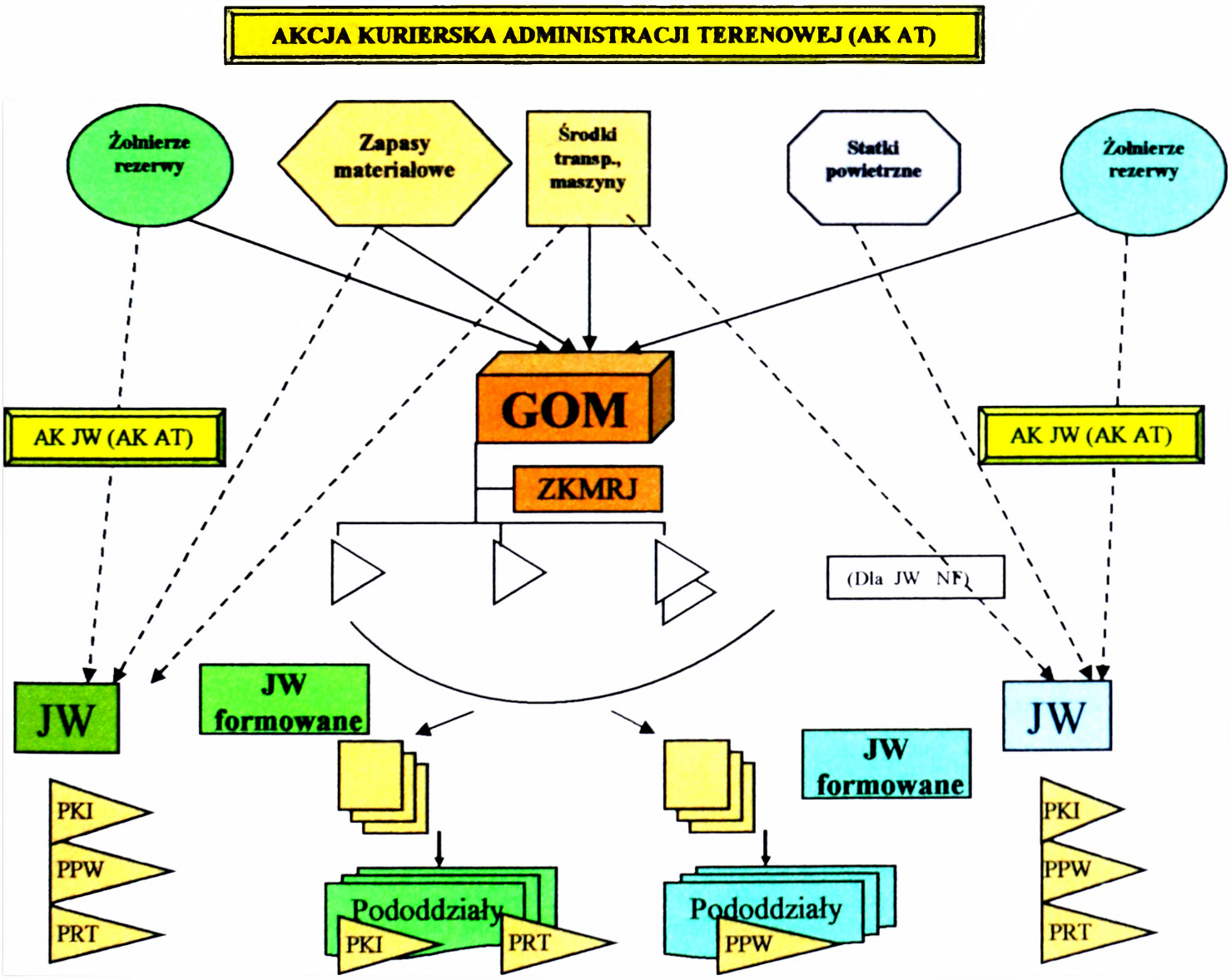
ZADANIA GARNIZONOWEGO OŚRODKA MOBILIZACJI – wariant 2

Lp.	ZADANIE MOBILIZACYJNE	GARNIZON TWIERDZA	GARNIZON LOTNISKO	RAZEM
1.	SFORMOWAĆ	7	3	10

POTRZEBY MOBILIZACYJNE

OFICERÓW I CHORĄŻYCH	501	POJAZDY	929
PODOFICERÓW I SZER.	4247	PRZYCZEPY	40
RAZEM ŻOŁN. REZ.	4748	MASZYNY	19

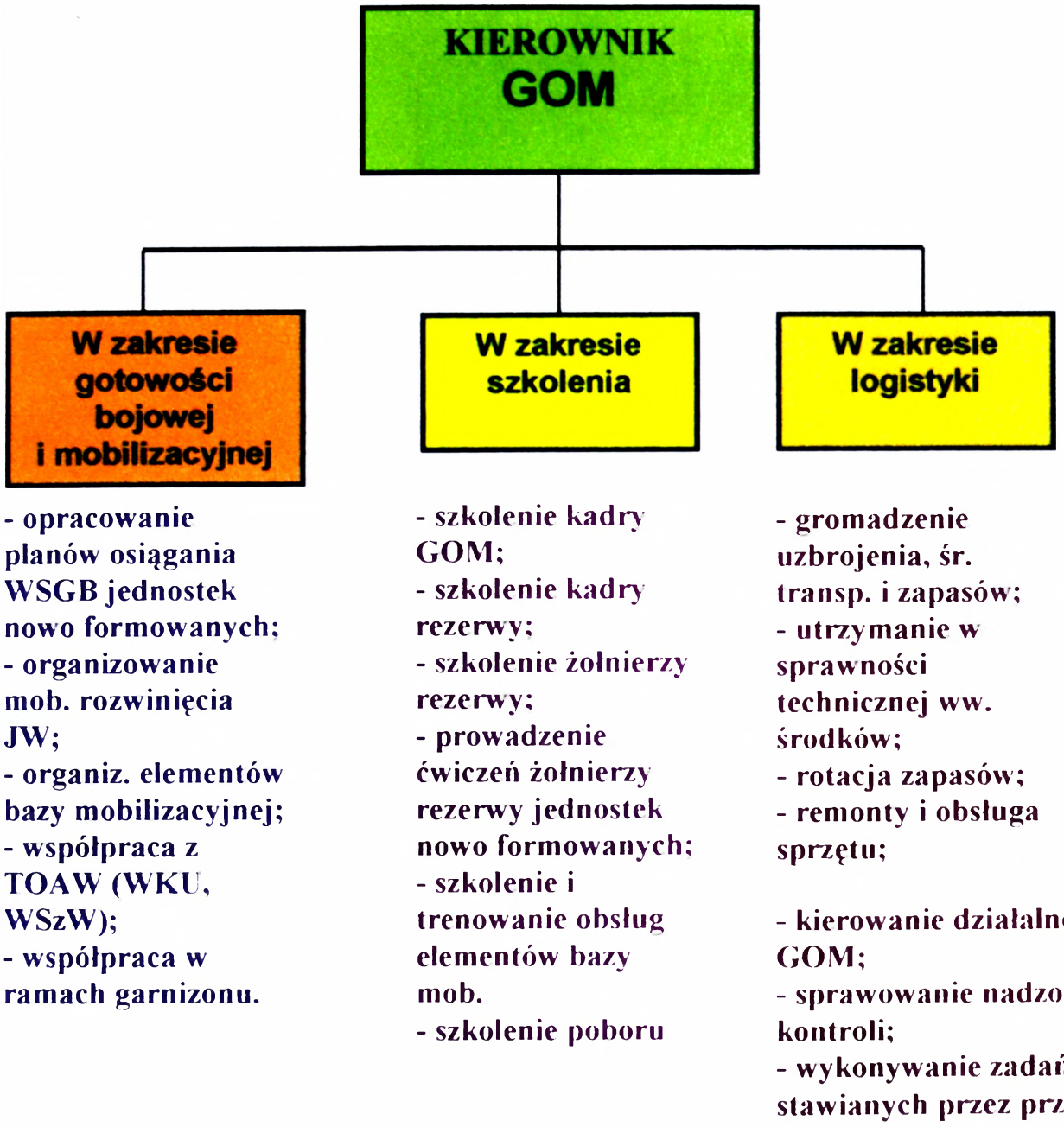
źródło: opracowanie własne na podstawie danych przyjętych aplikacyjnie

Rys. 7 Organizacja mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek garnizonu – wariant 2

źródło: opracowanie na podstawie materiałów z gry decyzyjnej w WSOSP

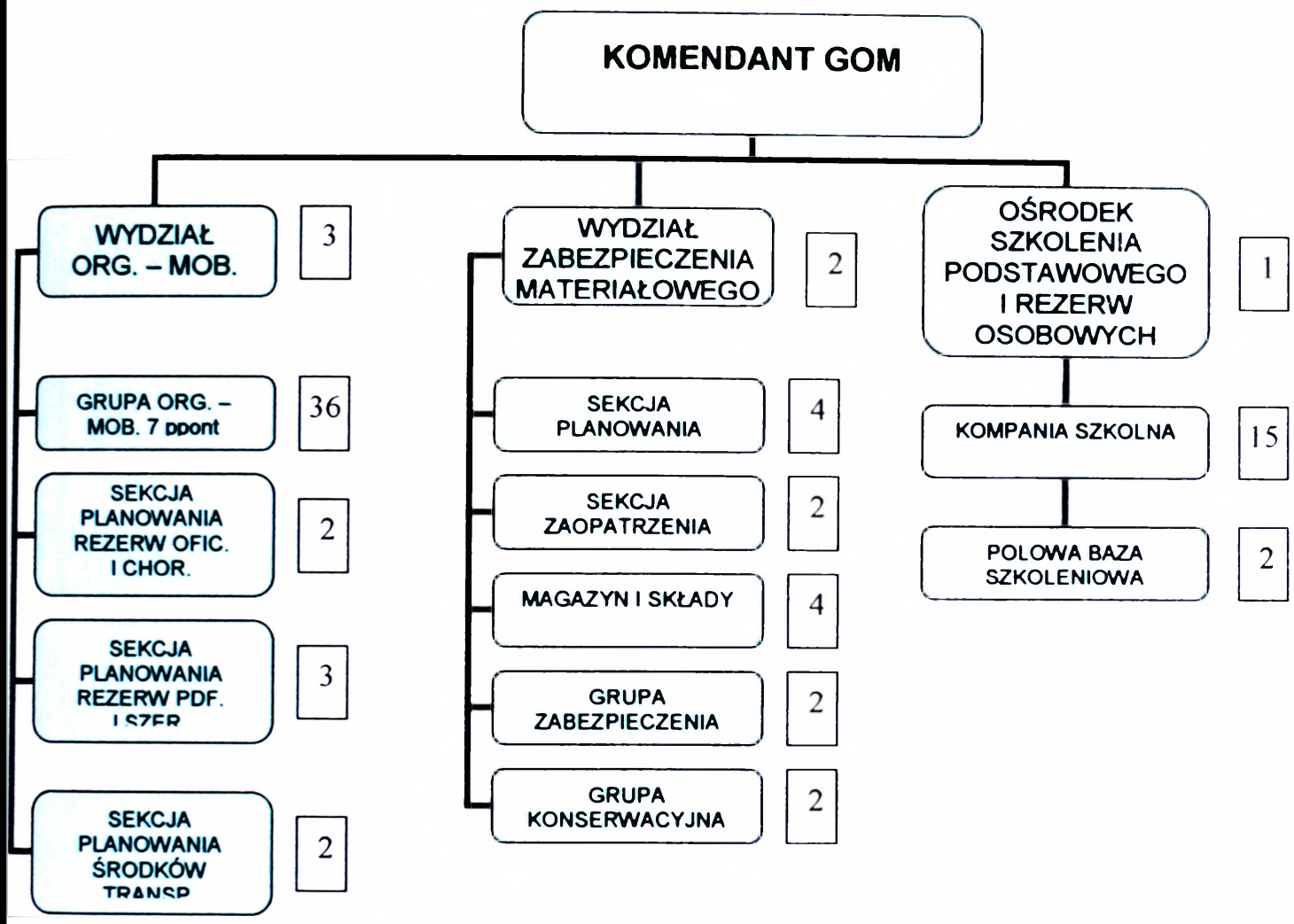
GOM, niezależnie od przyjętego wariantu sposobu realizacji zadań oraz wariantu organizacji mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek garnizonu, musi spełniać funkcje przedstawione na rysunku 8.

Rys. 8. Funkcje garnizonowego ośrodka mobilizacji

źródło: opracowanie na podstawie materiałów z gry decyzyjnej w WSOSP

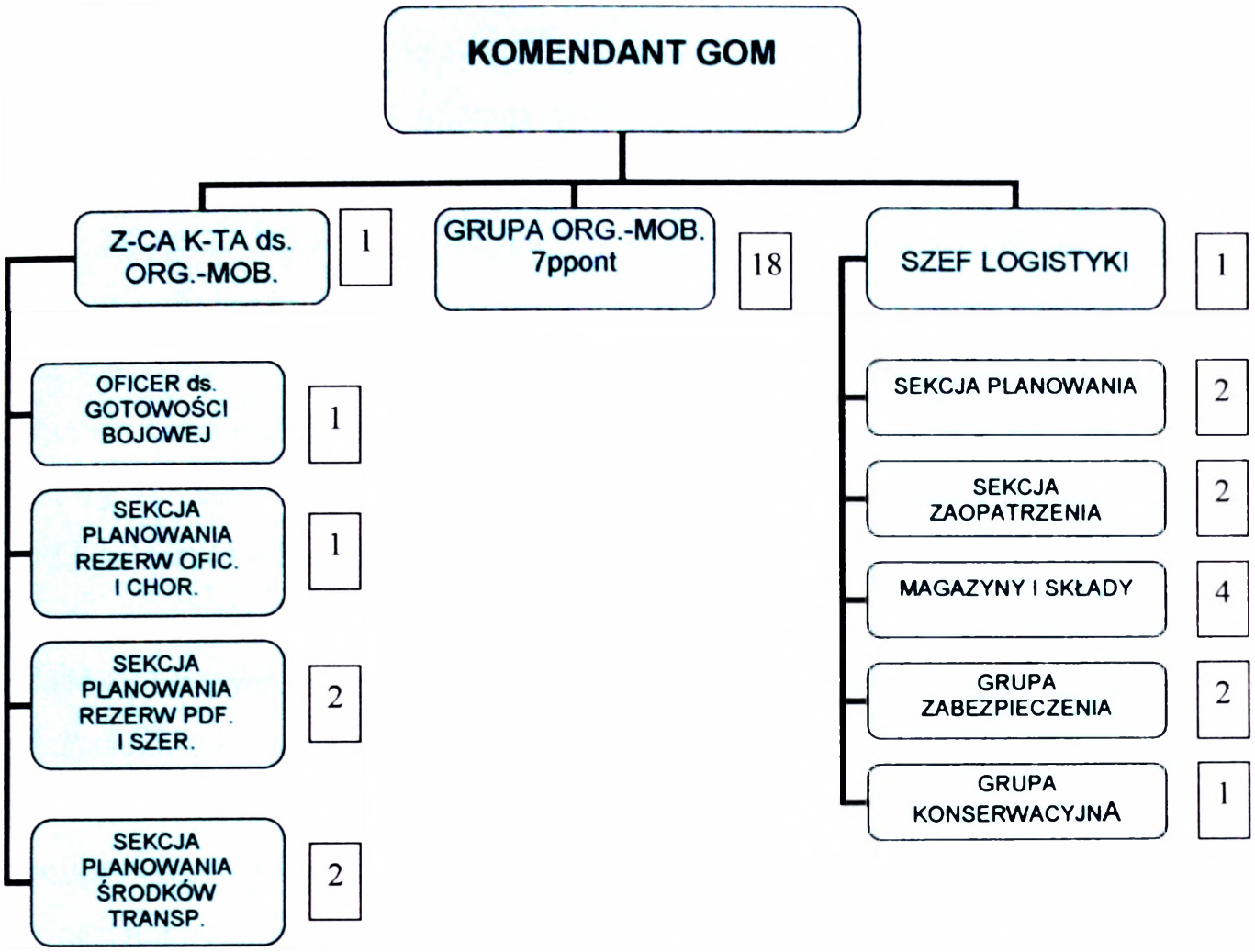
Dlatego stosownie do przyjętych wariantów zadań i organizacji mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek można przyjąć dwa warianty struktury organizacyjnej GOM:

OGÓŁEM 81 ETATÓW KADRY ZAWODOWEJ I PRACOWNIKÓW WOJSKA ZGODNIE Z PLANEM ZATRUDNIENIA

Rys. 9. Struktura organizacyjna GOM – wariant 1

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z gry decyzyjnej prowadzonej w WSOSP

Rys. 10. Struktura organizacyjna GOM – wariant 2

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z gry decyzyjnej prowadzonej w WSOSP

Z zebranych faktów co do konieczności tworzenia GOM w garnizonie Dęblin oraz oceny możliwych wariantów mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek tego garnizonu i adekwatności zadań do potrzeb mobilizacyjnych wynika, że należałoby przyjąć do realizacji wariant mówiący o przejęciu przez GOM tylko zadań mobilizacyjnych polegających na przygotowaniu w czasie „P" procesu mobilizacyjnego rozwinięcia oraz sformowaniu w czasie mobilizacji jednostek nowo formowanych, przewidywanych do tworzenia w tym garnizonie.

Za **nie w pełni możliwe**, szczególnie w początkowej fazie funkcjonowania, jest przyjęcie rozwiązania polegającego na przyjmowaniu przez GOM uzupełnienia do wszystkich jednostek stacjonujących w garnizonie Dęblin, w tym także tych, które funkcjonują w czasie pokoju. Powodem tego jest brak możliwości przyjęcia przez elementy bazy mobilizacyjnej w komendzie garnizonu tak dużej liczby środków transportowych oraz ich wyposażenia. Z uwagi na istniejącą infrastrukturę oraz charakter zabudowy miasta oraz licząc się z koniecznością przejazdu dużej ilości środków transportowych pobieranych z GN i potrzebami dowozu żołnierzy rezerwy do mobilizowanych jednostek **konieczne jest utworzenie niezbędnej liczby elementów bazy mobilizacyjnej** usytuowanych na przeciwległych krańcach miasta. Każdy z tych punktów przyjmowałby uzupełnienie mobilizacyjne dla jednostek, których mobilizacyjne rozwijanie nie powodowałoby konieczności przejazdu dużych kolumn z dowożonymi uzupełnieniami przez środek miasta.

W każdym razie, niezależnie od przyjętego wariantu organizacji mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek garnizonu Dęblin, **rolą GOM** w każdym rozwiązaniu byłoby:

- kierowanie mobilizacyjnym rozwinięciem wszystkich jednostek garnizonu,
- utrzymywanie elementów bazy mobilizacyjnej oraz szkolenie ich obsad etatowych w czasie „P”,
- utrzymywanie punktów wyposażania, reagowanie w sytuacjach kryzysowych,
- uzupełnianie strat osobowych i sprzętu jednostek wojskowych w czasie „W”,
- szkolenie żołnierzy rezerwy.

Jednym z ważniejszych zadań w jednostkach wojskowych w czasie „P” jest wcielenie żołnierzy do przeszkolenia podstawowego. Ogółem wcielanych jest około 1000 żołnierzy zasadniczej służby wojskowej (żzsw) pięć razy w roku, których szkoleniem unitarnym zajmuje się kadra doraźnie delegowana z jednostek (czyni się to kosztem możliwości realizacji zadań szkoleniowych jednostek delegujących). Zatem realne jest w warunkach garnizonu Dęblin powierzenie **szkolenia podstawowego żołnierzy zsw oraz szkolenia ogólnowojskowego żołnierzy rezerwy** garnizonowemu ośrodkowi mobilizacji. Ośrodek utrzymywałby również

elementy bazy mobilizacyjnej. Szkolenie specjalistyczne żołnierzy rezerwy i zgrywanie pododdziałów byłoby prowadzone w jednostkach macierzystych.

W przypadku Garnizonu Dęblin zadaniami GOM należałoby dociążyć kadrę zawodową orkiestry wojskowej, która w mojej ocenie, mogłaby w czasie „P", jak również w początkowym okresie mobilizacji, stanowić obsadę elementów bazy mobilizacyjnej oraz utrzymywać wyposażenie i sprzęt wojskowy będący w wyposażeniu tych elementów.

Badania stanu faktycznego w zakresie dowodzenia i łączności wykazują możliwość integracji istniejących dwóch garnizonowych węzłów łączności (GWŁ) Dęblina. Umożliwia to ich wyposażenie oraz zakres funkcji. Zatem celowe jest ich połączenie na bazie GWŁ Dęblin Lotnisko.

Z badań potrzeb i uwarunkowań połączenia funkcjonowania GWŁ wynika konieczność jego dofinansowania. Inwestycje dotyczą:

- przygotowania pomieszczeń i wyposażenia kompleksu „Twierdza" i WZI Nr 1w centralę elektroniczną o całkowitej pojemności około 700 NN, która pracowałaby jako centrala wynośna. Szacunkowy koszt 800 tys. zł;
- ułożenia kabla światłowodowego i ucyfrowienia łączności w relacji kompleks Lotnisko – kompleks Twierdza - szacunkowy koszt 300 tys. zł;
- częściowego remontu sieci teletechnicznej w kompleksie „Twierdza" i przystosowanie sieci teletechnicznej WZI Nr 1 do podłączenia do centrali elektronicznej. Szacunkowy koszt 100 tys. zł.
- rozbudowy sieci strukturalnej w kompleksie „Lotnisko" i „Twierdza" w celu zapewnienia jednostkom i instytucjom wojskowym pełnej łączność jawnej, niejawnej oraz teleinformatycznej umożliwiającej sprawne dowodzenie, alarmowanie, OWSGB oraz współdziałanie. Szacunkowy koszt 2,8 mln zł.

Łączny szacunkowy koszt inwestycji to 4 mln zł.

W warunkach likwidacji obsługi GWŁ Dęblin Twierdza (1 żołnierza zawodowego i 9 pracowników cywilnych) i połączenia dwóch GWŁ w jeden zwiększy to obsługę GWŁ Dęblin Lotnisko o 7 żołnierzy zawodowych i 16 pracowników cywilnych.

Wskazana propozycja etatu pozwoli w przyszłości zabezpieczyć również obsługę GWŁ Dęblin po przyłączeniu do niego GWŁ: Stawy, Stężyca i Życzyn.

Stan sił i środków GWŁ Dęblin przedstawia załącznik 22.

Badania w zakresie zmiany struktury, organizacji oraz charakteru ochrony i obrony obiektów garnizonu Dęblin uświadamiają, iż **zasadniczym celem badań** było wypracowanie najkorzystniejszych rozwiązań pozwalających na znaczące **zmniejszenie udziału żołnierzy jednostek operacyjnych w pełnieniu zadań ochrony** (wart i służb garnizonowych) oraz skierowanie ich do szkolenia specjalistycznego. Okazało się, że jest to możliwe i można to uzyskać przez:

- przekazanie ochrony obiektów garnizonu nowo utworzonym etatowym pododdziałom ochrony;
- stworzenie oddziału wart cywilnych;
- przekazanie usług ochronnych agencjom ochrony mienia;
- zwiększenie nasycenia ochranianych obiektów urządzeniami alarmowymi.

W związku z dużą liczbą chronionych obiektów[27], zainstalowanymi w nich elektronicznymi systemami alarmowymi oraz koniecznością kontroli i nadzoru posterunków ochronnych, celowe jest utworzenie w komendzie garnizonu etatowej komendy garnizonu, w składzie funkcyjnym niezbędnym do organizowania, nadzoru realizacji zadań ochronnych przez podlegające im etatowe pododdziały ochrony i warty cywilne lub zaangażowane specjalistyczne uzbrojone formacje (agencje) ochronne. W zależności od wielkości oraz potrzeb garnizonu komendy ochrony mogłyby mieć zróżnicowaną strukturę – wydział (4 osoby) lub sekcje (3 osoby).

Każdy z proponowanych sposobów ochrony wymaga dodatkowych nakładów finansowych. Szacunkowo należy przyjąć, że miesięczny koszt utrzymania jednego posterunku całodobowego wynosi obecnie około 12 tys. złotych w przypadku ochrony przez żołnierzy zasadniczej służby wojskowej z etatowych pododdziałów ochrony, 15 tys. przez wartowników oddziału wart

---

[27] Obecnie w m. Dęblin jest: 13 posterunków ochranianych przez oddziały wart cywilnych (108 wartowników); 16 posterunków ochranianych przez żołnierzy zasadniczej służby wojskowej.

cywilnych oraz około 10 tys. złotych w przypadku ochrony sprawowanej przez agencje ochrony mienia (tabela 6).

Należy także doliczyć koszt montażu, a w przyszłości konserwacji urządzeń alarmowych.

TABELA 6

ZESTAWIENIE KOSZTÓW WARIANTÓW OCHRONY OBIEKTÓW WOJSKOWYCH

Sposób ochrony fizycznej (liczba wartowników	Składniki kosztów utrzymania jednego wartownika w skali miesiąca				Szacunkowy koszt utrzymania jednego całodobowego posterunku w m-cu (zł)
	koszty utrzymania	średni żołd, wynagrodze -nie	składniki ubezpiecze - niowo- zdrowotne	szkolenie	
Żołnierze zsw EPO (9 wartow.)	772,12	106,7	220	120	11 988,20
Wartownicy OWC (9 wartow.)	214,19	900	424,50	120	14 928,21
Agenci AOM	62,12*	12-14 zł/1 godz.	-	-	9 422,12

* - koszt utrzymania pomieszczeń pełnienia służby ochronnej przez agentów ochrony mienia

źródło: opracowanie wykonane w pionie głównego księgowego WSOSP

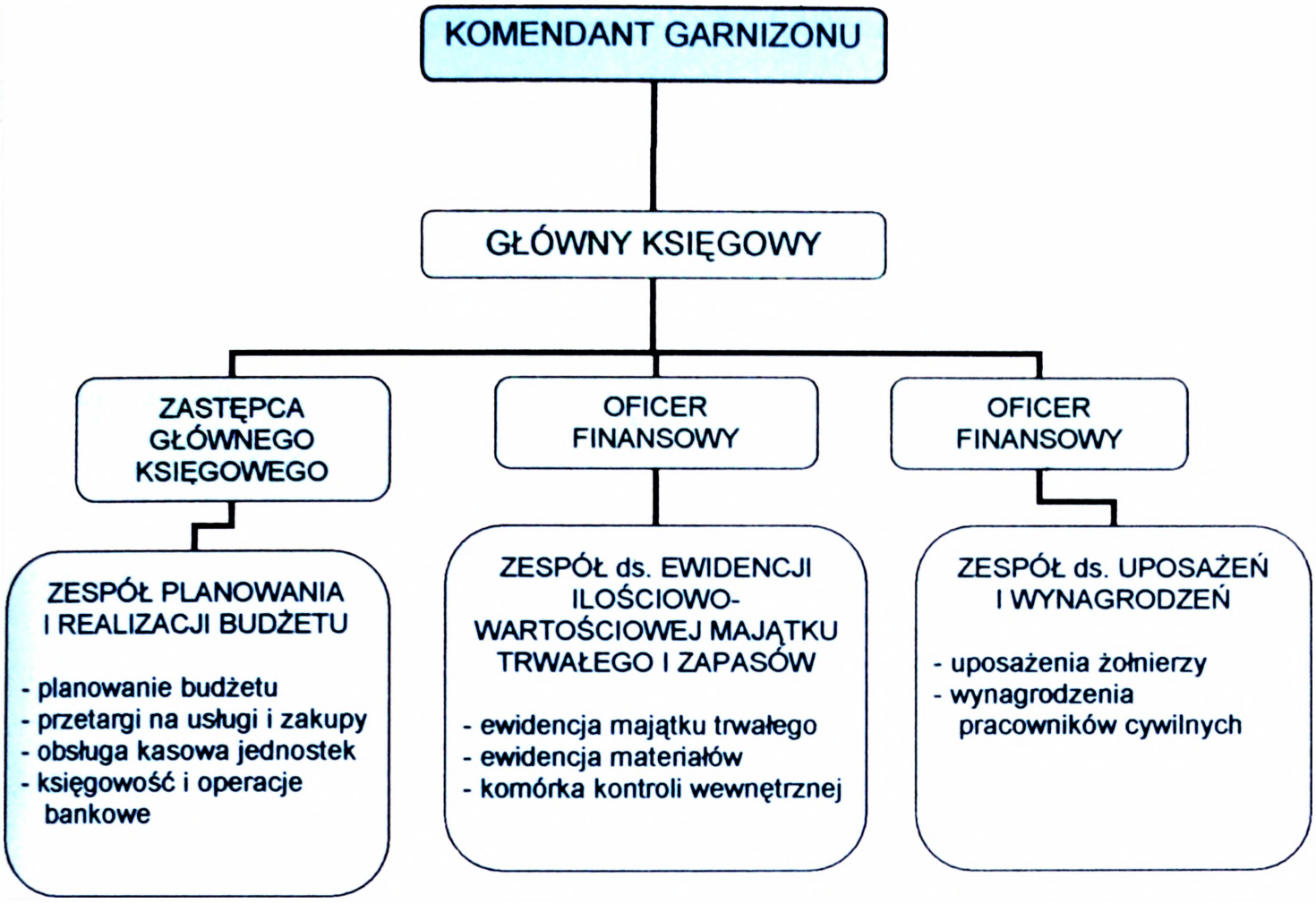
Przegląd inwestycji związanych z technicznym zabezpieczeniem obiektów uświadamia, że wymagają one poważnych nakładów finansowych, jednakże w znaczący sposób przyczynią się do podniesienia skuteczności ochrony i do zmniejszenia liczby posterunków (kosztów). Można zatem już na wstępie zauważyć, że w nowo tworzonym garnizonie w celu zapewnienia porządku i dyscypliny należy utworzyć etatowe i nieetatowe **służby garnizonowe** w składzie**:**

- oficer inspekcyjny – jako etatowa służba;
- pomocnik oficera inspekcyjnego garnizonu;
- warta garnizonowa;
- profos aresztu garnizonowego;
- pododdział alarmowy garnizonu.

W badaniach możliwości funkcjonowania **służby finansowej** w jednej garnizonowej strukturze pomocne były ustalenia dokonane wcześniej po analizie uwarunkowań, własne doświadczenia i wnioski z przeprowadzonych dyskusji z osobami funkcyjnymi (dowódcy jednostek, główni księgowi, szefowie logistyki) odpowiedzialnymi za prowadzenie działalności gospodarczo-finansowej. Biorąc pod uwagę złożoność unormowań prawnych, zasad funkcjonalnych, należy zauważyć zarysowujące się problemy i utrudnienia dotyczące:

- uzależnienia realizacji zadań od obsługi ewidencyjno-finansowej;
- prowadzenia nadzoru i kontroli nad ewidencją materiałową przez szefów służb obsługiwanych jednostek;
- konieczności pilnego wdrożenia systemu informatycznego wspomagania zarządzaniem ewidencji materiałowo-technicznej w siłach zbrojnych (system informatyczny Logis-WJB).

Zastrzeżenia wydają się zasadne, jednak w wyniku badań, w zakresie realizacji zadań finansowych ustalono, że celowe jest utworzenie w składzie komendy garnizonu zintegrowanych komórek głównego księgowego (rysunek 11).

STAN OSOBOWY:
4 – oficerów
3 – płatnik
44 – pracowników cywilnych

Rys. 11. Struktura organizacyjna pionu głównego księgowego podległa komendantowi garnizonu
(uwzględnia pracowników zatrudnionych w obecnie funkcjonujących pionach)

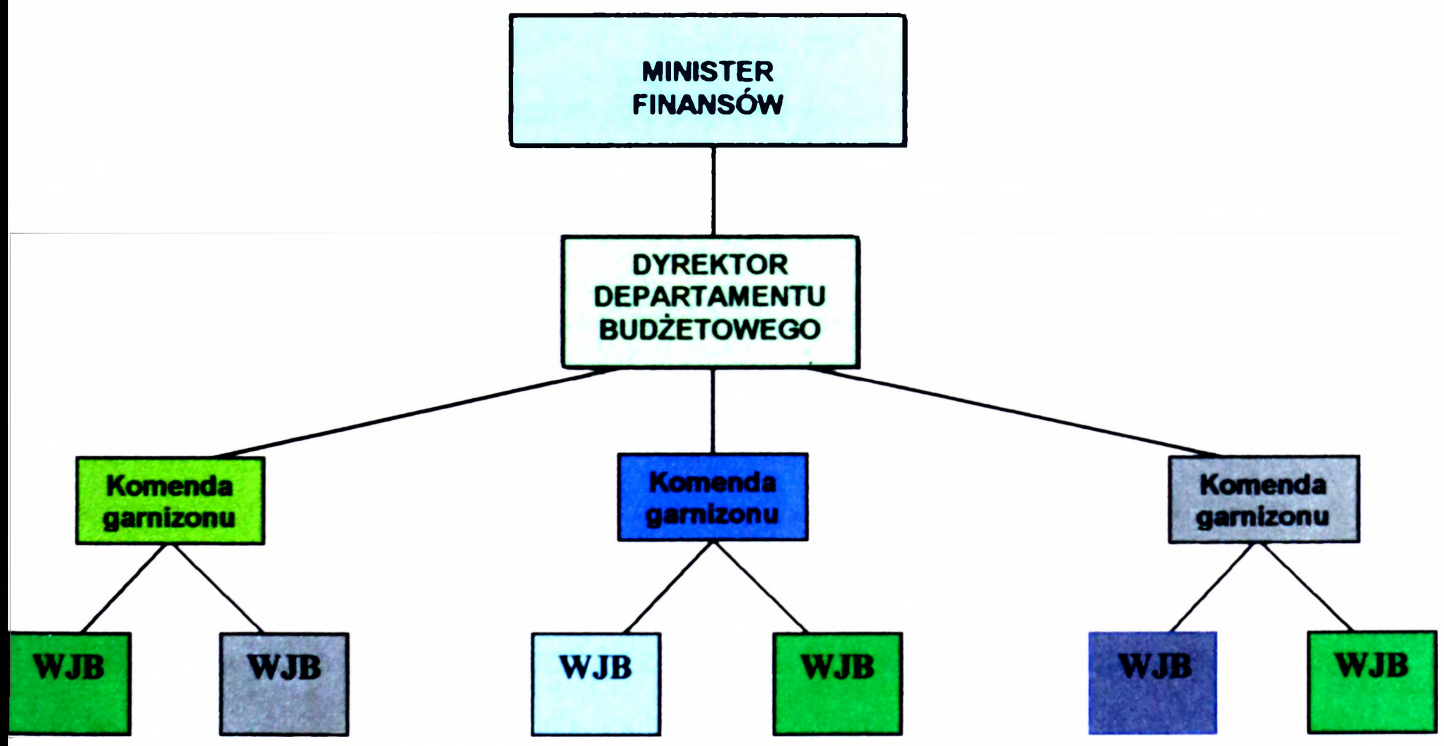
źródło: opracowanie własne wykonane na podstawie wniosków z gry decyzyjnej w WSOSP

W komórce tej dotychczasowi główni księgowi jednostek (oddziałów gospodarczych) pełniliby funkcje kierowników działów, spełniających jednocześnie funkcje koordynatorów realizacji zadań w jednostkach wojskowych - dotychczasowych oddziałach gospodarczych. W jednostkach nadal powinny funkcjonować punkty kasowe, a ponadto wyodrębnione komórki ewidencji majątkowej, dostosowane odpowiednio do specyfiki gospodarki pododdziałów.

Komórki finansowe komend garnizonów spełniałyby funkcję usługową w zakresie obsługi finansowej jednostek bez ingerowania w realizację zadań specjalistycznych w tych jednostkach.

Na dysponenta przydzielającego środki budżetowe do realizacji zaplanowanego budżetu proponuje się dyrektora departamentu budżetowego, co wiąże się z powstaniem nowej struktury pionu głównego księgowego oraz poszczególnych komórek organizacyjnych /np. dział planowania/.

Dowódcy RSZ i OW będą wyłączeni z realizacji wszystkich wydatków. Będą oni tylko informowani okresowo o skali wykorzystanych środków budżetowych do realizacji zadań zaplanowanych przez nich w poszczególnych działach i rozdziałach.

Rys. 12. Dysponenci środków budżetowych
(struktura proponowana)

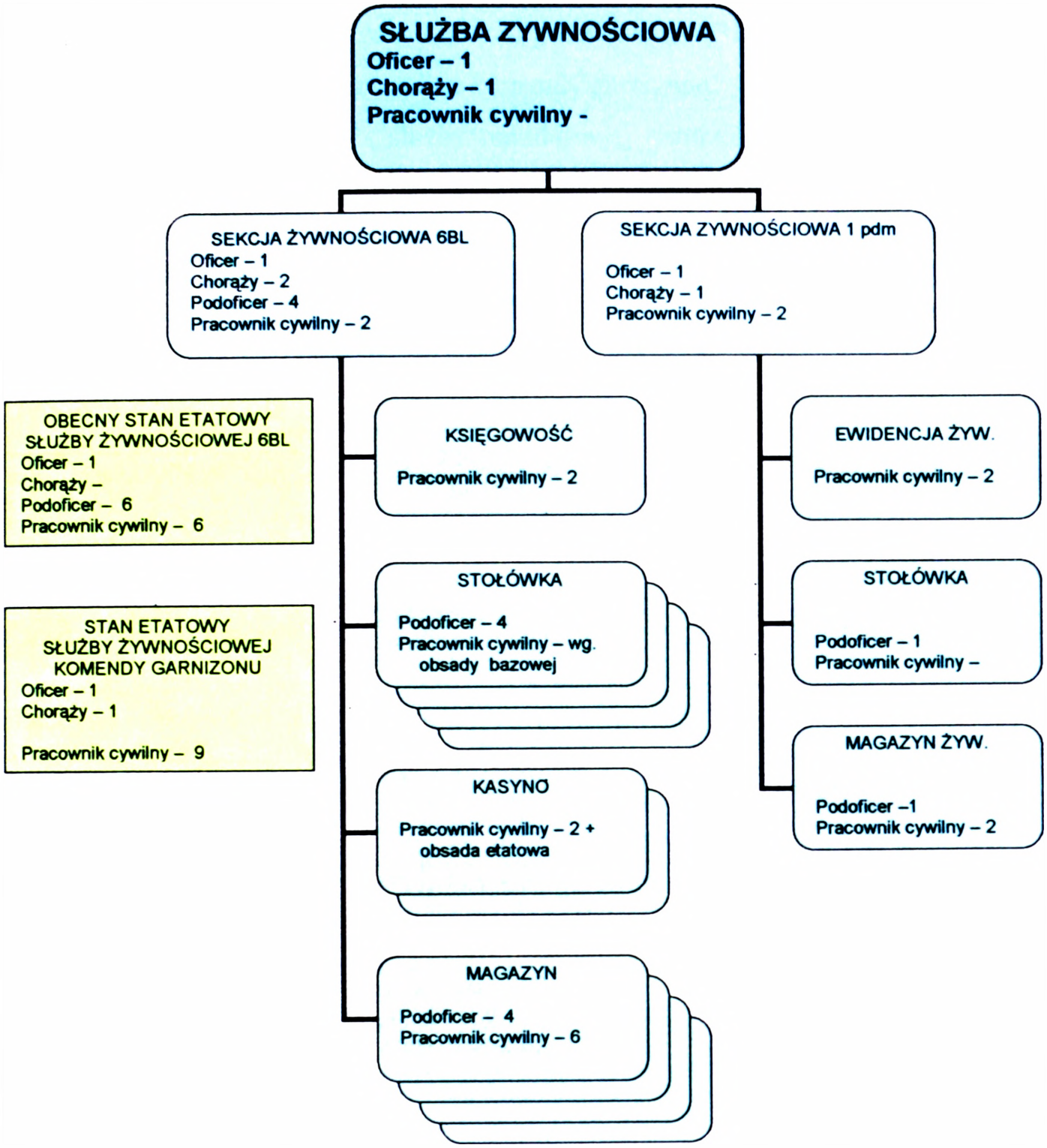
źródło: opracowanie własne wykonane na podstawie materiałów z gry decyzyjnej w WSOSP

Z badań **obecnego stanu logistyki jednostek** garnizonów Dęblina wynika, że podporządkowanie i scentralizowanie określonych (możliwych) funkcji zabezpieczenia logistycznego w ramach struktur logistyki komendy garnizonu jest możliwe. Należy więc przyjąć dla wszystkich garnizonów ujednoliconą pod względem organizacyjno-funkcjonalnym strukturę logistyki obejmującą zasadnicze piony:

- **planowania zabezpieczenia logistycznego** jednostek garnizonu, w którego skład wchodziłyby komórki planowania zabezpieczenia materiałowego (służby żywnościowej, mundurowej i MPS) oraz planowania zabezpieczenia technicznego, jak również planowania transportu oraz lekarza garnizonu;

- **realizacji zadań działalności logistycznej** składającej się z odpowiednich do pionu planowania komórek organizacyjnych zapewniających realizację przez podlegające komendzie garnizonu siły i środki zasadniczych zadań w zakresie zabezpieczenia materiałowego i technicznego (w odniesieniu do badań diagnostycznych, remontów bieżących pojazdów, zaopatrywania w środki ogólnego przeznaczenia, itp.), a także zabezpieczenia medycznego i transportu. Strukturę organizacyjną logistyki garnizonu zawiera załącznik 23.

Zebrane fakty świadczą, że integracja działalności w zakresie logistyki garnizonu Dęblin dotyczyć może służb: żywnościowej, materiałów pędnych i smarów, zdrowia i częściowo służb technicznych. W służbie żywnościowej rysuje się możliwość połączenia dwóch istniejących kasyn i podporządkowanie ich komendzie garnizonu. W tych warunkach jednak konieczne jest pozostawienie w jednostkach sekcji żywnościowej z dotychczasowym zapleczem gospodarczym (żywienia żołnierzy służby zasadniczej). Natomiast procedury zamówień publicznych środków spożywczych i sprzętu oraz środków czystości, a także ewidencję, sprawozdawczość dokonywałaby służba żywnościowa komendy garnizonu. Projekt struktury organizacyjnej służby żywnościowej garnizonu Dęblin przedstawia rysunek 13.

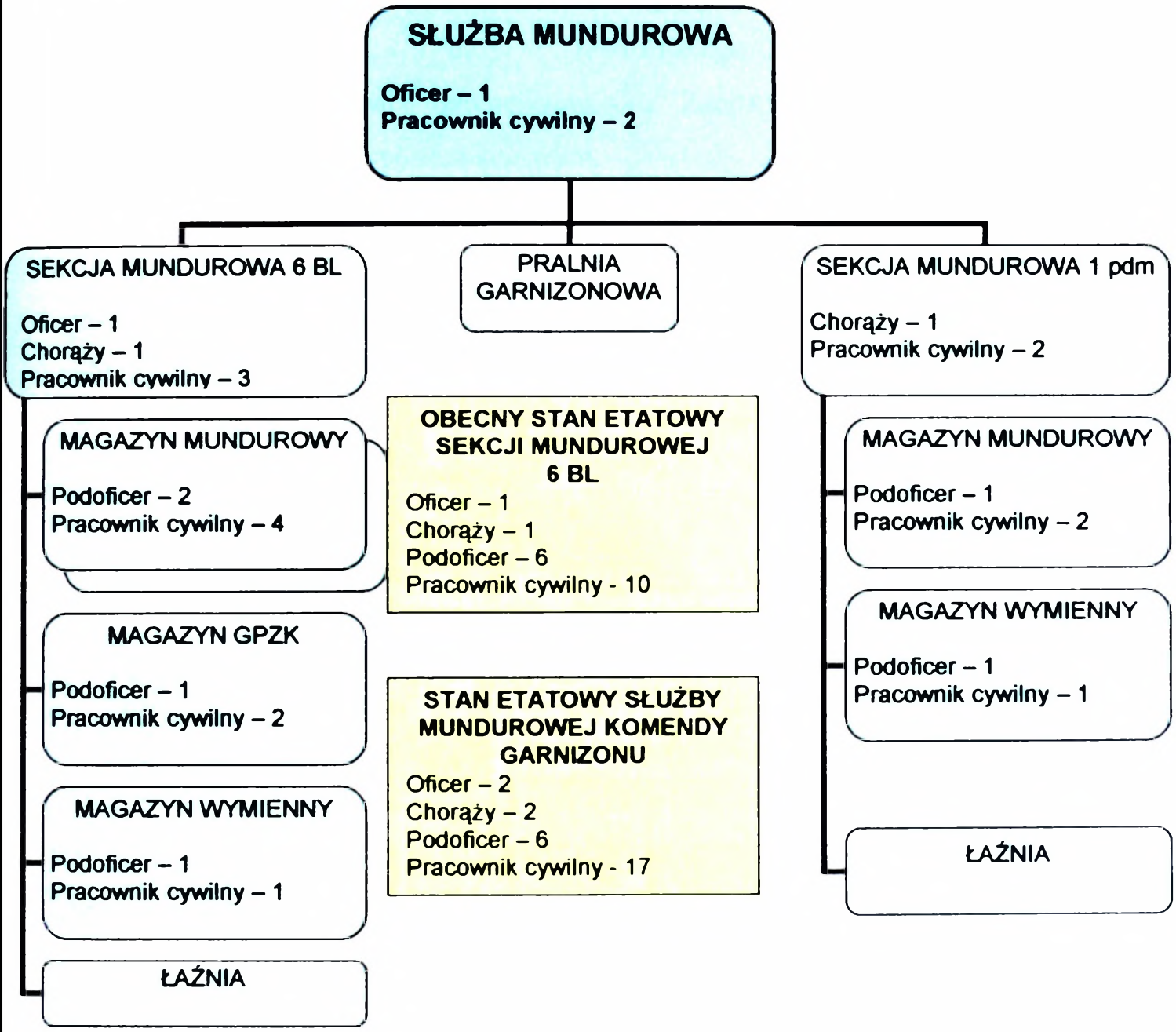
Rys. 13. Struktura organizacyjna służby żywnościowej

źródło: opracowanie własne wykonane na podstawie etatów jednostek wojskowych

W **służbie mundurowej,** ze względu na uwarunkowania wynikające z wielkości potrzeb zaopatrywania stanów osobowych 1 pdm oraz możliwości magazynowe, należałoby pozostawić sekcję mundurową z całym zapleczem gospodarczym, a **ewidencję i sprawozdawczość prowadzić w komendzie garnizonu.** Ponadto istniejące pralnie: chemiczną – funkcjonującą przy 1 pdm, oraz

wodną – funkcjonującą jako gospodarstwo pomocnicze 6 BL[28] proponuję połączyć w jednolite gospodarstwo pomocnicze komendy garnizonu.

Strukturę organizacyjną służby mundurowej garnizonu Dęblin przedstawia rysunek 14.

Rys. 14. struktura organizacyjna służby mundurowej

źródło: opracowanie własne wykonane na podstawie etatów jednostek wojskowych

Utworzona **pralnia garnizonowa** świadczyłaby usługi pralnicze (wodno-chemiczne) dla jednostek garnizonu oraz w ramach prowadzonej działalności

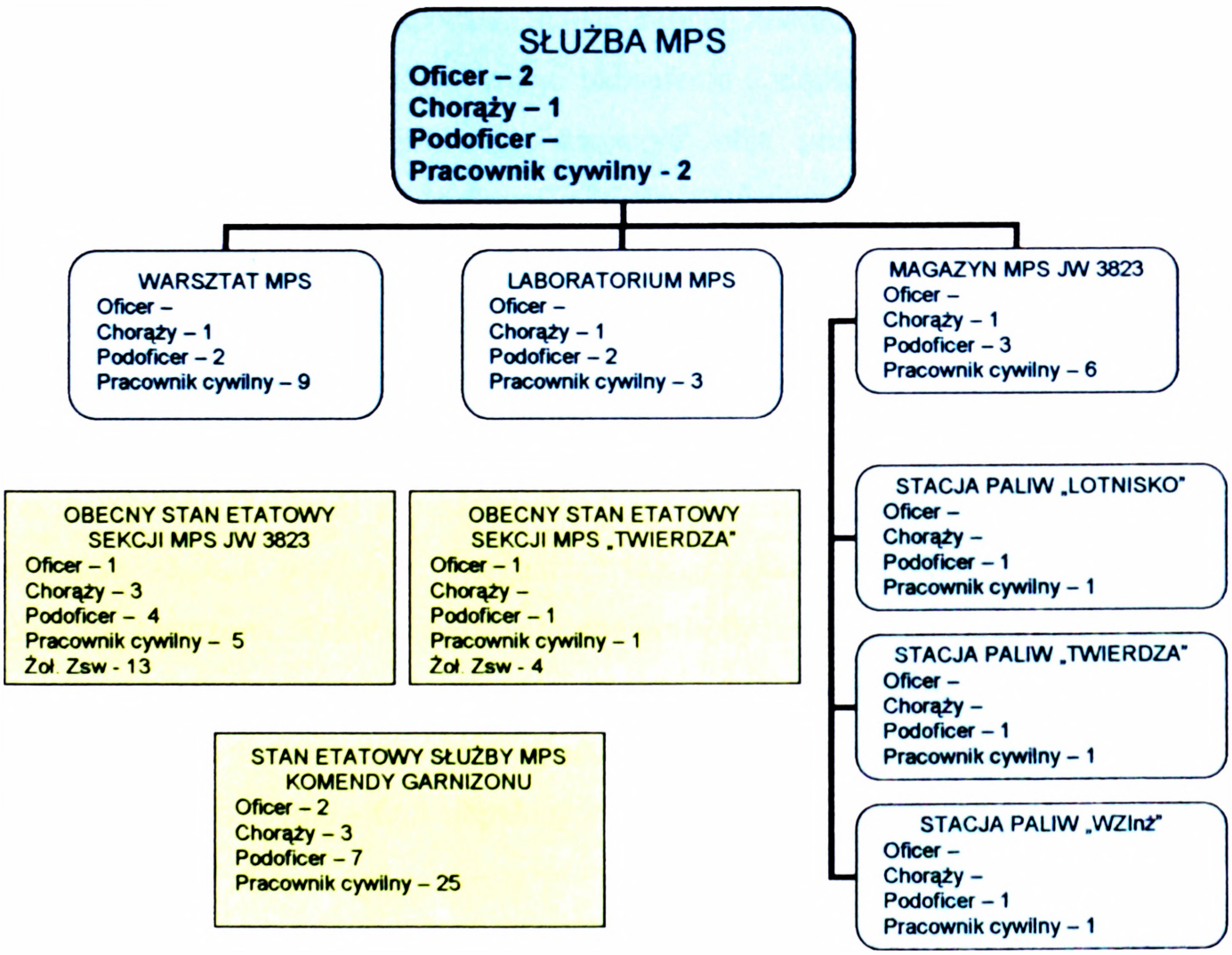
[28] Gospodarstwo pomocnicze utworzone na wniosek dowódcy jednostki wojskowej przez ministra obrony narodowej przy jednostce organizacyjnej tworzone jest dla zabezpieczenia potrzeb tej jednostki, realizując zadania na czas „P" i „W". W czasie „P" funkcjonuje jako przedsiębiorstwo samofinansujące, nie obciążające swoimi kosztami budżetu jednostki.

gospodarczej usługi dla środowiska cywilnego. Natomiast na potrzeby jednostek garnizonu wystarczyłby **jeden zakład szewsko-krawiecki**.

W służbie materiałów pędnych i smarów (MPS), biorąc pod uwagę możliwości oraz pojemność składu MPS na lotnisku, celowe byłoby utworzenie **garnizonowego składu MPS** zaopatrującego jednostki garnizonu w materiały pędne i smary ogólnego użytku. Zaopatrywanie odbywałoby się systemem „od siebie" transportem kołowym.

Służba MPS i magazyn MPS funkcjonowałaby tylko w komendzie garnizonu. Stacje paliw natomiast - na „lotnisku", „twierdzy" i WZInż. Ewidencja i sprawozdawczość byłaby prowadzona w komendzie garnizonu.

Strukturę organizacyjną garnizonowej służby MPS przedstawia rysunek 15.

Rys. 15. Struktura organizacyjna służby MPS

źródło: opracowanie własne wykonane na podstawie etatów jednostek wojskowych

Na podstawie charakterystyki i oceny **służby uzbrojenia i elektroniki,** uwzględniając stan techniczny i wielkość obecnej powierzchni magazynowej, należy stwierdzić, że niemożliwe jest składowanie zapasów wojennych (ZW) i użytku bieżącego (UB) jednostek garnizonu. Zapasy wojenne jednostek będących na zaopatrzeniu należałoby pozostawić w magazynach jednostek. Wynika także konieczność zmiany magazynu amunicji strzeleckiej i lotniczych środków bojowych ze względu na zawilgocenie pomieszczeń i brak możliwości mechanicznego załadunku i rozładunku.

Rysuje się jednak możliwość stworzenia w komendzie garnizonu służby uzbrojenia i elektroniki, która prowadziłaby wspólną dla jednostek garnizonu ewidencję, sprawozdawczość, planowałaby i korelowała wspólne zaopatrywanie oraz sprawowała kontrolę gospodarki magazynowej. Natomiast w 1 pdm należałoby pozostawić uszczuploną etatowo sekcję uzbrojenia i elektroniki, a w pozostałych mniejszych jednostkach garnizonu stworzyć etat podoficerski z zakresem obowiązków zbliżonych do sprawowania fachowego nadzoru nad gospodarką magazynowo – zaopatrzeniowo – dystrybucyjną sprzętu uzbrojenia i elektroniki w tych jednostkach.

Zaopatrywanie w środki bojowe i materiałowe, ze względu na brak stosownej powierzchni magazynowej odpowiadającej wymogom gromadzenia, przechowywania i rotacji zapasów należałoby pozostawić bez zmian. Natomiast wszystkie zadania planistyczno-organizacyjne przekazać do komórek logistyki komendy garnizonu. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na racjonalne wykorzystanie istniejącej bazy magazynowej przy powierzeniu odpowiedzialności za planowanie i racjonalne wykorzystanie utrzymywanych zasobów magazynowych jednej strukturze organizacyjno – funkcjonalnej.

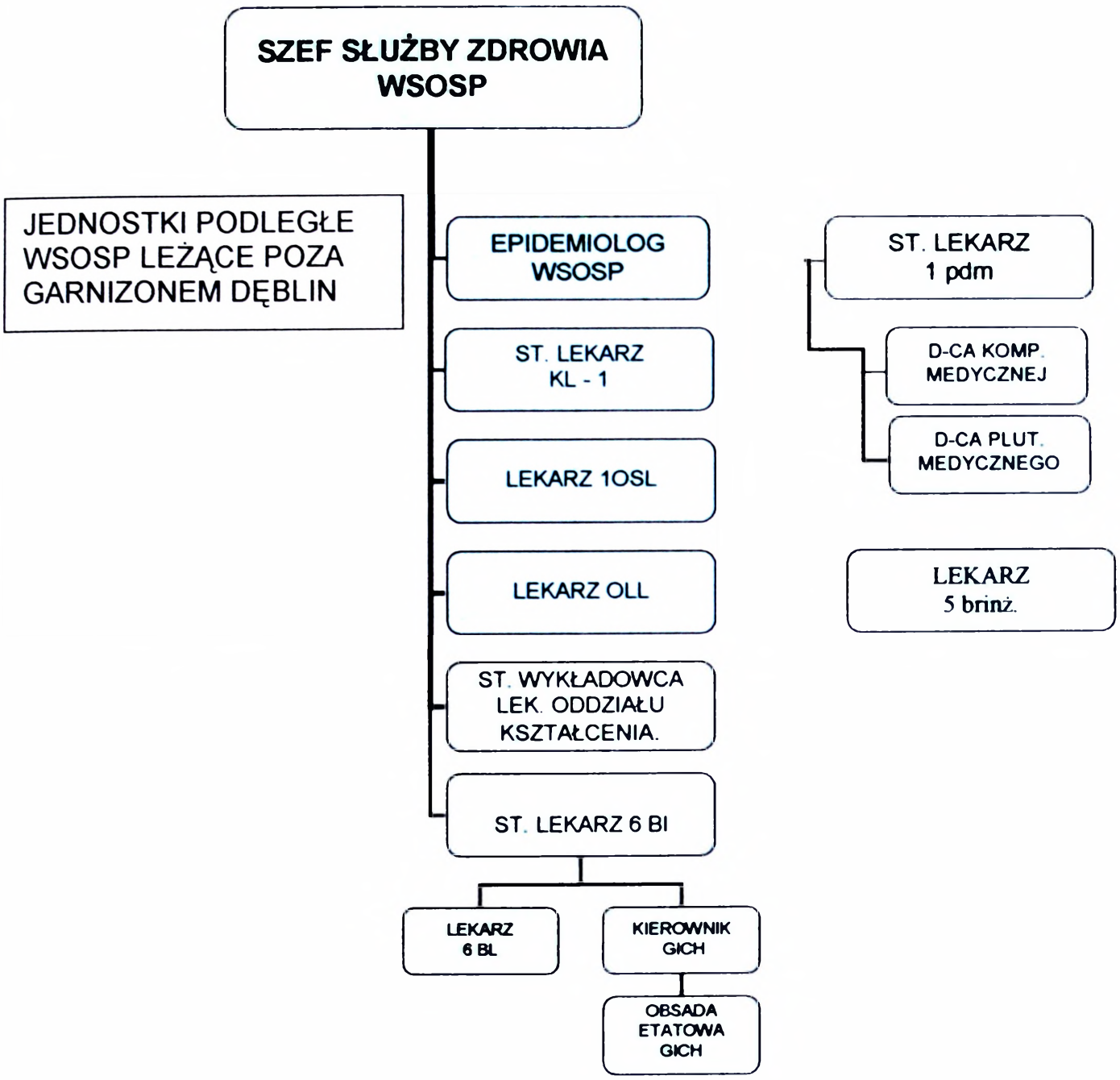
Analizy i oceny rozwiązań stosowanych w **służbie zdrowia**, której obecną strukturę organizacyjną w garnizonach Dęblina obrazuje rys. 16, wskazują na możliwość utworzenia jednej garnizonowej służby zdrowia.

Badania wykazały, iż scalenia (połączenia) funkcjonujących dwóch służb zdrowia w 6 BL i w 1 pdm można dokonać według dwóch wariantów:

W pierwszym – tworząc sekcję garnizonowej służby zdrowia w komendzie garnizonu z podporządkowaniem specjalistycznym pododdziałów medycznych obu jednostek.

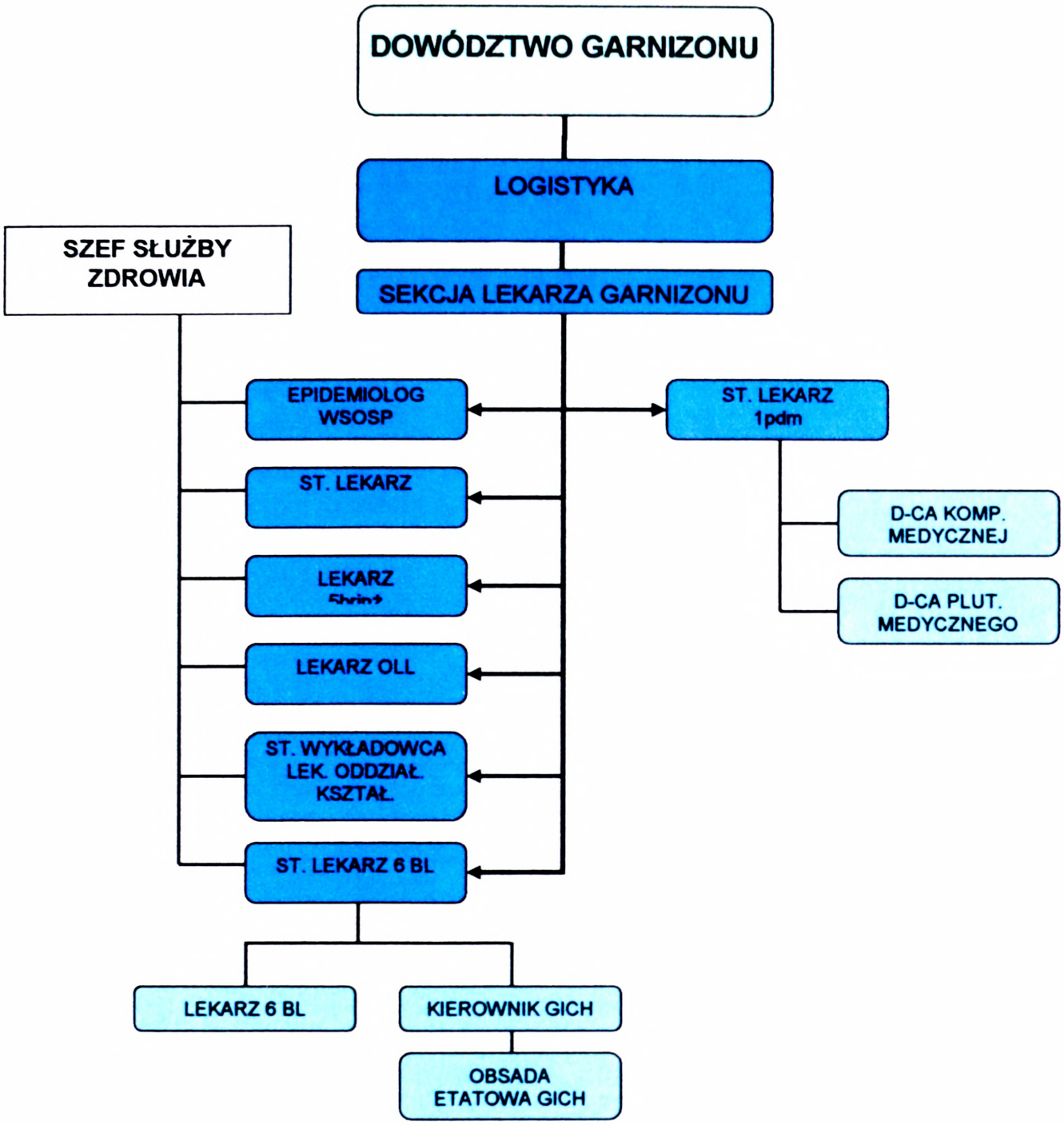
W drugim - powierzając funkcję szefa służby zdrowia garnizonu starszemu lekarzowi 6 BL, który byłby odpowiedzialny merytorycznie i funkcjonalnie za nadzór i kierowanie zabezpieczeniem medycznym wszystkich jednostek garnizonu. Podporządkowano by mu garnizonową izbę chorych, aptekę i lekarza dyżurnego garnizonu.

Proponowaną strukturę organizacyjną garnizonowej służby zdrowia według wariantu pierwszego i drugiego przedstawiają rys. 17 i 18.

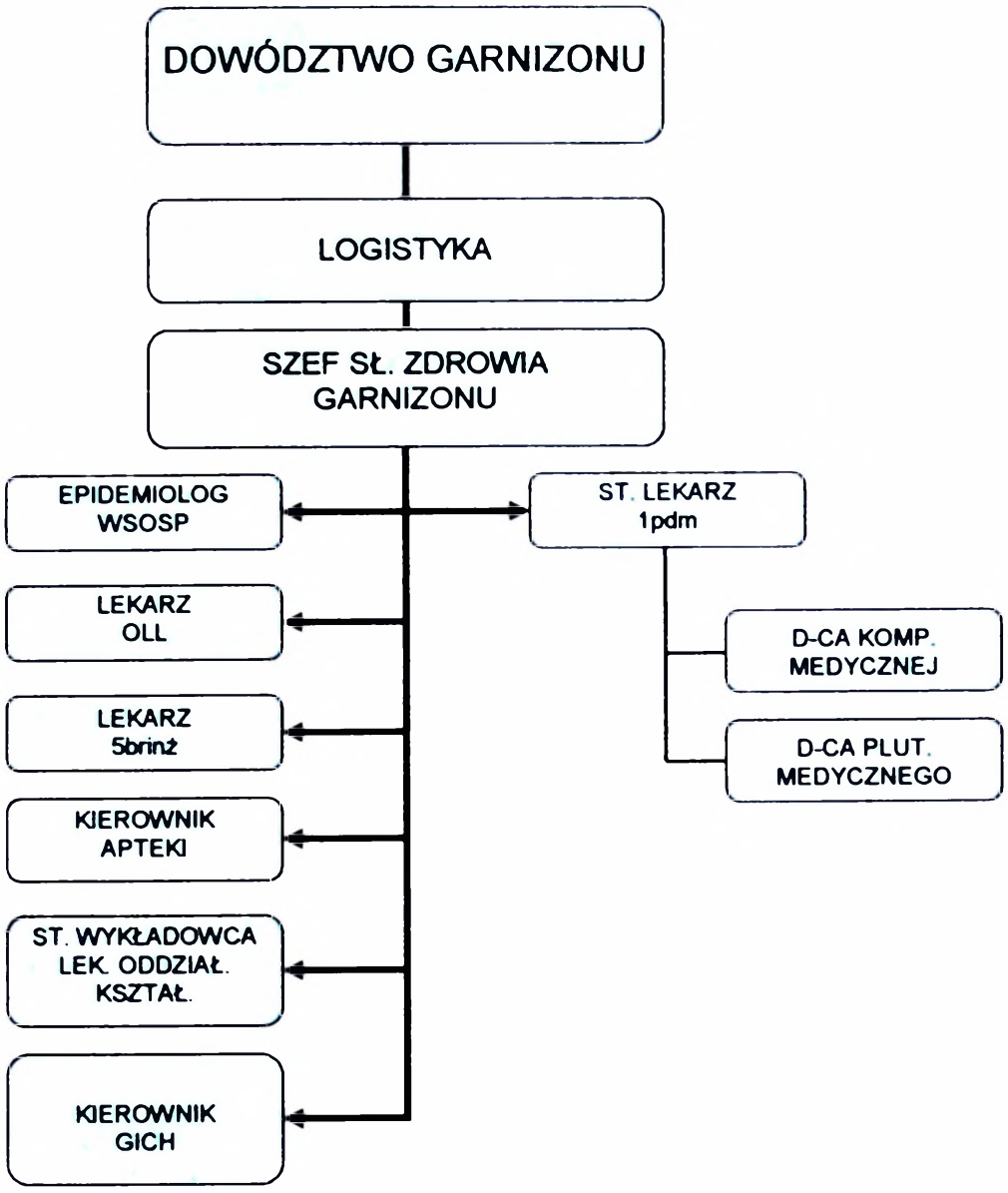
Rys. 16. Struktura organizacyjna służby zdrowia garnizonów Dęblin Lotnisko i Dęblin Twierdza

źródło: opracowanie własne na podstawie zestawienia przedstawionego w czasie gry decyzyjnej w WSOSP

Rys. 17. Struktura organizacyjna służby zdrowia garnizonu Dęblin – wariant 1

źródło: opracowanie własne na podstawie zestawienia przedstawionego w czasie gry decyzyjnej w WSOSP

Rys. 18. Struktura organizacyjna służby zdrowia garnizonu Dęblin – wariant 2

źródło: opracowanie własne na podstawie zestawienia przedstawionego w czasie gry decyzyjnej w WSOSP.

Z porównania i analizy obydwu wariantów optymalny wydaje się wariant drugi, w którym to sekcja lekarza garnizonu jest koordynatorem zadań związanych z zabezpieczeniem medycznym wojsk. Natomiast służby zdrowia w jednostkach wykonywałaby dotychczasowe zadania własne oraz zadania na rzecz garnizonu.

Garnizonowa izba chorych (GICH) umiejscowiona w 6 BL może zapewnić wszystkim żołnierzom Garnizonu pomoc doraźną, leczenie stacjonarne badania okresowe oraz leczenie stomatologiczne. Praca ambulatoriów i zabezpieczenie medyczne w jednostkach odbywałyby się na dotychczasowych zasadach. Natomiast apteka 6 BL, jako garnizonowa, może obsłużyć wszystkie jednostki garnizonu.

Należy sądzić, że koszty związane z działalnością służby zdrowia nie powinny wzrosnąć pomimo zmiany stanowiska starszego lekarza 6 BL na stanowisko szefa służby zdrowia garnizonu. Natomiast koszt leczenia stacjonarnego stanów zmiennych obniży się, gdyż większość żołnierzy z garnizonu Dęblin Twierdza i pozostałych jednostek, leczonych dotychczas w 6 SzW, będzie miało możliwość leczenia w garnizonowej izbie chorych.

W jej skład weszłyby:

- apteka garnizonowa (bez nakładu środków finansowych i etatowych);
- przychodnia stomatologiczna (bez nakładu środków finansowych i etatowych);
- gabinet fizykoterapii (bez nakładu środków finansowych i etatowych);
- przychodnia dla kadry zawodowej i pracowników cywilnych.

Całodobowy dyżur w GICH pełniłby lekarz garnizonu (z pielęgniarką) mając do dyspozycji sanitarkę z kierowcą-sanitariuszem.

W takiej sytuacji, **po dogłębnej analizie dostępnych materiałów źródłowych, nasuwają się wnioski**, że w służbie zdrowia garnizonu Dęblin należy pozostawić etatowe obsady personelu służby zdrowia w jednostkach operacyjnych oraz oddalonych. Utrzymać też należy realizację zadań zabezpieczenia i opieki medycznej jednostek lotniczych, których personel służby zdrowia należy obciążyć zadaniami medycznego zabezpieczenia lotów oraz stałej opieki nad personelem latającym. Natomiast personel medyczny jednostek garnizonu celowe jest podporządkować merytorycznie szefowi służby zdrowia garnizonu, któremu należy przydzielić garnizonową izbę chorych z apteką zaopatrującą w leki jednostki garnizonu. Należy objąć badaniami okresowymi kadrę i pracowników cywilnych wojska wszystkich jednostek, wykonywanymi przez lekarzy (o specjalności medycyny pracy) garnizonowej służby zdrowia.

W garnizonowej izbie chorych należałoby stworzyć dobowe dyżury lekarza dyżurnego garnizonu, w punktach medycznych jednostek – zabezpieczenie tylko w godzinach służbowych. Natomiast dyżurami w GICH obciążyć stosownie lekarzy wszystkich jednostek.

W odniesieniu do **zabezpieczenia technicznego**, badania i obserwacje wykazały, że ze względu na zróżnicowany sprzęt techniczny i uzbrojenie, złożoność zadań i różny charakter przeznaczenia jednostek garnizonów Dęblina, tę funkcję zabezpieczenia logistycznego i **możliwości jej scalenia w garnizonie Dęblin odnosić można tylko do sprzętu typu ogólnowojskowego** (ogólnego przeznaczenia), stanowiącego wyposażenie wszystkich jednostek i tylko do wybranych dziedzin tego zabezpieczenia. W każdym razie słuszność wskazanych rozwiązań potwierdziły pogłębione analizy badań, a celowość ich wykazały opinie ekspertów mówiące, że realizację zadań zabezpieczenia technicznego w garnizonie jednostek go tworzących najkorzystniej byłoby organizować utrzymując obecne struktury wykonawcze w poszczególnych jednostkach garnizonu na dotychczasowych zasadach funkcjonalnych. W celu zaś rozwiązania problemów (istniejących we wszystkich jednostkach) związanych ze spełnieniem wymogów ekologicznych, zaoszczędzenia na badaniach technicznych pojazdów mechanicznych przez zwiększenie liczby stanowisk diagnostycznych, poprawy systemu zaopatrywania w części techniczne należy:

- zmodernizować i rozbudować stację diagnostyczną pojazdów mechanicznych, która będzie garnizonową stacją diagnostyczną dokonującą przeglądów pojazdów całego garnizonu, jak również jednostek w promieniu racjonalnych kosztów dojazdu (garnizonów sąsiednich);
- zmodernizować stację ładowania akumulatorów, tworząc stanowiska do obsługi akumulatorów kwasowych i osobno zasadowych, która będzie świadczyła usługi wszystkim jednostkom;
- utworzyć garnizonowy punkt zaopatrywania w środki oraz części techniczne niezbędne do utrzymania w sprawności technicznej technikę naziemną ogólnowojskową.

W służbie samochodowej istnieje potrzeba i możliwość utworzenia struktur organizacyjno-funkcjonalnych odnoszących się do działalności w zakresie: ewidencji pojazdów, remontów, zaopatrzenia oraz szkolenia i prewencji.

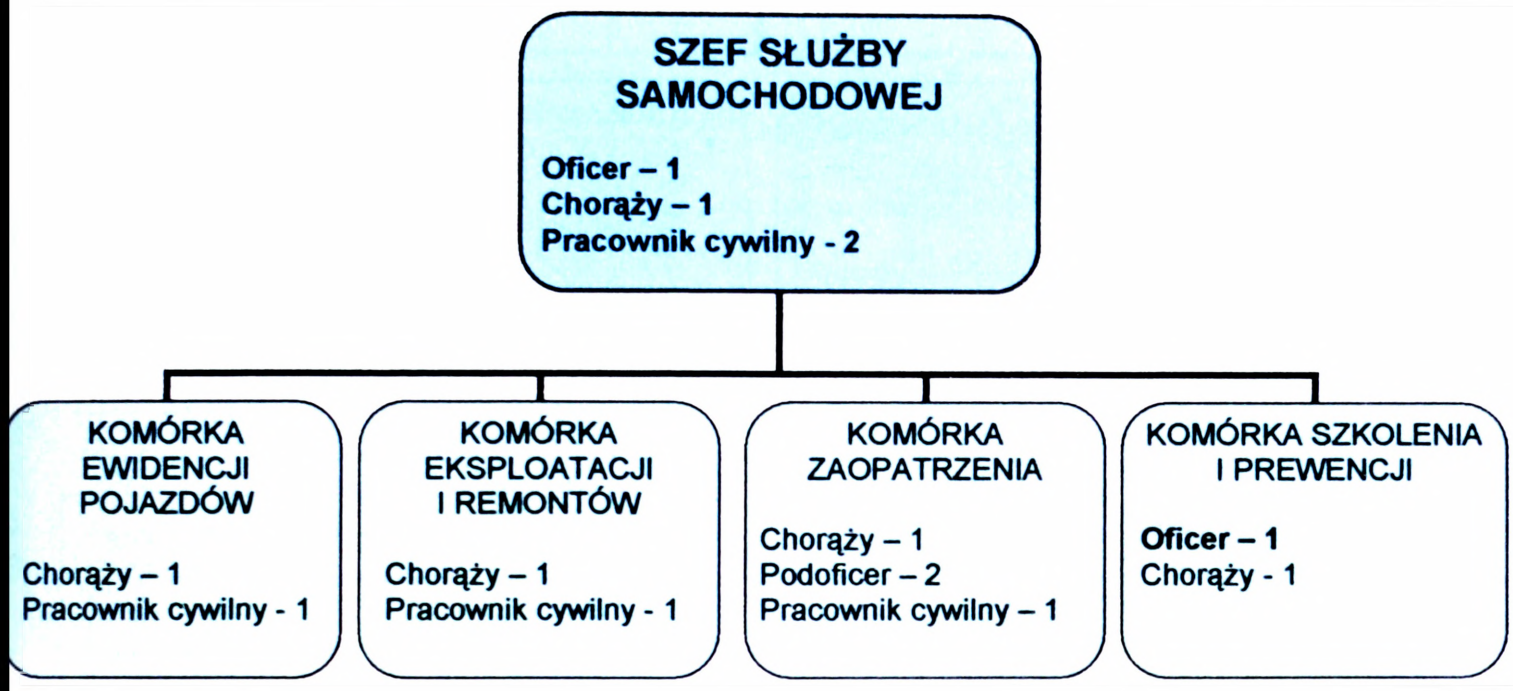
W odniesieniu do struktury organizacyjnej pionu planistycznego służby samochodowej garnizonu zasadne było, rozpatrzenie dwóch wariantów:

- wariant pierwszy stanowi o nowo utworzonej strukturze pionu planistycznego w etacie komendy garnizonu. Pion ten ma spełniać funkcję kierowniczą nad zabezpieczeniem funkcjonowania sekcji służb samochodowych, obecnie istniejących w poszczególnych jednostkach garnizonu. Strukturę taką przedstawia rys. 19.
- wariant drugi zakłada istnienie pionu planistycznego służby samochodowej przejętego ze struktury 6 BL, spełniającego funkcję szefostwa służby samochodowej garnizonu w stosunku do sekcji samochodowych jednostek garnizonu, zweryfikowanych etatowo. Strukturę organizacyjną wariantu drugiego przedstawia rys. 20.

Porównanie zalet i wad obu wariantów, dokonanie bilansu, z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych garnizonu Dęblina, pozwoliło na wybór korzystniejszego i bardziej odpowiadającego potrzebom. Wariantem tym okazał się wariant drugi, w którym dotychczasowa sekcja służby samochodowej 6 BL przejmuje rolę służby garnizonowej. To rozwiązanie pozwala na obniżenie etatów służby samochodowej w poszczególnych jednostkach garnizonu, gdzie tworzy się sekcje samochodowe. Kierownicy tych sekcji byliby odpowiedzialni za sprawność techniczną, remonty i bieżące utrzymanie sprzętu, pozostawaliby na zaopatrzeniu służby samochodowej garnizonu.

Komenda garnizonu prowadziłaby tylko ewidencję, sprawozdawczość, planowanie, scentralizowane przewozy i realizację wspólnego zaopatrywania.

Szef służby samochodowej garnizonu odpowiedzialny byłby za ewidencję pojazdów, przydział kilometrów i środków finansowych, realizację zamówień i dowóz środków materiałowych.

Rys. 19. Struktura organizacyjna pionu planistycznego służby samochodowej garnizonu – wariant 1

źródło: opracowanie własne na podstawie zestawienia przedstawionego podczas gry decyzyjnej w 6 BL

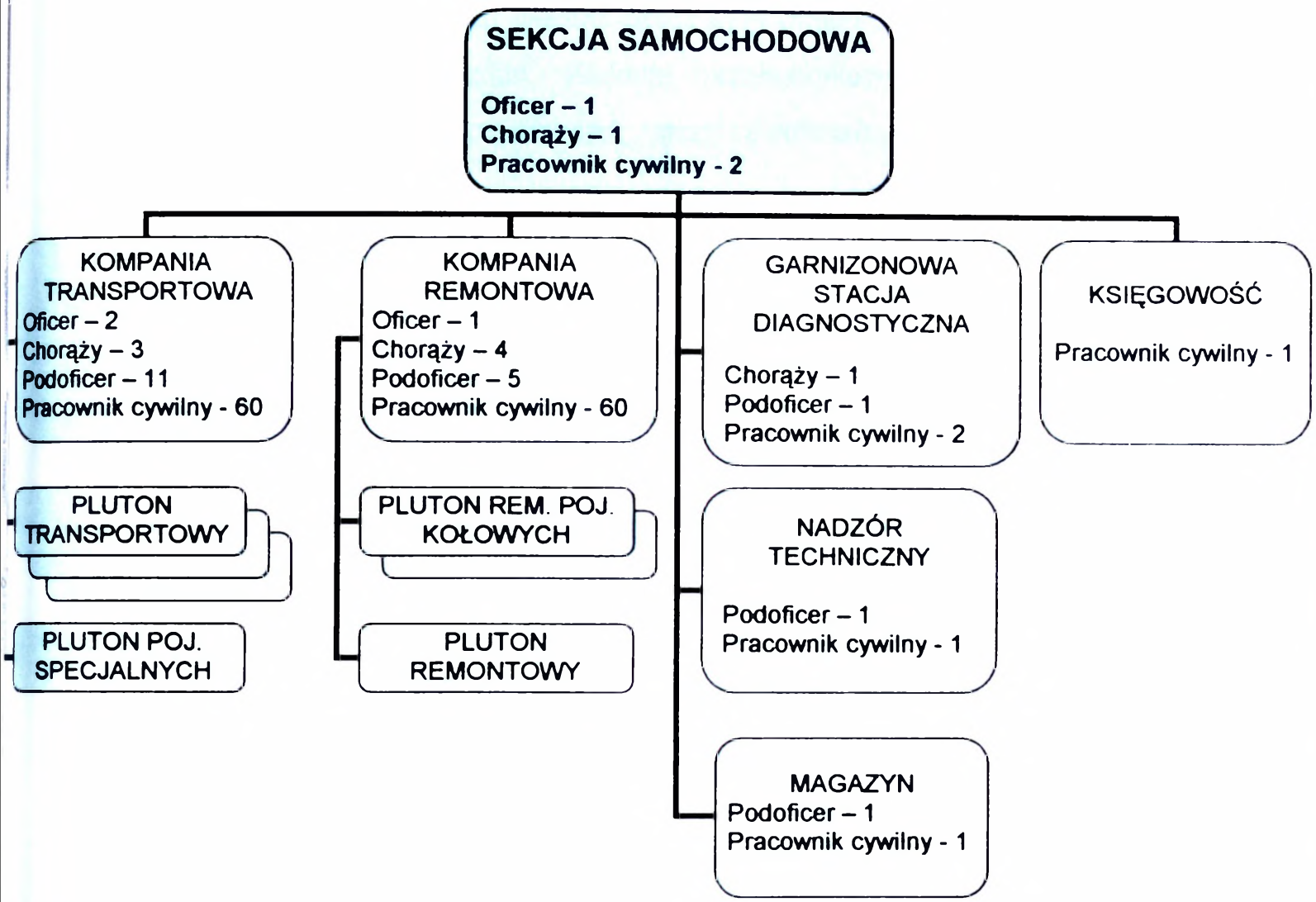
Rys. 20. Struktura organizacyjna pionu planistycznego służby samochodowej garnizonu – wariant 2

źródło: opracowanie własne na podstawie zestawienia przedstawionego podczas gry decyzyjnej w 6 BL

Zintegrowaną strukturę organizacyjną elementu wykonawczego służby samochodowej garnizonu Dęblin przedstawia rysunek 21.

W związku z tym, że 1 pułk drogowo-mostowy ma stację diagnostyczną, która jednak nie spełnia wymogów nowych uwarunkowań prawnych, byłoby zasadne utworzenie garnizonowej stacji diagnostycznej na bazie stacji diagnostycznej 6 BL. Istnieje jednak potrzeba jej rozbudowy i modernizacji[29].

[29] W ramach inwestycji WLOP w dniu 19.03.2003 r. w 6 BL oddano do użytkowania rozbudowaną i zmodernizowaną garnizonową stację diagnostyczną, która świadczy usługi w zakresie przeglądów i badań technicznych pojazdów samochodowych dla wszystkich jednostek wojskowych, straży pożarnej, policji i jednostek zmilitaryzowanych z rejonu Dęblina.

Rys. 21. Struktura organizacyjna służby samochodowej garnizonu Dęblin

źródło: opracowanie własne na podstawie etatu 6 BL

W zakresie zabezpieczenia transportowego planowanie i organizowanie przewozów samochodowych jest możliwe w ramach systemu przewozów scentralizowanych, planowanych właśnie przez pion organizacyjno – planistyczny służby samochodowej garnizonu. Zadania przeładunkowe można natomiast wykonywać siłami własnych jednostek, przy ewentualnym wsparciu siłami i środkami garnizonu.

Studia materiałów źródłowych, zebrane doświadczenia i wnioski co do **infrastruktury** wskazują, że w ramach łączenia struktur celowe wydaje się połączenie WAK 6 BL i 1 pdm w jedną **garnizonową administrację infrastruktury wojskowej (GAIW)** z siedzibą na terenie WSOSP, podporządkowanej Komendantowi Garnizonu. Zadaniem jej byłoby przejęcie i obsługa wszystkich obiektów kubaturowych oraz infrastruktury technicznej w garnizonie i dodatkowo odpowiedzialność za utrzymanie infrastruktury lotniskowej i komunikacyjnej (również bocznic kolejowych). W takich uwarunkowaniach GAIW byłaby organem wykonawczym Komendanta Garnizonu w zakresie:

- zakwaterowania wojska i gospodarowania nieruchomościami;
- technicznego utrzymania infrastruktury lotniskowej, ogólnowojskowej, szkoleniowej, specjalnej, gospodarki energetycznej i komunalnej;
- zaopatrywania w ruchome składniki majątkowe, niezbędne do wyposażenia i eksploatacji infrastruktury wojskowej, komunikacyjnej i lotniskowej.

Ogólnie GAIW byłaby wyspecjalizowanym wojskowym terenowym organem infrastruktury będącym realizatorem uprawnień i obowiązków komendanta garnizonu, dowódcy WJB w zakresie profesjonalnego administrowania, eksploatowania, ochrony środowiska w nieruchomościach wojskowych na czas „P" i „W" - zgodnie z obowiązującymi uwarunkowaniami formalnoprawnymi. Strukturę organizacyjną GAIW przedstawiają załączniki 24 - 25.

Analiza zastanego stanu rzeczy w **działalności kulturalno- oświatowej** pozwoliła na stwierdzenie, że możliwe jest utworzenie jednego garnizonowego ośrodka kultury np. g**arnizonowego ośrodka kultury (GOK).**

W odniesieniu do zadań i struktur GOK można rozpatrywać dwa warianty najbardziej odpowiadające możliwościom i potrzebom, warianty uwzględniające, że GOK:

- otrzymuje statuty przewidziane przez ustawę o działalności kulturalnej dla instytucji kultury i funkcjonuje jako wyspecjalizowana jednostka budżetowa zabezpieczana przez wojskowe jednostki budżetowe, jakimi będą komendy garnizonów;
- otrzymuje statuty (jak w wariancie 1), ale występuje jako komórka składowa (na prawach wydziału) komendy garnizonu (bazy lotniczej) z zagwarantowaniem przez nią środków finansowych.

Wdrożenie GOK i stworzenie warunków efektywnego działania wymaga nowych regulacji prawnych umożliwiających wypracowanie środków finansowych w ramach prowadzonej działalności, z możliwością wykorzystania ich na jej dalszy rozwój.

W każdym z wariantów działalność kulturalno - oświatowa garnizonowego ośrodka kultury powinna być integralną częścią procesu wychowania, wprowadzać marketingowe rozwiązania w zakresie funkcjonowania wojskowego ośrodka kultury, sprzyjać rozwojowi życia kulturalnego w środowisku wojskowym wdrażając postanowienia ustawy o dyscyplinie, stanowić centrum zachowania i podkreślania narodowej tożsamości w procesie integracji z NATO.

Głównym celem działalności garnizonowego ośrodka kultury powinno być: współuczestniczenie w kształtowaniu postaw żołnierzy zgodnie z wymogami służby wojskowej, kulturalny, intelektualny i emocjonalny ich rozwój, regeneracja sił psychofizycznych kadry, podchorążych, żołnierzy zasadniczej służby wojskowej i pracowników cywilnych wojska, atrakcyjne zagospodarowanie czasu wolnego w celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom w służbie.

Odpowiednio do powyższych celów działalnością kulturalno - oświatową można objąć: podchorążych, kadetów, żołnierzy zasadniczej służby wojskowej, żołnierzy służby nadterminowej i kontraktowej, uczniów ogólnokształcącego liceum lotniczego; żołnierzy zawodowych i byłych żołnierzy zawodowych oraz członków ich rodzin; pracowników cywilnych wojska i ich rodziny; inne osoby, zwłaszcza członków kół, sekcji i zespołów zainteresowań działających przy wojskowych ośrodkach kultury.

Wszystko to wymaga określonej bazy materiałowo-technicznej, infrastruktury itp.

Bazę lokalową, materiałowo - techniczną GOK mogą tworzyć obiekty i urządzenia klubów: garnizonowego, uczelnianego (WSOSP), żołnierskiego 6 BL, żołnierskiego 1 pdm i orkiestry WSOSP.

Obsadę etatów GOK stanowić mogą etatowi żołnierze zawodowi i pracownicy cywilni zatrudnieni w ośrodkach kultury.

W wyniku działalności GOK oczekuje się: bardziej efektywnej działalności kulturalno - oświatowej w garnizonie Dęblin; zapewnienia godnych warunków kulturalnego spędzania czasu wolnego przez żołnierzy służby zasadniczej, pełniących służbę w wymiarze 12 (czy 9) miesięcy; zapewnienia edukacji kulturalnej słuchaczy Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych, jako przyszłych wychowawców i inspiratorów kreatywnego udziału w życiu kulturalnym środowiska; promowania dęblińskiej „Szkoły Orląt", a ponadto obniżenia kosztów.

Analizując przedstawione warianty, sądzę, że wariant drugi ujmuje najprostsze rozwiązanie funkcjonalne, porządkuje podległość, ukierunkowuje działalność stosownie do zadań i potrzeb komendy garnizonu. Strukturę organizacyjną garnizonowego centrum kultury Dęblin[30] przedstawia rysunek 22.

[30] W trakcie eksperymentu okazało się, że najodpowiedniejszą nazwą placówki skupiającej wszystkie elementy prowadzące działalność kulturalno – oświatową, biorąc pod uwagę spełniane funkcje i zadania, byłoby Garnizonowe Centrum Kultury. Nazwa najbardziej akceptowana przez pracowników kulturalno – oświatowych jak i środowisko wojskowe.

Rys. 22. Struktura organizacyjna garnizonowego ośrodka kultury w Dęblinie

źródło: opracowanie własne

W zakresie **budowy sieci informatycznej logistyki** i włączenia do niej garnizonów, w tym Dęblina, nasuwają się wnioski, że należy jak najszybciej podjąć budowę zintegrowanego systemu informatycznego zarządzania logistyką dla wszystkich szczebli dowodzenia z uwzględnieniem powiązań informacyjnych z systemami dowodzenia ogólnowojskowego oraz z terytorialnymi systemami informatycznymi. Tworząc ten system, należy przyjąć założenie, że garnizon (WJB) jest podstawowym ogniwem gospodarczym i źródłem informacji. Przyjęcie w SI jednolitych zasad: identyfikacji i nazewnictwa, standaryzacji komputerowych dokumentów zarządzania logistyką oraz strukturalizacji ich obiegu, a także zapewnienie odporności i elastyczności struktur funkcjonalno – organizacyjnych i informacyjnych budowanych SI na zmiany struktur użytkownika to zadanie dla twórców SI. Istnieje też konieczność zapewnienia ciągłości, niezawodności i bezpieczeństwa funkcjonowania SI tworząc struktury sztabowe i utrzymując wykonawcze struktury informatyczne na wszystkich szczeblach kierowania i funkcjonowania logistyki, w tym garnizonów WP. Można to wszystko osiągnąć dzięki budowie infrastruktury lokalnych i rozległych sieci komputerowych.

ROZDZIAŁ 5. KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA I ROZWIĄZAŃ STRUKTURALNO – ORGANIZACYJNYCH GARNIZONU DĘBLIN. ZAŁOŻENIA FUNKCJONOWANIA WIELOJEDNOSTKOWYCH I RÓŻNOJEDNOSTKOWYCH GARNIZONÓW WP

Badania rozwiązywanego problemu badawczego pozwoliły w miarę wszechstronnie poznać problemy związane z organizacją i funkcjonalnymi uwarunkowaniami garnizonów Wojska Polskiego, co zostało przedstawione na przykładzie garnizonu Dęblin. Złożoność problemów związanych z bieżącym funkcjonowaniem, realizacją złożonych zadań przez poszczególne jednostki stanowiło tło do rozważań nad znalezieniem rozwiązań strukturalnych, organizacyjnych, formalnoprawnych, które starałem się dobrać i powiązać poszukując racjonalnych rozwiązań scalających organizację komendy garnizonu. Niniejsze opracowanie spełnia oczekiwania związane z restrukturyzacją sił zbrojnych, zmniejszeniem liczby garnizonów WP, odciążeniem dowódców jednostek operacyjnych od zadań gospodarczych, poprawą funkcjonowania garnizonów w zakresie zabezpieczenia logistycznego i realizacją zadań mobilizacyjnych, zmniejszeniem liczby dublujących się komórek organizacyjnych, racjonalnym wykorzystaniem istniejących obiektów infrastruktury ogólnej i szkoleniowej, zmniejszeniem kosztów utrzymania jednostek, zmniejszeniem obsad etatowych, integracją zadań itd.

W dążeniu do ustalenia poprawności ustaleń w rozdziale trzecim, wybrane, przewidywane zawarte w nim rozwiązania, wnioski, propozycje odnoszące się do utworzenia i funkcjonowania jednego garnizonu Dęblin poddane zostały weryfikacji. Temu posłużył **eksperyment**, którego założenia, przebieg i wyniki badań zawarto i uogólniono w niniejszym rozdziale.

Przeprowadzony eksperyment, jego zasadnicze założenia dostarczyły wniosków, doświadczeń i ocen co do wypracowania w miarę poprawnej koncepcji celu, zasad, zadań, możliwości i struktur funkcjonowania jednego wielo- i różnojednostkowego garnizonu Dęblin z dwóch istniejących: Dęblin Lotnisko

i Dęblin Twierdza, a które to pozwoliły ustalić zasady funkcjonowania takich garnizonów w WP. Eksperyment dostarczył danych, które umożliwiły weryfikację przyjętych założeń ustalonych w rozdziale 1, a także potwierdziły przekonanie badającego o słuszności rozwiązań. Ponadto w wyniku oczekiwanych i opracowanych rezultatów eksperymentu została uzasadniona potrzeba (zasadność) wprowadzenia zmian w zakresie zadań, struktur i funkcji garnizonów. Dał też podstawę do określenia charakteru nowych garnizonów i ich klasyfikacji według ustalonych norm i kryteriów. Eksperyment wykazał też konieczność badania określonych komórek organizacyjnych wraz ze stanowiskami, które powinny pozostać w jednostkach operacyjnych w czasie „P" oraz tych, które powinny przejść do tworzonych struktur odpowiedzialnych za funkcjonowanie garnizonu (baz garnizonowych). Wyniki eksperymentu umożliwiły sprecyzowanie zakresu i rozmachu zmian organizacyjno-funkcjonalnych oraz skutków finansowych wprowadzenia ich w siłach zbrojnych, a także opracowanie podstawowych założeń organizacyjnych i znowelizowanych zasad odpowiedzialności osób funkcyjnych, służb i jednostek garnizonu w perspektywicznych warunkach ich funkcjonowania. Wyniki eksperymentu pomogły też w wypracowaniu uzasadnień merytorycznych do wdrożenia programu nowelizacji zasad funkcjonowania garnizonów etapami, poprzez modernizację lub opracowanie nowych dokumentów normatywnych, ponadto pozwoliły przygotować podstawy i zasady nowych relacji pomiędzy dowódcami jednostek operacyjnych a komendantami garnizonów.

Nowa organizacja funkcjonowania garnizonów powinna sprzyjać sprawniejszej realizacji zadań przez jednostki operacyjne, zmniejszeniu liczby stanowisk dla osób funkcyjnych wydzielonych do zabezpieczenia funkcjonowania jednostek operacyjnych (tylko w czasie P), przynieść wymierne korzyści finansowe oraz poprawić funkcjonowanie garnizonów w zakresie zabezpieczenia logistycznego i realizacji zadań mobilizacyjnych, a w szczególności odciążyć dowódców jednostek od zadań gospodarczych i zabezpieczających. Ponadto zezwala zwiększyć integrację infrastruktury ogólnej z komunikacyjną, szkoleniową i lotniskową. Pozwoli to na ich bardziej racjonalne wykorzystanie oraz zapewni bardziej równomierną obsługę jednostek wojskowych stacjonujących w garnizonie.

Niemal natychmiast umożliwi zmniejszenie liczby terenowych organów infrastruktury funkcjonujących w garnizonie oraz dotychczasowych obsad etatowych, szczególnie w zakresie pionu głównego księgowego, służb logistycznych, a także ochrony oraz mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek garnizonu wskutek integracji zadań w strefach działania komendy garnizonu.

Eksperyment spełnił oczekiwania badającego zespołu. Dostarczył doświadczeń i wniosków wypływających z praktycznej działalności wybranych obszarów funkcji i zadań umiejscowionych w ustalonych wcześniej, na podstawie analiz i wniosków z badań, struktur organizacyjnych garnizonów. Eksperyment zweryfikował teoretyczne ustalenia i dał odpowiedź na nie w pełni pewne wnioski wynikające z badań teoretycznych. W większości potwierdził słuszność przyjętych założeń poddanych eksperymentowi. Zweryfikował też ich wiele negatywnie, zaprzeczając założeniom.

Wyniki eksperymentu pozwoliły opracować, w miarę już rzetelne, założenia do koncepcji funkcjonowania „jednego" garnizonu Dęblin.

Należy stwierdzić, że w zakresie organizacji mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek garnizonów Dęblina można uznać słuszność przyjętych rozwiązań. Dotyczyły one funkcjonowania garnizonowych ośrodków mobilizacji. Eksperyment oraz doświadczenia z funkcjonujących od kilku lat garnizonowych ośrodków mobilizacji (w Bydgoszczy, Łodzi i w Rzeszowie) potwierdza słuszność przyjętych rozwiązań w zakresie struktury organizacyjnej oraz zasad funkcjonowania, a także sposobów realizacji zadań związanych z zabezpieczeniem mobilizacyjnego rozwinięcia formowanych jednostek wojskowych.

W systemie mobilizacyjnym GOM-y spełniają szczególną rolę. Poza mobilizacyjnym rozwinięciem przydzielonych jednostek, ze swojego składu wydzielają również zalążki do jednostek nowo formowanych, a jednocześnie stanowią bazę przeszkalania rezerw osobowych przeznaczonych zarówno dla jednostek przez siebie formowanych, jak i w ramach gromadzenia rezerw osobowych innych jednostek.

W garnizonowym ośrodku Mobilizacji działalność mobilizacyjna jest priorytetem i polega na organizacyjnym, szkoleniowym i materiałowym

przygotowaniu do mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych, w ramach przydzielonych zadań mobilizacyjnych.

Na bazie GOM-ów przewiduje się utworzenie ośrodków zapasowych, które stanowić będą główny element systemu uzupełniania wojsk w wyniku ponoszonych strat w czasie mobilizacji i wojny. Zamierza się je zatem przeformować na czas wojny w ośrodki zajmujące się przygotowaniem i wyposażeniem żołnierzy rezerwy, przed skierowaniem ich do uzupełnianych jednostek wojskowych.

Uwzględniając powyższe, celowe i uzasadnione jest wprowadzenie sprawdzonych już rozwiązań przez sformowanie niezbędnej liczby garnizonowych ośrodków mobilizacji, szczególnie skupiających znaczną liczbę jednostek wojskowych mających zadania mobilizacyjne. Należy też, w zależności od potrzeb, przewidywać zróżnicowaną strukturę oraz ich usytuowanie.

W garnizonie Dęblin należałoby przyjąć do realizacji wariant polegający na przejęciu przez GOM tylko zadań mobilizacyjnych polegających na przygotowaniu w czasie „P" procesu mobilizacyjnego rozwinięcia oraz sformowania w czasie mobilizacji jednostek nowo formowanych, przewidywanych do tworzenia w tym garnizonie.

Za **nie całkowicie możliwe**, szczególnie w początkowej fazie funkcjonowania, uznaję przyjęcie rozwiązania polegającego na przyjmowaniu przez GOM uzupełnienia do wszystkich jednostek stacjonujących w garnizonie Dęblin, w tym także tych, które funkcjonują w czasie pokoju, gdyż spowodowałoby to trudności w przyjęciu tak dużej liczby środków transportowych oraz ich wyposażeniu przez elementy bazy mobilizacyjnej w komendzie garnizonu. Z uwagi na istniejącą infrastrukturę oraz charakter zabudowy miasta oraz licząc się z koniecznością przejazdu dużej ilości środków transportowych pobieranych z GN, konieczności dowozu żołnierzy rezerwy do mobilizowanych jednostek **niezbędne jest utworzenie adekwatnych potrzebom liczby elementów bazy mobilizacyjnej** usytuowanych na przeciwległych krańcach miasta. Każdy z tych punktów przyjmowałby uzupełnienie mobilizacyjne dla jednostek, których mobilizacyjne

rozwijanie nie powodowałoby konieczności przejazdu dużych kolumn z dowożonymi uzupełnieniami przez środek miasta.

Rolą GOM w każdym rozwiązaniu byłoby kierowanie mobilizacyjnym rozwinięciem wszystkich jednostek garnizonu, utrzymanie elementów bazy mobilizacyjnej oraz szkolenie ich obsad etatowych w czasie „P", utrzymywanie punktów wyposażania, reagowanie w sytuacjach kryzysowych, bieżące uzupełnianie strat osobowych i sprzętu jednostek wojskowych w czasie „W".

Jednym z bardzo ważnych zadań w jednostkach wojskowych w czasie „P" jest wcielenie żołnierzy do przeszkolenia podstawowego. Ogółem wcielanych jest około 1000 żołnierzy zsw pięć razy w roku, których szkoleniem unitarnym zajmuje się kadra doraźnie delegowana z jednostek. Odbywa się to kosztem realizacji zadań szkoleniowych jednostek delegujących. **Zmienić ten stan można poprzez powierzenie szkolenia podstawowego żołnierzy zsw oraz szkolenie ogólnowojskowe żołnierzy rezerwy garnizonowemu ośrodkowi mobilizacji**. Ośrodek utrzymywałby również elementy bazy mobilizacyjnej. Natomiast szkolenie specjalistyczne żołnierzy rezerwy i zgrywanie pododdziałów byłoby prowadzone w jednostkach macierzystych.

W przypadku garnizonu Dęblin zadaniami GOM należałoby dociążyć kadrę zawodową orkiestry wojskowej, która w ocenie wynikającej z eksperymentu, mogłaby w czasie „P" jak również w początkowym okresie mobilizacji stanowić obsadę elementów bazy mobilizacyjnej oraz utrzymywać wyposażenie i sprzęt wojskowy. W toku eksperymentu potwierdziły się przewidywania w zakresie **zadań dla GOM** w okresie pokoju.

Założenia eksperymentu **w zakresie organizacji ochrony obiektów** miały wskazać i umożliwić wypracowanie najkorzystniejszych rozwiązań pozwalających na znaczne zmniejszenie udziału żołnierzy jednostek operacyjnych w pełnieniu zadań ochrony (wart i służb garnizonowych) oraz skierowanie ich do szkolenia specjalistycznego. Wyniki eksperymentu potwierdziły tezy i założenia, iż można to uzyskać dzięki racjonalizacji struktur i działalności w tym zakresie wskutek przekazania ochrony obiektów garnizonu nowo utworzonym etatowym

pododdziałom ochrony; stworzenia oddziału wart cywilnych; przekazania usług ochronnych agencjom ochrony mienia; zwiększenia nasycenia ochranianych obiektów urządzeniami alarmowymi.

W związku z dużą liczbą chronionych obiektów, zainstalowanymi w nich elektronicznymi systemami alarmowymi oraz koniecznością kontroli i nadzoru posterunków ochronnych celowe jest utworzenie w komendzie garnizonu etatowej komendy garnizonu, w składzie funkcyjnym niezbędnym do organizowania, nadzoru realizacji zadań ochronnych przez podlegające im etatowe pododdziały ochrony i warty cywilne lub zaangażowane specjalistyczne uzbrojone formacje (agencje) ochronne. W zależności od wielkości oraz potrzeb garnizonu komendy ochrony mogłyby mieć zróżnicowaną strukturę.

Wnioski z eksperymentu odnoszące się do funkcjonowania **GWŁ Dęblin** potwierdzają zasadność połączenia dwóch istniejących GWŁ na bazie GWŁ Dęblin Lotnisko. Badania prowadzone w czasie eksperymentu wskazały potrzebę pewnych inwestycji w celu sfinalizowania wniosku. Inwestycje te dotyczą przygotowania infrastruktury kubaturowej i wyposażenia sprzętowego dotychczasowych GWŁ Dęblina do wymagań nowego garnizonu. Inwestycje te można realizować w dwóch etapach.

W etapie pierwszym przygotowawczym przejawiałoby się to między innymi wyposażeniem kompleksu Twierdza i WZInż. w elektroniczną centralę telefoniczną o całkowitej pojemności 700 NN oraz częściowym remontem sieci telefonicznej w tych kompleksach. Konieczne też byłoby ułożenie kabla światłowodowego dla poprawy łączności w relacji Lotnisko Twierdza. Zadania te można by traktować jako pierwszy etap rozbudowy GWŁ Dęblin.

Przewiduje się, że całkowity koszt inwestycji w tym etapie wyniósłby około 1,2 mln złotych. Natomiast w kolejnym – **drugim – etapie zasadniczym** nastąpiłaby rozbudowa sieci strukturalnej już w GWŁ Dęblin w celu osiągnięcia wymaganego poziomu systemu łączności dla tego garnizonu. Chodzi tu o określenie pożądanego stanu zapewnienia łączności jawnej, utajnionej oraz teleinformatycznej w sieciach dowodzenia, alarmowania, informowania oraz współdziałania.

Szacuje się, że **koszt inwestycji w tym etapie wyniósłby około 2,8 mln**, co daje **całkowity koszt przedsięwzięcia w wysokości 4 mln zł.**

Oczywiście do obsługi tych systemów łączności potrzebna jest odpowiednia celowa, zadaniowo-funkcjonalna struktura organizacyjna „nowego" garnizonu Dęblin. Z badań wynika, że powinna ona być w przybliżeniu taka jak przedstawiona jest w załączniku 28.

W powyższej sytuacji, biorąc pod uwagę wyposażenie poszczególnych GWŁ, celowe wydaje się połączenie dwóch GWŁ na bazie GWŁ Dęblin Lotnisko.

Podstawowym elementem, który będzie decydował o powodzeniu przedsięwzięcia połączenia garnizonów, jest między innymi sprawna i niezawodna łączność, a takiej do dnia eksperymentu w kompleksie Twierdza nie było. Dlatego niezbędna jest realizacja wcześniej wskazanych inwestycji.

W toku eksperymentu, w zakresie realizacji zadań i organizacji **zabezpieczenia materiałowego,** w tym żywienia i zaopatrywania w środki materiałowe (w tym bojowe), w warunkach garnizonowych i polowych, uzyskano następujące wnioski potwierdzające założenia eksperymentu: żywienie żołnierzy zsw należy organizować na dotychczasowych zasadach (zaopatrywanie w żywność realizować centralnie z zasobów magazynowych w garnizonie, w tym centralne zamówienia publiczne); utrzymywać też możliwość żywienia stanów; 1 pdm tak w czasie „P" jak i „W" (zarówno w warunkach stacjonarnych, jak i polowych) przez własną służbę żywnościową, z wykorzystaniem istniejących obiektów.

Eksperyment wykazał, że możliwe jest utworzenie **garnizonowej bazy usługowej służby mundurowej** w zakresie usług krawiecko-szewskich, która funkcjonowałaby przy utworzonej jednej pralni wodno-chemicznej realizującej zadania dla całego garnizonu (likwidacja pralni chemicznej w Twierdzy). Zakład ten powinien prowadzić działalność jako **gospodarstwo pomocnicze garnizonu,** na zasadach samofinansujących się, z możliwością świadczenia usług otwartych. Na czas „W" zakład powinien być mobilizowany. Jest też możliwe utrzymanie garnizonowego punktu zaopatrywania kadry z przedmiotami mundurowymi, objętych rocznym równoważnikiem pieniężnym.

Z badań wynikało, że garnizonowe służby materiałowe, jako etatowe komendy garnizonu Dęblin, mogłyby przejąć realizację zadań wynikających z organizacji systemu zaopatrywania w środki bojowe i materiałowe w zakresie prowadzenia ewidencji, planowania i sprawozdawczości. Pewne trudności mogą wystąpić w zaopatrywaniu, gromadzeniu, przechowywaniu i rotacji zapasów środków bojowych i materiałowych z powodu niedoboru powierzchni magazynowych do prowadzenia centralnego zaopatrywania jednostek objętych eksperymentem. Dlatego zaopatrywanie i odbiór środków materiałowych należałoby prowadzić na dotychczasowych zasadach.

W zakresie zabezpieczenia technicznego możliwe jest podjęcie tylko pewnych przedsięwzięć odnoszących się do sprzętu typu ogólnowojskowego i ogólnego przeznaczenia. Potwierdziła się potrzeba i możliwość organizacji garnizonowej stacji diagnostycznej, stacji ładowania akumulatorów, myjni pojazdów[31] oraz warsztatów remontu ww. sprzętu.

Możliwe jest utworzenie **garnizonowych punktów zaopatrywania** w techniczne środki materiałowe. Niemożliwe natomiast zorganizowanie garnizonowych warsztatów remontu sprzętu specjalnego jednostek wchodzących w skład garnizonu.

W zakresie zabezpieczenia transportowego potwierdziły się wyniki badań, że planowanie i organizowanie przewozów samochodowych zaopatrzenia w garnizonie nadal powinno odbywać się w ramach systemu przewozów scentralizowanych. Zadaniem garnizonu zaś pozostałoby planowanie i organizowanie wojskowych przewozów zaopatrzenia transportem kolejowym oraz sprawowanie nadzoru nad eksploatacją i utrzymaniem wojskowych bocznic kolejowych, wojskowego taboru kolejowego i sprzętu przeładunkowego w jednostkach garnizonu.

Eksperyment potwierdził zasadność i możliwość określenia współzależności jednostek operacyjnych w stosunku do komendy garnizonu. Między innymi ustalenie zakresowego modelu obowiązków i kompetencji w tworzonych organach

---

[31] Przewidywany koszt modernizacji i rozbudowy stacji diagnostycznej – 280000 zł, myjni – 150000 zł, stacji ładowania akumulatorów – 200000 zł.

garnizonowych. Konieczne też jest **utworzenie sieci informatycznej** służb materiałowych, szczególnie w pionie głównego księgowego, oraz ustalenie zasad ewidencji, rozliczeń pomiędzy służbami garnizonu a jednostkami go tworzącymi.

Podczas eksperymentu potwierdziło się też wiele założeń dotyczących funkcjonowania w garnizonie **służby medycznej**. Tu celem eksperymentu między innymi było ustalenie możliwości scentralizowania służby zdrowia, aby optymalnie wykorzystać siły i środki istniejących garnizonów Dęblina. Celem było też ustalenie rozwiązań funkcjonalnych, organizacyjno-etatowych, umożliwiających utworzenie wydzielonej garnizonowej placówki medycznej zatrudniającej w szerszym stopniu lekarzy i wykwalifikowany średni personel medyczny.

W wyniku eksperymentu ustalono, że optymalnym wariantem organizacji garnizonowej służby zdrowia jest wariant, w którym istnieje sekcja medyczna garnizonu, a **lekarz garnizonu jest koordynatorem zadań** związanych z: zabezpieczeniem medycznym wojsk, utrzymaniem odpowiedniego stanu sanitarno-epidemicznego garnizonu, poziomem utrzymania jego możliwości leczniczych, organizacją zabezpieczenia medycznego oraz wyposażeniem technicznym personelu służby zdrowia, koordynowaniem zadań służby zdrowia związanych ze świadczeniem usług medycznych w garnizonie (gromadzenie i przekazywania informacji na temat możliwości uzyskania usług medycznych w garnizonie). Ponadto współdziała w organizowaniu pomocy doraźnej w garnizonie (współpraca z zakładami opieki zdrowotnej, stacją pogotowia ratunkowego, itp.), oraz ustala na podstawie planu działania, zabezpieczenie medyczne w sytuacjach szczególnych (katastrofy, klęski żywiołowe, awarie, itp.) na terenie garnizonu.

Eksperyment potwierdził przypuszczenie, że organizując garnizonową służbę zdrowia, należy **pozostawić etatową obsadę personelu służby zdrowia w jednostkach operacyjnych oraz oddalonych**, należy też zapewnić opiekę medyczną jednostkom lotniczym, których personel medyczny obciążyć zabezpieczeniem lotów oraz stałą opieką nad personelem latającym. Jednocześnie personel medyczny jednostek podporządkować merytorycznie s**zefowi służby zdrowia garnizonu**. **Stworzyć garnizonową izbę chorych** (GICH) z apteką

zaopatrującą jednostki garnizonu oraz zapewnić prowadzenie badań okresowych kadry i pracowników wojska. W garnizonowej izbie chorych można **zorganizować dobowe dyżury lekarza dyżurnego garnizonu**, a w punktach medycznych jednostek – opiekę medyczną zapewnić tylko w godzinach służbowych. Dyżurami w GICH obciążyć stosownie lekarzy wszystkich jednostek. Jednocześnie dążyć do zmian uwarunkowań formalnoprawnych w celu stworzenia możliwości bezpłatnego leczenia wszystkich żołnierzy, łącznie z badaniami okresowymi kadry oraz pracowników cywilnych w izbach chorych przy jednostkach. Pojawia się możliwość, poparta wynikami eksperymentu, udzielania **doraźnej pomocy medycznej** oraz pomocy w nagłych wypadkach przez personel wojskowej służby zdrowia rodzinom wojskowym (z wykorzystaniem pojazdów sanitarnych). Koniecznością staje się wręcz prawne unormowanie możliwości stałego korzystania ze szpitali wojskowych, w zakresie prowadzenia leczenia szpitalnego i prowadzenia badań ambulatoryjnych (przywrócić do budżetu), bez konieczności prowadzenia przetargów.

Warunki eksperymentu **w zakresie infrastruktury** potwierdziły możliwość włączenia dotychczas funkcjonujących WAK obydwu garnizonów do jednej administracji, tj. GAIW, podległej pod komendzie garnizonu. W celu utrzymania możliwości kierowania bieżącym utrzymaniem obiektów w kompleksie Twierdza należałoby powołać administratora oraz zespół konserwatorów. Natomiast cała administracja, nadzór specjalistyczny, pomoc specjalistów oraz sprzętu specjalistycznego w sytuacjach awaryjnych (doraźnie) byłyby przydzielane (w zależności od potrzeb) przez kierownika GAIW. Naprawa sprzętu i urządzeń odbywałaby się w jednym garnizonowym warsztacie funkcjonującym na lotnisku.

Natomiast bezsprzeczną sprawą, co wykazano podczas eksperymentu, jest utworzenie jednego **garnizonowego ośrodka kultury**. Skupiałby on wszystkie wyspecjalizowane komórki kulturalno – oświatowe oraz specjalistów zatrudnionych w klubach żołnierskich, klubach garnizonowych, bibliotekach, kinie, klubie uczelnianym.

W czasie eksperymentu dotyczącego założeń i przesłanek informatyzacji logistyki, w tym w działalności garnizonu ustalono, że zgodnie z wcześniejszymi przewidywaniami **proces informatyzacji logistyki** powinien mieć charakter kompleksowy i obejmować rozwiązania dziedzinowe (statutowe, systemowe zadania poszczególnych instytucji), obiektowe (ogniwa wykonawcze), bazowe (umożliwiające tworzenie systemu informowania kierownictwa) oraz związane z usprawnieniem funkcjonowania poszczególnych szczebli logistyki.

Zgodnie z koncepcją modernizacji SZ w nadchodzących latach, scedowanie zadań komendy garnizonu na oddział gospodarczy jest zgodne z oczekiwaniami dotyczącymi konieczności usprawnienia systemów zabezpieczenia i wsparcia wojsk operacyjnych w zakresie systemu dowodzenia, funkcji logistycznych, finansowych, obsługi prawnej oraz z tym wszystkim co sprzyja odciążeniu dowódców tych wojsk.

Z prac badawczych wynika, że możliwe i celowe jest, zmniejszając liczbę garnizonów WP, przypisanie im roli wojskowych jednostek budżetowych mających na przydziałach gospodarczych jednostki wojskowe stacjonujące w rejonie garnizonu. Należy stwierdzić, iż racjonalnym rozwiązaniem jest powierzenie funkcji komendy garnizonu jednostce logistycznej dotychczas spełniającej funkcję oddziału gospodarczego, a nie tworzenie nowych struktur. Odpowiadając na postawione w rozdziale pierwszym pytania i biorąc pod uwagę wnioski uzyskane podczas badań i zweryfikowane w czasie eksperymentu i gier decyzyjnych (załącznik 30) stwierdzam, że:

- w zakresie mobilizacyjnego rozwinięcia istnieje możliwość jednego planowania, scentralizowania i utrzymania elementów bazy mobilizacyjnej oraz gromadzenia zapasów, szkolenia rezerw i poboru. Tym samym częściowego odciążenia od zadań mobilizacyjnych dowódców jednostek operacyjnych;
- w zakresie dowodzenia i łączności - od 2002 roku połączono w garnizonach Dęblina węzły łączności w jeden GWŁ, który funkcjonuje do dziś zabezpieczając wszystkim jednostkom taki sam poziom potrzeb.

Centrala telefoniczna jest w trakcie rozbudowy, z wykorzystaniem nowoczesnej centrali z rozwiązanej jednostki /z Białej Podlaskiej/;

- w zakresie ochrony obiektów można stworzyć garnizonowy system ochrony, któremu należy powierzyć ochronę obiektów przez oddział warty cywilnej w powiązaniu z zabezpieczeniem elektronicznym. W moim przekonaniu jest to rozwiązanie najbardziej efektywne i racjonalne, odciążające nawet całkowicie żołnierzy zsw od pełnienia wart;
- w zakresie pionu głównego księgowego istnieje możliwość stworzenia i prowadzenia jednej ewidencji ilościowo – wartościowej w garnizonie, z pozostawieniem możliwości bieżącej obsługi finansowej w jednostkach przez punkty kasowe. Niezbędna jest jednak rozbudowa systemu informatycznego wspomagającego logistykę;
- w zakresie zabezpieczenia medycznego nie ma żadnych przeciwwskazań do zorganizowania jednej garnizonowej izby chorych, z pełnym zaopatrzeniem aptecznym, z możliwością prowadzenia badań okresowych kadry, pracowników cywilnych i sprawowaniem podstawowej opieki medycznej nad żołnierzami zsw;
- w zakresie zabezpieczenia logistycznego proces planowania materiałowo – technicznego, transport, zaopatrywanie w środki materiałowe i techniczne, przewozy, ewidencję i sprawozdawczość, świadczenie usług można w pełni realizować dzięki zintegrowaniu garnizonowych służb i funkcji;
- - w zakresie zabezpieczenia technicznego funkcjonuje już garnizonowa stacja diagnostyczna obsługująca zarówno pojazdy wojska, jak i zmilitaryzowanych instytucji państwowych, co przynosi wymierne oszczędności.

W przypadku Dęblina optymalnym rozwiązaniem jest przekazanie 6 BL funkcji i zadań garnizonu. Spełnia ona rolę oddziału gospodarczego, ma stosowną strukturę, możliwości i jest przygotowana do funkcjonowania jako komenda garnizonu. Struktura 6 BL, jej infrastruktura jest dostosowana do świadczenia usług wynikających z przypisanych jej zadań, przejęcia zakresu planowania,

mobilizacyjnego rozwinięcia garnizonu, zabezpieczenia łączności dowodzenia i informatyki, zabezpieczenia logistycznego, utrzymania infrastruktury, obsługi finansowej, zabezpieczenia kulturalno-oświatowego, obsługi prawnej. Strukturę organizacyjną komendy garnizonu, jej sztabu oraz logistyki przedstawiają załączniki 26 – 28.

Zabezpieczenie logistyczne garnizonów realizowane w systemie logistycznym kierowanym przez Inspektorat Logistyki, stosownie do potrzeb określonych przez organa planowania logistyki RSZ (podporządkowane szefowi logistyki, na czas „W" i w czasie ćwiczeń, wydzielane tylko czasowo do sztabów), mających w swym podporządkowaniu jednostki własne. Zaopatrywanie należałoby prowadzić poprzez rejonowe bazy materiałowe (w systemie okręgowym).

Mobilizacyjne rozwiniecie jednostek w garnizonach jest planowane i prowadzone poprzez garnizonowe ośrodki mobilizacji, spełniające rolę organizatorów i wykonawców stosownie do zadań, warunków i możliwości, łącznie z utrzymaniem elementów bazy mobilizacyjnej. Poza mobilizacyjnym rozwinięciem jednostek przydzielonych, GOM ze swojego składu wydzielają również zalążki do jednostek nowo formowanych. Jednocześnie stanowią centra przeszkalania rezerw osobowych przeznaczonych zarówno dla jednostek przez siebie formowanych, jak i (w ramach gromadzenia rezerw osobowych) na potrzeby innych jednostek. Mogą też szkolić żołnierzy zasadniczej służby wojskowej w zakresie szkolenia podstawowego potrzeby jednostek własnych, jak również dla jednostek wskazanych. W GOM działalność mobilizacyjna jest priorytetem.

W zakresie **obsługi finansowej** komendant garnizonu, jako dowódca oddziału gospodarczego i WJB, zabezpiecza i obsługuje wszystkie jednostki wojskowe zgodnie z planem przydziałów gospodarczych, stosownie do potrzeb wynikających z zadań nałożonych przez własnych dowódców RSZ. Środki finansowe przydzielane są przez departament budżetowy zgodnie z potrzebami wynikającymi z planów zgłoszonych przez RSZ do Inspektoratu Logistyki. W procesie planowania budżetowego uczestniczą dowódcy jednostek. Pozwoli to bardziej precyzyjnie zaplanować wydatki budżetowe w stosunku do planowanych zamierzeń i zadań szkoleniowo – gospodarczych jednostek. Departament

budżetowy rozlicza finalnie realizację wydatków finansowych w poszczególnym roku budżetowym. Jednostki garnizonów otrzymują środki finansowe na podstawie planu rzeczowo – finansowego komendy garnizonu w rozbiciu na zaopatrywane jednostki. Komórka finansowa komendy garnizonu świadczy tylko obsługę finansową jednostek bez ingerowania w realizację zadań specjalistycznych. Prowadzi też ewidencję ilościowo – wartościową dla wszystkich jednostek będących na jej zaopatrzeniu. W jednostkach funkcjonują tylko sekcje finansowe zapewniające bieżącą obsługę kasowo – finansową.

Działalność kulturalno – oświatową w jednostkach realizuje garnizonowe centrum kultury (GCK)[32], podległe komendzie garnizonu. Finansowanie działalności prowadzone jest w KG ze środków przydzielonych przez departament budżetowy na podstawie rocznego planu zamierzeń działalności kulturalno – oświatowej.

Uwzględniając **wyniki eksperymentu**, możliwe było sformułowanie wniosków, które stanowią **założenia organizacyjne i funkcjonalne (koncepcyjne) „nowego" garnizonu Dęblin i jednocześnie przewidywane zasady funkcjonowania wielojednostkowych i różnojednostkowych garnizonów WP**. Należy więc:

- Funkcję dowódcy wojskowej jednostki budżetowej powierzyć dowódcy garnizonu.
- Przyjąć na zaopatrzenie, zgodnie z przydziałem gospodarczym, wszystkie jednostki garnizonu, stosownie do potrzeb wynikających z realizowanych zadań, we wszystkich działach zaopatrzenia, ujętych w planie przydziałów gospodarczych.
- Funkcję głównego księgowego powierzyć głównemu księgowemu bazy lotniczej, jako głównemu księgowemu garnizonu.

[32] W trakcie prowadzonych badań okazało się że najodpowiedniejszą formą organizacyjną okazało się GCK, skupiające rozdrobniony potencjał wykonawczy, gwarantujący odpowiedni poziom usług kulturalno – oświatowych, konsolidujących poszczególne grupy środowiska wojskowego, pozwalający efektywnie wykorzystać specjalistów i instruktorów kultury, jak też infrastrukturę garnizonu.

- W pionie głównego księgowego prowadzić całość ewidencji ilościowo-wartościowej wszystkich jednostek garnizonu, co umożliwi system wspomagania zarządzaniem ewidencji materiałowo-technicznej (system informatyczny Logis-WJB).
- Ewidencję materiałowo-techniczną pozostawić w poszczególnych służbach czy sekcjach jednostek, przenosząc do nich księgowe pionów głównych księgowych, obarczając jednocześnie pełną odpowiedzialnością materiałową szefów służb czy kierowników sekcji (łącznie z prowadzeniem bieżącym ewidencji).
- W jednostkach wojskowych pozostawić, stosownie do potrzeb, sekcje finansowe lub punkty kasowe dla sprawnego funkcjonowania jednostek w zakresie ewidencyjno-finansowym.
- W planie przydziałów gospodarczych określić wysokość środków budżetowych przydzielonych przez stosownych przełożonych – dysponentów środków budżetowych II stopnia – niezbędnych do realizacji zadań w danym roku szkolenia dla poszczególnych jednostek, w tym zadań adresowanych.
- Określić zakres kompetencji i odpowiedzialności dowódców jednostek wojskowych jako głównych wykonawców (dysponentów).
- Określić zakres kompetencji i zadań w zakresie odpowiedzialności, nadzoru, możliwości i trybu postępowania dowódcy WJB w sytuacjach szczególnych (np. konieczność naruszenia limitów określonych dla jednostki obsługiwanej).
- Powołać jedną komisję zamówień publicznych składającą się z przedstawicieli jednostek, pod kierownictwem etatowym prawnika.
- Zorganizować obsługę prawną jednostek wojskowych przez komórkę prawną garnizonu (obecnie każda jednostka wojskowa zatrudnia radcę prawnego na zróżnicowanych warunkach pracy i płacy, niekiedy tego samego).
- System planowania szkolenia i budżetu na dany rok szkoleniowy (budżetowy) powiązać ze strukturą podległości, tj. dowódcy jednostek poprzez dowódców rodzajów sił zbrojnych (dysponentów środków budżetowych II stopnia), Inspektorat Logistyki, departament budżetowy MON, komenda garnizonu).

- Wprowadzić nowe rozwiązania w zakresie zabezpieczenia logistycznego, co możliwe jest po opracowaniu stosownych dokumentów normatywnych, struktur organizacyjnych, etatów wynikających z zadań dla nowo tworzonych komórek planistycznych i wykonawczych logistyki garnizonu oraz zapewnić odpowiednie miejsca, wyposażenie w sprzęt i urządzenia oraz warunki pracy.
- Wydzielić stosowne środki finansowe dla komórek planistycznych garnizonu organizujących niezbędne i przygotowujących miejsca pracy.
- W zakresie rozbudowy i modernizacji obiektów i urządzeń logistycznych niezbędnych do zabezpieczenia potrzeb garnizonu uwzględnić istniejący stan infrastruktury w poszczególnych garnizonach (możliwości zakwaterowania, magazynowania, żywienia, punktów usługowych, itp.).

Nowa organizacja funkcjonowania garnizonów powinna usprawnić realizację zadań przez jednostki operacyjne, spowodować zmniejszenie liczby stanowisk dla osób funkcyjnych przeznaczonych do zabezpieczenia funkcjonowania jednostek operacyjnych *(tylko w czasie P)*, przynieść wymierne oszczędności finansowe oraz poprawić funkcjonowanie garnizonów w zakresie zabezpieczenia logistycznego i realizacji zadań mobilizacyjnych, a w szczególności:

- Odciążyć dowódców jednostek od wykonywania zadań gospodarczych i zabezpieczających.
- Zwiększyć integrację infrastruktury ogólnej z komunikacyjną i szkoleniową oraz lotniskową, co pozwoli na ich bardziej racjonalne wykorzystanie.
- Zapewnić bardziej równomierną obsługę jednostek wojskowych stacjonujących w garnizonie wskutek planowania rzeczowo – finansowego, w rozbiciu na jednostki będące na zaopatrzeniu finansowym i gospodarczym.
- Zmniejszyć liczbę terenowych organów infrastruktury funkcjonujących w garnizonie, tworząc GAIW (łącząc WAK poszczególnych jednostek, ograniczając maksymalnie ich administrację).
- Ograniczyć dotychczasowe obsady etatowe, szczególnie w zakresie służby finansowej, służb zabezpieczenia logistycznego, a także ochrony oraz mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek garnizonów dzięki integracji zadań w tych sferach działania w komendach garnizonów.

- Zminimalizować zakres kompetencji dowódców jednostek wojskowych w obszarze prowadzenia działalności gospodarczo – finansowej przez zlecanie procedur zamówień rejonowym bazom materiałowym oraz w pewnym niezbędnym zakresie - komendom garnizonów, ograniczając działalność dowódców w zakresie zamówień publicznych, gospodarki finansowej i wynikających z tego uprawnień jako dysponentów środków budżetowych.[33]

Przedstawiona problematyka wymagać będzie dalszych badań w miarę następujących przemian, możliwości i uwarunkowań, które będą zmuszać do dalszych poszukiwań racjonalnych rozwiązań w organizacji i funkcjonowaniu garnizonów WP. Dlatego też problem ten jak każdy problem naukowy, przy stale zmieniających się zadaniach i uwarunkowaniach, pozostaje nadal nie w pełni rozwiązany.

[33] Ograniczenia te będą zgodne z oczekiwaniami i założeniami przyjętymi przez ministra obrony narodowej oraz ustaleniami uczestników połączonego posiedzenia kierownictwa MON i kolegium dowódców sił zbrojnych RP w dniu 31.03.2003 r.. Ustalono bowiem potrzebę przyjęcia systemowych rozwiązań ograniczających działalność dowódców jednostek wojskowych w zakresie uprawnień jako dysponentów środków budżetowych oraz działalności gospodarczej.

ZAKOŃCZENIE

Wraz z restrukturyzacją SZ RP rozważania, badania naukowe, dotyczące funkcjonowania wielojednostkowych i różnojednostkowych garnizonów w jednych granicach administracyjnych, nabrały szczególnego znaczenia oraz wartości społecznej i ekonomicznej. Wartość społeczną i ekonomiczną tych badań uzasadnia bezpośredni związek ich wyników z jakością działalności garnizonów oraz głównie ich charakter pilotażowy.

Prowadzone badania zmierzały do rozwiązania głównego problemu badawczego i osiągnięcia celu badawczego.

Sprawozdanie z badań, jakim jest niniejsza rozprawa, zostało opracowane głównie na podstawie wyników eksperymentu, do którego założenia ustalono na podstawie badań indukcyjnych. Prowadzona ocena podczas eksperymentu dokonywana była w warunkach pełnej zgodności z wcześniejszymi założeniami, ustaleniami organizacyjno – strukturalnymi określonymi w toku badań, a wnioski opracowano wykorzystując relacje uczestników eksperymentu, które okazały się dość łatwe do zinterpretowania. Dane z eksperymentu pozwoliły sformułować wnioski odnoszące się i przydatne w budowaniu założeń koncepcji funkcjonowania „nowych" garnizonów SZ RP, organizacyjnie, funkcjonalnie i strukturalnie udoskonalonych.

Uzyskane oceny cząstkowe od kadry biorącej udział w eksperymencie w określonych strukturach organizacyjnych stanowiły materiał do analizy funkcjonowania ogniw wykonawczych „nowego" garnizonu realizujących zadania w ramach im przypisanych określonych funkcji i struktur.

Efektem badań i rozwiązań jest określenie oraz ustalenie możliwości i sposobów funkcjonowania garnizonów WP i niektórych procedur organizacyjno – prawnych związanych z tym procesem. Wszystko to zostało określone na podstawie uprzednio sprecyzowanych teoretycznych ustaleń i praktycznych doświadczeń w tym zakresie, zgromadzonych w toku badań problemu. Ponadto za sukces autora można uznać, zebranie, uporządkowanie i opracowanie materiału stanowiącego syntezę z analiz, rozważań, wnioskowania i uogólnień z obszaru zainteresowania związanego z treścią tematu i zawartym w nim problemie. W szczególności dotyczy to garnizonów WP stanowiących ogniwa w strukturach organizacyjno – funkcjonalnych WP na obszarze kraju i spełniających określoną rolę w działalności

SZ RP w czasie „P' i „W" oraz w sytuacjach innych niż wojna oraz wynikających z faktu przynależności Polski do NATO i wkrótce - Unii Europejskiej.

Autorskim wkładem w rozwiązanie, choć w części „problemu" garnizonów WP jest też wykorzystanie w badaniach oraz uporządkowanie i uogólnienie, wyników wcześniejszych badań prowadzonych w innych garnizonach (Bydgoszcz, Gdynia, Warszawa), a dotyczących problemów rozpatrywanych w niniejszej rozprawie.

Dokonane ustalenia odnoszą się do zakresu funkcjonalnego, kompetencji, sposobów, wariantów organizacyjnych, jak też standardów wykorzystania garnizonów WP jako ogniw określonego, ustalonego systemu organizacyjno – strukturalno – zadaniowego.

Wobec istnienia, (do momentu rozpoczęcia badań) różnych modeli garnizonów WP dokonano ich charakterystyki i określono możliwy zakres ich udziału w realizacji zadań garnizonowych w ramach zreformowanych, zaproponowanych struktur funkcjonalno – organizacyjnych.

Przedstawione w rozprawie rozwiązanie problemu badawczego może stanowić podłoże dalszych badań prowadzonych w obrębie „problemu garnizonów WP". Wydaje się, że wiedza zawarta w rozprawie może być wykorzystana w procesie konstruowania układu garnizonów WP w czasie restrukturyzacji SZ. Zawarte w rozprawie treści, ich układ, sposób podejścia do problemu, założenia konstrukcyjne mogą stanowić materiał podstawowy dla innych, bardziej szczegółowych badań nie tylko dotyczących problemu rozwiązywanego w badaniach.

Należy jednak zaznaczyć, że uzyskanych wyników badań i propozycji rozwiązania problemu badawczego nie można uznać za ostateczne z powodu jego złożoności, rozległości i trudności. Stąd konieczne wydaje się kontynuowanie podjętych badań. Wynika to ze zmieniającego się przedmiotu badań i względnej dynamiki zmian wynikających z określonych uwarunkowań organizacyjno – badawczych. Zmieniające się ciągle warunki, standardy istnienia i funkcjonowania garnizonów w różnych układach zadaniowo – organizacyjnych SZ RP będą wymuszały konieczność okresowego wznawiania badań oraz aktualizację wcześniejszych wyników i ustaleń. Należy przypuszczać, że dotyczyć to też będzie wyników badań zawartych w niniejszej rozprawie.

BIBLIOGRAFIA

Abt S.: Woźniak H. *Podstawy logistyki*. Gdańsk 1993.

Abt S.: *Zarządzanie logistyczne w przedsiębiorstwie*. PWE, Warszawa 1998.

Baszuk R.: *Wybrane problemy zabezpieczenia logistycznego sił powietrznych NATO*. W: Zbiór materiałów inauguracji szkolenia uzupełniającego kadry Dowództwa WLOP w 2001roku. Warszawa 2001. Dowództwo WLOP.

Beier F. J., Rutkowski K.: *Logistyka*. Warszawa 1995. WNT.

Blaik P.: *Logistyka. Koncepcja zintegrowanego zarządzania przedsiębiorstwem*. Warszawa 1996. PWE.

Bubnicki Z.: *Podstawy informatycznych systemów zarządzania*. Wrocław 1993.

Czubała A.: *Dystrybucja produktów*. Warszawa 1996. PWE.

Drążczyk W.: *Koncepcja wielonarodowych organów kierowania zabezpieczeniem logistycznym sił powietrznych NATO*. Warszawa 1998. AON.

Drążczyk W.: *Logistyka Sił Powietrznych Rzeczypospolitej Polskiej w połączonych działaniach wielonarodowych (rozprawa habilitacyjna),* AON, Warszawa 2002.

Drążczyk W.: Nowe zasady i założenia logistyki NATO w aspekcie zabezpieczenia Sił Powietrznych. Warszawa 1999 r.

Dworecki S.: *O logistyce*. Myśl Wojskowa nr 6/1992.

Dworecki S.: *Rozważania na temat logistyki*. Zeszyty Naukowe AON Nr 1(10)/1993.

Filipiak S.: *Zmiany w funkcjonowaniu logistyki SZ RP*. WPTiL Nr 4/95.

Iwaszkiewicz R. i inni: *Model systemu logistycznego SP*. AON, Warszawa 1996.

Iwaszkiewicz R. Kamiński R.: *Podstawowe założenia organizacji i funkcjonowania systemu logistycznego SP w świetle aktualnych i prognozowanych uwarunkowań polityczno – wojskowych*. AON. Warszawa 1994.

Kamiński T.: *Funkcjonowanie systemów logistycznych*. Warszawa 1996. AON.

Kamiński T.: *Logistyka w oddziale gospodarczym*. Warszawa 1996. AON.

Kamiński T.: *Procesy w systemie logistycznym. Ocena ekonomiczna*. Warszawa 1995. AON.

Karpowicz J.: *Zakres i zasady użycia lotnictwa w militarnych operacjach innych niż wojna*. PWLiOP, 09/01. Poznań 2001.

Kisperska – Moroń D.: *Elementy logistyki*. Katowice 1992. AE.

Koncepcja eksperymentu „Garnizon 2000", zatwierdzoną przez Szefa Sztabu Generalnego WP w 1998 r.
Konieczny M.: *Rejon logistyczny jako ogniwo systemu logistycznego SP*. AON. Warszawa 1994.
Laprus M. (red.): *Leksykon wiedzy wojskowej*. Warszawa 1979. MON.
Mała encyklopedia wojskowa, MON, Warszawa 1967.
Mańkowski R. Drążczyk W.: *Logistyka SP w końcu pierwszego etapu transformacji SZ RP*. AON. Warszawa 1995.
Mańkowski R. Drążczyk W.: *Logistyka SP w końcu pierwszego etapu transformacji SZ RP*, PWLiOP, Poznań 1996.
Mańkowski R., Bartosiewicz S.: *Logistyka Wojsk Lądowych – cz. I, II*. AON. Warszawa 2000.
Mańkowski R., Drążczyk W.: *Logistyka SP w końcu pierwszego etapu transformacji SZ RP* (studium operacyjne), AON, Warszawa 1995.
Mańkowski R.: *Baza lotnicza Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej*. Skrypt. Warszawa 1994. AON.
Mańkowski R.: *Podstawy logistyki oddziału lotnictwa*, AON, Warszawa 1994.
Mańkowski R.: *Rejon logistyczny SP*. AON. Warszawa 1994.
Mańkowski R.: *Rozważania logistyce WLOP w warunkach restrukturyzacji sił zbrojnych*. Przegląd WLOP. nr 1/1992.
Mańkowski R.: *Wybrane zagadnienia kierowania wsparciem logistycznym WLOP*. Zeszyty Naukowe AON nr 1/1993.
Mańkowski R.: *Wybrane zagadnienia kierowania wsparciem logistycznym WLOP*, ZN 1 (10), AON, Warszawa 1993.
Mańkowski R.: *Zdania i rola bazy lotniczej w systemie wsparcia logistycznego WLOP*. Myśl Wojskowa nr 1/1992.
Michalak W.: *Siły powietrzne w epoce społeczeństwa informacyjnego*. W: Zbiór materiałów z inauguracji szkolenia uzupełniającego kadry dowództwa WLOP w 2001 roku. Warszawa 2001. Dowództwo WLOP.
Miszalski W.: *Inicjatywa zdolności obronnych NATO, problemy logistyczne*, WTiL nr 3/2000.
Moszumański W.: O zmianach w logistyce, jej problemach i perspektywach. Wywiad z Szefem Logistyki Wojsk Lądowych. Wojska Lądowe Nr 10.
Nowak E. i inni: *Wojskowy system logistyczny i zabezpieczenie logistyczne wojsk*. AON, Warszawa 1994.

Pabis W.: *Metodologia i metody nauk empirycznych*. Warszawa 1985. PWN.
Pajewski K.: *Logistyczny system zaopatrywania*. Warszawa 1995. Bellona.
Pawłowski T.: *Tworzenie pojęć w naukach humanistycznych*. Warszawa 1986. PWN.
Pelc M.: *Wybrane problemy metodologiczne wojskowych badań naukowych*, AON, Warszawa 1998.
Pieter J.: *Z zagadnień pracy naukowej*, Ossolineum, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1974.
Pieter J.: *Zarys metodologii pracy naukowej*, PWN, Warszawa 1975.
Pszczołowski T.: *Mała encyklopedia prakseologii i teorii organizacji*. Wrocław 1978. Ossolineum.
Radzikowski W.: *Komputerowe systemy wspomagania decyzji*. Warszawa 1990. PWE.
Rozkaz Szefa SG WP nr PF 226/ Szt. z 13.10.1998 r. do działalności SZ RP w 1999 r.
Rozkaz Szefa SG WP nr PF 6/Oper. z 05. 07. 1999 r. w sprawie organizacji i przeprowadzenia eksperymentu związanego z doskonaleniem funkcjonowania garnizonów Sił Zbrojnych RP.
Rozkaz Szefa Sztabu Generalnego WP nr PF 62/Org. z dnia 10.07.98 r. w sprawie organizacji i przebiegu eksperymentu, w wytypowanych garnizonach sił zbrojnych.
Sadowski W.: *Podstawy ogólnej teorii systemów*. Warszawa 1978. PWN.
Skowronek Cz., Wolski Z. S.: *Logistyka w przedsiębiorstwie*. Warszawa 1995. Test.
Słownik języka polskiego, PWN, Warszawa 1989.
Słownik podstawowych terminów wojskowych, MON, Warszawa 1976.
Słownik wojskowy NATO, MON, Warszawa 1999.
Słownik Wyrazów Obcych. Warszawa 1980. PWN.
Stabryła A. (red.): *Doskonalenie struktury organizacyjnej*. Warszawa 1991. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne.
Stankiewicz W.: *Logistyka*. Warszawa 1968. MON.
Stankiewicz W.: *Nowe trendy we współczesnej logistyce wojskowej*. Warszawa 1995. AON.
Stankiewicz W.: *O kilku ujęciach logistyki w literaturze przedmiotu*. Zeszyty Naukowe AON nr 2/ 1993.
Strategia Bezpieczeństwa Polski. Warszawa 2000.

Szmania A. Garbacz A.: *Baza lotnicza w systemie logistycznym lotnictwa.* Rozprawa doktorska. Warszawa 1994. AON.

Turkiewicz D., Gruszka A.: *Komputerowa ewidencja zasobów logistyki sił powietrznych* (artykuł dyskusyjny). Przegląd WLOP. nr 12/1997.

Vademecum oficera służb tyłowych. ASG WP 1979.

Wasylko M.: *Geneza, pojęcie i efektywność logistyki.* Warszawa 1997. AON.

Wasylko M.: *Koncepcje logistyczne w ujęciu systemowym.* Warszawa 1997. AON.

Wesołowski W. J.: *Etapy realizacji pracy naukowo badawczej.* Ćwiczenia. Zeszyt 2. Warszwa 1996. PWSH.

Wesołowski W. J.: *Metodyka badań w dziedzinie nauk o zarządzaniu.* Warszawa 1996. PWSH.

Wiśniewski E.: *Wprowadzenie do metodyki wojskowych badań naukowych. Wstępne wiadomości z metodologii nauk, metodologii nauk wojskowych i metodyki wojskowych badań naukowych.* Warszaw 1984. ASG WP.

Wojtczak J., Cygan Z.: *Organizacyjne, informacyjne i metodologiczne aspekty oceny systemu logistycznego.* Myśl Wojskowa nr 6/1993.

Zarządzenie Ministra Obrony Narodowej nr PF 61/Org. z dnia 09.07.1998 r. w sprawie przeprowadzenia eksperymentu związanego z doskonaleniem funkcjonowania garnizonów Sił Zbrojnych RP.

Zasady funkcjonowania systemu logistycznego Sił Zbrojnych RP. Warszawa 1994. Szt. Gen. 1429/94.

Zasady funkcjonowania systemu logistycznego SZ RP. Szt. Gen. WP. Warszawa 1994.

„Zautomatyzowany system dowodzenia SZ RP" pk. „KOLORADO". Wykonawcą tematu jest CI SG WP Warszawa.

WYKAZ SKRÓTÓW

BL	baza lotnicza
BMT	baza materiałowo – techniczna
brinż.	batalion ratownictwa inżynieryjnego
CSSInż.-Sap.	Centralna Składnica Sprzętu Inżynieryjno-Saperskiego
DWLąd	Dowództwo Wojsk Lądowych
GOK	garnizonowy ośrodek kultury
GOM	garnizonowy ośrodek mobilizacji
GWŁ	garnizonowy węzeł łączności
KG	Klub Garnizonowy
MON	Ministerstwo Obrony Narodowej
mps	materiały pędne i smary
MW	Marynarka Wojenna
OG	oddział gospodarczy
OLL	ogólnokształcące liceum lotnicze
OSL	ośrodek szkolenia lotniczego
OW	okręg wojskowy
OWC	oddział warty cywilnej
OWSGB	osiąganie wyższych stanów gotowości bojowej
OWT	okręgowe warsztaty techniczne
pdm	pułk drogowo-mostowy
PŻW	placówka Żandarmerii Wojskowej
RBLog.	rejonowa baza logistyczna
RSZ	rodzaj sił zbrojnych
RWKL	rejonowa wojskowa komisja lekarska
RWT	rejonowe warsztaty techniczne
RZI	rejonowy zarząd infrastruktury
SP	siły powietrzne
SzW	szpital wojskowy
śbim	środki bojowe i materiałowe
TUS	techniczne urządzenia sygnalizacyjne

UA	urządzenia alarmowe
UB	użytek bieżący
UiSW	uzbrojenie i sprzęt wojskowy
WAK	Wojskowa Administracja Koszar
WJB	wojskowa jednostka budżetowa
WKW	wydział kontrwywiadu wojskowego;
WLąd.	Wojska Lądowe
WLOP	Wojska Lotnicze i Obrony Powietrznej
WSOSP	Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych
WZInż.	Wojskowe Zakłady Inżynieryjne
WZL-3	Wojskowe Zakłady Lotnicze nr 3
żzsw	żołnierze zasadniczej służby wojskowej

WYKAZ RYSUNKÓW I TABEL

Nr	TYTUŁ	ROZDZ./ STRONA
1	2	3
	RYSUNKI	
1.	Ochrona obiektów wojskowych przez warty wojskowe	3/41
2.	Ochrona obiektów wojskowych przez warty cywilne	3/42
3.	Struktura organizacyjna pionu głównego księgowego WSOSP (aktualnie 6 BL) – dotychczasowa	3/44
4.	Struktura organizacyjna pionu głównego księgowego podległego 1 pdm	3/45
5.	Dysponenci środków budżetowych przy dotychczasowych strukturach	3/45
6.	Organizacja mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek garnizonu – wariant 1	4/62
7.	Organizacja mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek garnizonu – wariant 2	4/63
8.	Funkcje garnizonowego ośrodka mobilizacji	4/64
9.	Struktura organizacyjna garnizonowego ośrodka mobilizacji – wariant 1	4/65
10.	Struktura organizacyjna garnizonowego ośrodka mobilizacji – wariant 2	4/66
11.	Struktura organizacyjna pionu głównego księgowego podległa Komendantowi Garnizonu – proponowana	4/72
12.	Dysponenci środków budżetowych – struktura proponowana	4/73
13.	Struktura organizacyjna służby żywnościowej	4/75
14.	Struktura organizacyjna służby mundurowej	4/76
15.	Struktura organizacyjna służby MPS	4/77
16.	Struktura organizacyjna służby zdrowia garnizonów Dęblin Lotnisko I Dęblin Twierdza	4/80
17.	Struktura organizacyjna służby zdrowia Garnizonu Dęblin – wariant 1	4/81
18.	Struktura organizacyjna służby zdrowia Garnizonu Dęblin – wariant 2	4/82
19.	Struktura organizacyjna pionu planistycznego służby samochodowej garnizonu - proponowana – wariant 1	4/86
20.	Struktura organizacyjna pionu planistycznego służby samochodowej garnizonu - proponowana – wariant 2	4/87
21.	Struktura organizacyjna służby samochodowej Garnizonu Dęblin	4/88
22.	Struktura organizacyjna garnizonowego ośrodka kultury w Dęblinie	4/92
23.	Struktura organizacyjna Komendy Garnizonu – wariant 1	Zał. 30/ 154
24.	Struktura organizacyjna Sztabu Komendy Garnizonu – wariant	Zał. 30/ 155
25.	Struktura organizacyjna logistyki Garnizonu Dęblin	Zał. 30/ 156
26.	Struktura organizacyjna Komendy Garnizonu – wariant 2	Zał. 30/ 157
27.	Harmonogram przeprowadzenia eksperymentu „GARNIZON”	Zał. 30/ 162
28.	Harmonogram przeprowadzenia eksperymentu – przygotowanie	Zał. 30/ 163
29.	Harmonogram przeprowadzenia eksperymentu – Etap 1	Zał. 30/ 164
30.	Harmonogram przeprowadzenia eksperymentu – Etap 2	Zał. 30/ 165

TABELE		
1.	Zestawienie zadań mobilizacyjnych jednostek wojskowych garnizonów	3/36
2.	Zestawienie elementów bazy mobilizacyjnej	3/36
3.	Wykaz systemów informatycznych wspomagających kierowanie i zarządzanie logistyką	3/54
4.	Zadania garnizonowego ośrodka mobilizacji – wariant 1	4/61
5.	Zadania garnizonowego ośrodka mobilizacji – wariant 2	4/63
6.	Zestawienie kosztów wariantów ochrony obiektów wojskowych	4/70
7.	Obszary działalności garnizonu	Zał. 30/ 153
8	Model systemu informatycznego zarządzania logistyką	Zał. 30/ 178

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

Nr	TYTUŁ	Strona
1	2	3
1.	Obszary wspólnej działalności jednostek wojskowych w garnizonach	122
2.	Charakterystyka Garnizonu Lotnisko	123
3.	Charakterystyka Garnizonu Twierdza	124
4.	Jednostki wojskowe pozostające na zaopatrzeniu 6 BL	125
5.	Jednostki wojskowe pozostające na zaopatrzeniu 1 pdm	126
6.	Zasadnicze uwarunkowania jednostek garnizonu	127
7.	Schemat planowania i realizacji budżetu – stan aktualny	128
8.	Dysponenci środków budżetowych - wariant finansowania jednostek wojskowych bezpośrednio z departamentu budżetowego	129
9.	System dowodzenia	130
10.	System alarmowania	131
11.	Algorytm systemu badawczego – etap pierwszy	132
12.	Algorytm systemu badawczego – etap drugi i trzeci	133
13.	Wariant tworzenia logistyki wsparcia resortu ON	134
14.	Ogólna struktura Inspektoratu Logistyki	135
15.	Projekt struktury organizacyjna rejonowej bazy logistycznej (RBLog)	136
16.	Inspektorat Logistyki w systemie logistyki resortu ON	137
17.	Logistyka resortu ON w systemie dowodzenia SZ czasu „P" i „W" - wariant 1	138
18.	Logistyka resortu ON w systemie dowodzenia SZ czasu „P" i „W" - wariant 2	139
19.	Logistyka sił zbrojnych czasu „P" i „W"	140
20.	Charakterystyka i podział garnizonów WP	141
21.	Jednostki i instytucje wojskowe obsługiwane przez GWŁ Dęblin	142
22.	Stan sił i środków GWŁ	143
23.	Struktura organizacyjna logistyki Garnizonu Dęblin	144
24.	Struktura organizacyjna garnizonowej administracji infrastruktury wojskowej – wariant	145
25.	Struktura garnizonowej administracji infrastruktury wojskowej – kompleksu „Twierdza"	146
26.	Struktura organizacyjna Sztabu Komendy Garnizonu	147
27.	Struktura organizacyjna logistyki Komendy Garnizonu	148
28.	Struktura organizacyjna Komendy Garnizonu - wariant	149
29.	Struktura organizacyjna Komendy Garnizonu - wariant na strukturze 6 BL	150
30.	Założenia do eksperymentu, jego przebieg i wyniki badań	151

PION SZTABOWY	PION LOGISTYCZNY	PION FINANSOWY	PION SPOŁECZNO-WYCHOWAWCZY
Zasadnicze zadania:			
• planowanie i organizacja służb garnizonowych i ochrony obiektów; • współpraca z władzami samorządowymi i organami administracji wojskowej; • organizacja uroczystości garnizonowych; • koordynacja spraw związanych z utrzymaniem łączności; • planowanie i organizacja przedsięwzięć mobilizac. jednostek garnizonu (komórka mob); • planowanie i organizacja obrony terytorialnej (terenu) garnizonu; • organizacja regulacji ruchu wojsk w garnizoni, • obsługa bazy szkoleniowej. • kontrola dyscypliny w garnizonie (patrolowanie) • zabezpieczenie regulacji ruchu wojsk w garnizonie	• organizacja zakwaterowania żołnierzy i kadry; • organizacja zbiorowego żywienia; • organizacja gospodarki magazynowej (dla potrzeb jednostek i bazy mob.); • organizacja usług medycz.; • organizacja zabezpieczenia technicznego; • organizacja utrzymania infrastruktury i porządku w obiektach wojskowych; • organizacja ochrony ppoż; • transport i obsługa techn. • organizacja zabezpieczenia potrzeb socjalno-bytowych i kulturalnych.	• planowanie i realizacja budżetu; • obsługa kasowa jednostek; • księgowość; • ewidencja ilościowo-wartościowa majątku trwałego i zapasów; • rachuba płac; • rozliczenia podatkowe.	• współuczestniczenie w kształtowaniu postaw żołnierzy zgodnie z wymogami służby wojskowej • organizacja zabezpieczenia potrzeb kulturalnych. • zagospodarowanie czasu wolnego stanów osobowych

OBSZARY WSPÓLNEJ DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTEK WOJSKOWYCH W GARNIZONACH DĘBLINA

Załącznik 1

źródło: opracowanie własne

Obszar - 709 ha

Jednostki stacjonujące :

- podległe MON (3)

- RWKL
- Wydział KW
- Parafia Wojskowa

- podległe - DWLOP (9)

- WSOSP
- 1 OSL
- 6 BL
- 6 SzW z P SP ZOZ
- GWŁ
- Orkiestra
- Klub Garnizonowy
- OLL
- WZL-3

CHARAKTERYSTYKA GARNIZONU LOTNISKO

źródło: opracowanie własne

Obszar - 200 ha

Jednostki stacjonujące :

- podległe MON

- Placówka ŻW
- WZInż.

- podległe DWLąd (4)

- 1 pdm
- 1 CSSInż.-Sap.
- GWŁ
- WAK

CHARAKTERYSTYKA GARNIZONU TWIERDZA

źródło: opracowanie własne

GARNIZON LOTNISKO

- **WSOSP**
- **1 OSL**
- **2 SMPS Życzyn**
- **WAK Życzyn**
- **GWŁ**
- **OLL**
- **43 RWP**
- **Orkiestra**
- **Klub Garnizonowy**
- **Parafia Wojskowa**
- **RWKL**
- **WKLLek**
- **Wydział KW**
- **44 ZRZU**
- **WAK**
- **TAM**
- **Pralnia**
- **31 krt Klikawa**
- **41 Pracownia terenowa**
- **4 ROM**
- **6 SzWzP**

JEDNOSTKI WOJSKOWE POZOSTAJĄCE NA ZAOPATRZENIU GOSPODARCZYM

6 BAZY LOTNICZEJ

źródło: opracowanie własne

Załącznik 4

GARNIZON TWIERDZA

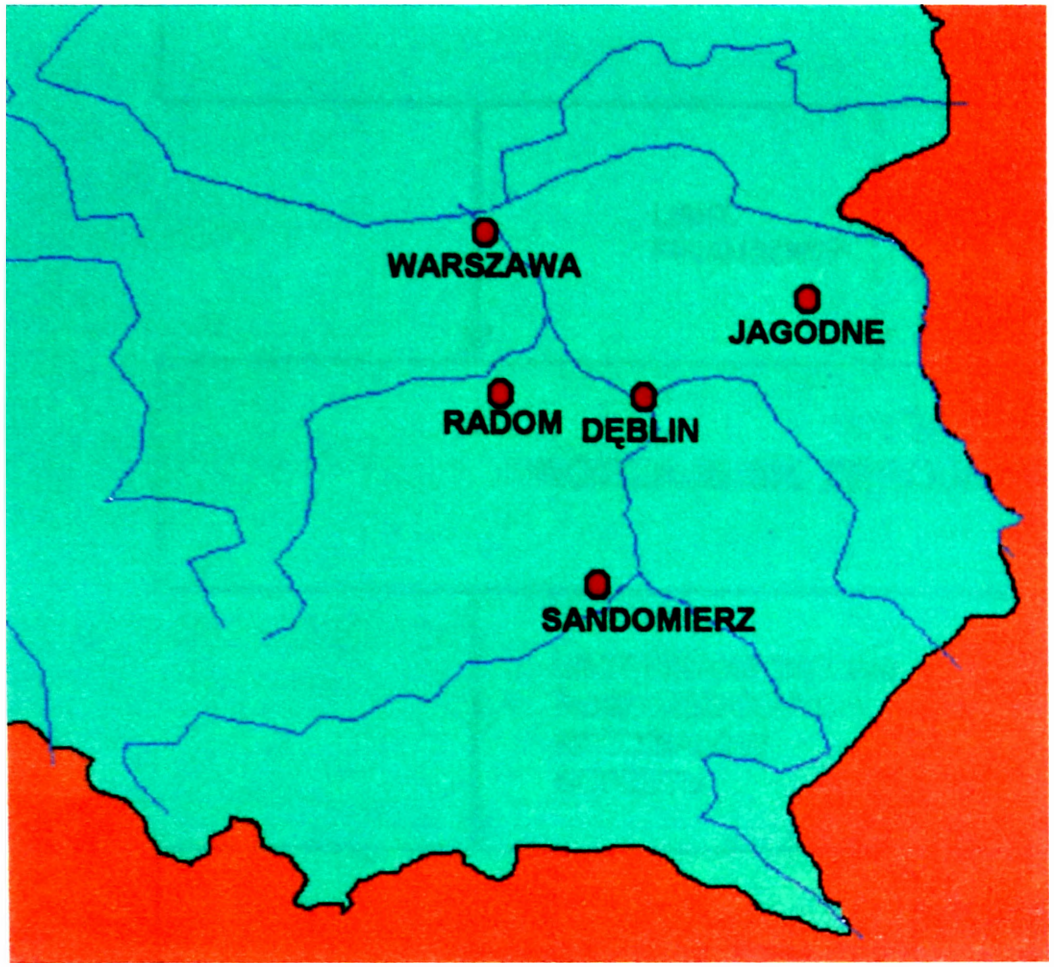
- **WKU Puławy**
- **5 batalion rozpoz. inż.**
- **1 CSSInż.-Sap.**
- **Parafia Wojskowa**
- **Kasyno Puławy**
- **WKU Kozienice**
- **WZInż.**
- **Placówka ŻW**
- **WIHiE**
- **WROWet.**

JEDNOSTKI POZOSTAJĄCE NA ZAOPATRZENIU GOSPODARCZYM 1 PUŁKU DROGOWO – MOSTOWEGO (10)

Załącznik 5

źródło: opracowanie własne

Znaczna odległość pomiędzy jednostkami

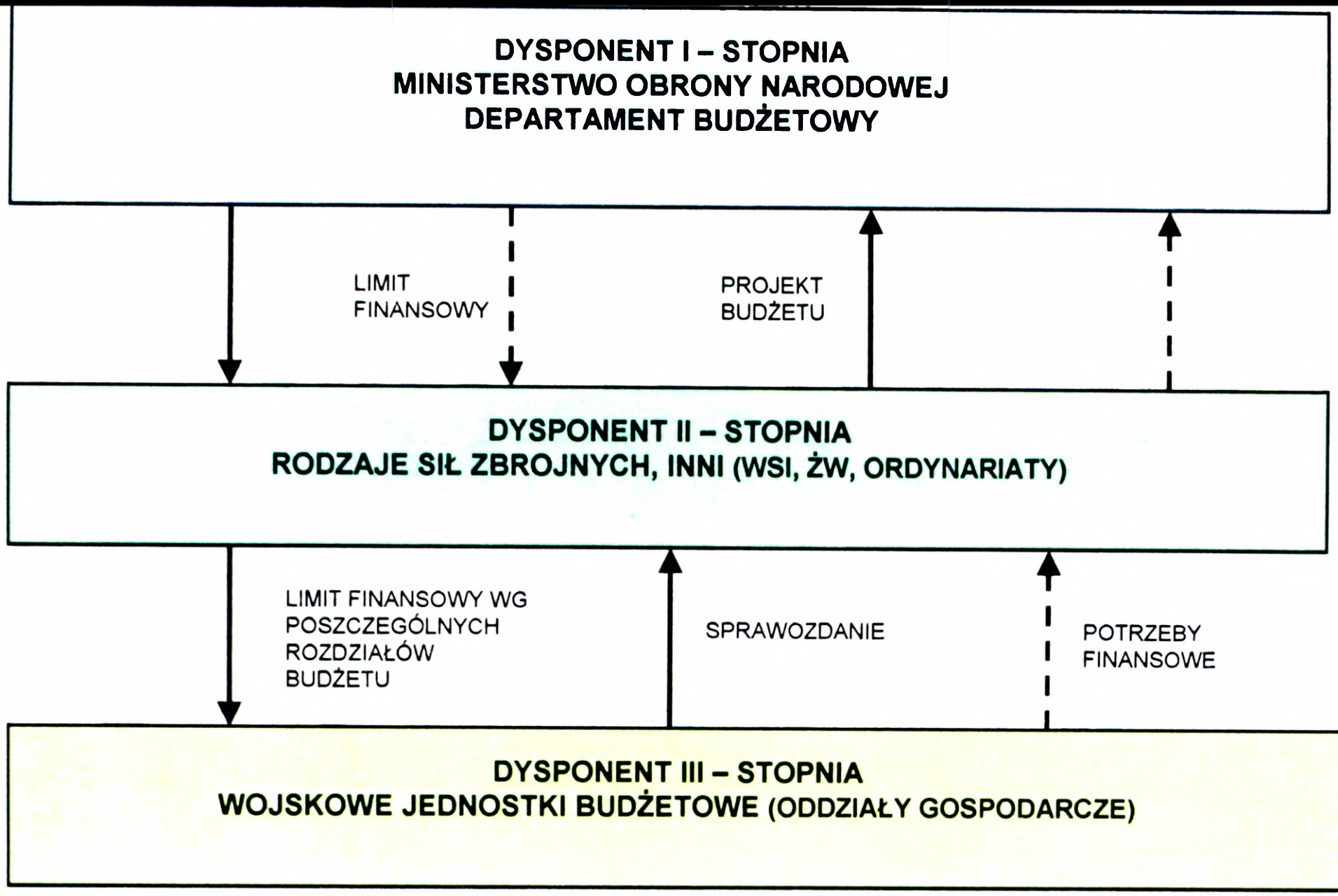

Warszawa	**- Dęblin 100 km**
Sandomierz	**- Dęblin 110 km**
Radom	**- Dęblin 75 km**
Jagodne	**- Dęblin 80 km**

ZASADNICZE UWARUNKOWANIA JEDNOSTEK GARNIZONU

źródło: opracowanie własne

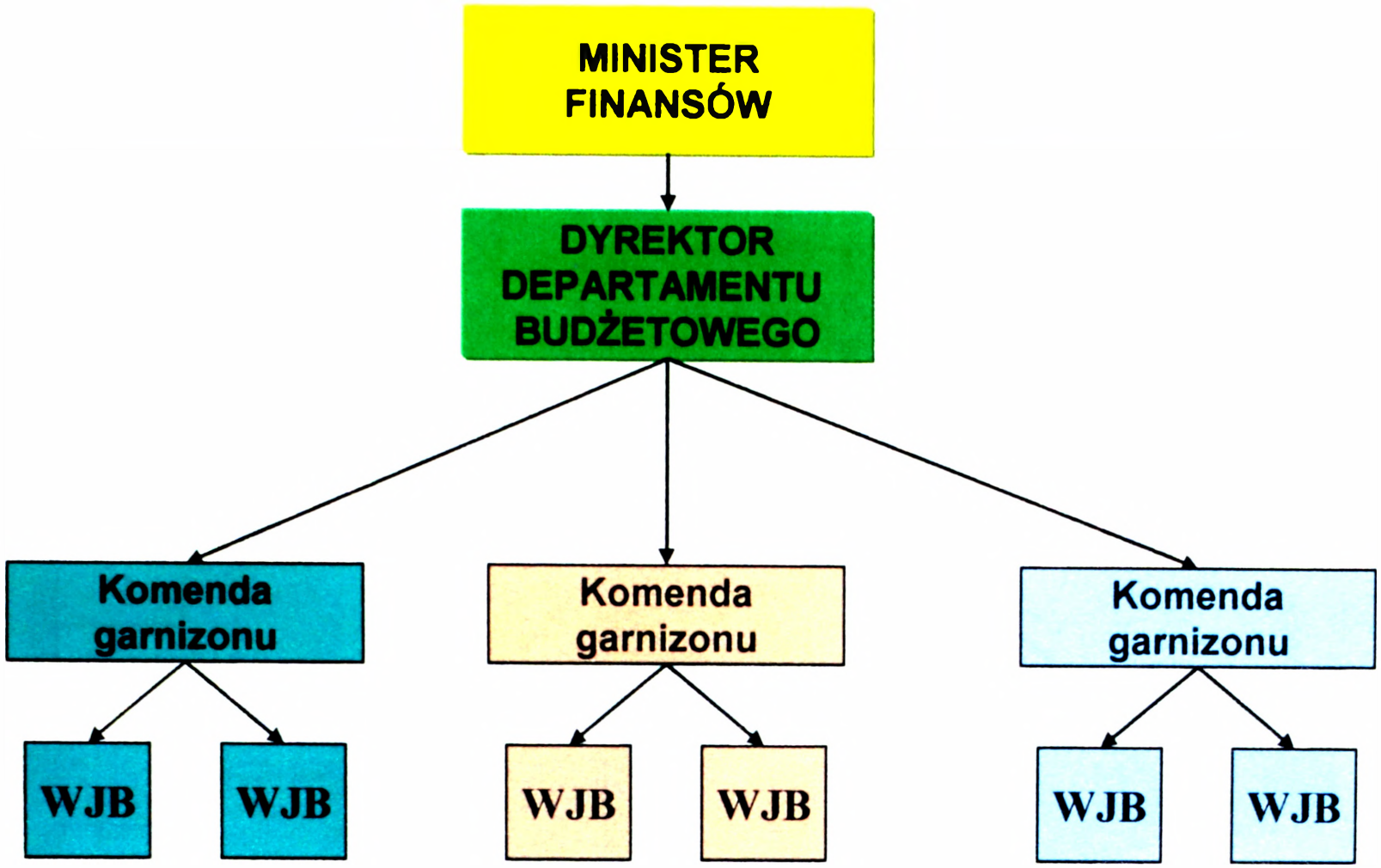
Załącznik 6

PLANOWANIE I REALIZACJA BUDŻETU
stan aktualny

Załącznik 7

źródło: opracowanie własne

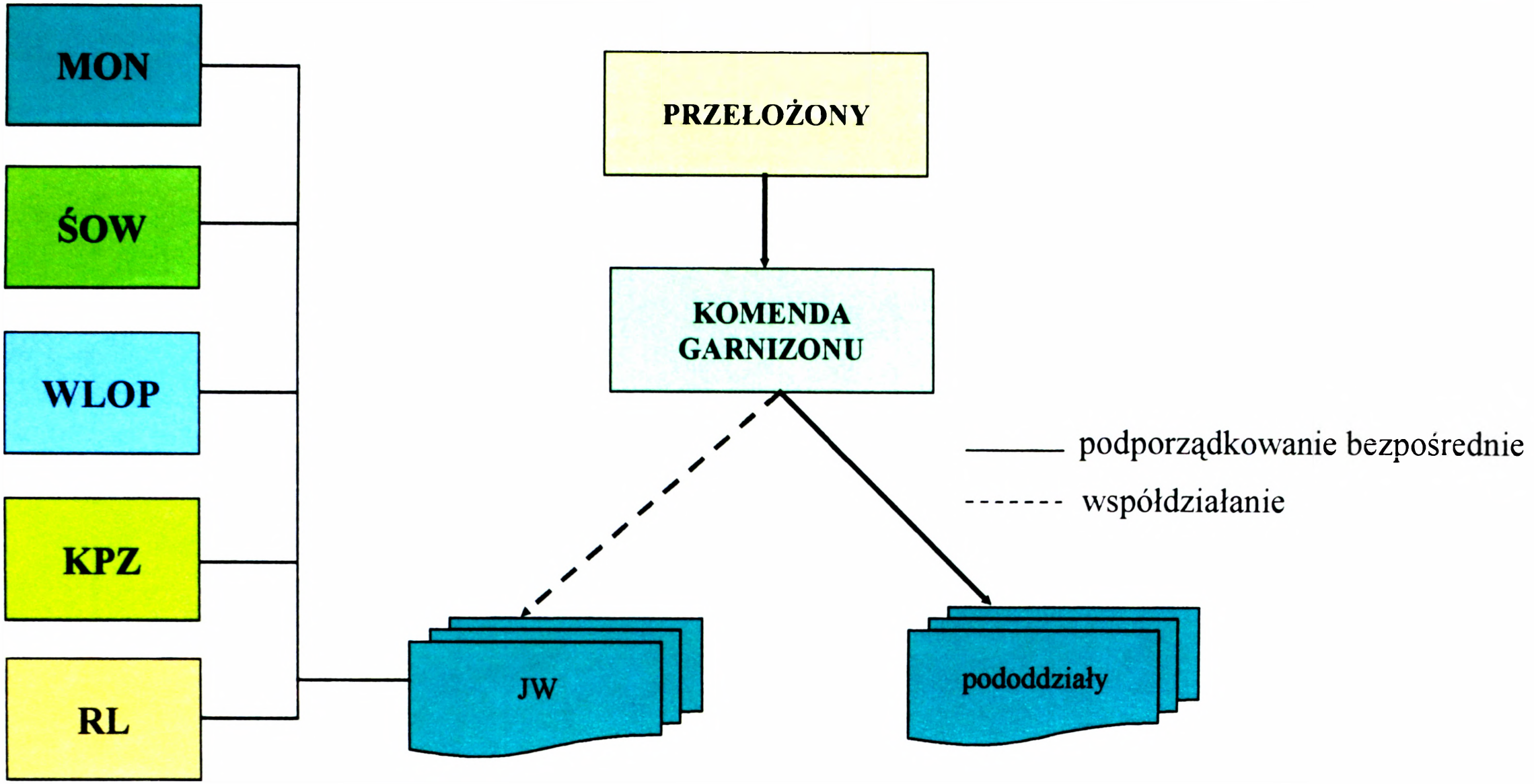

DYSPONENCI ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH

Wariant finansowania garnizonów bezpośrednio z departamentu budżetowego

Załącznik 8

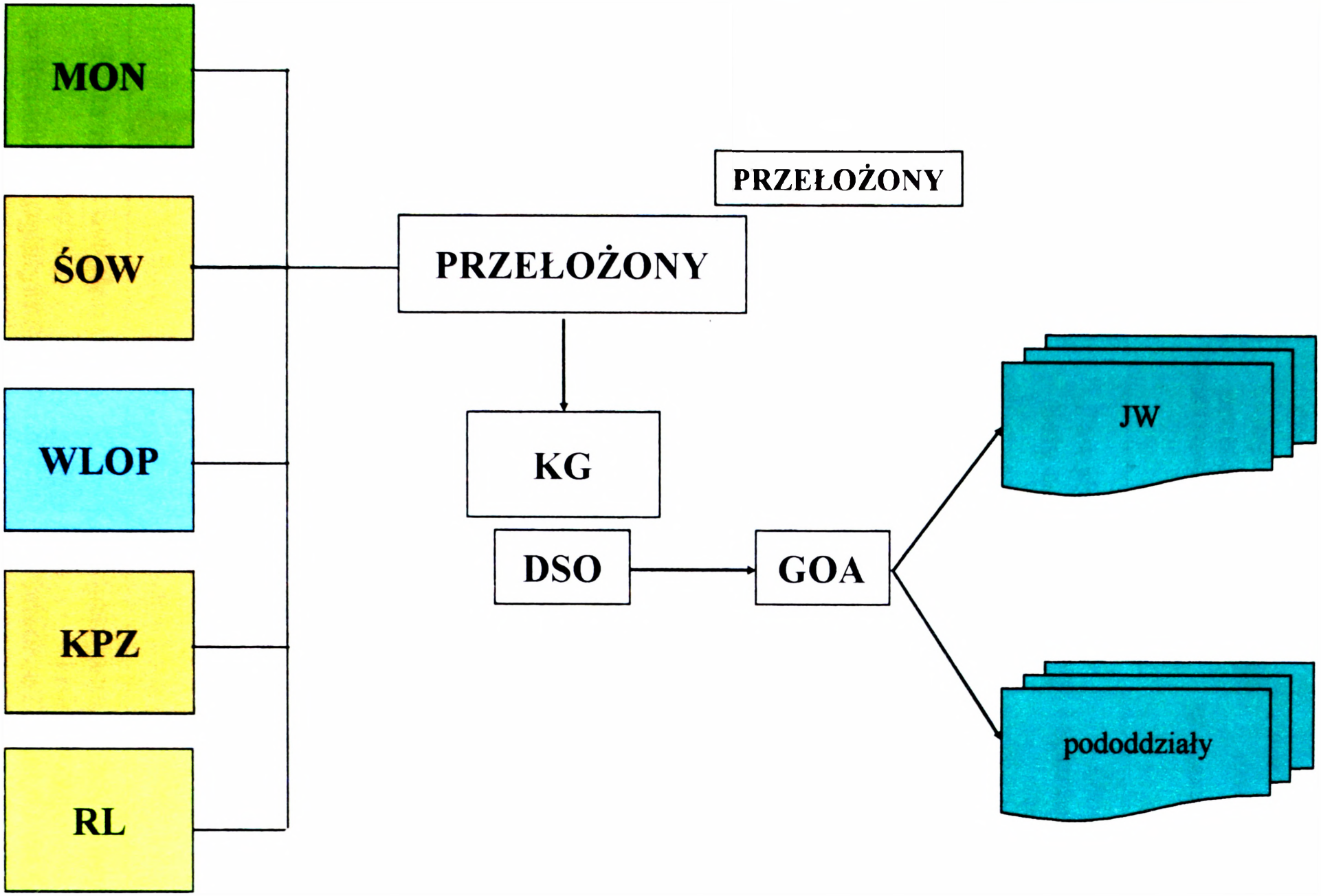
źródło: opracowanie własne na podstawie stanowiska przedstawiciela departamentu budżetowego

SYSTEM DOWODZENIA

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów WSOSP

Załącznik 9

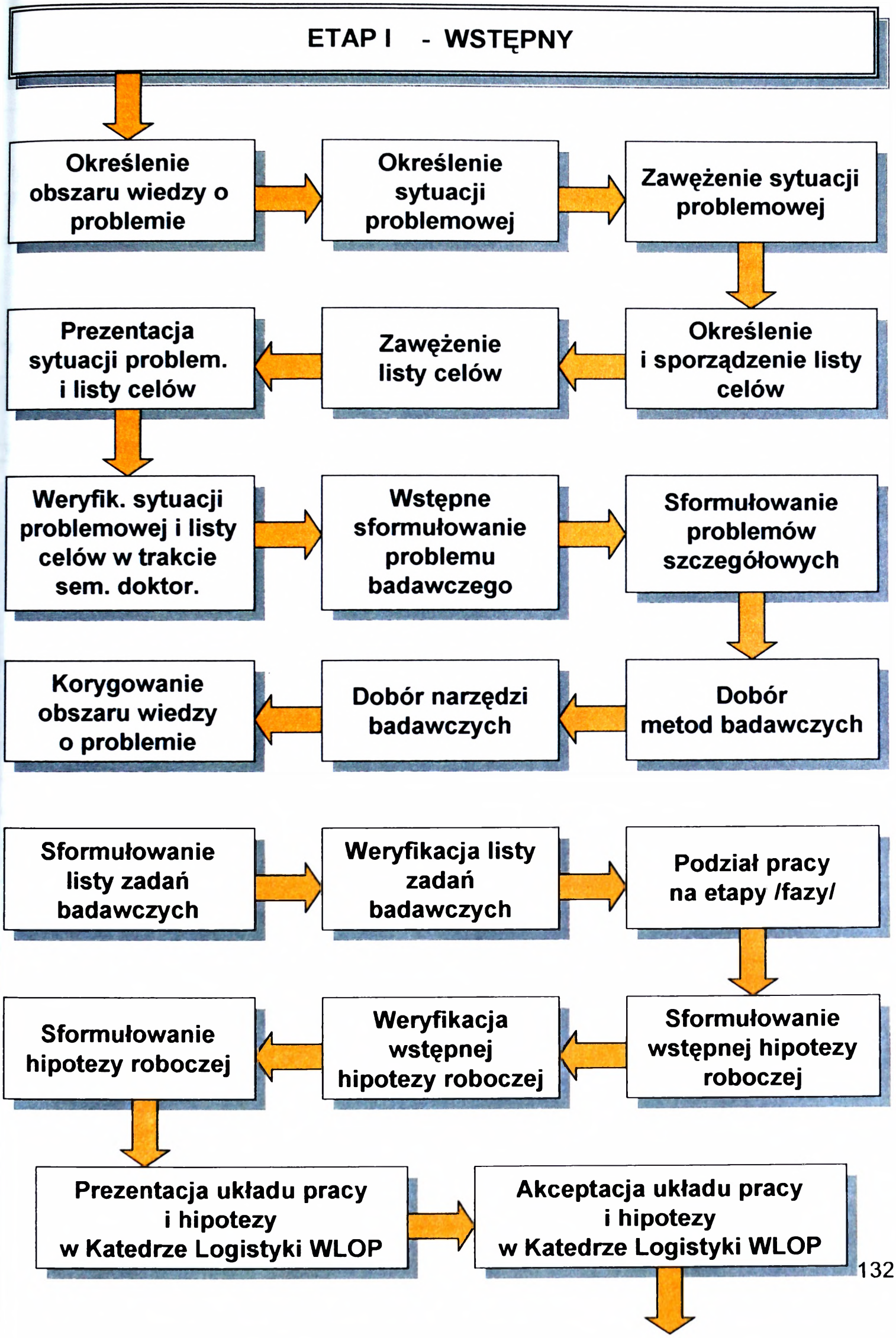

SYSTEM ALARMOWANIA

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów WSOSP

Załącznik 10

PRZEBIEG BADAŃ

PRZEBIEG BADAŃ

ETAP II - ZASADNICZY
BADANIA WŁAŚCIWE /ZASADNICZE PRZEDSIĘWZIĘCIA BADAWCZE/

Zakończenie gromadzenia literatury problemu (podstawowej i uzupełniającej)

Badanie nagromadz. zasobów /materiałów, literatury/ i ichweryfikacja

Opracowanie układu treści ankiety i wywiadów

Konsultacja dotycząca poprawności układu i treści oprac. ankiety

Weryfikacja układu i treści oprac. ankiety

Ankietowanie środowisk: AON, Szefostwo Wojsk Aeromobilnych, Dowództwo pśb, WSOSP, 6 BL

Prowadzenie wywiadów, zbieranie opinii, sądów

Opracowanie wyników z badań /literatury, wywiadów, opimii, sądów i symulacji/

Uczestnictwo w seminariach, odprawach, grach decyzyjnych:
–Sz tab Gen.
–6 BL
–WSOSP

Opracowanie wniosków z badań ankietowych

Konsultacje w Katedrze Logistyki WLOP Zakładu Lotniczego Wsparcia WLąd

ETAP III - KOŃCOWY
SYNTEZA WYNIKÓW BADAŃ – PRZEDSIĘWZIĘCIA REDAKCYJNE

Rozdział drugi

Konsultacje

Korekty

Rozdział trzeci

Konsultacje

Korekty

Synteza wyników badań

Korekty

Konsultacje

Wnioski wynikające z restrukturyzacji sił zbrojnych i nowe publikacje dotyczące problemu

Prezentacja wyników w Katedrze Logistyki WLOP

Opracowanie załączników (selekcja zestawień, tabel)

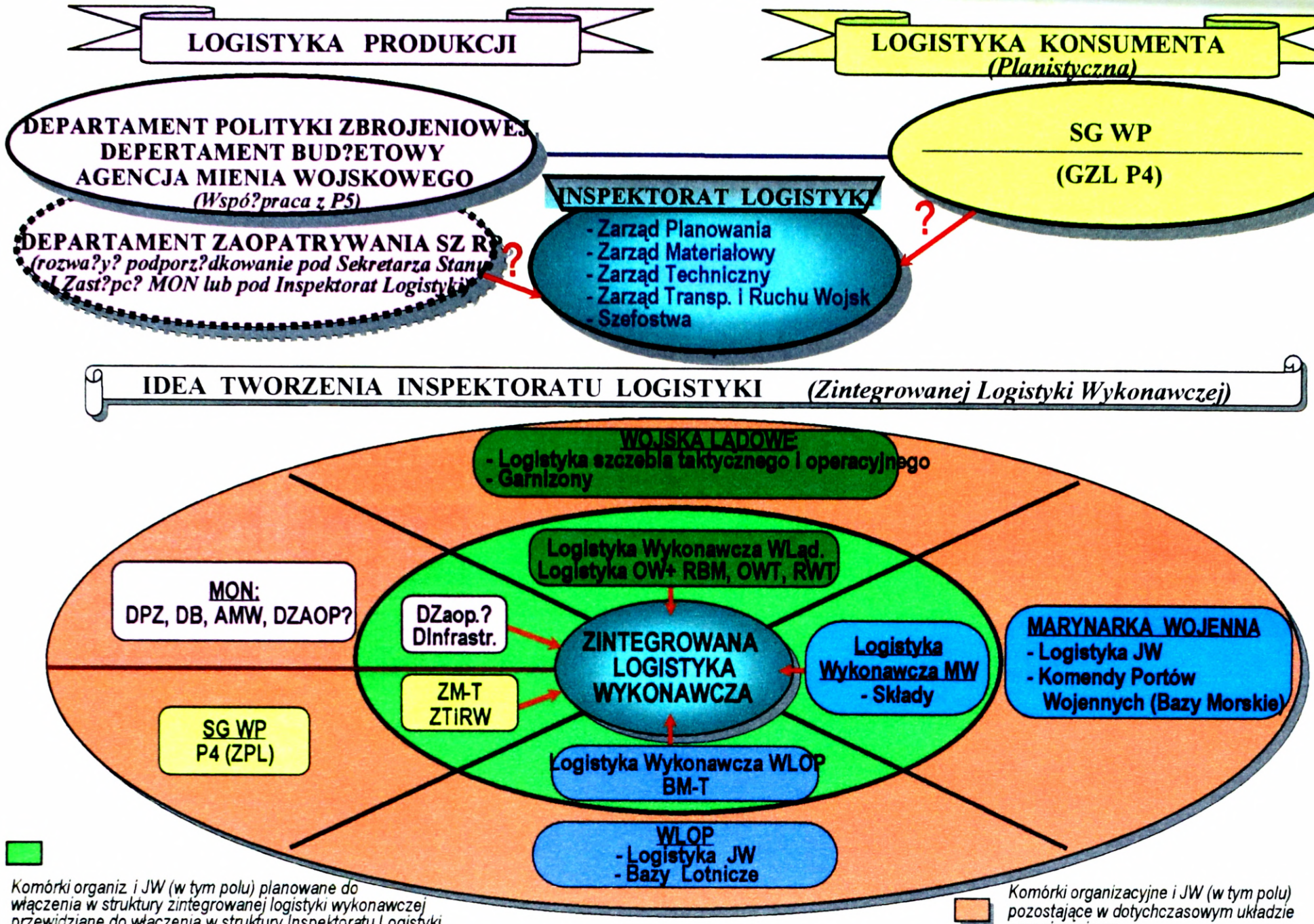
Rozdział pierwszy

Praca pisarska /redakcyjna/

Korekty

Złożenie pracy

Recenzje

WARIANT TWORZENIA LOGISTYKI WSPARCIA RESORTU ON

Załącznik 13

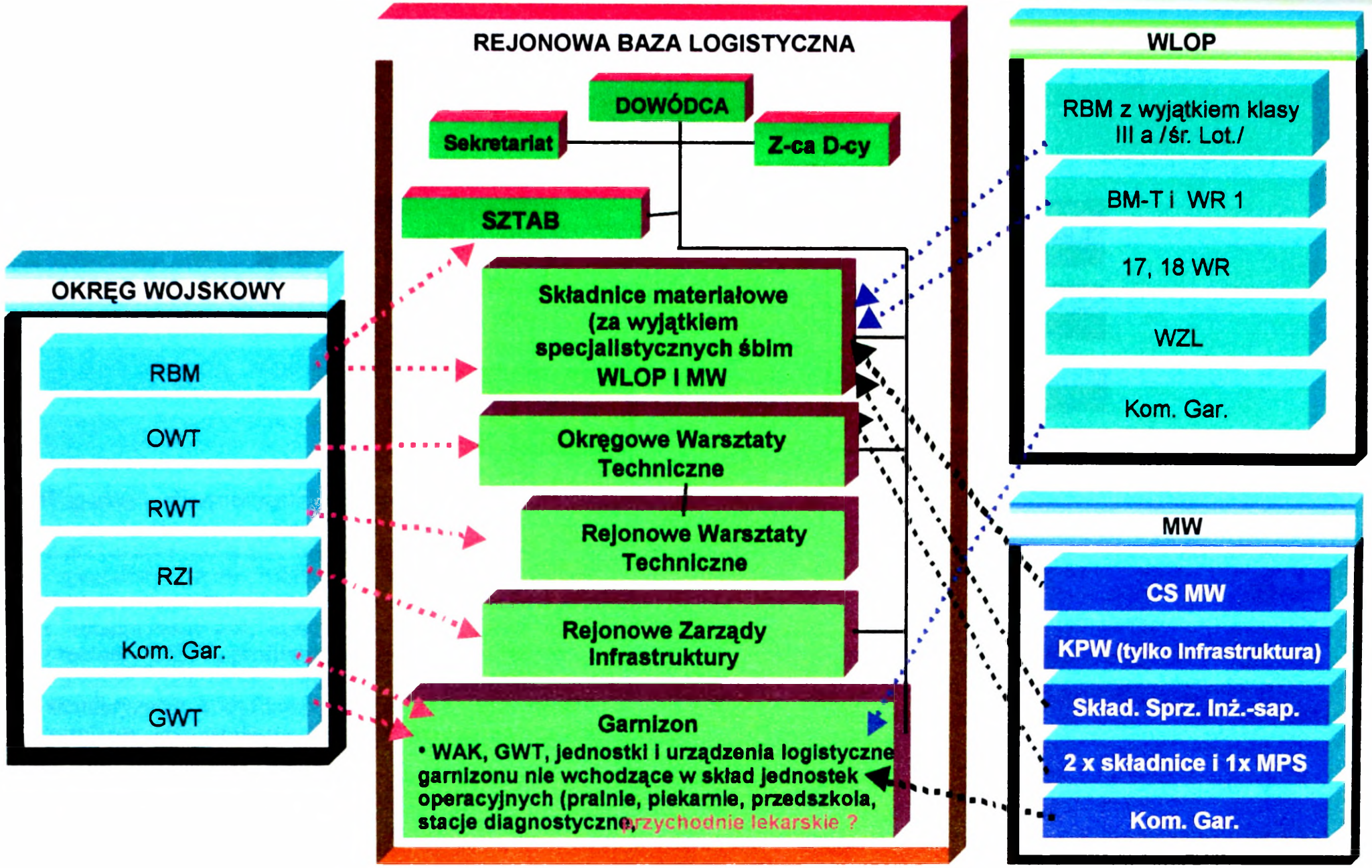
źródło: Plan przebudowy i modernizacji sił zbrojnych RP w latach 2003-2008

OGÓLNA STRUKTURA INSPEKTORATU LOGISTYKI
(projekt)

źródło: Plan przebudowy i modernizacji sił zbrojnych RP w latach 2003-2008

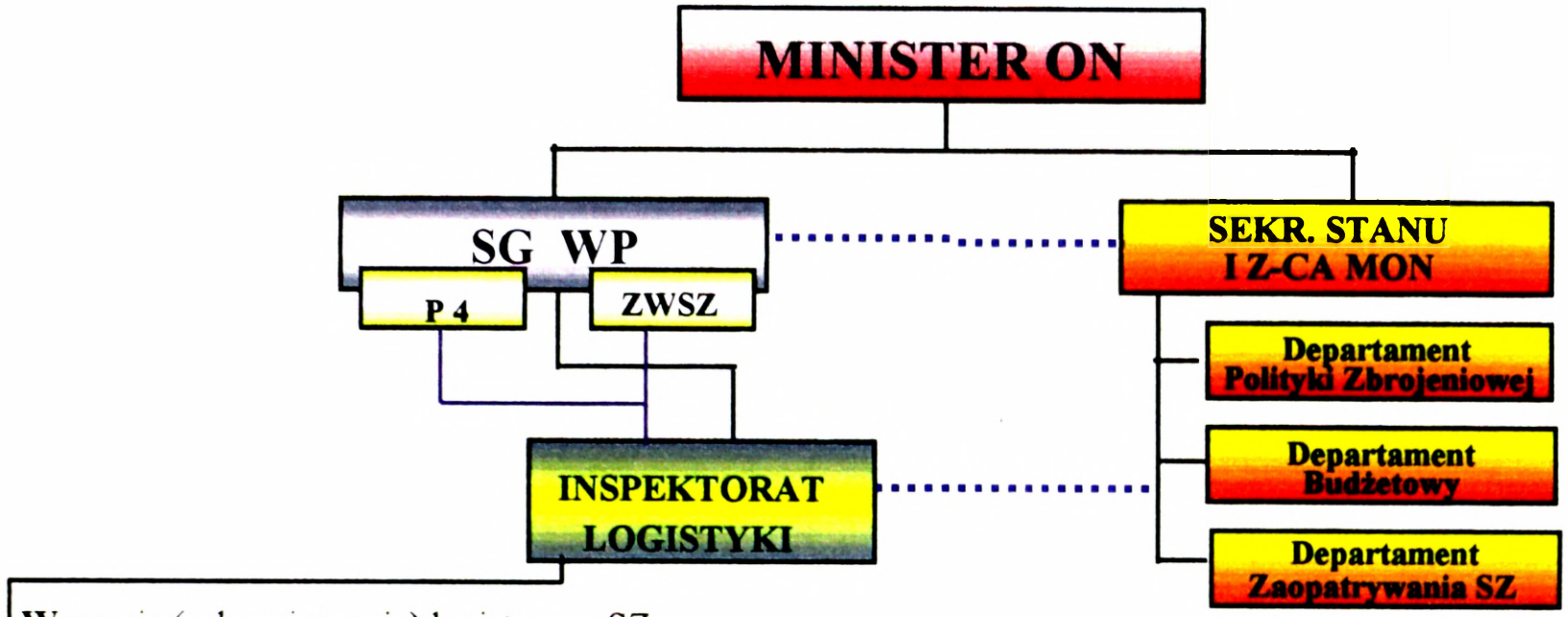
Załącznik 14

PROJEKT STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ REJONOWEJ BAZY LOGISTYCZNEJ /RBlog./

Załącznik 15

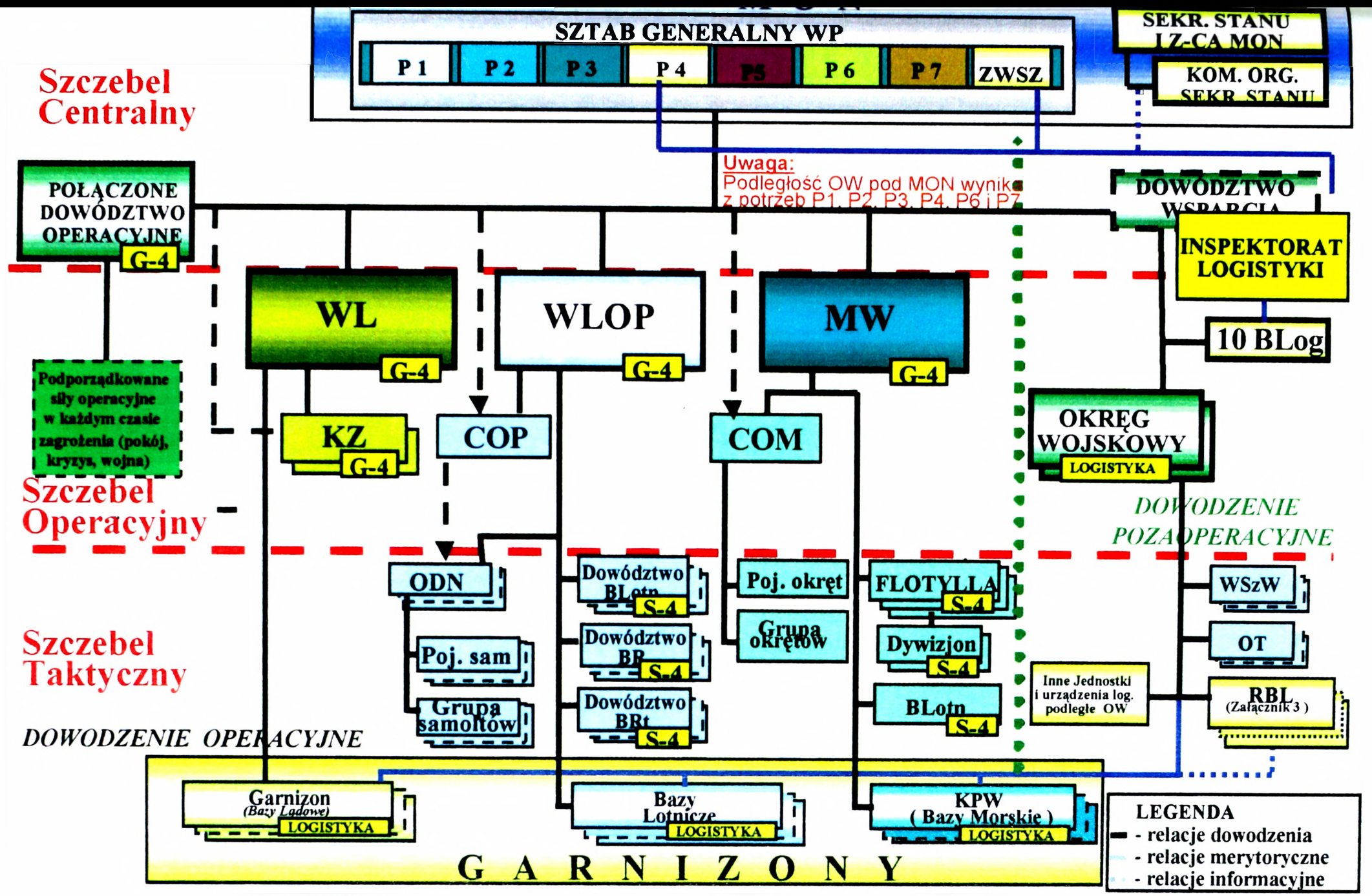
źródło: Plan przebudowy i modernizacji sił zbrojnych RP w latach 2003-2008

INSPEKTORAT LOGISTYKI
W SYSTEMIE LOGISTYKI RESORTU ON

źródło: Plan przebudowy i modernizacji sił zbrojnych RP w latach 2003-2008

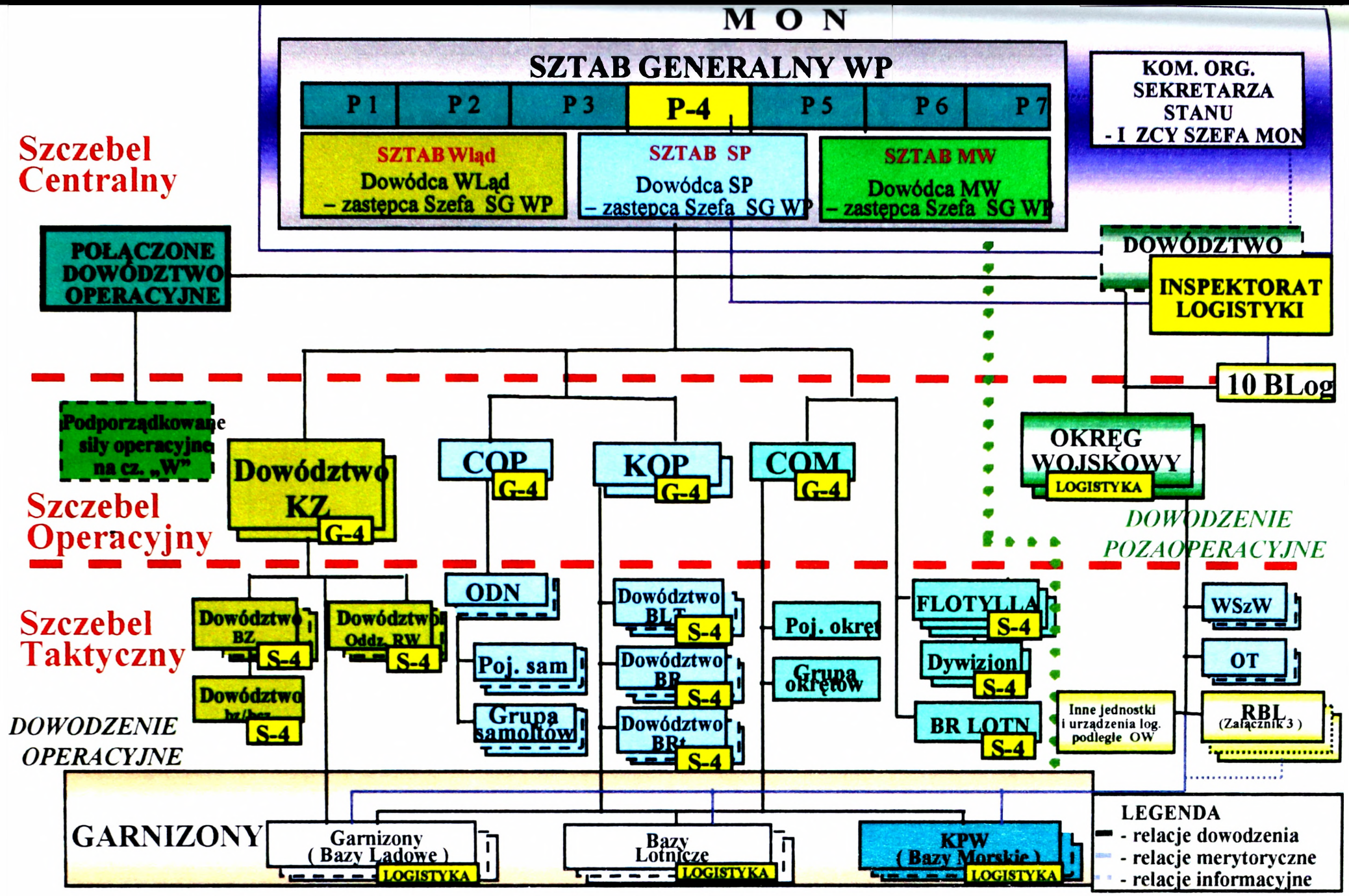
Załącznik 16

LOGISTYKA RESORTU ON W SYSTEMIE DOWODZENIA SZ RP CZASU „P" i „W" wariant I

Załącznik 17

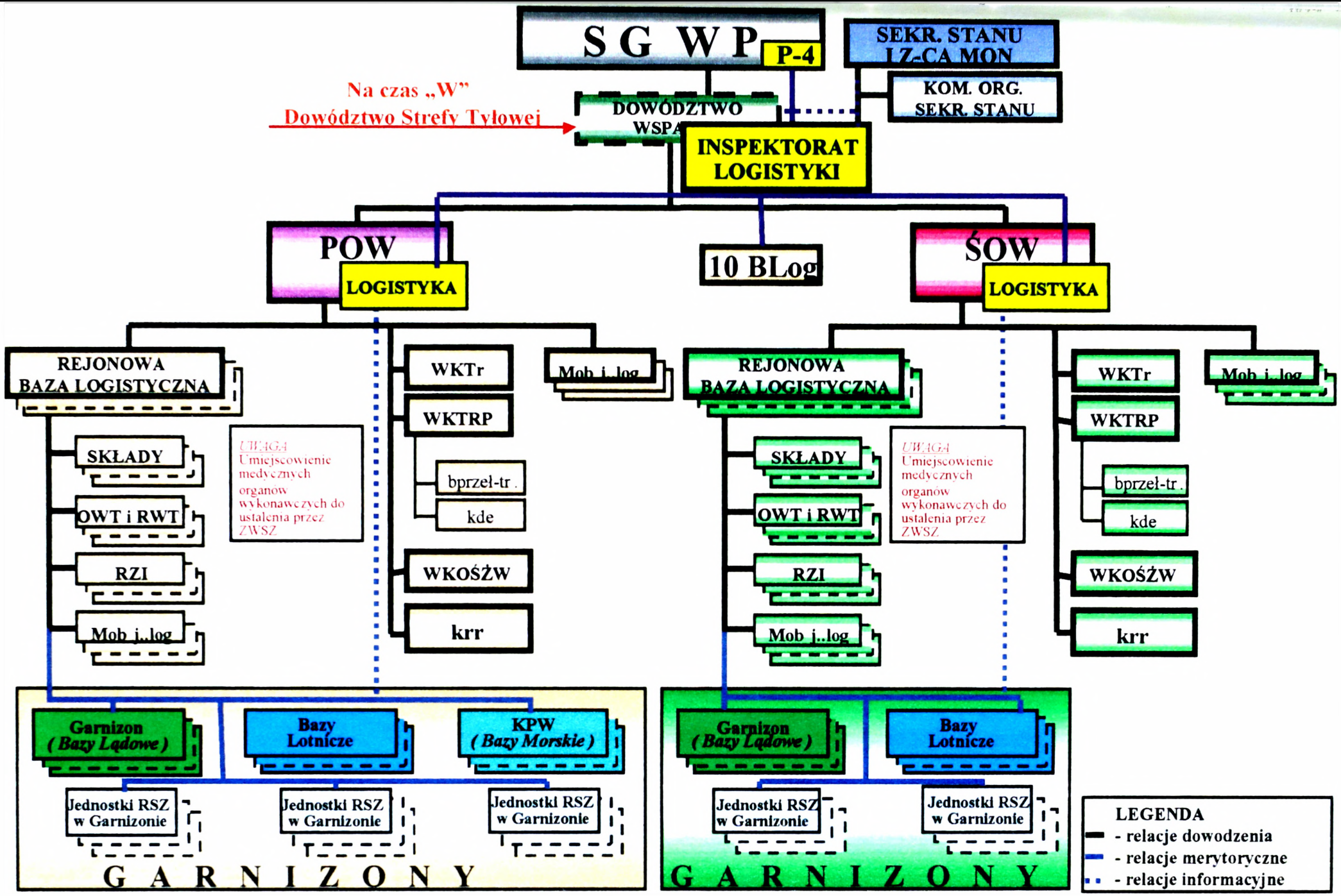
źródło: Plan przebudowy i modernizacji SZ RP w latach 2003 - 2008

LOGISTYKA RESORTU ON W SYSTEMIE DOWODZENIA SZ RP CZASU „P” i „W” wariant II

Załącznik 18

źródło: Plan przebudowy i modernizacji SZ RP w latach 2003 - 2008

LOGISTYKA SIŁ ZBROJNYCH RP CZASU „P" i „W"

Załącznik 19

źródło: Plan przebudowy i modernizacji SZ RP w latach 2003 - 2008

KRYTERIA PODZIAŁU:

I. USYTUOWANIE GARNIZONU W STRUKTURACH SIŁ ZBROJNYCH

- LĄDOWE
- LOTNICZE
- MARYNARKA WOJENNA

- RÓŻNORODNE
- JREDNORODNE

II. ZNACZENIE, RANGA GARNIZONU, WIELKOŚĆ (LICZBA JW.)

- BARDZO DUŻE (ponad 50 JW)
- DUŻE (30–50 JW)
- ŚREDNIE (20–30 JW)
- MAŁE (do 10 JW)

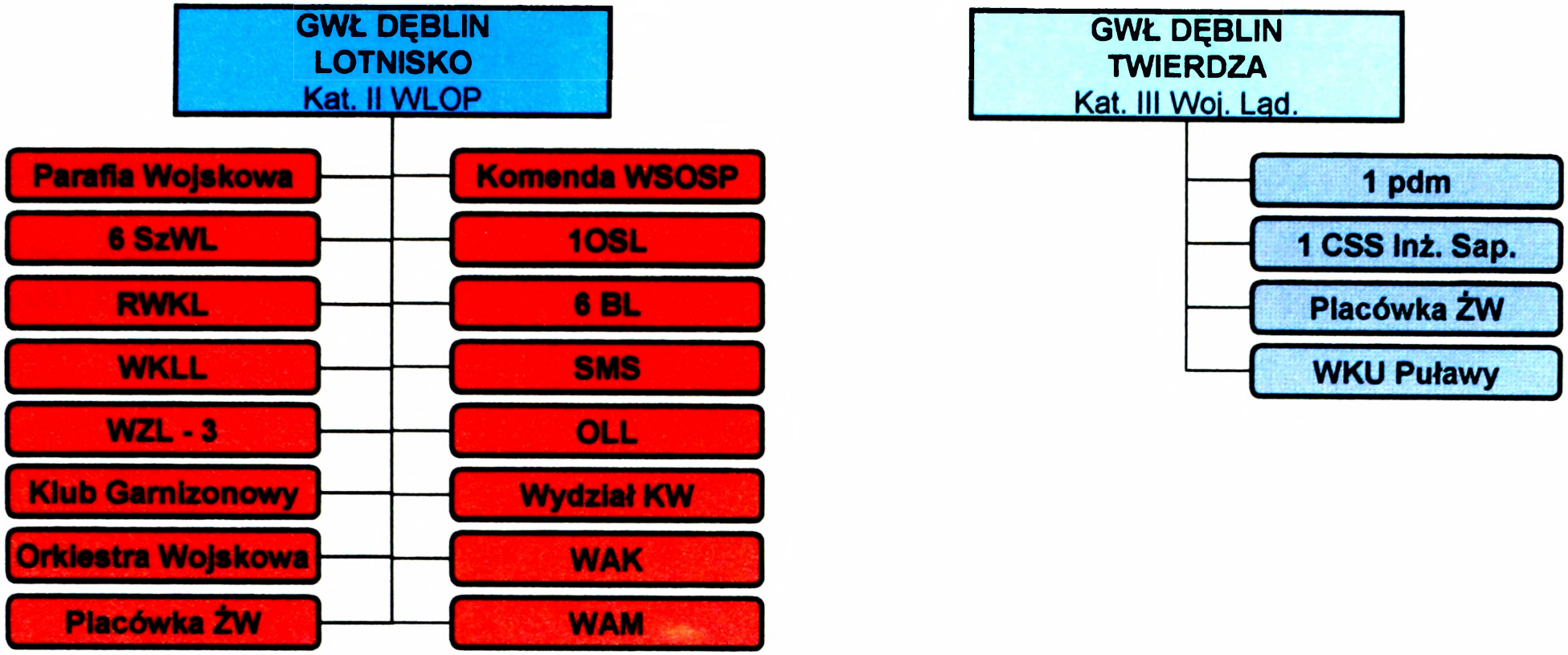
III. DOSTĘPNOŚĆ

- OTWARTE
- ZAMKNIĘTE
- MIESZANE

CHARAKTERYSTYKA I PODZIAŁ GARNIZONÓW

Załącznik 20

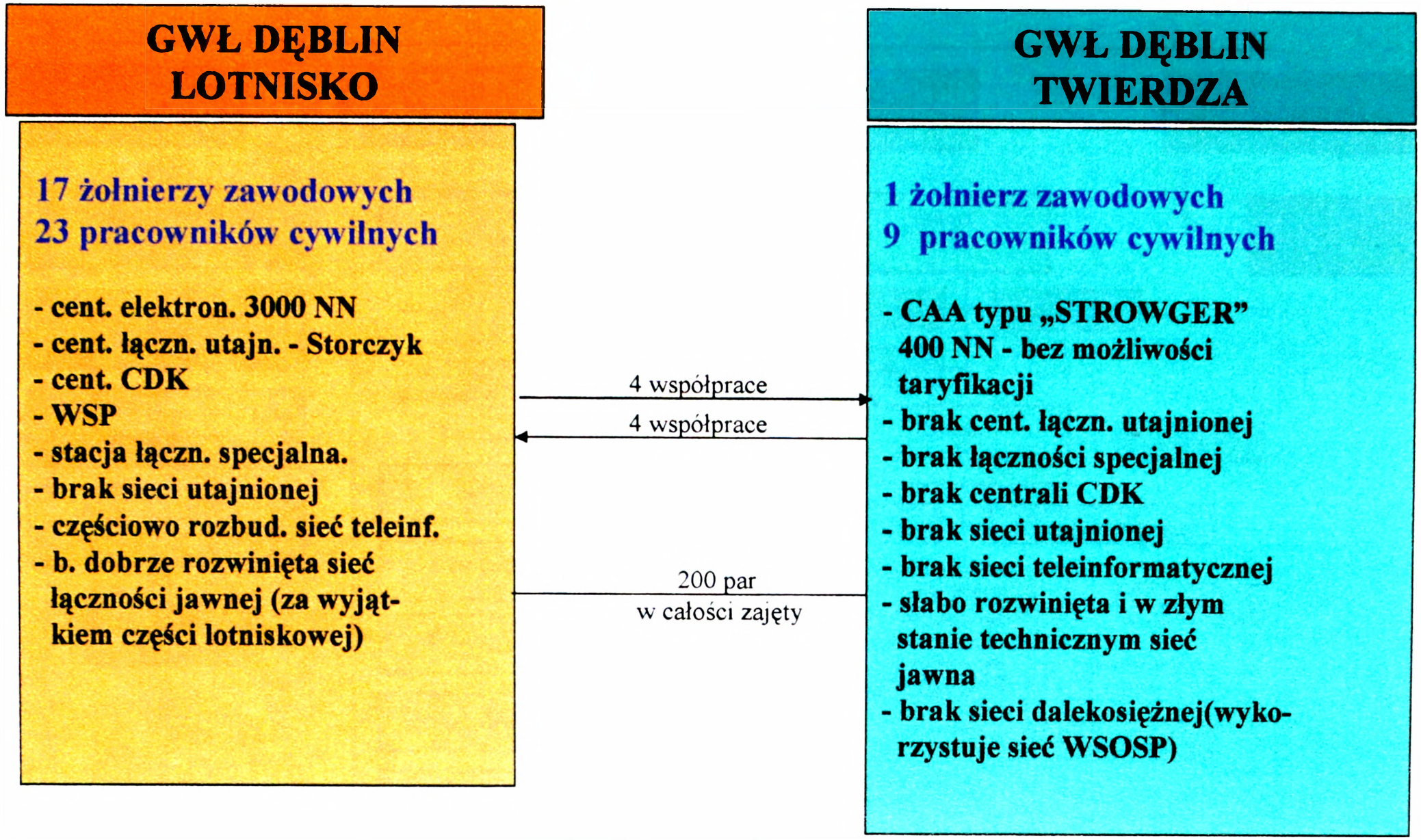
źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów Sztabu Generalnego

JEDNOSTKI I INSTYTUCJE WOJSKOWE OBSŁUGIWANE PRZEZ GWŁ DĘBLIN

źródło: opracowanie własne

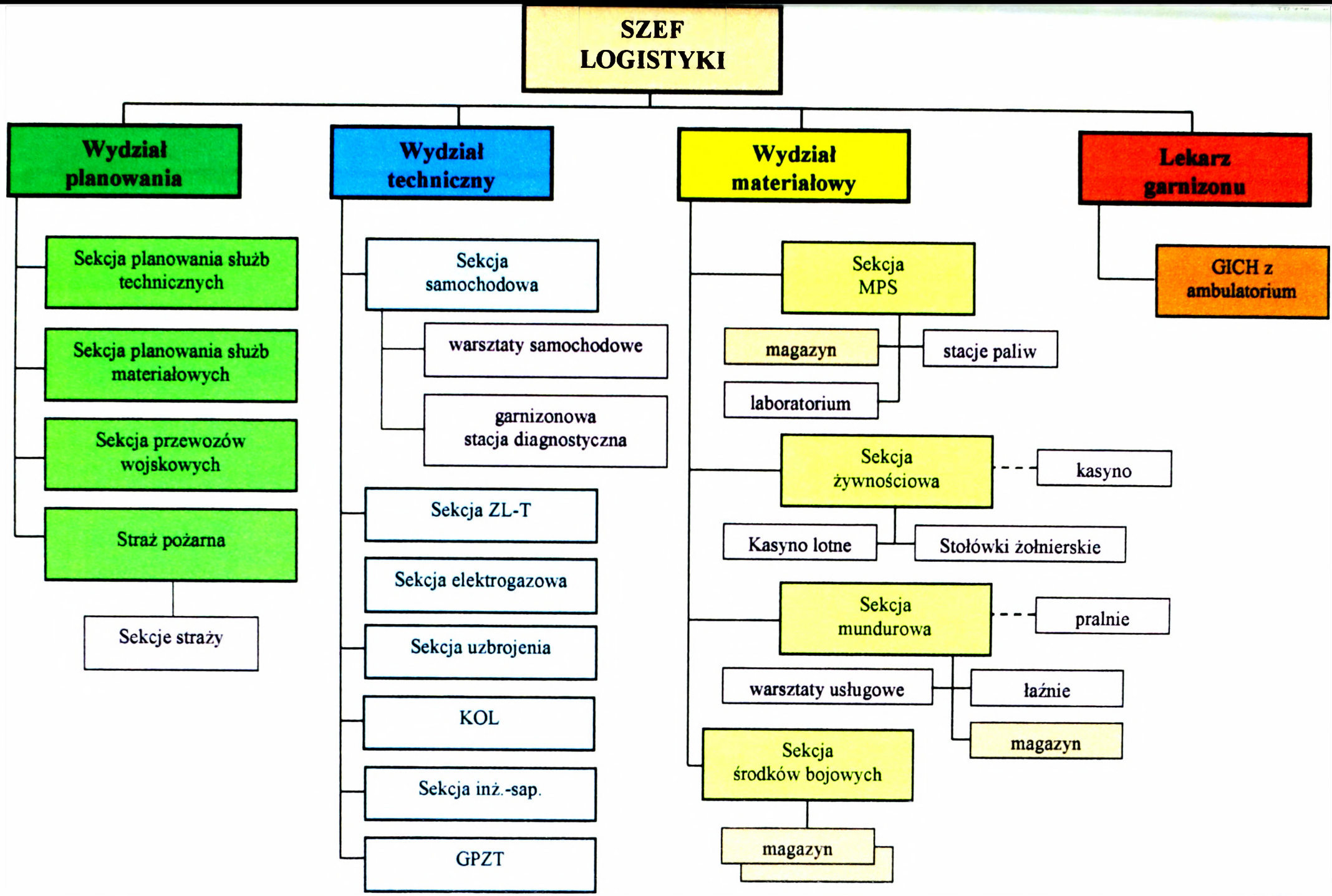
Załącznik 21

STAN SIŁ I ŚRODKÓW GWŁ

źródło: opracowanie własne na podstawie danych WSOSP

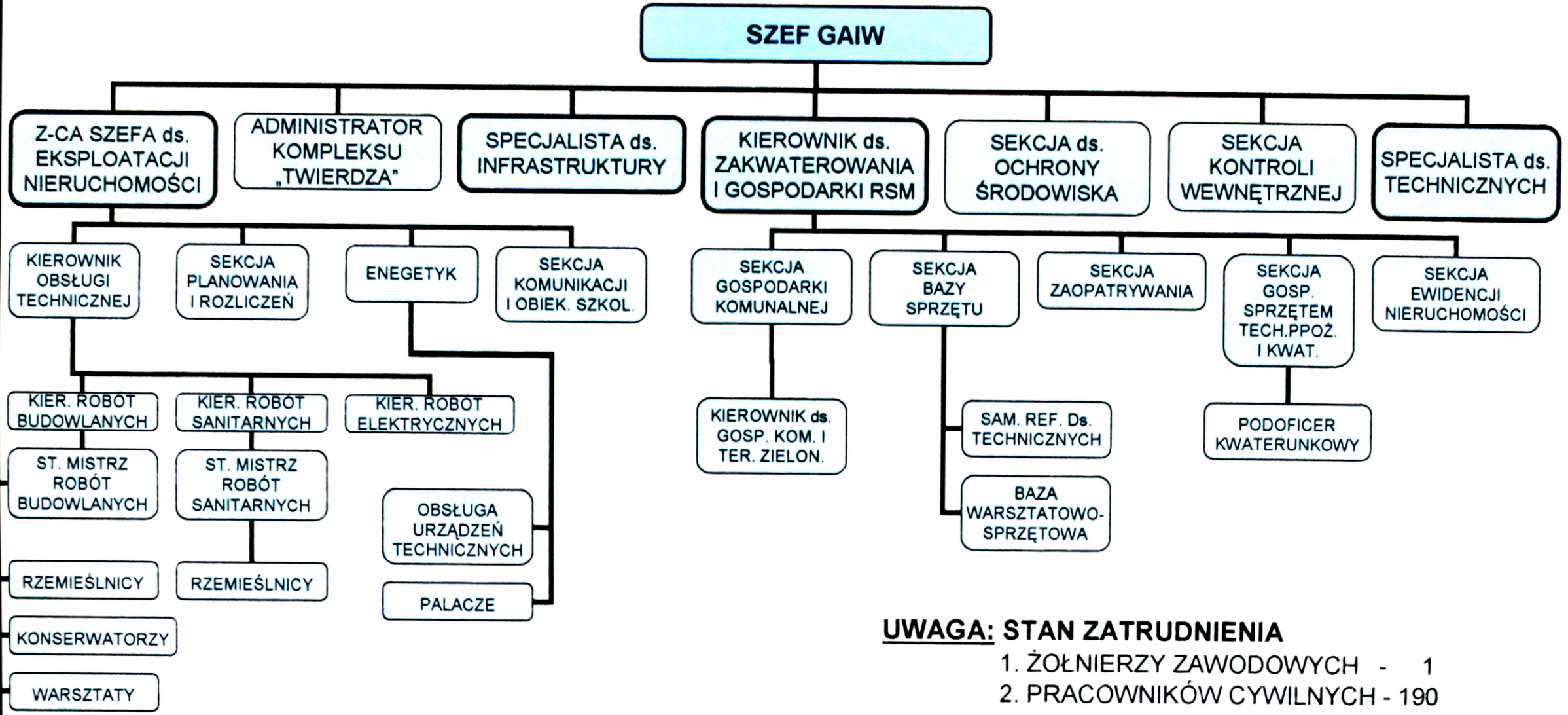
Załącznik 22

Załącznik 23

STRUKTURA ORGANIZACJI LOGISTYKI W GARNIZONIE DĘBLIN

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z gry decyzyjnej w 6 BL

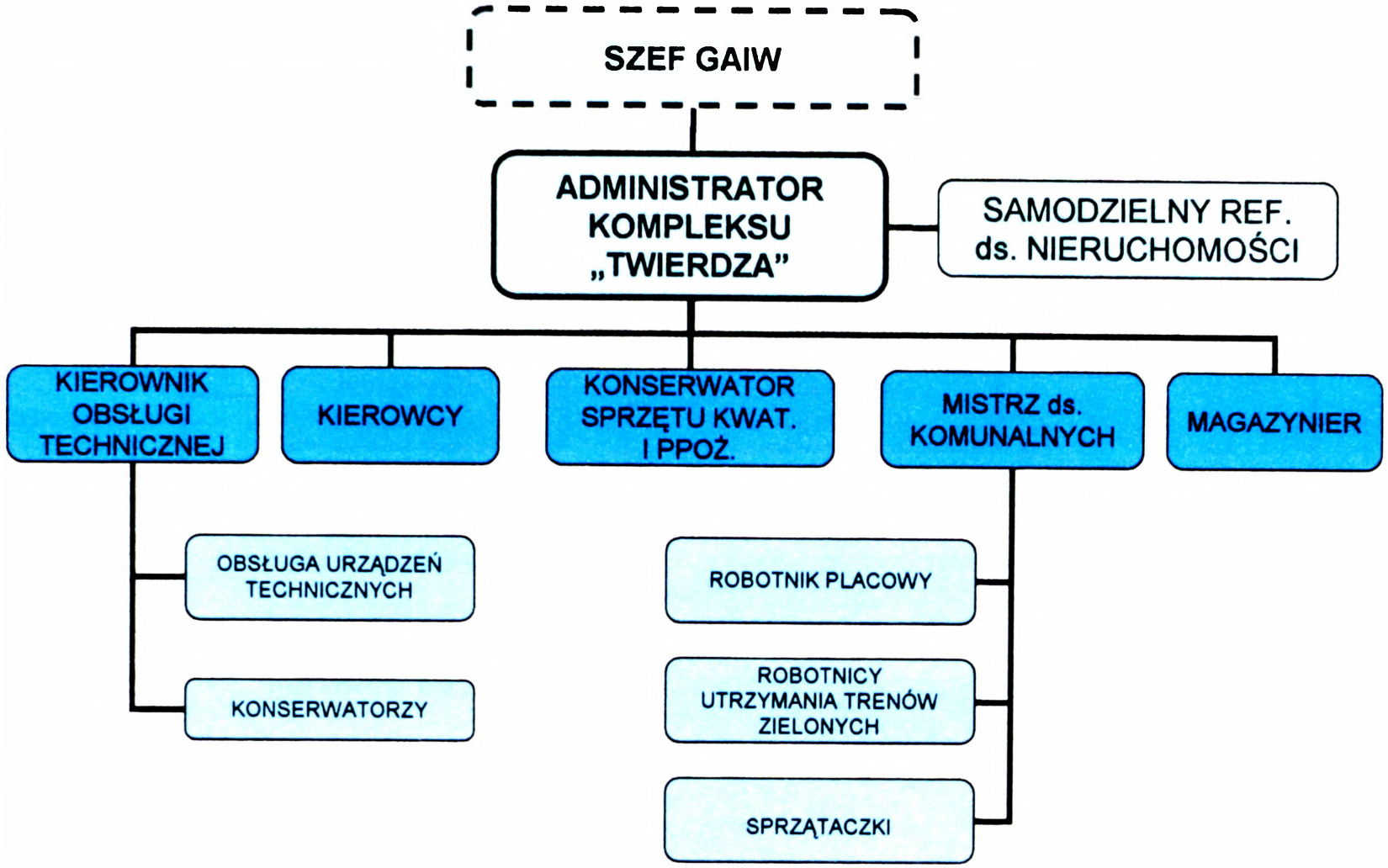
UWAGA: STAN ZATRUDNIENIA

1. ŻOŁNIERZY ZAWODOWYCH - 1
2. PRACOWNIKÓW CYWILNYCH - 190

STRUKTURA ORGANIZACYJNA GAIW DĘBLIN – wariant

źródło: opracowanie własne na podstawie gry decyzyjnej w 6 BL

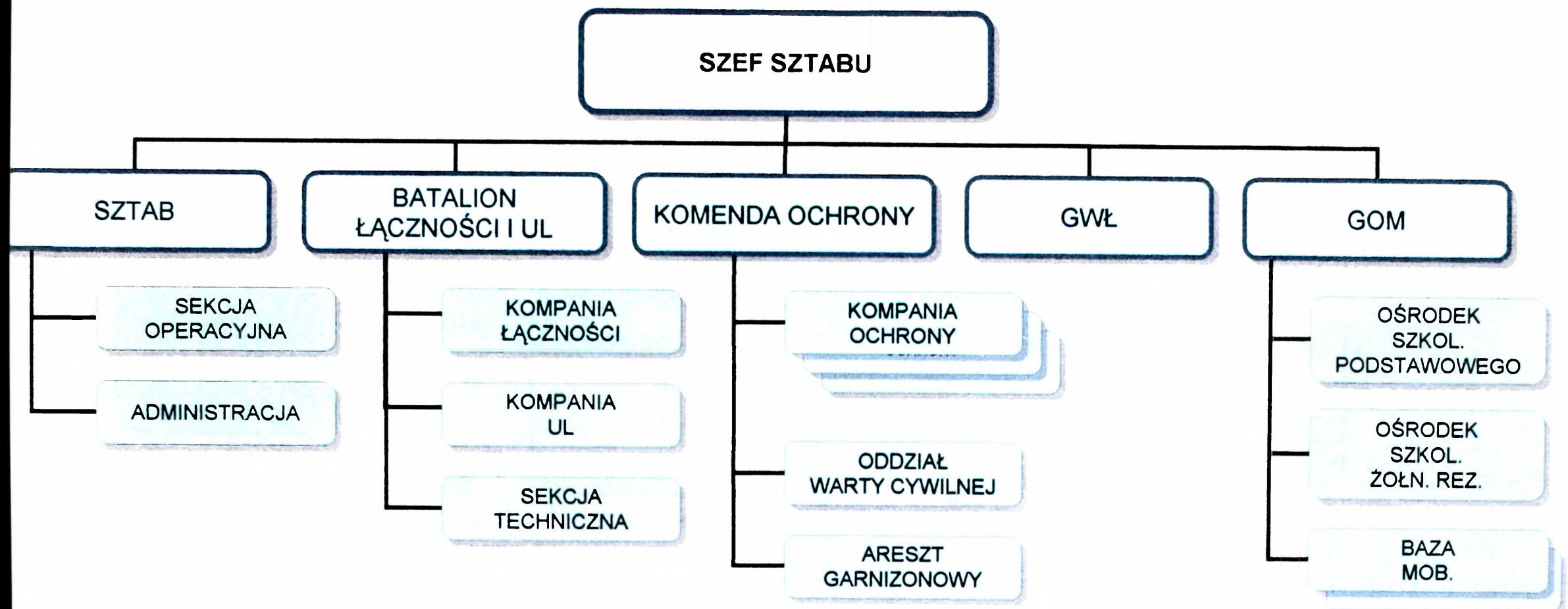
Załącznik 24

STRUKTURA GAIW KOMPLEKSU „TWIERDZA”

źródło: opracowanie własne na podstawie gry decyzyjnej w 6 BL

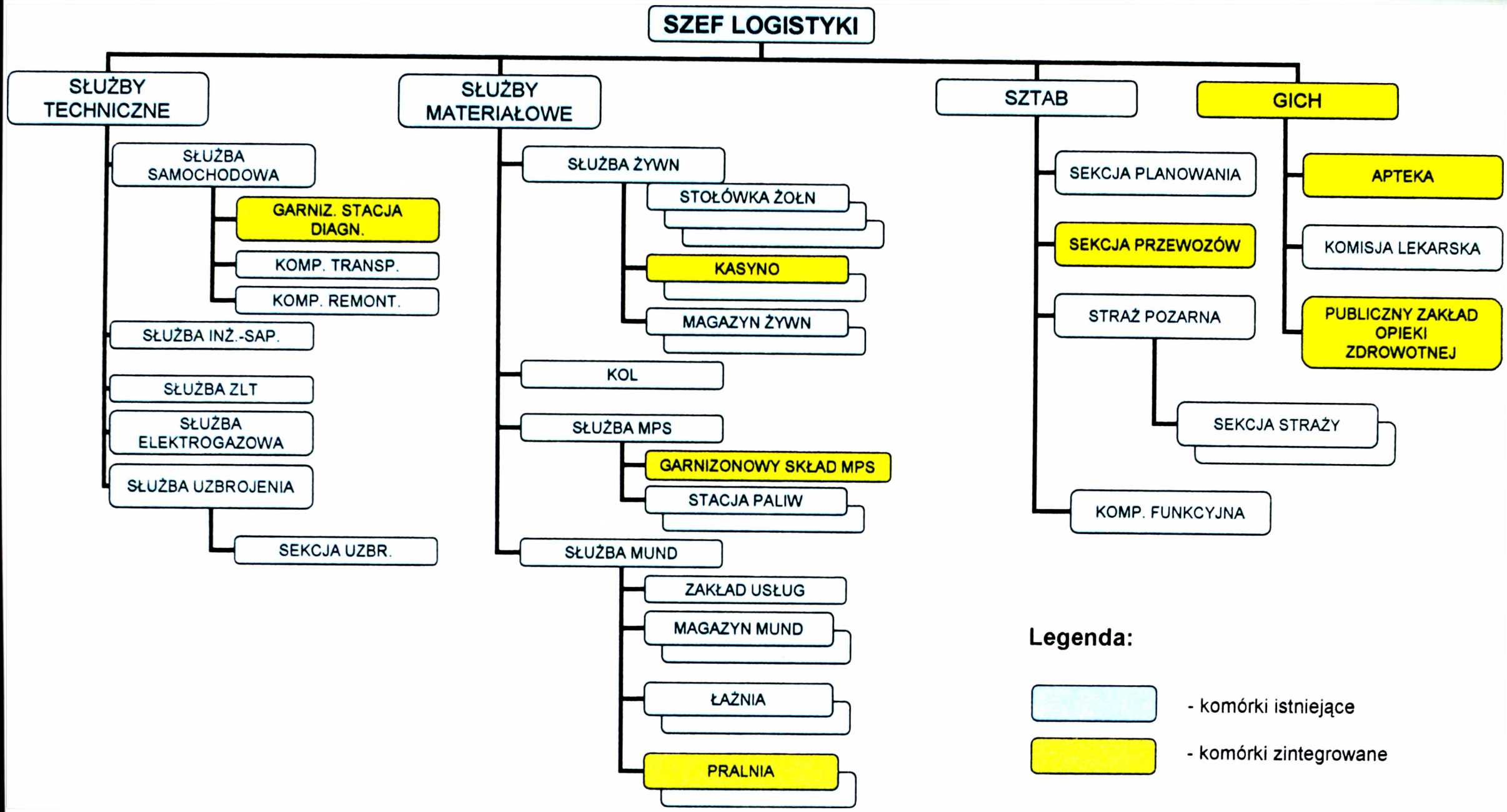
Załącznik 25

STRUKTURA ORGANIZACYJNA SZTABU KOMENDY GARNIZONU

źródło: opracowanie własne na podstawie etatu 6 BL

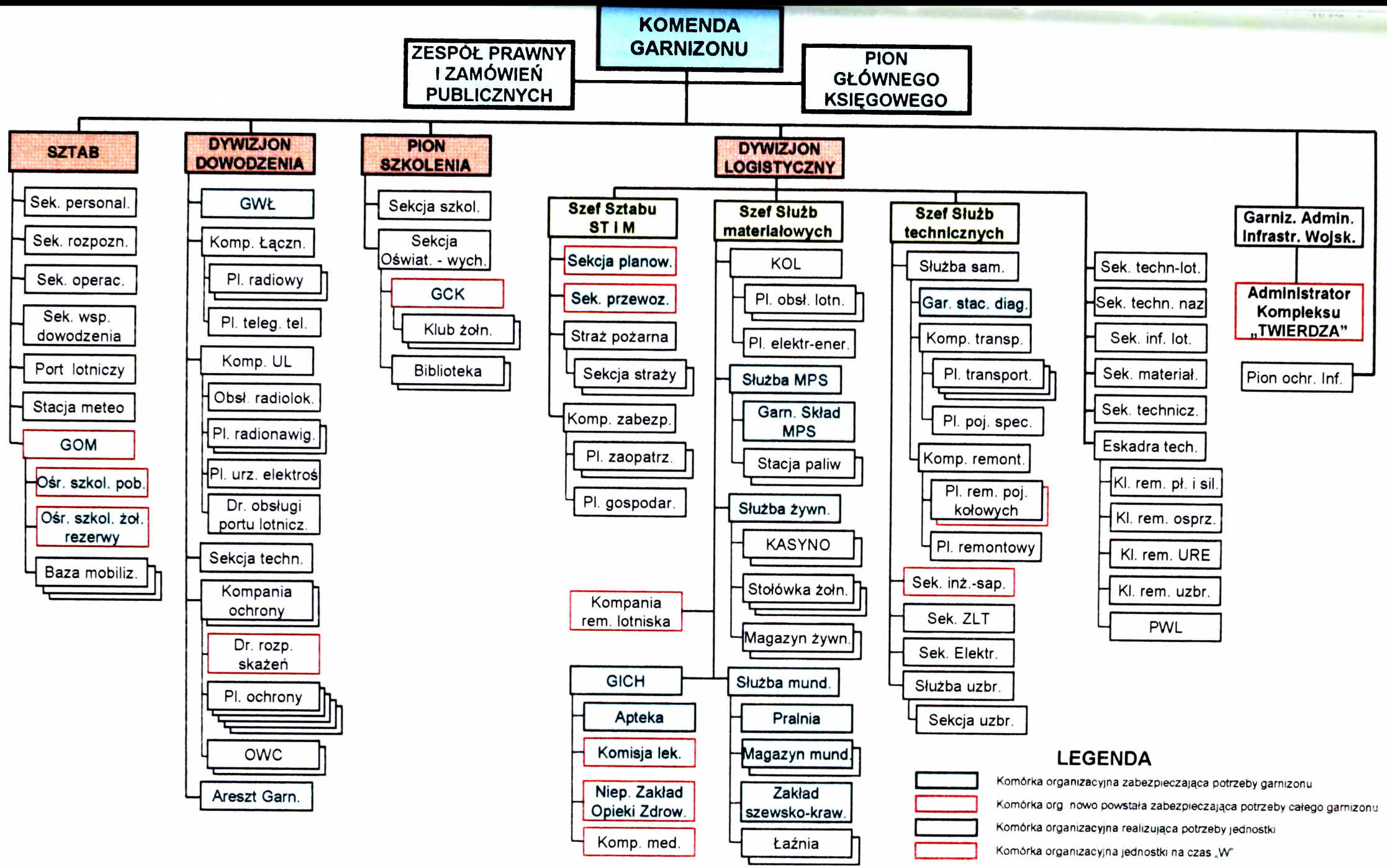
Załącznik 26

STRUKTURA ORGANIZACYJNA LOGISTYKI KOMENDY GARNIZONU
wariant na strukturze 6 BL

Załącznik 27

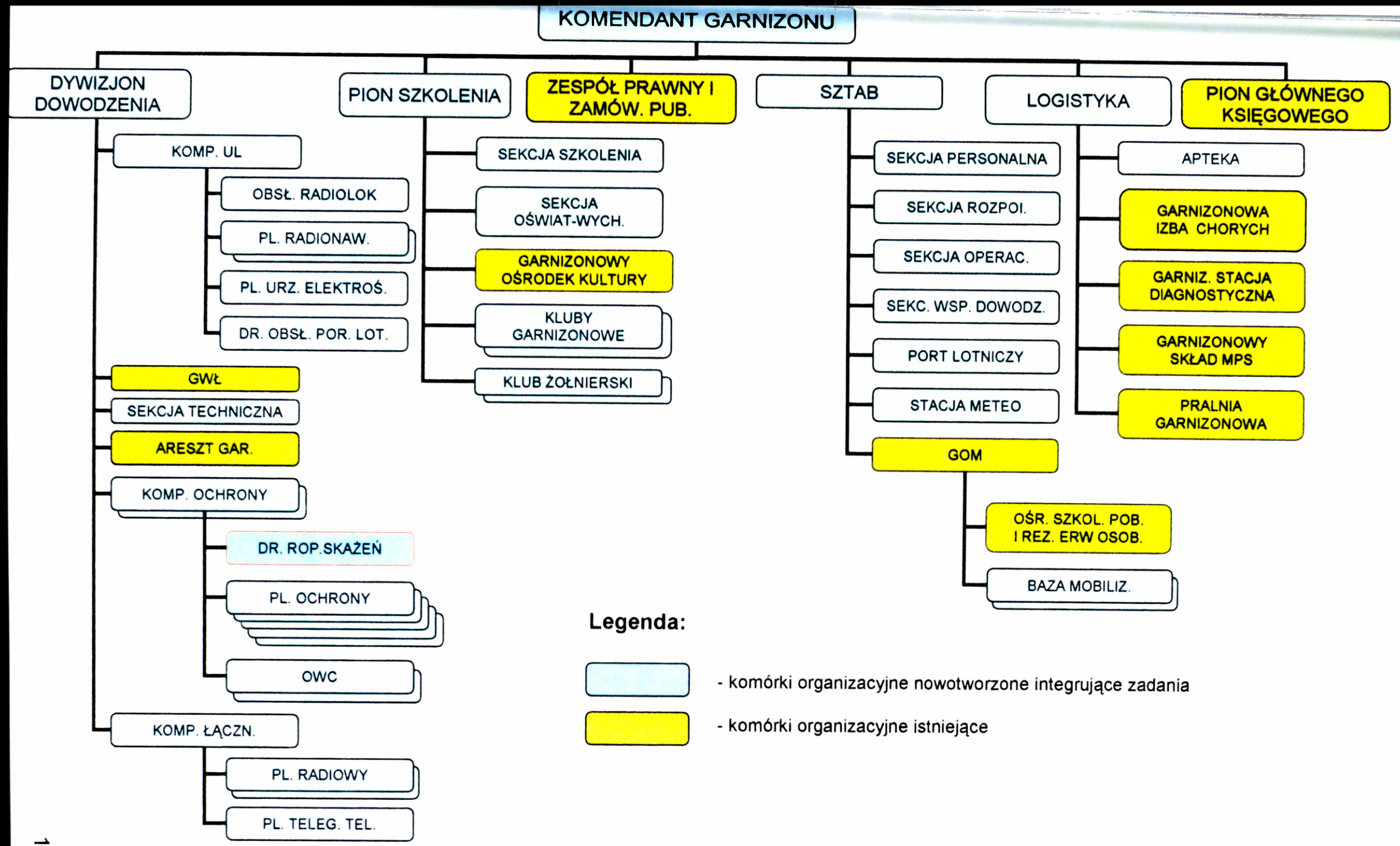
źródło: opracowanie własne na podstawie etatu 6 BL

STRUKTURA ORGANIZACYJNA KOMENDY GARNIZONU **Załącznik 28**

wariant na strukturze 6 BL

źródło: opracowanie własne na podstawie gry decyzyjnej w 6 BL

Legenda:

- komórki organizacyjne nowotworzone integrujące zadania
- komórki organizacyjne istniejące

STRUKTURA ORGANIZACYJNA KOMENDY GARNIZONU
wariant na strukturze 6 BL

Załącznik 29

źródło: opracowanie własne na podstawie gry decyzyjnej w 6 BL

Załącznik 30

ZAŁOŻENIA DO EKSPERYMENTU, JEGO PRZEBIEG I WYNIKI BADAŃ

Eksperyment „GARNIZON" przeprowadzono za zgodą MON - zgodnie z Zarządzeniem Ministra Obrony Narodowej nr PF 61/Org. z dnia 09.07.1998r. w sprawie przeprowadzenia eksperymentu związanego z doskonaleniem funkcjonowania garnizonów Sił Zbrojnych RP oraz rozkazem szefa Sztabu Generalnego WP nr PF 62/Org. z dnia 10.07.98 r. w sprawie organizacji i przebiegu eksperymentu w wytypowanych garnizonach sił zbrojnych.

Celem eksperymentu „GARNIZON" było zweryfikowanie ustalonych i wypracowanych w rozdziałach 2 i 3 wniosków i propozycji racjonalizujących funkcjonowanie garnizonów w aspekcie odciążenia jednostek operacyjnych od realizacji zadań o charakterze gospodarczo-zabezpieczającym jak również mobilizacyjnym.

Do przeprowadzenia eksperymentu zostały wytypowane między innymi jednostki wojskowe garnizonów Dęblin - Lotnisko i Dęblin - Twierdza.

W eksperymencie tym istnieją wspólne obszary działań, które pozwalają wprowadzić rozwiązania zmierzające do poprawy funkcjonowania jednostek, odciążenia jednostek wojskowych od prac gospodarczych i porządkowych, poprawy w zakresie zabezpieczenia materiałowo-technicznego, ochrony obiektów i wykorzystania istniejącej infrastruktury. Są jednak obszary wysoce rozbieżne, utrudniające przeprowadzenie eksperymentu w wielu dziedzinach funkcjonalnych.

Wspólnymi obszarami działań wcześniej ustalonych zmian były:

- planowanie i realizacja przedsięwzięć mobilizacyjnego rozwinięcia;
- ochrona obiektów;
- dyscyplina i porządek w garnizonie;
- zabezpieczenie łączności i informatyka;
- polowa baza szkoleniowa;

- działalność logistyczna, w tym: organizacja żywienia, zakwaterowanie żołnierzy i kadry, magazynowanie zapasów, działalność gospodarcza i usługowa, zabezpieczenie techniczne, zabezpieczenie medyczne, utrzymanie infrastruktury wojskowej, prowadzenie ewidencji mienia wojskowego oraz obrotu materiałowego we wszystkich działach zaopatrzenia;
- działalność społeczno-wychowawcza: zaspokajanie różnorodnych potrzeb kulturalno-oświatowych i rekreacyjno-sportowych środowiska wojskowego.

Ustalono też **rozbieżne obszary działań** wynikające głównie z charakteru jednostek tworzących garnizony lotnicze i lądowe. Naturalnymi utrudnieniami w tworzeniu koncepcji jednolitego garnizonu są również: rozległy obszar podlegający ochronie, rozdzielenie garnizonów (dotychczasowych) terenem miejskim i linią kolejową oraz duża liczba obiektów oddalonych. Obiekty oddalone obydwu garnizonów są bardzo ważne w sprawnym funkcjonowaniu jednostek, gdyż zabezpieczają ich proces szkolenia. Większość tych obiektów oddalona jest od garnizonów o 5-15 km, część z nich leży po lewej stronie rzek Wisła i Wieprz.

W ramach eksperymentu „GARNIZON" wynikła potrzeba utworzenia organu zabezpieczającego garnizon Dęblin (KOMENDA GARNIZONU - BAZA WOJSKOWA) opartego na czterech zasadniczych pionach funkcjonalnych, które realizowałyby zadania na rzecz wszystkich jednostek garnizonu i obejmowałyby określone obszary działalności. Obszary te, piony organizacyjne i zadania przedstawia tabela nr 7.

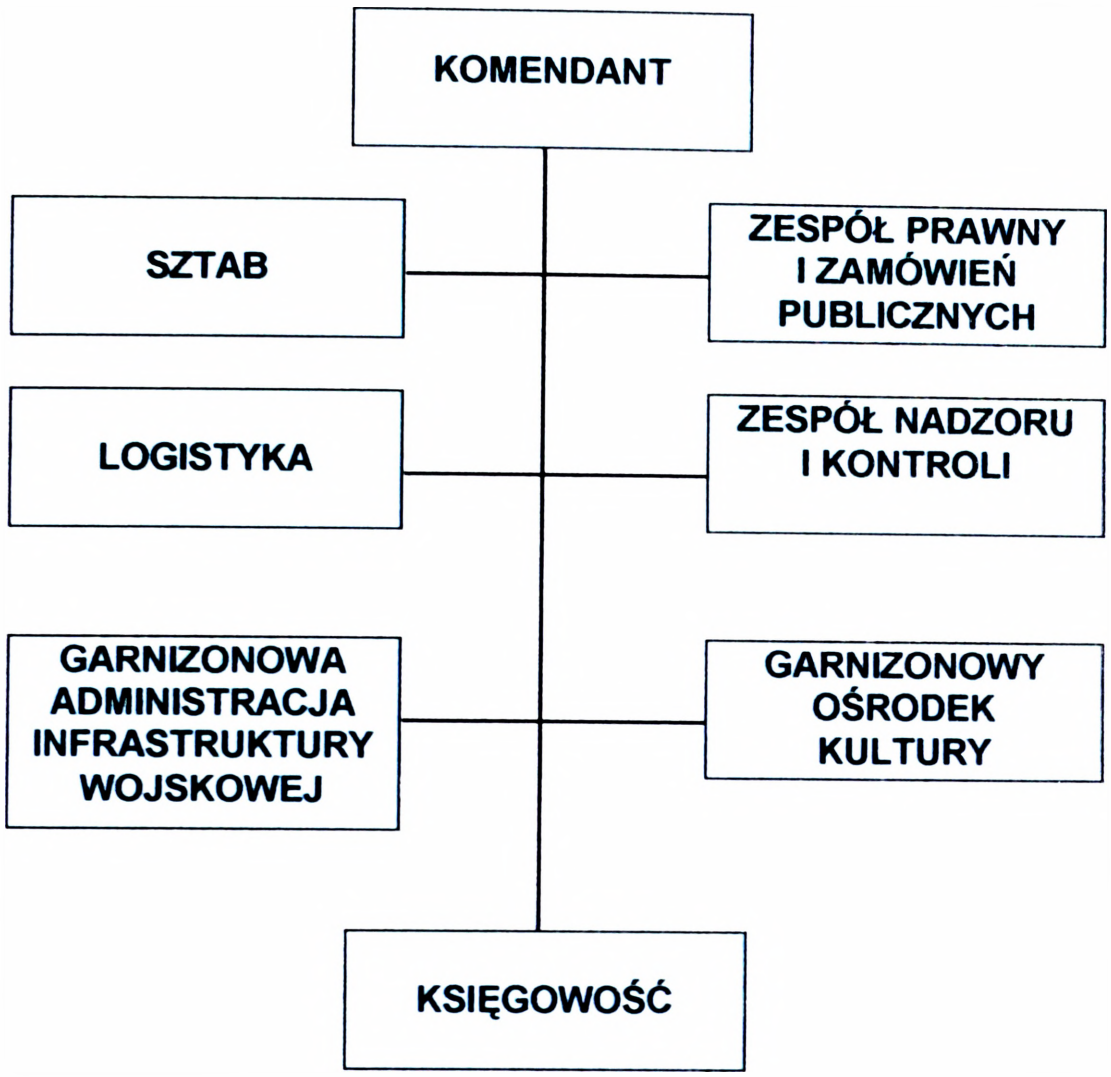
Podczas eksperymentu utworzono komendę garnizonu wykorzystując możliwe warianty, w których wcześniej określono obszary działań, piony funkcjonalne oraz realizowane zadania.

Tabela 7

OBSZARY DZIAŁALNOŚCI GARNIZONU

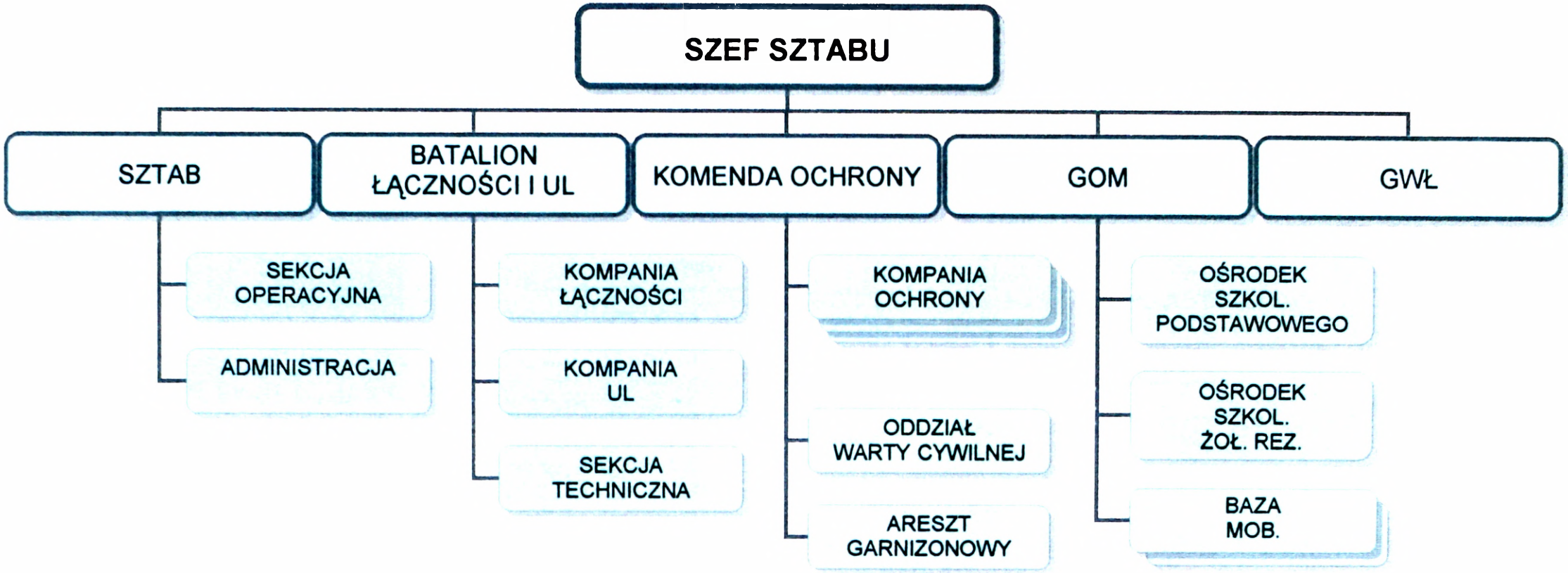
PION SZTABOWY	PION LOGISTYCZNY
ZASADNICZE ZADANIA	
- planowanie i organizacja służb garnizonowych i ochrony obiektów; - współpraca z władzami samorządowymi i organami administracji wojskowej; - organizacja uroczystości garnizonowych; - koordynacja spraw związanych z utrzymaniem łączności; - planowanie i organizacja przedsięwzięć mobilizacyjnych garnizonu (komórka mobilizacyjna); - planowanie i organizacja obrony terytorialnej (terenu) garnizonu; - organizacja regulacji ruchu wojsk w garnizonie; - obsługa bazy szkoleniowej; - kontrola dyscypliny w garnizonie (patrolowanie); - zabezpieczenie regulacji ruchu wojsk w garnizonie	- organizacja zabezpieczenia zakwaterowania żołnierzy i kadry; - organizacja zbiorowego żywienia; - organizacja gospodarki magazynowej (dla potrzeb jednostek i bazy mob.); - organizacja usług medycznych; - organizacja zabezpieczenia technicznego; - organizacja utrzymania infrastruktury i porządku w obiektach wojskowych; - organizacja ochrony ppoż.; - transport i obsługa techniczna; - organizacja zabezpieczenia potrzeb socjalno-bytowych
PION FINANSOWY	**PION SPOLECZNO-WYCHOWAWCZY**
ZASADNICZE ZADANIA	
- planowanie i realizacja budżetu; - obsługa kasowa jednostek; - księgowość; - ewidencja ilościowo-wartościowa majątku trwałego i zapasów; - rachuba płac; - rozliczenia podatkowe	- współuczestniczenie w kształtowaniu postaw żołnierzy zgodnie z wymogami służby wojskowej; - organizacja zabezpieczenia potrzeb kulturalnych; - zagospodarowanie czasu wolnego stanów osobowych.

Te warianty struktur (rys. 23, 24 i 26) to: komenda garnizonu utworzona w strukturze istniejącej 6 BL, poszerzonej o wybrane elementy niezbędne do zintegrowania i zabezpieczenia jednostek wojsk lądowych, oraz komenda garnizonu o strukturze bazy lotniczej typu „B" (rys. 23).

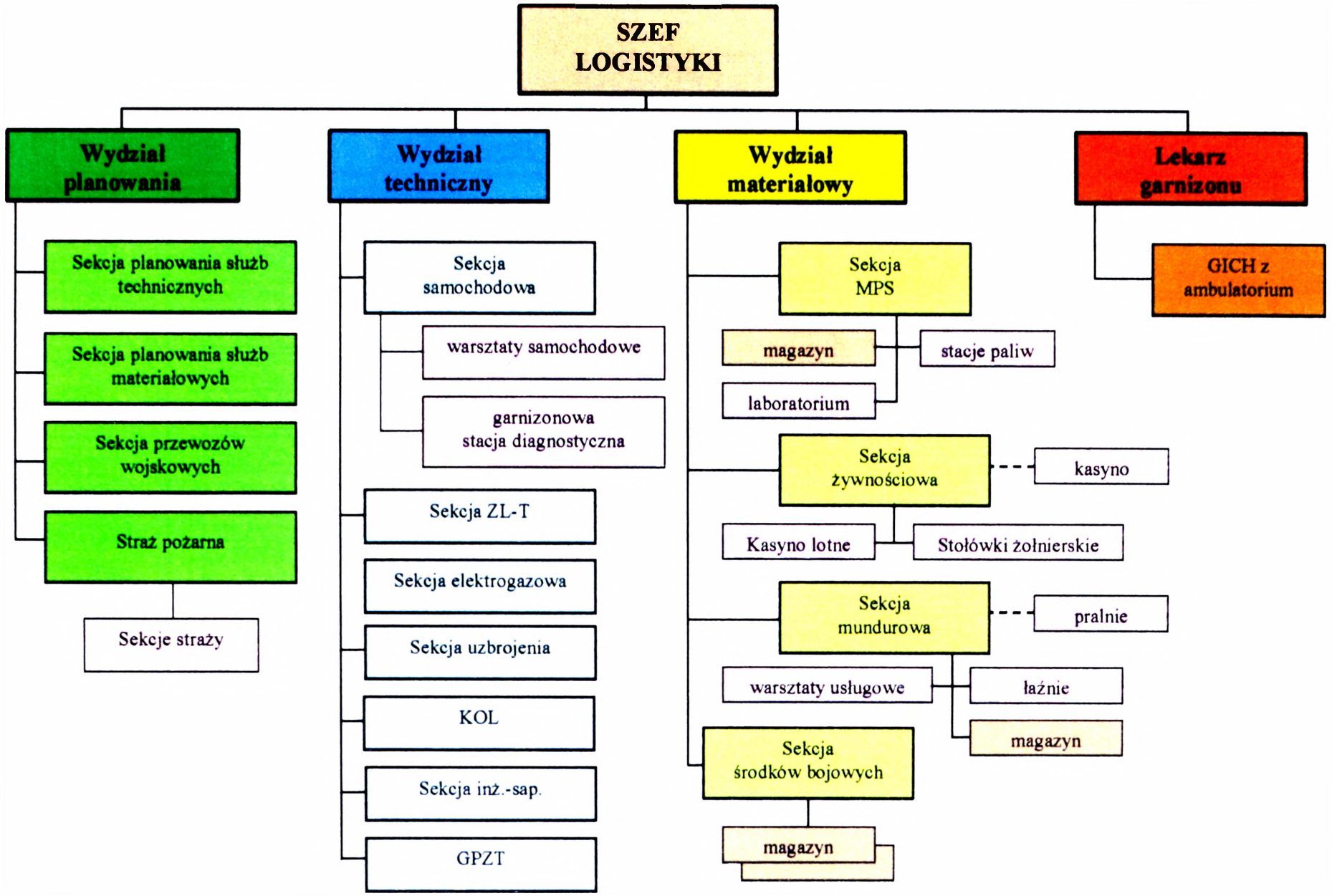
Rys. 23. Struktura organizacyjna Komendy Garnizonu - wariant 1

źródło: opracowanie własne

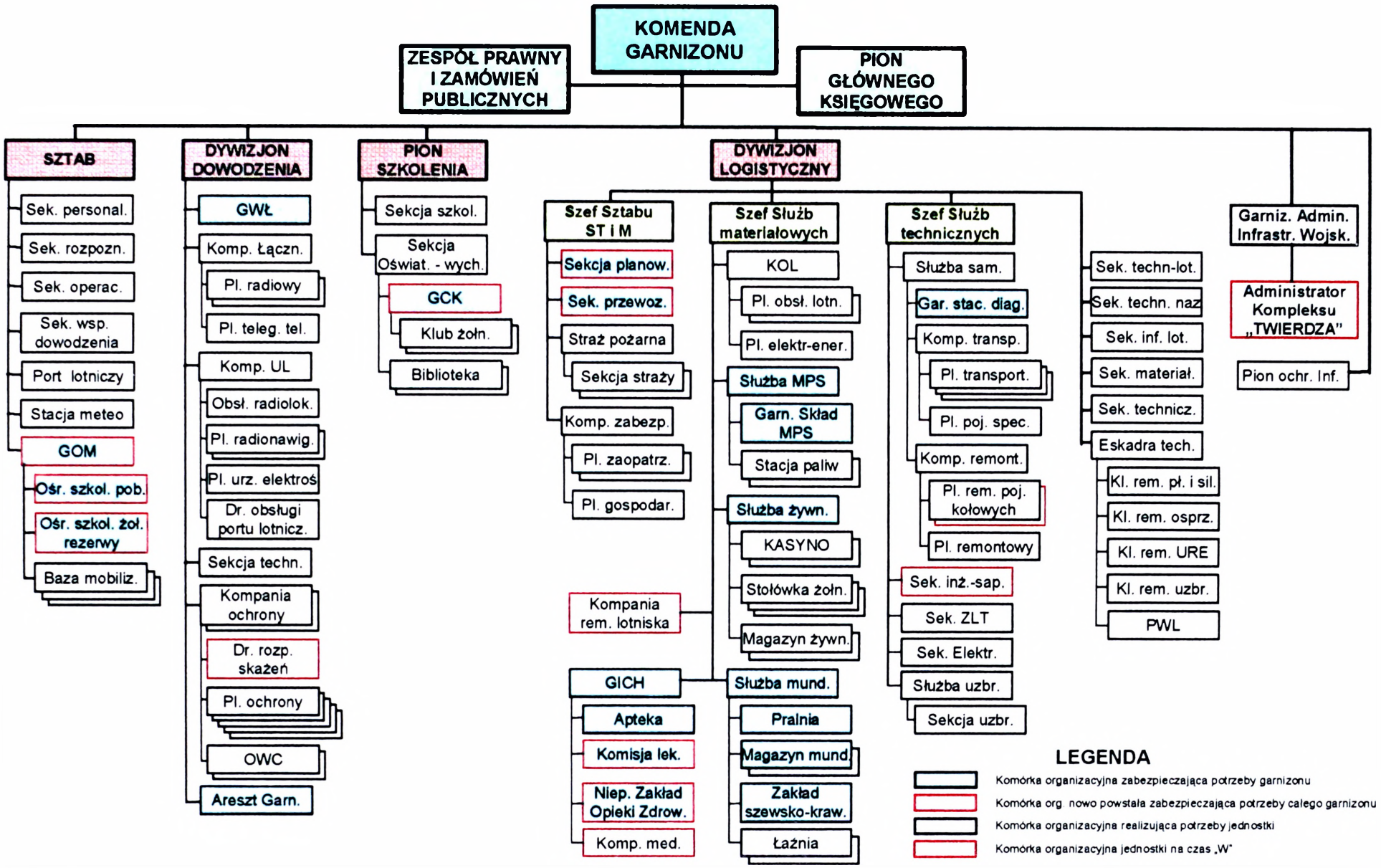
Rys. 24. Struktura organizacyjna Sztabu Komendy Garnizonu – wariant

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z gry decyzyjnej w 6 BL

Rys. 25. Struktura organizacyjna logistyki Garnizonu Dęblin

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z gry decyzyjnej w 6 BL

Rys. 26. Struktura organizacyjna Komendy Garnizonu – wariant 2

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów z gry decyzyjnej w 6 BL

W wariancie 2 proponuję strukturę komendy garnizonu opierającą się na strukturze bazy lotniczej typu „B" (rys.26).

W toku badań ustalono przedstawione w rozdziale trzecim, pewne dziedziny działalności garnizonów Dęblina, które mogą być w części lub całkowicie zaprogramowane i realizowane w strukturach jednego „nowego" garnizonu. Te dziedziny działalności, ich zakres możliwości były w dokonanym eksperymencie analizowane w poszczególnych pionach funkcjonalnych, sprawdzane podczas gier decyzyjnych, stanowiły elementy ćwiczeń i treningów sztabowych, a przede wszystkim były poddane weryfikacji.

Eksperyment i weryfikacja dotyczyły:

- ❖ funkcjonowania garnizonowego węzła łączności odnośnie do możliwości i zakresu, a także kosztów utworzenia jednego GWŁ;
- ❖ możliwości utworzenia garnizonowego ośrodka mobilizacji;
- ❖ organizacji ochrony i obrony infrastruktury wojskowej w garnizonie;
- ❖ zasad, możliwości, organizacji funkcjonowania organów finansowych komend garnizonów, ich obowiązków i kompetencji;
- ❖ zasad funkcjonowania logistyki garnizonu odnośnie do:
  - ○ **zabezpieczenia materiałowego** w zakresie:

    – organizacji żywienia i zaopatrywania w środki bojowe i materiałowe w warunkach garnizonowych i polowych,

    – możliwości utworzenia jednej garnizonowej bazy usługowej realizującej usługi pralnicze, krawiecko-szewskie i handlowe,

    – zadań etatowych służb materiałowych garnizonu wynikających z organizacji systemu gospodarowania środkami bojowymi i materiałowymi (ewidencja, sprawozdawczość, planowanie, dystrybucja i odbiór środków materiałowych),

    – współzależności jednostek operacyjnych w stosunku do jednostek garnizonu,

    – prowadzenia ewidencji ilościowo-wartościowej w służbach materiałowych w pionie głównego księgowego oraz zasady rozliczeń

pomiędzy służbami garnizonu a jednostkami będącymi na zaopatrzeniu bazy lotniczej,

– sposobu wypracowania zadań, zakresu kompetencji i odpowiedzialności dla tworzonych organów garnizonowych,

– obiegu informacji i zasad sprawozdawczości w poszczególnych służbach garnizonu;

- **zabezpieczenia technicznego** w zakresie:

– odpowiedzialności za stan techniczny UiSW oraz eksploatacje po przeniesieniu bazy obsługowo-remontowej sprzętu technicznego ogólnego przeznaczenia ze struktur jednostek wojskowych do struktur garnizonu,

– zapewnienia możliwości realizacji zadań remontowych w warunkach stacjonarnych w aspekcie utworzenia struktury obsługowo-remontowej garnizonu na bazie etatów pododdziałów remontowych jednostek wojskowych,

– zapewnienia szkolenia specjalistycznego w nowych uwarunkowaniach, a w szczególności przygotowania specjalistów do realizacji zadań zabezpieczenia technicznego w warunkach polowych oraz szkolenia żołnierzy rezerwy;

– wprowadzenia do struktur „Garnizonu" (uwzględniając rachunek ekonomiczny) takich elementów zabezpieczenia technicznego jak: stacje diagnostyczne, ładowania akumulatorów i myjnie pojazdów;

– utworzenia garnizonowych punktów zaopatrywania, jako zasadniczych elementów zaopatrywania w środki techniczne jednostek wojskowych;

- **zabezpieczenia medycznego** w zakresie:

– organizacji zabezpieczenia medycznego oraz wyposażenia technicznego personelu służby zdrowia,

– możliwości koordynowania zadań służby zdrowia związanych ze świadczeniem usług medycznych (gromadzenie i przekazywanie

informacji na temat możliwości uzyskania usług medycznych w garnizonie),

– współudziału w organizowaniu pomocy doraźnej w garnizonie (współpraca z zakładami opieki zdrowotnej, stacją pogotowia ratunkowego, itp.),

– korygowania, w oparciu o plan działania, zabezpieczenia medycznego w sytuacjach szczególnych (katastrofy, klęski żywiołowe, awarie, itp.) na terenie garnizonu;

- **zabezpieczenia transportowego** w zakresie:

  – planowania i organizowania przewozów samochodowych zaopatrzenia w garnizonie w ramach systemu przewozów scentralizowanych,

  – planowania i organizowania wojskowych przewozów zaopatrzenia transportem kolejowym,

  – sprawowania nadzoru eksploatacji i utrzymania wojskowych bocznic kolejowych, wojskowego taboru kolejowego i sprzętu przeładunkowego w jednostkach garnizonu;

- **infrastruktury** w zakresie:

  – możliwości magazynowania, zgodnie z wymogami technologicznymi określonych środków materiałowo-technicznych oraz utrzymania kompleksów wojskowych i infrastruktury specjalnej (w tym technicznej);

- **Działalności kulturalno-oświatowej** w zakresie możliwości powołania garnizonowej struktury organizacyjnej w formie ośrodka czy centrum kultury.

Do tak zakreślonego obszaru i założeń badawczych ułożono harmonogram realizacji eksperymentu.

Zasadniczą sprawą gwarantującą sprawne przeprowadzenie eksperymentu „GARNIZON", było rozłożenie w czasie planowanych przedsięwzięć. Harmonogram przeprowadzenia eksperymentu przedstawia rys. 27.

W związku z powyższym, po zakończeniu okresu wstępnego, prowadzono eksperyment w trzech zasadniczych etapach:

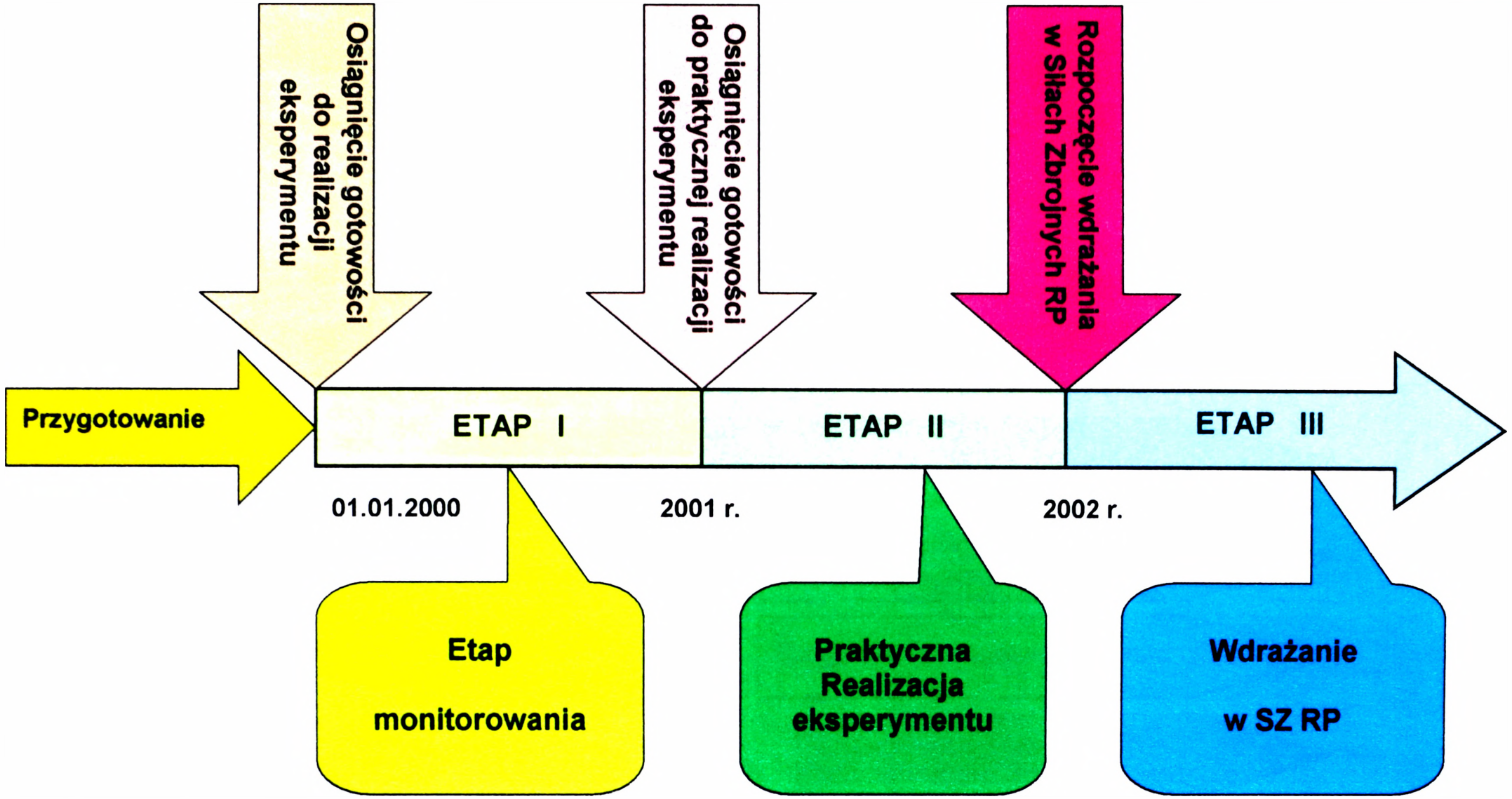
ETAP I Przygotowanie eksperymentu,

ETAP II Praktyczna realizacja w garnizonach Dęblin-Lotnisko i Dęblin-Twierdza

ETAP III Opracowanie wniosków z eksperymentu. Ustalenie nowych struktur i zasad funkcjonowania garnizonu Dęblin, a w następstwie tego - ogólnych zasad organizacji garnizonów w Siłach Zbrojnych RP

W okresie wstępnym, trwającym do końca 1999 r. (rys. 6), uznano, że zasadne było wypracowanie koncepcji, założeń, badanie struktur, przygotowanie harmonogramu, określenie zakresu eksperymentu i sprecyzowanie sposobu realizacji zamierzonych przedsięwzięć. Dlatego też po grze decyzyjnej w garnizonie Dęblin - Lotnisko planowano:

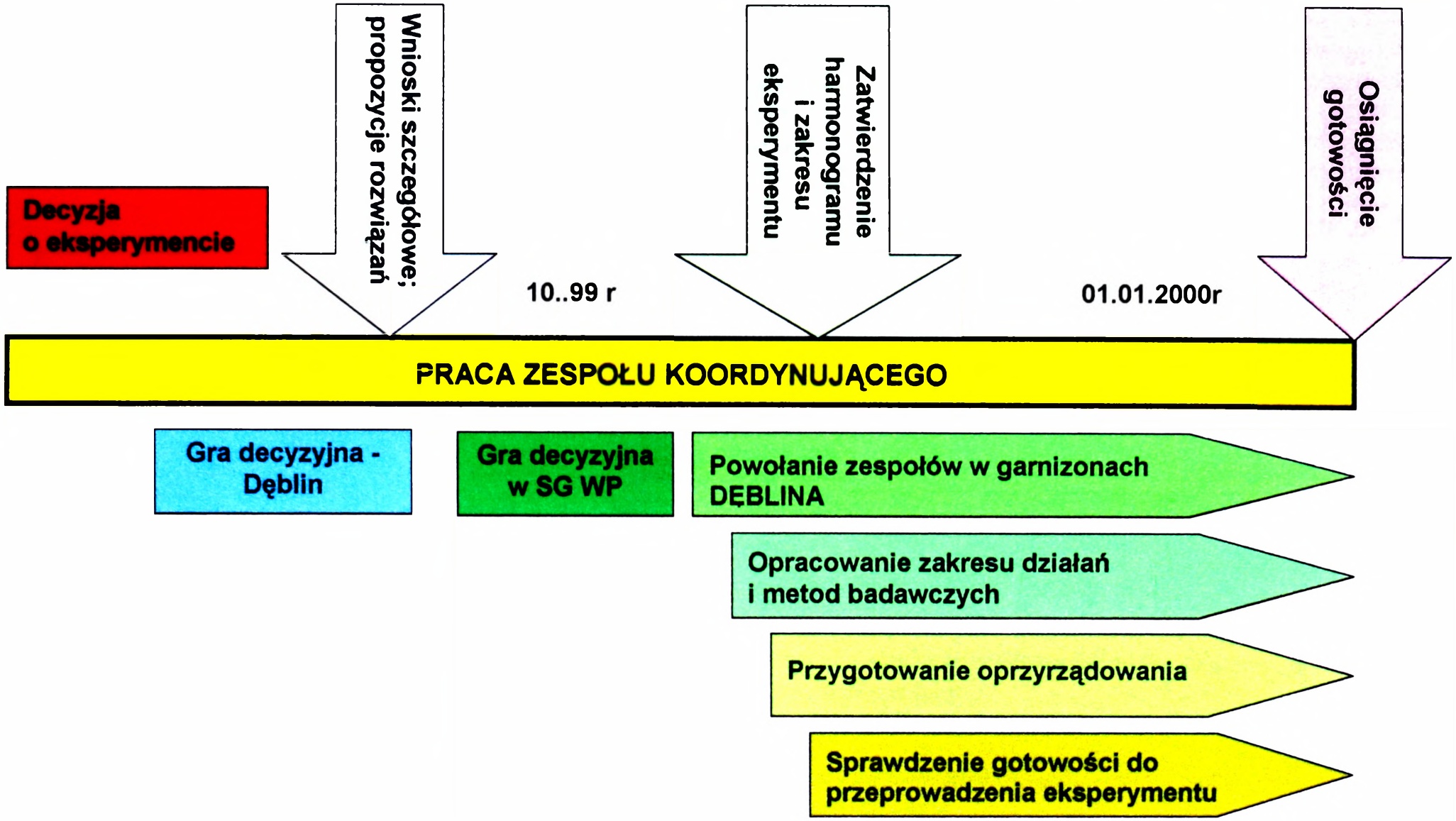
- powołanie zespołu roboczego do przeprowadzenia eksperymentu na bazie garnizonów Dęblin-Lotnisko i Dęblin –Twierdza;
- opracowanie szczegółowego zakresu działania oraz określenie metod badawczych;
- postawienie zadań zespołom;
- przygotowanie oprzyrządowania;
- opracowanie ostatecznej koncepcji praktycznej realizacji eksperymentu;
- zatwierdzenie harmonogramu i zakresu eksperymentu;
- sprawdzenie gotowości do przeprowadzenia eksperymentu.

Rys. 27. Harmonogram przeprowadzenia eksperymentu „GARNIZON”"

źródło: opracowanie na podstawie gry decyzyjnej w Sztabie Generalnym

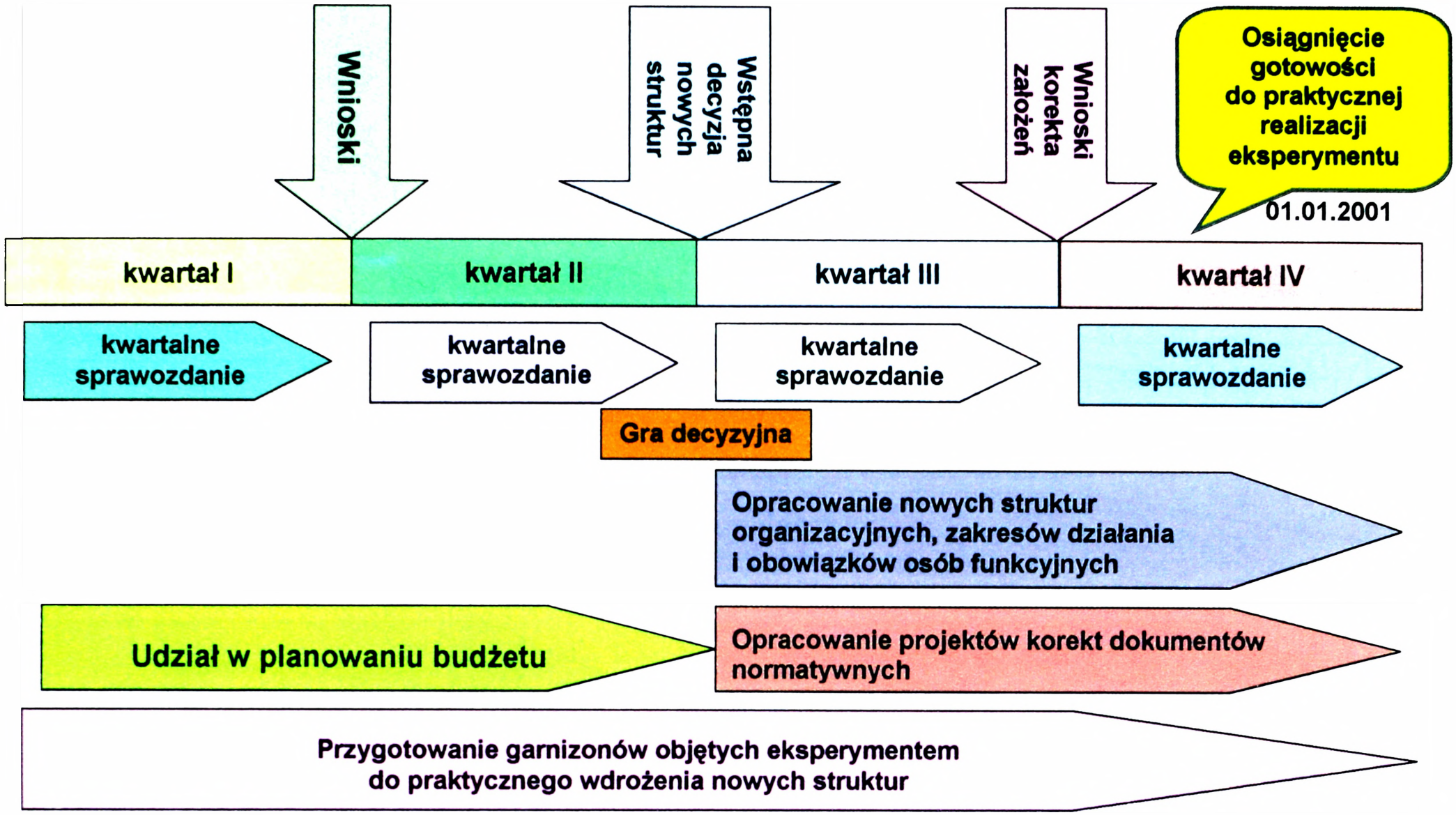
162

Rys. 28. Harmonogram przeprowadzenia eksperymentu - przygotowanie

źródło: opracowanie na podstawie gry decyzyjnej w Sztabie Generalnym

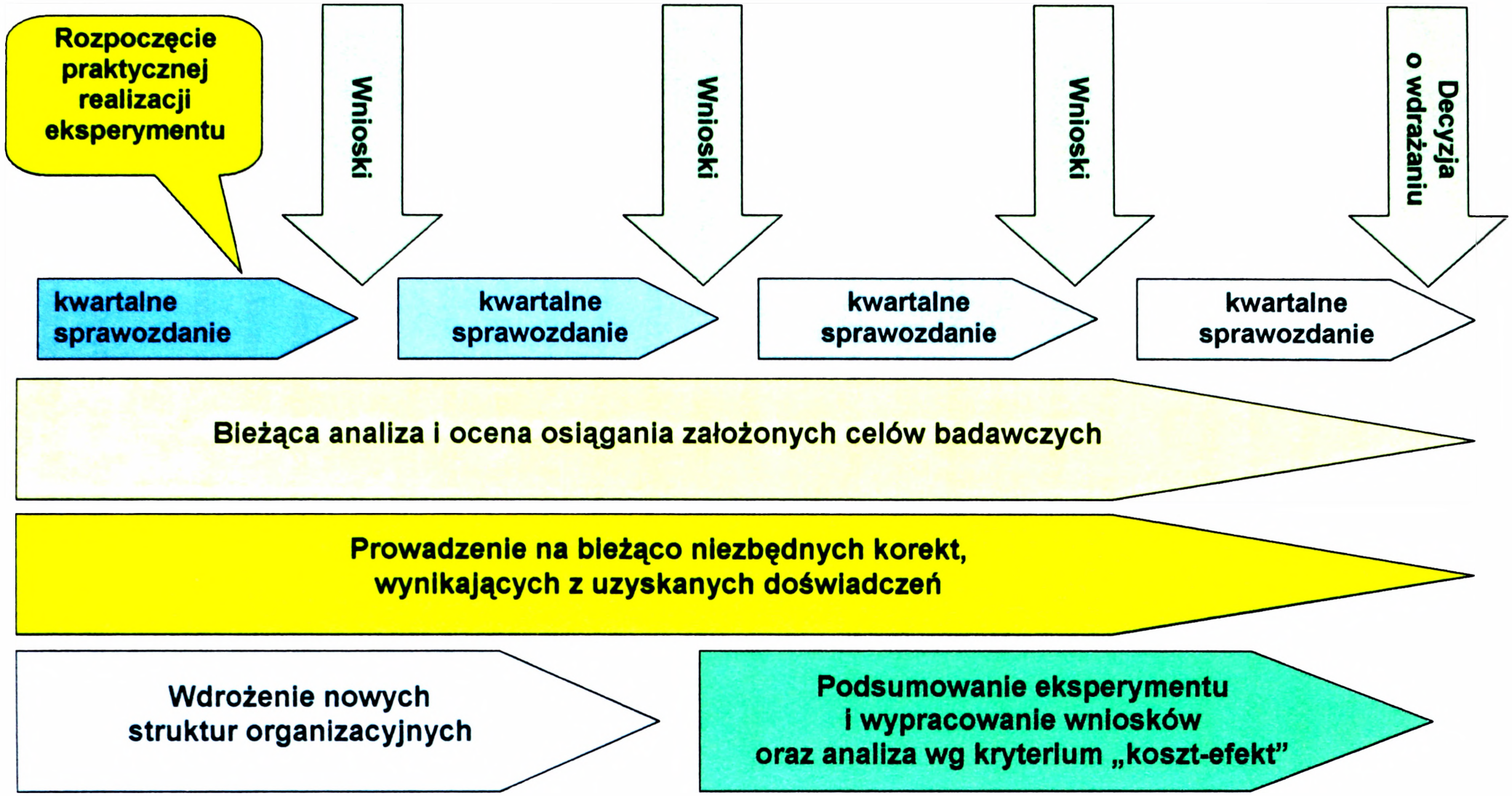
163

Rys. 29. Harmonogram przeprowadzenia eksperymentu – etap 1

źródło: opracowanie na podstawie gry decyzyjnej w Sztabie Generalnym

164

Rys. 30. Harmonogram przeprowadzenia eksperymentu – etap 2

źródło: opracowanie na podstawie gry decyzyjnej w Sztabie Generalnym

165

W **etapie I eksperymentu** zasadniczym celem było rozpoznanie i obserwowanie bieżącej sytuacji w garnizonach poprzez porównywanie istniejących struktur z proponowanymi oraz określenie kosztów funkcjonowania garnizonów w nowych uwarunkowaniach. Etap ten przygotował garnizony do praktycznej realizacji eksperymentu tak, aby gotowość do jego przeprowadzenia można było osiągnąć w dniu 01.01.2001 r. Etap I przeprowadzono w 2000 r. (rys. 29).

W wyniku realizacji zadań etapu pierwszego:

- opracowano dokumentację eksperymentu;
- określono i zaplanowano środki finansowe gwarantujące przeprowadzenie eksperymentu (łącznie z udziałem zespołu);
- opracowano nowe struktury organizacyjne etatów oraz zakresy działań komórek objętych eksperymentem, a także zakres obowiązków osób funkcyjnych;
- dokonano analizy obowiązujących dokumentów normatywnych i prawnych oraz wprowadzono niezbędne korekty, wynikające z planowanych przedsięwzięć w garnizonach objętych eksperymentem;
- przygotowano wybrane struktury organizacyjne w garnizonach Dęblina do pracy w nowych strukturach i uwarunkowaniach.

Zespoły robocze powołane w garnizonach zostały zobowiązane do opracowywania sprawozdań z przebiegu prac, na podstawie których korygowano założenia.

Etap II – praktyczna realizacja eksperymentu, przeprowadzono w 2001 r. po uprzednim przygotowaniu dokumentacji eksperymentu i wdrożeniu nowych struktur w garnizonach objętych eksperymentem (rys. 30), przyjmując jako priorytet:

– bieżącą analizę i ocenę efektywności pracy komórek organizacyjnych garnizonów w nowych strukturach i uwarunkowaniach;

- prowadzenie prac badawczych na podstawie sprawozdań opracowanych przez zespoły oraz ocena eksperymentu wg kryterium „koszt-efekt";
- wprowadzanie na bieżąco ewentualnych (niezbędnych) korekt w obszarach działalności garnizonów w nowych strukturach, wynikających z doświadczeń podczas trwania eksperymentu, a mających istotny wpływ na ich sprawne funkcjonowanie;
- podsumowanie eksperymentu i wypracowanie wniosków.

Etap III – to opracowanie wyników eksperymentu. Ustanowienie nowych granic garnizonu Dęblin i określenie ogólnych zasad funkcjonowania garnizonów WP oraz przedstawienie ich jako sprawozdania z eksperymentu w formie rozprawy doktorskiej.

Eksperyment spełnił oczekiwania badającego zespołu. Dostarczył doświadczeń i wniosków wypływających z praktycznej działalności wybranych obszarów funkcji i zadań umiejscowionych w ustalonych wcześniej, na podstawie analiz i wniosków z badań, struktur organizacyjnych garnizonów. Eksperyment zweryfikował teoretyczne ustalenia i dał odpowiedź na nie całkowicie pewne wnioski z badań teoretycznych. W większości potwierdził słuszność przyjętych założeń poddanych eksperymentowi. Zweryfikował też ich wiele negatywnie, zaprzeczając założeniom. Wyniki eksperymentu pozwoliły opracować, w miarę już rzetelną, koncepcję funkcjonowania „jednego" garnizonu Dęblin, co było przedmiotem rozważań w rozdziale piątym rozprawy.

Należy stwierdzić, że w zakresie organizacji mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek garnizonów Dęblina można przyjąć słuszność przyjętych rozwiązań. Dotyczyły one funkcjonowania garnizonowych ośrodków mobilizacji. Na podstawie eksperymentu oraz doświadczeń z funkcjonujących od kilku lat garnizonowych ośrodków mobilizacji (w Bydgoszczy, Łodzi i w Rzeszowie) można stwierdzić słuszność przyjętych rozwiązań w zakresie struktury organizacyjnej oraz zasad funkcjonowania, a także sposobów realizacji zadań związanych

z zabezpieczeniem mobilizacyjnego rozwinięcia formowanych jednostek wojskowych.

W systemie mobilizacyjnym GOM-y spełniają szczególną rolę. Poza mobilizacyjnym rozwinięciem przydzielonych jednostek ze swojego składu wydzielają również zalążki do jednostek nowo formowanych, a jednocześnie stanowią bazę przeszkalania rezerw osobowych przeznaczonych zarówno dla jednostek przez siebie formowanych, jak i w ramach gromadzenia rezerw osobowych na potrzeby innych jednostek.

W garnizonowym ośrodku mobilizacji działalność mobilizacyjna jest priorytetem i polega na organizacyjnym, szkoleniowym i materiałowym przygotowaniu do mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych, w ramach przydzielonych zadań mobilizacyjnych.

Na bazie GOM-ów przewiduje się utworzenie ośrodków zapasowych, które stanowić będą główny element systemu uzupełniania wojsk w wyniku ponoszonych strat w czasie mobilizacji i wojny. Zamierza się je przeformować na czas wojny w ośrodki zajmujące się przygotowaniem i wyposażeniem żołnierzy rezerwy, przed skierowaniem ich do uzupełnianych jednostek wojskowych.

Uwzględniając powyższe, celowe i uzasadnione jest wdrożenie sprawdzonych już rozwiązań tworząc niezbędną liczbę garnizonowych ośrodków mobilizacji, szczególnie skupiających wiele jednostek wojskowych wykonujących zadania mobilizacyjne. Należy też, w zależności od potrzeb, przewidywać zróżnicowaną strukturę oraz ich usytuowanie.

W garnizonie Dęblin należałoby przyjąć do realizacji wariant mówiący o przejęciu przez GOM tylko zadań mobilizacyjnych polegających na przygotowaniu w czasie „P" procesu mobilizacyjnego rozwinięcia oraz sformowaniu w czasie mobilizacji jednostek nowo formowanych, przewidywanych do tworzenia w tym garnizonie.

Za **nie w pełni możliwe**, szczególnie w początkowej fazie funkcjonowania, jest przyjęcie rozwiązania polegającego na przejmowaniu przez GOM mobilizacyjnego uzupełnienia dla wszystkich jednostek stacjonujących w garnizonie Dęblin, także tych, które funkcjonują w czasie pokoju, gdyż wiele

trudności sprawiałoby przyjęcie tak dużej ilości środków transportowych oraz ich wyposażenie przez elementy bazy mobilizacyjnej w komendzie garnizonu.

Z uwagi na istniejącą infrastrukturę i charakter zabudowy miasta oraz konieczność przejazdu dużej ilości środków transportowych pobieranych z GN, dowóz żołnierzy rezerwy do mobilizowanych jednostek **niezbędnym jest utworzenie odpowiedniej liczby elementów bazy mobilizacyjnej** usytuowanych na przeciwległych krańcach miasta. Każdy z tych punktów przyjmowałby uzupełnienie mobilizacyjne dla jednostek, których mobilizacyjne rozwijanie nie powodowałoby konieczności przejazdu dużych kolumn z dowożonymi uzupełnieniami przez środek miasta.

Rolą GOM w każdym rozwiązaniu byłoby kierowanie mobilizacyjnym rozwinięciem wszystkich jednostek garnizonu, utrzymanie elementów bazy mobilizacyjnej oraz szkolenie ich obsad etatowych w czasie „P", utrzymywanie punktów wyposażania, reagowanie w sytuacjach kryzysowych, bieżące uzupełnianie strat osobowych i sprzętu jednostek wojskowych w czasie „W".

Jednym z ważniejszych zadań w jednostkach wojskowych w czasie „P" jest wcielenie żołnierzy do przeszkolenia podstawowego. Ogółem wcielanych jest około 1000 żzsw pięć razy w roku, których szkoleniem unitarnym zajmuje się kadra doraźnie delegowana z jednostek, kosztem możliwości realizacji zadań szkoleniowych jednostek delegujących. Zmienić ten stan można dzięki powierzeniu szkolenia podstawowego żołnierzy zsw oraz szkolenia ogólnowojskowego żołnierzy rezerwy garnizonowemu ośrodkowi mobilizacji. Ośrodek utrzymywałby również elementy bazy mobilizacyjnej. Natomiast szkolenie specjalistyczne żołnierzy rezerwy i zgrywanie pododdziałów byłoby prowadzone w jednostkach macierzystych.

W przypadku garnizonu Dęblin zadaniami GOM należałoby powierzyć kadrze zawodowej orkiestry wojskowej, która w ocenie wynikającej z eksperymentu, mogłaby w czasie „P" jak również w początkowym okresie mobilizacji stanowić obsadę elementów bazy mobilizacyjnej oraz utrzymywać wyposażenie i sprzęt wojskowy będący w tych elementach. W toku eksperymentu potwierdziły się przewidywania w zakresie zadań dla GOM w okresie pokoju.

W okresie „P" GOM może i powinien:

- Opracować i uaktualniać dokumentację mobilizacyjną.
- Utrzymywać stałą gotowość do uruchomienia i przeprowadzenia mobilizacji.
- Planować i realizować przedsięwzięcia związane z prowadzeniem codziennej działalności mobilizacyjnej.
- Planować i organizować przeszkalanie żołnierzy rezerwy będących lub przewidywanych na przydziały mobilizacyjne.
- Organizować ćwiczenia wojskowe z udziałem żołnierzy rezerwy.
- Zapewnić utrzymywanie na przydziałach mobilizacyjnych żołnierzy rezerwy odpowiadających wymogom limitu wiekowego oraz poziomu wyszkolenia.
- Gromadzić, przechowywać, konserwować i utrzymywać uzbrojenie, sprzęt wojskowy, środki transportowe oraz środki bojowe i materiałowe niezbędne do przeprowadzenia mobilizacji.
- Dokonywać okresowej rotacji zapasów mobilizacyjnych.
- Systematyczne organizować dni gotowości bojowej i mobilizacyjnej.
- Utrzymywać współpracę z WKU w zakresie zabezpieczenia mobilizacyjnego rozwinięcia jednostek wojskowych.

Natomiast **w czasie mobilizacji GOM** powinien:

- Uruchamiać mobilizacyjne rozwinięcie przydzielonych jednostek wojskowych, w tym ustalonych systemów powołania rezerw osobowych i pobrania środków transportowych (maszyn) z gospodarki narodowej.
- Rozwinąć elementy bazy mobilizacyjnej.
- Uzupełnić potrzeby mobilizacyjne przydzielonych jednostek wojskowych.

Założenia eksperymentu **w zakresie organizacji ochrony obiektów** miały wskazać i umożliwić wypracowanie najkorzystniejszych rozwiązań pozwalających na znaczne zmniejszenie udziału żołnierzy jednostek operacyjnych w pełnieniu zadań ochrony (wart i służb garnizonowych) oraz skierowanie ich do szkolenia specjalistycznego.

Wyniki eksperymentu potwierdziły tezy, iż można to uzyskać między innymi poprzez:

- Przekazanie ochrony obiektów garnizonu nowo utworzonym etatowym pododdziałom ochrony.
- Stworzenie oddziału wart cywilnych.
- Przekazanie usług ochronnych agencjom ochrony mienia.
- Zwiększenie nasycenia ochranianych obiektów urządzeniami alarmowymi.

W związku z dużą liczbą chronionych obiektów, zainstalowanymi w nich elektronicznymi systemami alarmowymi oraz koniecznością kontroli i nadzoru posterunków ochronnych celowe jest utworzenie w komendzie garnizonu etatowej komendy garnizonu, w składzie funkcyjnym niezbędnym do organizowania, nadzoru realizacji zadań ochronnych przez podlegające im etatowe pododdziały ochrony i warty cywilne lub zaangażowane specjalistyczne uzbrojone formacje (agencje) ochronne. W zależności od wielkości oraz potrzeb garnizonu komendy ochrony mogłyby mieć zróżnicowaną strukturę – wydział (4 osoby) lub sekcje (3 osoby).

Wnioski z eksperymentu odnoszące się do funkcjonowania **GWŁ Dęblin** potwierdzają zasadność połączenia dwóch istniejących GWŁ na bazie GWŁ Dęblin Lotnisko. Badania prowadzone w czasie eksperymentu wskazały na potrzebę pewnych inwestycji w celu sfinalizowania wniosku. Inwestycje te dotyczą przygotowania infrastruktury kubaturowej i wyposażenia sprzętowego dotychczasowych GWŁ Dęblina do wymagań nowego garnizonu. Inwestycje te można realizować w dwóch etapach.

W etapie pierwszym przygotowawczym polegałoby to między innymi na wyposażeniu kompleksu Twierdza i WZInż. w elektroniczną centralę telefoniczną o całkowitej pojemności 700 NN oraz częściowym remoncie sieci telefonicznej w tych kompleksach. Konieczne też byłoby ułożenie kabla światłowodowego i ucyfrowienie łączności w relacji Lotnisko - Twierdza. Zadania te można by traktować jako pierwszy etap rozbudowy GWŁ Dęblin.

Przewiduje się, że całkowity koszt inwestycji w tym etapie wyniósłby około 1,2 mln złotych. Natomiast w kolejnym – **drugim – etapie zasadniczym** nastąpiłaby rozbudowa sieci strukturalnej już w GWŁ Dęblin w celu osiągnięcia

wymaganego poziomu systemu łączności dla tego garnizonu. Chodzi tu o określenie pożądanego stanu zapewnienia łączności jawnej, utajnionej oraz teleinformatycznej w sieciach dowodzenia, alarmowania, informowania oraz współdziałania.

Szacuje się, że **koszt inwestycji w tym etapie wyniósłby około 2,8 mln**, co daje **całkowity koszt przedsięwzięcia na poziomie 4 mln zł.**

Oczywiście do obsługi tych systemów łączności potrzebna jest odpowiednia celowa, zadaniowo-funkcjonalna struktura organizacyjna „nowego" Garnizonu Dęblin. Z badań wynika, że powinna ona być w przybliżeniu taka jak przedstawiona w załączniku 28.

Na początku lat 70. dla współpracy powyższych GWŁ został ułożony kabel teletechniczny 200 - parowy o długości 4,5 km. Był on już kilkakrotnie remontowany, ma bardzo słabe parametry techniczne, i jest w całości „zajęty". Współpraca między centralami odbywa się w czterech translacjach przychodzących i wychodzących.

W powyższej sytuacji, biorąc pod uwagę wyposażenie poszczególnych GWŁ, celowe wydaje się połączenie dwóch GWŁ na bazie GWŁ Dęblin - Lotnisko.

Podstawowym elementem, który będzie decydował o powodzeniu przedsięwzięcia połączenia garnizonów jest między innymi sprawna i niezawodna łączność, a takiej do dnia rozpoczęcia eksperymentu w kompleksie Twierdza nie było. Dlatego niezbędne jest zrealizowanie wskazanych wcześniej inwestycji.

Połączenie dwóch GWŁ spowoduje też wzrost obsługi GWŁ Dęblin Lotnisko o 7 żołnierzy zawodowych i 16 pracowników cywilnych przy likwidacji obsługi GWŁ Dęblin Twierdza (1 żołnierza zawodowego i 9 pracowników cywilnych).

Wskazana propozycja etatu pozwoli jednak w przyszłości zagwarantować również obsługę GWŁ Dęblin po przyłączeniu do niego GWŁ: Stawy, Stężyca i Życzyn.

W toku eksperymentu, w zakresie realizacji zadań i organizacji **zabezpieczenia materiałowego,** w tym żywienia i zaopatrywania w środki materiałowe (w tym bojowe), w warunkach garnizonowych i polowych, uzyskano następujące wnioski potwierdzające założenia eksperymentu: żywienie żołnierzy

zsw należy organizować na dotychczasowych zasadach (zaopatrywanie w żywność i realizować centralnie z zasobów magazynowych w garnizonie, w tym centralne zamówienia publiczne); utrzymywać też możliwość zabezpieczenia żywienia stanów; 1 pdm tak w czasie „P" jak i „W" (zarówno w warunkach stacjonarnych jak i polowych) przez własną służbę żywnościową, z wykorzystaniem istniejących obiektów.

Eksperyment wykazał, że istnieje też możliwość utworzenia **garnizonowej bazy usługowej służby mundurowej** w zakresie usług krawiecko- szewskich, funkcjonującej przy utworzonej jednej pralni wodno - chemicznej realizującej zadania dla całego garnizonu (likwidacja pralni chemicznej w Twierdzy). Zakład ten powinien prowadzić działalność jako **gospodarstwo pomocnicze garnizonu,** na zasadach samofinansujących się, z możliwością świadczenia usług otwartych. Na czas „W" zakład powinien być mobilizowany. Jest też możliwe utrzymanie garnizonowego punktu zaopatrywania kadry w przedmioty mundurowe, objęte rocznym równoważnikiem pieniężnym.

Z badań wynikało, że garnizonowe służby materiałowe, jako etatowe komendy garnizonu Dęblin, mogłyby być obciążone realizacją zadań wynikających z organizacji systemu zaopatrywania w środki bojowe i materiałowe w zakresie prowadzenia ewidencji, planowania i sprawozdawczości.

Pewne trudności mogłyby występować w zaopatrywaniu, gromadzeniu, przechowywaniu i rotacji zapasów środków bojowych i materiałowych z powodu niedoboru powierzchni magazynowych do prowadzenia centralnego zaopatrywania jednostek objętych eksperymentem. Dlatego zaopatrywanie i odbiór środków materiałowych należałoby prowadzić na dotychczasowych zasadach.

W zakresie zabezpieczenia technicznego uznano za możliwe podjęcie tylko pewnych przedsięwzięć odnoszących się do sprzętu typu ogólnowojskowego i ogólnego przeznaczenia. Potwierdziła się możliwość i potrzeba organizacji garnizonowej stacji diagnostycznej, stacji ładowania akumulatorów, myjni

pojazdów[1] oraz warsztatów remontu ww. sprzętu. Istnieją też możliwości utworzenia **garnizonowych punktów zaopatrywania** w techniczne środki materiałowe. Nie ma możliwości zorganizowania garnizonowych warsztatów remontu sprzętu specjalnego jednostek wchodzących w skład garnizonu.

W zakresie zabezpieczenia transportowego potwierdziły się wyniki badań, że planowanie i organizowanie przewozów samochodowych zaopatrzenia w garnizonie nadal powinno odbywać się w ramach systemu przewozów scentralizowanych. Zadaniem garnizonu zaś pozostałoby planowanie i organizowanie wojskowych przewozów zaopatrzenia transportem kolejowym oraz sprawowanie nadzoru nad eksploatacją i utrzymaniem wojskowych bocznic kolejowych, wojskowego taboru kolejowego i sprzętu przeładunkowego w jednostkach garnizonu.

Eksperyment potwierdził zasadność i możliwość określenia współzależności jednostek operacyjnych w stosunku do komendy garnizonu. Między innymi ustalenie modelowego zakresu obowiązków i kompetencji w tworzonych organach garnizonowych. Konieczne też jest **utworzenie sieci informatycznej** służb materiałowych, szczególnie w pionie głównego księgowego, oraz ustalenie zasad ewidencji, rozliczeń pomiędzy służbami garnizonu a jednostkami go tworzącymi.

Podczas eksperymentu potwierdziło się też wiele założeń dotyczących funkcjonowania **służby medycznej** w garnizonie. Tu celem eksperymentu między innymi było ustalenie możliwości scentralizowania służby zdrowia, aby optymalnie wykorzystać siły i środki istniejących garnizonów Dęblina. Celem było też ustalenie rozwiązań funkcjonalnych, organizacyjno-etatowych, zmierzających do utworzenia wydzielonej garnizonowej placówki medycznej zatrudniającej w szerszym stopniu lekarzy i wykwalifikowany średni personel medyczny.

W wyniku eksperymentu ustalono, że optymalnym wariantem organizacji garnizonowej służby zdrowia jest wariant, w którym istnieje sekcja medyczna

[1] Przewidywany koszt modernizacji i rozbudowy stacji diagnostycznej – 280000 zł, myjni – 150000 zł, stacji ładowania akumulatorów – 200000 zł.

garnizonu, a **lekarz garnizonu jest koordynatorem zadań** związanych z: zabezpieczeniem medycznym wojsk, utrzymaniem odpowiedniego stanu sanitarno-epidemicznego garnizonu, poziomem utrzymania jego możliwości leczniczych, organizacją zabezpieczenia medycznego oraz wyposażeniem technicznym personelu służby zdrowia, koordynowaniem zadań służby zdrowia związanych ze świadczeniem usług medycznych w garnizonie (gromadzenie i przekazywanie informacji na temat możliwości uzyskania usług medycznych w garnizonie). Ponadto współuczestniczy w organizowaniu pomocy doraźnej w garnizonie (współpraca z zakładami opieki zdrowotnej, stacją pogotowia ratunkowego, itp.) oraz ustalanie, na podstawie planu działania, zabezpieczenia medycznego w sytuacjach szczególnych (katastrofy, klęski żywiołowe, awarie, itp.) na terenie garnizonu.

Eksperyment potwierdził przypuszczenie, że w organizacji garnizonowej służby zdrowia należy uwzględnić propozycje **pozostawienia etatowej obsady personelu służby zdrowia w jednostkach operacyjnych oraz oddalonych**, zachować należy też możliwość zapewnienia opieki medycznej jednostkom lotniczym, których personel medyczny należy obciążyć zadaniami zabezpieczenia lotów oraz stałej opieki nad personelem latającym. Jednocześnie personel medyczny jednostek podporządkować merytorycznie **szefowi służby zdrowia garnizonu**. **Stworzyć garnizonową izbę chorych** (GICH) z apteką zaopatrującą w leki jednostki garnizonu oraz zapewnić możliwość prowadzenia badań okresowych kadry i pracowników wojska.

W garnizonowej izbie chorych można **zorganizować dobowe dyżury lekarza dyżurnego garnizonu**, a w punktach medycznych jednostek – opiekę medyczna zapewnić tylko w godzinach służbowych. Dyżurami w GICH obciążyć stosownie lekarzy wszystkich jednostek. Jednocześnie dążyć należy do uzyskania zmian uwarunkowań formalnoprawnych w celu stworzenia możliwości bezpłatnego leczenia wszystkich żołnierzy, łącznie z badaniami okresowymi kadry i pracowników cywilnych w izbach chorych jednostek. Pojawia się możliwość, poparta wynikami eksperymentu, udzielania **doraźnej pomocy medycznej** oraz

pomocy w nagłych wypadkach przez personel wojskowej służby zdrowia rodzinom wojskowym (z wykorzystaniem pojazdów sanitarnych). Koniecznością staje się wręcz unormowanie przepisów dotyczących możliwości stałego korzystania ze szpitali wojskowych, w zakresie prowadzenia leczenia szpitalnego i prowadzenia badań ambulatoryjnych (przywrócić do budżetu), bez konieczności prowadzenia przetargów.

Warunki eksperymentu **w zakresie infrastruktury** potwierdziły możliwość połączenia dotychczas funkcjonujących WAK obydwu garnizonów w jedną administrację, tj. GAIW, podległą pod komendę garnizonu. W celu zachowania możliwości kierowania bieżącym utrzymaniem obiektów w kompleksie Twierdza należałoby powołać administratora oraz zespół konserwatorów. Natomiast cała administracja, nadzór specjalistyczny, pomoc specjalistów oraz sprzęt specjalistyczny w sytuacjach awaryjnych (doraźnie) byłby wydzielany (w zależności od potrzeb) przez kierownika GAIW. Naprawa sprzętu i urządzeń prowadzona byłaby w jednym garnizonowym warsztacie funkcjonującym na lotnisku.

Natomiast niezbitym faktem, co zostało wykazane w efekcie eksperymentu, jest potrzeba i są możliwości utworzenia jednego g**arnizonowego ośrodka kultury**. Skupiałby on wszystkie wyspecjalizowane komórki kulturalno – oświatowe oraz specjalistów zatrudnionych w klubach żołnierskich, klubach garnizonowych, bibliotekach, kinie, klubie uczelnianym.

W czasie eksperymentu dotyczącego założeń i przesłanek informatyzacji logistyki, w tym w działalności garnizonu ustalono, że zgodnie z wcześniejszymi przewidywaniami **proces informatyzacji logistyki** powinien mieć charakter kompleksowy i obejmować rozwiązania dziedzinowe (statutowe, systemowe zadania poszczególnych instytucji), obiektowe (ogniwa wykonawcze), bazowe (umożliwiające tworzenie systemu informowania kierownictwa) i rozwiązania związane z usprawnieniem funkcjonowania poszczególnych szczebli logistyki.

Podstawowymi uwarunkowaniami przeprowadzenia tego procesu jest:

- opracowanie podstaw formalnoprawnych umożliwiających algorytmizację zadań (m.in. ewidencyjno–sprawozdawczych, planistyczno–prognostycznych, normowania, informowania, kierowania i oceny);
- powołanie sprawnego organu wykonawczego informatyki do prac projektowo - programowych i narzędziowych lub powierzenie tych prac firmie cywilnej;
- poczynienie niezbędnych inwestycji dotyczących rozbudowy (jednolitej dla danego szczebla) infrastruktury teleinformatycznej i informatycznej;
- powołanie organów sztabowych informatyki na każdym szczeblu logistyki adekwatnie do potrzeb związanych z profilowaniem, koncypowaniem i nadzorowaniem rozwoju zastosowań informatyki w poszczególnych obszarach zadaniowych oraz silna koordynacja przez szczebel centralny wszelkich działań zmierzających do unifikacji rozwiązań;
- włączenie bezpośrednich użytkowników w proces tworzenia założeń dla specjalistycznych rozwiązań i ich wdrożeń.

W zakresie **sieci informatycznej**, zgodnie z decyzją ministra obrony narodowej, prowadzony jest przetarg na wykonanie „STUDIUM REALIZACJI ZINTEGROWANEGO SYSTEMU INFORMATYCZNEGO RESORTU OBRONY NARODOWEJ". Do realizacji ww. przedsięwzięcia została powołana komisja, w skład której weszli przedstawiciele logistyki z GZL P4.

„ZINTEGROWANY SYSTEM INFORMATYCZNY RESORTU OBRONY NARODOWEJ" stanowić będzie podstawę organizacyjno – funkcjonalną i informacyjną budowy zintegrowanego system informatycznego zarządzania logistyką (SI wsparcia dowodzenia i kierowania logistyką).

System informatyczny zarządzania logistyką powinien uwzględniać wszystkie szczeble logistyki SZ (LSC, LRSZ, LOW, LZT i LOG).

Uwzględniając wymagania dotyczące budowy modelu funkcjonowania systemu informatycznego zarządzania logistyką, jego założenia będą następujące (tabela 8).

Tabela 8

MODEL SYSTEMU INFORMATYCZNEGO ZARZĄDZANIA LOGISTYKĄ

Strukt. techn.	ZSyDL	SYSTEM INFORMATYCZNY ZARZĄDZANIA LOGISTYKĄ	OTOCZENIE INFORMA-TYCZNE			Szcze-ble logist.
Mobilna i stacjonarna infrastruktura teleinformatyczna	**Zintegrowany Zautomatyzowany System Dowodzenia i Kierowania Logistyką**	**Podsystemy funkcjonalne łańcucha logistycznego / ZINTEGROWANE MODUŁY FUNKCJONALNE/**	*Systemy Terytorialne (resortowe, NATO, GN)*			**LSC**
		Zintegrowana baza logistycznych danych ogólnosystemowych	*Informatyczne Systemy bazowe (baza indeksowo-kodowa, adresowo - normatywna,* etatowa)			**LRSZ (DWL)**
		Pionowy podsystem integrujący zarządzanie zasobami logistycznymi				**LOW**
		Podsystem zaopatrzenia				
		Podsystem eksploatacji i remontów				
		Podsystem transportowy (komunikacyjny)				
		Podsystem medyczny	*Zintegrowany system szkolenia bojowego*			**LZT**
		Podsystem produkcji zbrojeniowej i infrastruktury				
						LOG

Każdy z podsystemów funkcjonalnych łańcucha logistycznego powinien składać się z następujących zintegrowanych modułów funkcjonalnych:

a. Moduł utrzymania zintegrowanej bazy logistycznej danych ogólnosystemowych.
b. Moduł utrzymania zintegrowanej bazy danych specjalistycznych.
c. Moduł obsługi danych bazowych (indeksowo-kodowych, normatywnych, adresowych i kalkulacyjnych jednostek).

d. Moduł informacyjno-decyzyjny kierownictwa (system informowania kierownictwa o sytuacji operacyjno - logistycznej).
e. Moduł ewidencyjno - sprawozdawczy i transakcyjny (stany, obroty, potrzeby, należności, normy, normatywy).
f. Moduł prognostyczno – symulacyjny.
g. Moduł planowania zabezpieczenia logistycznego.
h. Moduł rachunkowości finansowo - księgowej.
i. Moduł generowania standaryzowanych dokumentów logistycznych.
j. Moduł operatywnego sterowania poziomem i alokacją zasobów logistycznych.
k. Moduł obliczeń specjalistycznych (kalkulacji logistycznych).
l. Moduł wymiany informacji wewnątrz systemu i z otoczeniem (komunikacja systemowa).
m. Moduł graficznego zobrazowania sytuacji logistycznej.
n. Moduł kontroli (monitoringu i bezpieczeństwa pracy systemu).
o. Moduł administratora systemu (zarządzanie systemem).

Każdy z ww. modułów funkcjonalnych zawiera logicznie uporządkowaną strukturę informacyjno - funkcjonalną obejmującą zakresy problemowe wszystkich podsystemów funkcjonalnych (podsystem medyczny, zaopatrzenia, eksploatacji i remontów, transportowo - komunikacyjny, produkcji zbrojeniowej i infrastruktury) danego szczebla (centralny, RSZ, ZT, OG).

Wobec powyższego należy: podjąć pilnie projektowanie i budowę zintegrowanego systemu informatycznego zarządzania logistyką dla wszystkich szczebli dowodzenia, z uwzględnieniem powiązań informacyjnych z systemami dowodzenia ogólnowojskowego oraz z terytorialnymi systemami informatycznymi. Należy zatem traktować budowę systemu informatycznego dla WJB (Garnizonu) jako podstawowego ogniwa gospodarczego i źródła informacji.

Przyjąć jednolite zasady: indeksacji, kodyfikacji i nazewnictwa, standaryzacji komputerowych dokumentów kierowania i dowodzenia oraz strukturalizacji ich

obiegu oraz zapewnić odporność i elastyczność struktur organizacyjno - funkcjonalnych i informacyjnych budowanych SI na zmiany struktur użytkownika, wynikające z restrukturyzacji obrony narodowej.

Należy zapewnić ciągłość, niezawodność i bezpieczeństwo funkcjonowania SI tworząc etatowe struktury sztabowe i utrzymując wykonawcze struktury informatyczne na wszystkich szczeblach logistyki, w tym w garnizonach WP. Można to wszystko osiągnąć budując infrastrukturę lokalnych i rozległych sieci komputerowych.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Nr ewid. 56798
Akademii Obrony Narodowej